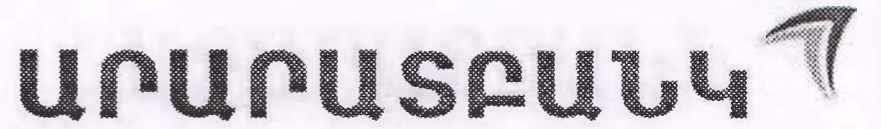

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
ՖԻՆԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից
թողարկվող կորպորատիվ
արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Թողարկող

Տեղաբաշխող

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ

Թողարկողի ֆիրմային անվանումը՝	«ՖԻՆԲԱ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն
Կազմակերպա-իրավական ձևը՝	Փակ բաժնետիրական ընկերություն
Տեղեկություններ թողարկողի վերաբերյալ՝	0023, Հայաստանի Հանրապետություն, ք.Երևան, Ագաթանգեղոս փ. 2ա, հեռ. (+374 10) 54 55 31, էլ. փոստ՝ inform@finca.am ինտերնետային կայք՝ www.finca.am

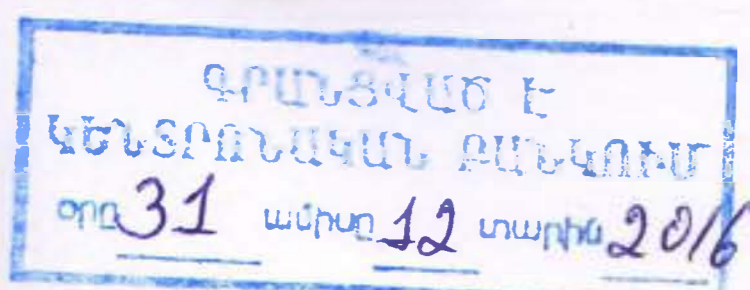
Արժեթղթերի դասը՝	անվանական, չփոխարկվող, արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթերի ձևը՝	ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի քանակը՝	Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի «ՖԻՆԲԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ խորհրդի առանձին որոշումներով
Արժեկտրոնային եկամտաբերություն՝	
Շրջանառության ժամկետը՝	
Տեղաբաշխման ձևը՝	
Արժեթղթերի անվանական արժեքը (արժույթը)՝	ՀՀ դրամով թողարկվող պարտատոմսերի համար՝ 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ, ԱՄՆ դոլարով թողարկվող պարտատոմսերի համար՝ 25 (քսանհինգ) ԱՄՆ դոլար
Արժեթղթերի ընդհանուր անվանական արժեքը՝	մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ կամ համարժեք արտարժույթ (ԱՄՆ դոլար), ընդ որում՝ դրամային պարտատոմսերի թողարկման ծավալը կկազմի դոլարով թողարկված պարտատոմսերի ծավալի առնվազն 10%-ը

Տեղաբաշխողի ֆիրմային անվանումը՝	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Կազմակերպա-իրավական ձևը՝	Բաց բաժնետիրական ընկերություն
Տեղեկություններ տեղաբաշխողի վերաբերյալ՝	0010, Հայաստանի Հանրապետություն, ք.Երևան, Պուշկինի 19, հեռ. (+374 10) 59 23 23, էլ. փոստ՝ araratbank@araratbank.am ինտերնետային կայք՝ www.araratbank.am

“ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ”:

ՀՀ ԿԲ Նախագահի 30.12.2016թ

թիվ 1/9706¹ որոշում

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

		Էջ
	ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ	4
ԲԱԺԻՆ 1.	ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ	6
1.	Տեղեկատվություն Թողարկողի և Թողարկողի գործունեության վերաբերյալ	6
2.	Թողարկողին և Թողարկողի պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր	11
3.	Թողարկողի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխություններ	17
4.	Թողարկողի աուդիտ իրականացնող անձ	19
5.	Թողարկողի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն	20
6.	Թողարկվող պարտատոմսերի հիմնական տվյալները	21
7.	Թողարկողի ամփոփ ֆինանսական տվյալները	22
ԲԱԺԻՆ 2.	ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	24
8.	Ռիսկային գործոններ	24
9.	Հիմնական տեղեկատվություն	25
10.	Տեղեկատվություն Թողարկողի անվանական պարտատոմսերի վերաբերյալ	25
11.	Առաջարկի ժամկետները և պայմանները	36
12.	Առևտրի թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը	40
13.	Լրացուցիչ տեղեկատվություն	41
ԲԱԺԻՆ 3.	ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	42
14.	Անկախ աուդիտորները	42
15.	Ռիսկային գործոններ	42
16.	Տեղեկատվություն Թողարկողի մասին	53
17.	Բիզնեսի նկարագիրը	56
18.	Թողարկողի կառուցվածքը	61
19.	Թողարկողի հիմնական միջոցները	62
20.	Թողարկողի զարգացման վերջին միտումները	62
21.	Շահույթի կանխատեսումը կամ գնահատումը	63
22.	Թողարկողի կառավարման մարմինները	65
23.	Թողարկողի կառավարման մարմինների անդամները և գործունեությունը	71
24.	Թողարկողի գլխավոր հաշվապահը	76
25.	Հսկող անձինք	77
26.	Տեղեկատվություն Թողարկողի ակտիվների, պարտավորությունների,	77

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
ՖԻՆԱՆՍԱՆԻ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից
թողարկվող կորպորատիվ
արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Թողարկող

Տեղաբաշխող

	Ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին	
27.	Լրացուցիչ տեղեկատվություն	77
28.	Էական պայմանագրերը	79
29.	Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը	79
30.	Այլ տեղեկատվություն	80
	2014-2015 թթ. ֆինանսական հաշվետվություններ և անկախ արտոնագրական եզրակացություններ	
	2016 թվականի երրորդ եռամսյակի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ	
	Հավելվածներ	

	ՕՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պաշտատոմսերի	ԱՄՈՒՆՍՔԱՆԿ 7
	Թողարկող	Տեղաբաշխող

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

"Մենք" ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ցանձերը, որպեսզի պարզենք ծրագրային ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ծրագրային ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթուրել ծրագրային ազդագրի ռոմանտանությունը":

ստորագրող անձինք՝

Ջեֆ Ֆլաուերս (անուն, ազգանուն)	«ՖԻՆԱՆՍ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի նախագահ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>22.12.2016</u> (ամսաթիվ)
Դեյն Սթիվենս Մաք Գվայեր (անուն, ազգանուն)	«ՖԻՆԱՆՍ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Վաժա Մայսուրադզե (անուն, ազգանուն)	«ՖԻՆԱՆՍ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Ֆլորիան Դերվիշի (անուն, ազգանուն)	«ՖԻՆԱՆՍ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>22.12.2016</u> (ամսաթիվ)
Արարատ Գյուլումյան (անուն, ազգանուն)	«ՖԻՆԱՆՍ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>22.12.2016</u> (ամսաթիվ)
Հրայա Թոխմախյան (անուն, ազգանուն)	«ՖԻՆԱՆՍ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Գլխավոր տնօրեն (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>22.12.2016</u> (ամսաթիվ)
Անուշ Պետրոսյան (անուն, ազգանուն)	«ՖԻՆԱՆՍ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>22.12.2016</u> (ամսաթիվ)

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
ՖԻՆԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից
թողարկվող կորպորատիվ
արժեկտրոնային պարտատոմսերի

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ

Թողարկող

Տեղաբաշխող

Արտակ Միքայելյան

«ՖԻՆԲԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ
Գլխավոր հաշվապահ

(անուն, ազգանուն)

(պաշտոն)

(ստորագրություն)

22.12.2016
(ամսաթիվ)

Աշոտ Օսիպյան

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ
Վարչության նախագահ,
Գործադիր տնօրեն

(անուն, ազգանուն)

(պաշտոն)

(ստորագրություն)

20.12.2016
(ամսաթիվ)

Ստորագրությունները վավերացնում են՝

Հրայր
Թոխմախյան

«ՖԻՆԲԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ
Գլխավոր տնօրեն

(անուն, ազգանուն)

(պաշտոն)

(ստորագրություն)

22.12.2016
(ամսաթիվ)

Կ.Տ.

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

Ամփոփաթերթը պետք է դիտվի որպես «ՖԻՆՔԱ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Թողարկող կամ Կազմակերպություն) պարտատոմսերի ծրագրային ազդագրի (այսուհետ՝ Ազդագիր) ներածական համառոտ նկարագրություն, և առաջարկվող պարտատոմսերում ներդրում անելու վերաբերյալ ներդրողի որոշումը պետք է հիմնված լինի ամբողջական Ազդագրի վրա:

Ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձն ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում է քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել Ազդագիրը և Ազդագրին կից ներկայացվող փաստաթղթերը թղթային տարբերակով Թողարկողի և/կամ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ (այսուհետ՝ Տեղաբաշխող) գլխամասային գրասենյակում և մասնաճյուղերում, իսկ էլեկտրոնային տարբերակով՝ վերջիններիս ինտերնետային կայքերում՝ www.finca.am, www.araratbank.am:

2013, 2014, 2015 թվականների դրությամբ ներկայացված բոլոր ֆինանսական տվյալների աղբյուրն է հանդիսանում տարեկան աուդիտորական եզրակացությունը, իսկ մնացած տվյալների ներկայացման աղբյուր են հանդիսանում ՀՀ կենտրոնական բանկին տրամադրվող հաշվետվությունները:

1. Տեղեկատվություն Թողարկողի և Թողարկողի գործունեության վերաբերյալ

Թողարկողի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ՖԻՆՔԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն:

ռուսերեն՝ «ФИНКА» Универсальная Кредитная Организация Закрытое Акционерное Общество.

անգլերեն՝ “FINCA” Universal Credit Organizaton Closed Joint-Stock Company.

Թողարկողի կրճապ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ

ռուսերեն՝ «ФИНКА» УКО ЗАО

անգլերեն՝ “FINCA” UCO CJSC

Թողարկողի պետական գրանցման վայրն է՝

	<p>ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԸԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի</p>	
Թողարկող		Տեղաբաշխող

ՀՀ, ք. Երևան, Ազաթանգեղոսի փ. 2ա, գրանցման համարը՝ 13:

Թողարկողի գտնվելու վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, Ազաթանգեղոսի փ. 2ա:

Կապի միջոցները՝

հեռ.՝ (+374 10) 54 55 31, (+374 10) 54 55 32,

ֆաքս՝ (+374 10) 58 48 63,

էլ. փոստ՝ inform@finca.am,

ինտերնետային կայք՝ www.finca.am:

Թողարկողի հիմնադրման երկիրը՝

Հայաստանի Հանրապետություն:

Պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապվել Կազմակերպության մասնագետների հետ, հետևյալ հեռախոսահամարով՝ (+374 10) 54 55 31:

Կազմակերպությունը հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում 2006 թվականի մարտի 28-ին որպես ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն: ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ նաև ՀՀ ԿԲ) խորհրդի 2006 թվականի մարտի 28-ի թիվ 128Ա որոշմամբ Կազմակերպությունը գրանցվել է և ստացել թիվ 13 գրանցման վկայական:

Կազմակերպությունը ստեղծվել է «ՖԻՆԸԱ Ինթերնեյշնլ Ինք.» ամերիկյան ոչ առևտրային կազմակերպության կողմից ՀՀ միկրոֆինանսական շուկայի ձևավորման նախնական փուլում՝ նպատակ ունենալով ֆինանսական ծառայություններ մատուցել ֆինանսական հաստատություններից սահմանափակ վարկավորման հնարավորություն և ամենացածր եկամուտ ունեցող ձեռնարկատերերին:

Կազմակերպության առաքելությունն է հիմնավոր լուծումների միջոցով հաղթահարել աղքատությունը՝ օգնելով մարդկանց ստեղծել ակտիվներ, նոր աշխատատեղեր և բարելավել իրենց ապրելակերպը:

Կազմակերպության տեսլականն է լինել ոչ ավանդական համայնքային բանկ, որը շահեկանորեն ու ամենայն պատասխանատվությամբ նորարական և արդյունավետ ֆինանսական ծառայություններ է մատուցում բազմաթիվ կարիքավոր հաճախորդների:

 FINCA®	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

Կազմակերպության նպատակն է հասանելի դարձնել կայուն, սոցիալապես պատասխանատու ֆինանսական ծառայությունները կարիքավոր անհատներին ու համայնքներին, որոնք հնարավորություն են ընձեռում նշված խմբերին ներդրում կատարել ապագայի մեջ:

Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը կազմում է 4,905,960,000 ՀՀ դրամ, որը բաժանված է 490,596 հասարակ (սովորական) անվանական բաժնետոմսերի, յուրաքանչյուրը 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Կազմակերպության միակ բաժնետեր է հանդիսանում «ՖԻՆ.ՔԱ Մայքրոֆայնենս Կոոպերատիվ Յու. Էյ» կազմակերպությունը (տվյալները ներկայացված են «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի կողմից՝ 06.09.2016 թվականի դրությամբ):

Քիզնեսի համառոտ նկարագիրը

Կազմակերպությունը ՀՀ օրենսդրությամբ և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով կարող է իրականացնել ունիվերսալ վարկային կազմակերպությանը բնորոշ բոլոր ֆինանսական գործառնությունները կամ դրանց մի մասը:

Գործունեությունը սկսելուց ի վեր Կազմակերպությունն իր բնույթով հանդիսանում է ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն, մասնավորապես, որպես հիմնական գործունեություն ձեռնարկատիրական, գյուղատնտեսական և սպառողական վարկեր է տրամադրում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, որպես գործակալ կնքում է ԱՊՊԱ և ապահովագրական այլ պայմանագրեր: Իր կողմից մատուցվող ծառայություններն ամբողջականացնելու նպատակով Կազմակերպությունը սկսած 2013 թվականից մատուցում է նաև արտարժույթի փոխանակման ծառայություններ:

Վարկավորման գործընթացը Կազմակերպությունն իրականացնում է ինչպես սեփական կապիտալի, այնպես էլ ներգրավված միջոցների հաշվին: Կազմակերպությունը միջնաժամկետ և երկարաժամկետ դրամական միջոցներ ներգրավելու նպատակով համագործակցում է այնպիսի միջազգային հեղինակավոր կազմակերպությունների հետ, ինչպիսիք են Եվրոպական վերակառուցման և զարգացման բանկը (EBRD), Միջազգային ֆինանսական կորպորացիան (IFC), Սևծովյան առևտրի և զարգացման բանկը (Black Sea Trade and Development Bank) և Հոլանդական զարգացման բանկը (FMO) և Ասիական Չարգացման Բանկը (Asian Development Bank):

Հիմնադրման օրվանից Կազմակերպությունը համագործակցում է նաև մի շարք հեղինակավոր միկրոֆինանսավորման զարգացման հիմնադրամների հետ, ինչպես օրինակ responsAbility, Symbiotics, Blue Orchard, Triple Jump, OikoCredit, DWM, Incofin, Triodos:

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

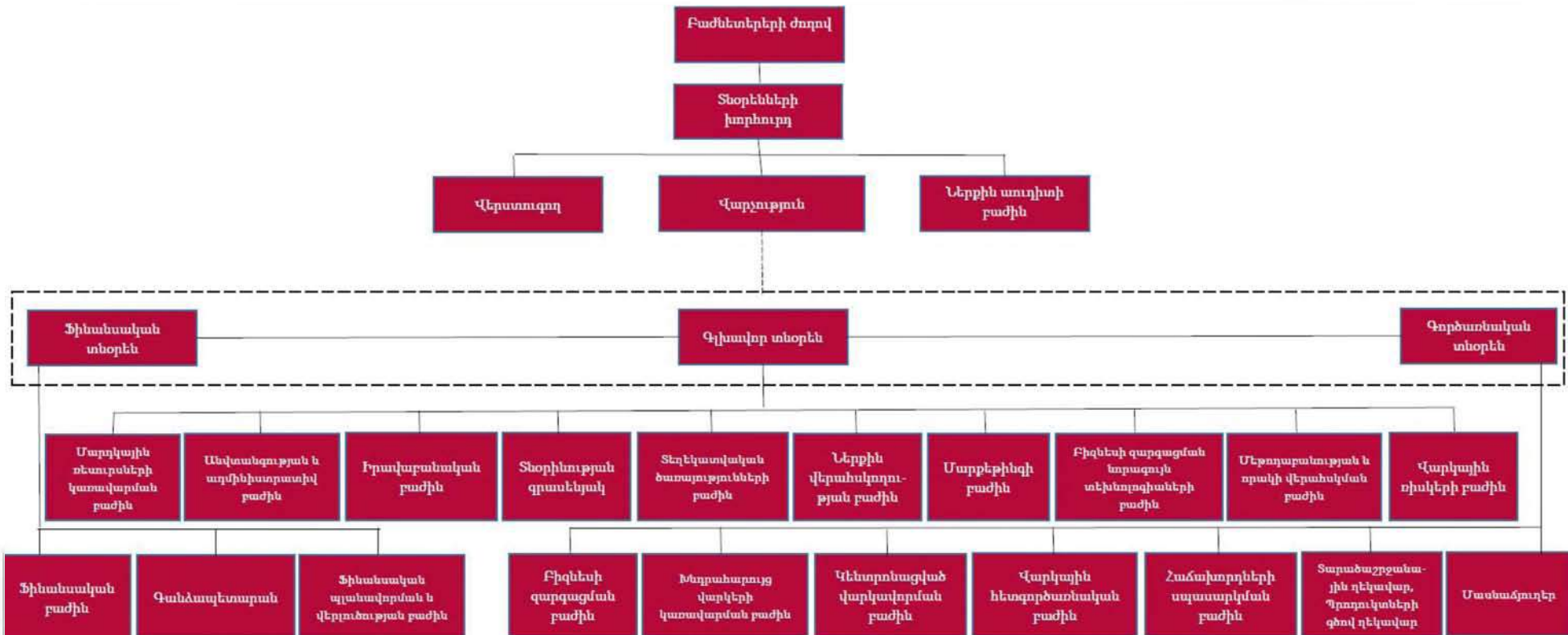
Կազմակերպությունն ունի 37 մասնաճյուղ և վարկավորում է իրականացնում ՀՀ բոլոր մարզերում: 2015 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության վարկային պորտֆելը կազմել է շուրջ 28.2 մլրդ ՀՀ դրամ, ինչն իրենից ներկայացնում է 7.6% աճ 2014 թվականի նկատմամբ:

Ստորև ներկայացվում է Կազմակերպության ակտիվների և եկամտաբեր ակտիվների ամփոփ բնութագիրը.

	հազ. ՀՀ դրամ			
	30.09.2016	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013
Ակտիվներ, այդ թվում՝	29,868,048	31,293,894	29,933,427	25,357,067
Եկամտաբեր ակտիվներ, այդ թվում՝	27,882,183	29,193,661	26,398,818	23,966,691
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	24,684,170	28,240,546	26,237,732	22,871,716
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	1,964,127	0	55,021	1,094,975
Ներդրումներ ֆինանսական ակտիվներում	1,233,886	953,115	106,065	0
Եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռը	93.35%	93.29%	88.19%	94.52%

Կազմակերպության ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքը հետևյալն է.

"ՖԻՆՔԱ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ կազմակերպական կառուցվածք

 FINCA®	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

2. Թողարկողի և Թողարկողի պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր

Թողարկողին առնչվող ռիսկեր

Ինչպես բոլոր տնտեսվարող սուբյեկտները, Կազմակերպությունն իր գործունեության ընթացքում բախվում է տարբեր ռիսկային գործոնների հետ: Ներդրողները մինչև պարտատոմսերում ներդրում կատարելու մասին որոշում ընդունելը պետք է տեղյակ լինեն այդ ներդրման հետ կապված ռիսկերի մասին:

Ընդհանուր առմամբ, պարտատոմսերում ներդրում կատարողները բախվում են ինչպես թողարկող կազմակերպության գործունեության հետ կապված, այնպես էլ ֆինանսական շուկայում տիրող իրավիճակից առաջացող ռիսկերի և պարտատոմսերի հետ կապված ռիսկերի հետ:

Թողարկողին առնչվող ռիսկերը կապված են նրա ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքներից և արտահայտվում են ստանձնած պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում ամբողջությամբ կամ մասամբ չկատարելու հանգամանքով: Կազմակերպությունը մշտապես զարգացնում է իր ֆինանսատնտեսական վիճակին սպառնացող ռիսկերի կառավարման արդյունավետությունը և որպես հիմնական ռիսկեր դիտարկում՝ վարկային, իրացվելիության, տոկոսադրույքի, արտարժույթային, գործընկերոջ (counterparty risk), գործառնական, տնտեսության վիճակի և օրենսդրության փոփոխություններով պայմանավորված ռիսկերը: Կազմակերպությունը ռիսկերի կառավարման հարցում առաջնորդվում է ՖԻՆՔԱ Ինթերնեյշնլի կողմից մշակված «Դուստր Կազմակերպության Ընդհանուր Քաղաքականության Ձեռնարկ»-ով և ներքին մշակված կանոնակարգերով:

Թողարկողի բնականոն գործունեությանը սպառնացող ռիսկեր կարող են առաջացնել նաև արտաքին գործոնները, որոնք թողարկողից անկախ են: Նման ռիսկերից զերծ մնալու կամ հետևանքները նվազեցնելու նպատակով Կազմակերպությունը մշակում է գործունեության անընդհատության ապահովման և արտակարգ իրավիճակներում գործելու ընթացակարգեր: Թողարկողի գործունեությանն առնչվող ռիսկերը կարող են հանգեցնել պարտատոմսերի գնի նվազմանը: Կազմակերպության ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքները գնահատելու համար կարող եք օգտվել Թողարկողի ինտերնետային www.finca.am կայքում հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվություններից:

Վարկային ռիսկը Կազմակերպության վարկառուների, փոխառուների և վերջինիս նկատմամբ պարտավորություններ ստանձնած անձանց կողմից պայմանագրային պարտավորությունները

 FINCA®	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԸԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

Ժամանակին և սահմանված չափով կամ մասամբ չկատարելու հավանականությունն է ինչը կարող է վնաս հասցնել Կազմակերպության կապիտալին: Վարկային ռիսկի արդյունավետ կառավարումը Թողարկողի կարևորագույն խնդիրներից է:

Կազմակերպության վարկային պորտֆելը դիվերսիֆիկացված է և իր մեջ չի պարունակում խոշոր կենտրոնացումներ. այն է՝ վարկի առավելագույն գումարը կազմում է 100,000 ԱՄՆ դոլար կամ համարժեք ՀՀ դրամ, իսկ վարկային պորտֆելի վարկի միջին գումարը կազմում է 1,857 ԱՄՆ դոլար: Վարկավորման գերակա ուղղություններն են հանդիսանում մանրածախ վարկավորումը և ՓՄՁ վարկերի տրամադրումը:

Իրացվելիության ռիսկ, երբ Կազմակերպության ազատ դրամական միջոցները բավարար չեն ստանձնած պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկը կարող է առաջանալ դրամական ներհոսքի կրճատման, ներգրավման աղբյուրների սահմանափակման, մակրոտնտեսական իրավիճակի փոփոխության, օրենսդրական փոփոխությունների, նորմատիվային դաշտի փոփոխությունների և այլ պատճառներով: Իրացվելիության ռիսկի հետևանքով դժվարություններ կարող են առաջանալ Կազմակերպության ակտիվներն արագ և շուկայական գնով իրացնելու ժամանակ, հետևաբար նաև խնդիրներ կարող են առաջանալ պայմանագրային պարտավորությունները ժամանակին և ամբողջությամբ կատարելու հետ կապված:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման տեսանկյունից Կազմակերպությունը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների դիվերսիֆիկացված և կայուն կառուցվածքը, որակյալ և արագ իրացվելի ակտիվների, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և հեշտությամբ բավարարելու համար:

Տոկոսադրույքի ռիսկը, երբ շուկայում գործող տոկոսադրույքների փոփոխությունները կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության ֆինանսական ցուցանիշների վրա, տոկոսային եկամուտների և ի վերջո նաև կապիտալի վրա:

Կազմակերպությունը տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարումն իրականացնում է վերլուծական տարբեր հաշվետվությունների միջոցով, որոնք ամսական կտրվածքով ներկայացվում են ԱՊԿԿ-ին և «ՖԻՆԸԱ Ինթերնեյշնլ»-ին: Կազմակերպության դրամական հոսքերի տոկոսների վերլուծությունն ուղղված է բացահայտելու այն ռիսկը, որը կարող է առաջանալ շուկայում առկա տոկոսադրույքների փոփոխությունների արդյունքում, որի հետևանքով էլ ֆինանսական ակտիվի ապագա դրամական հոսքերը կարող են տատանվել, մասնավորապես, տոկոսադրույքներում տեղի ունեցող

 FINCA®	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՈՒՎՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

փոփոխությունների արդյունքում կարող են փոփոխվել դրամական միջոցների հոսքերի իրական արժեքը:

Արտարժույթային ռիսկը սահմանվում է որպես փոխարժեքի փոփոխության հետևանքով Կազմակերպության ֆինանսական արդյունքների և կապիտալի վրա ունեցած բացասական ազդեցության ռիսկ: Քանի որ Կազմակերպության ակտիվները և պարտավորություններն արտահայտված են մեկից ավելի արժույթներով, Կազմակերպության վրա փոխարժեքի փոփոխությունն ունենում է հետևյալ ազդեցությունները՝

- արտարժույթային ռիսկ, որը չափվում է բաց արտարժույթային դիրքով և արտարժույթային ժամկետային ճեղքվածքով (FX Maturity GAP),

- Կապիտալի համարժեքության գործակցի նվազում՝ ՀՀ դրամի արժեզրկման դեպքում, քանի որ Կազմակերպության կապիտալն արտահայտված է ՀՀ դրամով, իսկ ակտիվները հաճախ արտահայտված են այլ արժույթներով,

- Խմբի համախմբված կապիտալի զգալի մասը տարբեր ազգային արժույթների նկատմամբ կարող է կրել արտարժույթային ռիսկ, քանի որ Կազմակերպության համար փակ արտարժույթային դիրքը խմբի տեսանկյունից կարող է հանդիսանալ բաց դիրք:

Կազմակերպությունն իրականացնում է ակտիվների ու պարտավորությունների արժույթային ճեղքվածքի կառավարման հավասարակշռված ու ցածր ռիսկային քաղաքականություն: Այնուամենայնիվ, ՀՀ դրամի փոխարժեքի էական արժեզրկումը հիմնական արժույթների նկատմամբ բացասական ազդեցություն կարող է ունենալ Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների վրա՝ վատթարացնելով արտարժույթային վարկերի սպասարկման որակը, ավելացնելով պահուստավորումը՝ արդյունքում բերելով Թողարկողի շահութաբերության նվազմանը:

Գործընկերոջ ռիսկի սահմանաչափին իրենից ներկայացնում է մեկ ֆինանսական հաստատության գծով ռիսկի առավելագույն չափը, որը Կազմակերպությունը կարող է ունենալ: Կախված ռիսկի ծագման աղբյուրից՝ միջբանկային գործընկերոջ ռիսկը կարելի է տրոհել ռիսկերի հետևյալ տեսակների.

- ☞ Մայր գումարի կորստի ռիսկը դրամական այն միջոցների կորստի ռիսկն է, որոնք Կազմակերպությունը գործընկերոջը տրամադրել է որպես ավանդ կամ ստացվելիք փոխանցման դիմաց կանխավճար/փոխանցում և որոնք գործընկերը չի վերադարձրել կամ հետ չի վճարել ժամանակին՝ պայմանագրով սահմանված ամբողջ գումարի չափով (գործընկերոջ դեֆոլտ): Մայր գումարի կորստի ռիսկը հավասար է վճարման/փոխանցման ենթակա դրամական միջոցներին՝

 FINCA®	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

գործարքի գումարին, եթե գործարքը նախատեսվում է կատարել մեկ փոխանցումով, կամ համապատասխան մնացորդային գումարին, եթե գործարքը նախատեսվում է կատարել մի քանի փոխանցումներով:

☞ Փոխարինման ռիսկը վնասի այն չափն է, որը հավասար է տվյալ գործարքը շուկայում համարժեք գործարքով փոխարինման հետևանքով կրած ծախսերին: Գործարքի փոխարինումը կարող է անհրաժեշտ լինել գործընկերոջ վարկարժանության վատթարացման կամ գործարքով վճարման նախորդող օրվանը գործընկերոջ ստանձնած պարտավորությունների չկատարման դեպքում: Փոխարինման ռիսկն առկա է այն դեպքերում, երբ Կազմակերպությունն ունի գործընկերոջից որոշակի ժամանակ հետո ստացվելիք դրամական հոսքեր:

☞ Առաջին վճարողի ռիսկ և վճարման ռիսկ: Հաճախ իմաստ ունի տարանջատել այս երկու կատեգորիաները, քանի որ որոշ գործառնությունների գծով գործընկերոջ ռիսկը տարբեր է գործարքի կյանքի ընթացքում: Այն գործարքների դեպքում, երբ կողմերից երկուսն էլ փոխանակում են դրամական հոսքեր, ռիսկն ավելի բարձր է գործարքով նախատեսվող վճարումների իրականացման օրը (երբ Կազմակերպությունն իրականացնում է վճարումն առանց ստանալու հաստատումը, որ գործընկերոջ հանդիպակաց վճարումը հաշվեգրված է), քան վճարումների օրվան նախորդող ժամանակաշրջանում, երբ Կազմակերպությունը հնարավորություն ունի զերծ մնալ իր վճարումների կատարումից, եթե ակնհայտ է, որ գործընկերը չի կատարելու իր վճարումը:

☞ *Թողարկողի ռիսկ:* Գործընկերոջ ռիսկի համատարած օգտագործվող ենթակատեգորիա է հանդիսանում թողարկողի ռիսկը, որը սահմանվում է որպես արժեթուղթ թողարկողի դեֆոլտի կամ սնանկության հետևանքով հնարավոր կորստի հավանականություն:

Ընդհանուր տնտեսության ռիսկեր, երբ ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացումը կարող է բացասաբար ազդել Կազմակերպության գործունեության վրա, մասնավորապես կարող է ուղեկցվել Կազմակերպության կողմից սպասվող եկամուտների նվազմամբ և շահույթի պլանային ցուցանիշի մակարդակի ապահովման դժվարություններով:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կարող են ազդել ինչպես Կազմակերպության գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Վարկային կազմակերպության գործունեությունը պետական կառավարման մարմինների կողմից լիցենզավորման և կարգավորման ենթակա գործունեություն է: Վարկային կազմակերպության գործունեության լիցենզավորման և կարգավորման նպատակը ներդրողների և հաճախորդների իրավունքների պաշտպանությունն է,

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

որն իրականացվում է տնտեսական գործունեության նորմատիվների և վարկային կազմակերպության ռիսկերի կառավարման համակարգերի սահմանմամբ: Դա նշանակում է, որ հնարավոր են պետական կարգավորման հետ կապված փոփոխություններ, որոնք կարող են էապես ազդել Կազմակերպության գործառնությունների վրա և անգամ բացասաբար ազդել ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

Մրցակցային ռիսկ, որն առաջանում է ՀՀ ֆինանսական, մասնավորապես վարկային ծառայությունների շուկայում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում, ինչն էլ իր ազդեցությունն է ունենում Կազմակերպության ֆինանսական ցուցանիշների վրա, որի պատճառով Թողարկողը չի կարող երաշխավորել պլանավորված շահույթի ստացումը:

Կազմակերպության գործունեության ոլորտին բնորոշ է բարձր մրցակցությունը, հետևաբար շուկայում մրցակիցների ակտիվության բարձրացումը կարող է բացասաբար ազդել Թողարկողի տնտեսական և ֆինանսական ցուցանիշների վրա: Կազմակերպությունը բավականին կայուն դիրք է զբաղեցնում շուկայում և միկրոֆինանսավորման ոլորտում հանդիսանում է առաջատար:

Գործառնական ռիսկը, որը կարող է ի հայտ գալ ներքին գործընթացների, համակարգերի խափանմամբ, մարդկային գործոնի կամ արտաքին գործոնների բացասական ազդեցության արդյունքում, ինչը կարող է կորուստ բերել Թողարկողի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա: Գործառնական ռիսկի հետևանքով կարող է վտանգվել նաև Թողարկողի համբավը:

Կազմակերպությունում գործառնական ռիսկը կառավարվում է այդ գործառնույթի համար նախատեսված ստորաբաժանման՝ «Ներքին վերահսկողության» բաժնի կողմից: Գործառնական ռիսկերի կառավարման համար մշակված են և պարբերաբար վերանայվում են բազում հսկողական մեխանիզմներ, ինչպիսիք են՝ ռիսկային դեպքերի վերաբերյալ ազդակներ հաղորդող հատուկ մշակված 17 հաշվետվությունները գործընթացների մշակման, գրանցման և հաստատման գործառնույթների բաժանումը տարբեր աշխատակիցների միջև, ամենամսյա այցելությունները մասնաճյուղեր և տվյալ տարածաշրջանի հաճախորդներին:

Թողարկվող պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր

Ցանկացած տնտեսվարող սուբյեկտի, այդ թվում՝ վարկային կազմակերպությունների պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի ռիսկերի հետ: Ներդրողը պետք է ուշադիր դիտարկի ստորև շարադրված ռիսկերի ամփոփ նկարագրությունը և Ազդագրի մեջ տեղ գտած բոլոր այլ տեղեկությունները մինչև առաջարկվող պարտատոմսերի գնելու որոշումն ընդունելը:

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԼՔԱ ՌԻՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	
Թողարկող		Տեղաբաշխող

Կազմակերպությունը խուսափել է Ազդագրում ներկայացված ցուցանիշների, կանխատեսումների և տեղեկատվության մեկնաբանություններից, որպեսզի ներդրողն ինքնուրույն ուսումնասիրի դրանք՝ պարտատոմսեր գնելու կամ չգնելու որոշում կայացնելու համար:

Ներդրողը պետք է գիտակցի, որ Թողարկողի ֆինանսատնտեսական գործունեության վրա բացասական ազդեցություն ունեցող ռիսկերի հետևանքով պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը կապված գնի անկման և շուկայում իրացվելիության հետ: Թողարկված պարտատոմսերը շրջանառության ժամկետի ընթացքում կարող են բացասական փոփոխությունների ենթարկվել տնտեսական վիճակի անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով, ուստի Թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ ներդրողը ցանկացած պահի կարող է իրացնել պարտատոմսերը երկրորդային շուկայում իր համար շահավետ գնով: Այնուամենայնիվ, Թողարկողը տեղեկացնում է նաև, որ իր գործունեությամբ նպաստելու է պարտատոմսերի շուկայի զարգացմանն՝ ակտիվություն ցուցաբերելով պարտատոմսերի թողարկման և ֆոնդային բորսայում դրանց ցուցակման շնորհիվ:

Հնարավոր ռիսկերի շարքում կարելի է նշել.

Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկը, որը կարող է առաջանալ շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ Թողարկողի ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով: Արդյունքում՝ պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը և ներդրողը ստիպված լինի իրացնել պարտատոմսերն ավելի ցածր գնով, քան ձեռք բերման գինը:

Կազմակերպությունը պարտատոմսերի իրացվելիության բարձրացման համար վերջիններիս նախատեսում է օժտել որոշակի ներդրումային որակներով, այն է՝ շուկա ստեղծողի (market maker) միջոցով ապահովել պարտատոմսերի իրացվելիությունը: Այնուամենայնիվ, Թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ իր կողմից թողարկված պարտատոմսերը դրանց շրջանառության ժամկետի ընթացքում ներդրողները ցանկացած պահի կարող են իրացնել կամ ձեռք բերել երկրորդային շուկայում (կարգավորվող շուկայում) իրենց համար ֆինանսապես շահավետ գնով:

Արտարժույթային ռիսկը: Ներդրողը կարող է կրել նաև փոխարժեքների տատանման հետ կապված կորուստներ ՀՀ դրամի և արտարժույթի փոխանակման ժամանակ: Սույն ռիսկը, հատկապես առնչվելի է այն ներդրողների համար, ովքեր պարտատոմսերի ձեռք բերման և մարման դիմաց ստացվող գումարները փոխանակելու են մեկ արժույթից մեկ այլ արժույթի:

Տոկոսադրույքի ռիսկը: Շուկայում գործող տոկոսադրույքների փոփոխությունները կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ պարտատոմսերի գնի և եկամտաբերության վրա, քանի որ

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԸԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

պարտատոմսի գինն ու եկամտաբերությունը գտնվում են միմյանցից հակադարձ կախվածության մեջ:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ: Ներդրողները ցանկացած թողարկողի կորպորատիվ պարտատոմսեր ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կազդեն ինչպես Կազմակերպության գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Միաժամանակ հարկ է նշել, որ փոփոխությունները կարող են ազդել նաև պարտատոմսերի գրավչության և արդյունքում՝ իրացվելիության վրա:

3. Թողարկողի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխություններ

Կազմակերպությունն իր գործունեությունն իրականացնում է որդեգրած ռազմավարությանը համաձայն: Կազմակերպության գործունեությունը մշտապես գտնվում է Կազմակերպության խորհրդի և գործադիր մարմնի ուշադրության ներքո, որոնք օպերատիվ արձագանքում են շուկայական իրավիճակի փոփոխություններին՝ համապատասխանեցնելով Կազմակերպության կողմից առաջարկվող ծառայությունները և դրանց սակագները շուկայի պահանջներին:

2015 թվականի ընթացքում Կազմակերպության ակտիվներն աճել են 4.5%-ով և կազմել 31,293,894 հազ. ՀՀ դրամ, ինչը հիմնականում պայմանավորված է հաճախորդներին տրված վարկերի և վաճառքի համար մատչելի ներդրումների աճով: Կազմակերպության ընդհանուր կապիտալը 2015 թվականի ընթացքում աճել է 0,4%-ով և կազմել՝ 5,899,185 հազ. ՀՀ դրամ: Պարտավորություններն աճել են 5,5%-ով և կազմել՝ 25,394,709 հազ. ՀՀ դրամ, ինչը հիմնականում պայմանավորված է փոխառու միջոցների և հետգնման պայմանագրերով ներգրավված միջոցների աճով: 2014 թվականի համեմատ, 2015 թվականին Կազմակերպության վարկային պորտֆելն աճել է 2,002,814 հազ. ՀՀ դրամով կամ 7,6%-ով:

2016 թվականի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Կազմակերպության ակտիվները կազմել են 29,868,048 հազ. ՀՀ դրամ, պարտավորությունները՝ 23,858,405 հազ. ՀՀ դրամ, կապիտալը՝ 6,009,643 հազ. ՀՀ դրամ: 2016 թվականի առաջին ինն ամիսների կուտակված զուտ շահույթը կազմել է 374,834 հազ. ՀՀ դրամ¹:

¹ Տվյալ պարբերությունում ներկայացված թվերի համար հիմք են հանդիսացել հրապարակվող միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները և աուդիտի կողմից ստուգված չեն:

 FINCA®	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԸԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

2015 թվականի ընթացքում Կազմակերպությունը ստացել է 45,063 հազ. ՀՀ դրամի զուտ շահույթ: Նախորդ տարվա համեմատ շահույթի ցուցանիշի շուրջ 92% նվազումը (շուրջ 13 անգամ) հիմնականում պայմանավորված է տոկոսային ծախսերի առաջանցիկ աճով տոկոսային եկամուտների նկատմամբ և տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից կորուստների գծով ծախսերի աճով: Շահույթի ցուցանիշի անկումը պայմանավորված է նաև ֆինանսական շուկայում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում Կազմակերպության կողմից վարվող ճկուն գնային քաղաքականությամբ, արդյունքում, նվազեցնելով տոկոսային սպրեդը, Կազմակերպությունը ոչ միայն նպատակ է հետապնդում ամրապնդել շուկայի մասնաբաժինը, այլ նաև գործող, ինչպես նաև նոր ներդրվող պրոդուկտների մրցունակության բարձրացմամբ նվաճել նաև շուկայի նոր մասնաբաժին:

Կազմակերպության փաստացի համալրված կանոնադրական կապիտալը 2015 թվականի վերջի դրությամբ կազմել է 4,905,960,000 ՀՀ դրամ, որը բաղկացած է 490,596 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

2016 թվականի ընթացքում՝ մինչև Ազդագրի գրանցման ներկայացման օրը, Կազմակերպության գործունեության և ֆինանսական վիճակի էական փոփոխություն տեղի չի ունեցել:

2016 թվականի հունվարից սեպտեմբեր ընկած ժամանակահատվածում Կազմակերպության զուտ շահույթը կազմել է 374,834 հազար ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա դեկտեմբերի 31-ի համեմատությամբ աճելով 329,771 հազար ՀՀ դրամով: Կազմակերպության ընդհանուր կապիտալը կազմել է 6,009,643 հազար ՀՀ դրամ:

Ազդագրի գրանցման ներկայացման օրվա դրությամբ Թողարկողի գործունեության համար անհրաժեշտ բոլոր արտոնագրերը և լիցենզիաներն ուժի մեջ են, Կազմակերպության դեմ չկան և չեն սպասվում դատական հայցեր, որոնք կարող են նյութական, բացասական ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության ֆինանսական վիճակի կամ Կազմակերպության զարգացման հեռանկարների վրա:

Կազմակերպությունը համապատասխանում է միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված փոխառությունների պայմանագրերով ստանձնած բոլոր ֆինանսական նորմատիվներին, բացառությամբ Միջազգային Ֆինանսական Կորպորացիայի (IFC) և Վերակառուցման Զարգացման Եվրոպական Բանկի հետ փոխառության պայմանագրերով սահմանված մեկ նորմատիվի: Կազմակերպության գործադիր մարմինը սերտորեն աշխատում է

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԸԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	
Թողարկող		Տեղաբաշխող

վերը նշված ֆինանսական կազմակերպությունների տվյալ խախտումը վերացնելու ուղղությամբ Կազմակերպության որևէ ակտիվ չի հանդիսանում գրավի առարկա, և Կազմակերպությունը չի հանդիսանում որևէ պայմանագրի կողմ՝ պայմանական կամ ոչ պայմանական, համաձայն որի իր ակտիվները կարող են գրավ հանդիսանալ:

Մինևույն ժամանակ հարկ է նշել, որ Կազմակերպության ղեկավարությունը մշտապես իր ուշադրության ներքո է պահում նաև Կազմակերպության կազմակերպական կառուցվածքը արդիական և ժամանակակից բիզնեսի վարման կանոններին համապատասխանեցնելու խնդիրը, որի հետևանքով հնարավոր են Թողարկողի կազմակերպական կառուցվածքի փոփոխություններ, որոնք միտված կլինեն Կազմակերպության գործունեության բարելավմանը և արդյունավետության ու շահութաբերության բարձրացմանը:

4. Թողարկողի աուդիտ իրականացնող անձ

Կազմակերպության 2011 թվականի անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացվել է «Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ աուդիտորական կազմակերպության կողմից, իսկ 2012, 2013, 2014 և 2015 թվականների անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացրել է «Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ աուդիտորական կազմակերպությունը:

«Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ-ն գրանցվել է Հայաստանում 2012 թվականի հոկտեմբերին: Վերջինիս վերջնական բաժնետերը և վերահսկողը Դելոյթ ԱՊՀ ՓԲԸ-ն է:

«Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ հասցեն է՝

ՀՀ ք. Երևան 0010, Վ. Սարգսյան 10, տարածք 1/4, հեռ.՝ (+374 10) 52-88-99, ինտերնետային կայքի հասցեն է՝ www.bdoarmenia.am:

Կազմակերպության տնօրենն է Արթուր Անդրեասյանը:

«Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ-ի հասցեն է՝

ՀՀ ք. Երևան 0010, Ամիրյան 4/6, հեռ.՝ (+374 10) 52-65-20, ինտերնետային կայքի հասցեն է՝ www.deloitte.ru:

Կազմակերպության Գործադիր տնօրեն-բաժնետեր է հանդիսանում Սրբուհի Հակոբյանը:

Աուդիտի նպատակն է ձեռք բերել բավարար երաշխիքներ ֆինանսական հաշվետվությունների էական անճշտություններից զերծ լինելու և միջազգային ստանդարտներին համապատասխանելու մասին: «Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ եզրակացությունները ներկայացված են կից Հավելվածներում: Վերջին 4 տարիների ընթացքում Կազմակերպության աուդիտն իրականացրած անձի կողմից

 FINCA®	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԱՆՍԱՆԻ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

աշխատանքից հրաժարման դեպք չի եղել:

5. Թողարկողի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն

Թողարկողի կանոնադրությունով սահմանված են Կազմակերպության կառավարման հետևյալ մարմինները՝

- ✚ Բաժնետերերի ժողով,
- ✚ Տնօրենների խորհուրդ,
- ✚ Վարչություն,
- ✚ Գլխավոր տնօրեն:

Կազմակերպության Բաժնետերերի ժողովը կազմակերպության կառավարման բարձրագույն մարմինն է: Կազմակերպության Տնօրենների խորհուրդն ընտրվում է Բաժնետերերի որոշմամբ՝ Կազմակերպության կանոնադրությանը համապատասխան: Վարչությունը և Գլխավոր տնօրենը կառավարում են Վարկային կազմակերպության առօրյա ընթացիկ գործունեությունը:

Կազմակերպության Խորհուրդը բաղկացած է հինգ անդամներից.

Հ/հ	Անուն Ազգանուն	Պաշտոն	Փորձառությունը
1	Զեֆ Ֆլաուերս	Խորհրդի նախագահ	26 տարի
2	Դեյն Սթիվեն ՄաքԳվայեր	Խորհրդի անդամ	40 տարի
3	Վաժա Մայսուրադզե	Խորհրդի անդամ	17 տարի
4	Ֆլորիան Դերվիշի	Խորհրդի անդամ	19 տարի
5	Արարատ Գյուլումյան	Խորհրդի անդամ	18 տարի

Կազմակերպության Վարչությունը բաղկացած է երեք անդամներից.

Հ/հ	Անուն Ազգանուն	Պաշտոն	Փորձառությունը
1	Հրաչյա Թոխմախյան	Վարչության նախագահ, Գլխավոր տնօրեն	22 տարի
2	Անուշ Պետրոսյան	Վարչության անդամ, Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն	15 տարի
3	Արտակ Միքայելյան	Վարչության անդամ,	21 տարի

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

		Գլխավոր հաշվապահ	
--	--	------------------	--

Կազմակերպության վերստուգողն է Հովհաննես Հովհաննիսյանը:

Կազմակերպության աշխատակիցների թիվը 2015 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 602, իսկ 2016 թվականի սեպտեմբերի դրությամբ կազմել է 579:

6. Թողարկվող պարտատոմսերի հիմնական տվյալները

Պարտավորումների տեսակը՝	անվանական արժեկտրոնային
Արժեկտրոնի վճարման պարբերականությունը՝	կիսամյակային
Պարտավորումների ձևը՝	ոչ փաստաթղթային
Պարտավորումների փոխարկելիությունը՝	ոչ փոխարկելի
Պարտավորումների թողարկման ծավալը՝	մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ կամ համարժեք արտարժույթ (ԱՄՆ դոլար), ընդ որում՝ դրամային պարտատոմսերի թողարկման ծավալը կկազմի դոլարով թողարկված պարտատոմսերի ծավալի առնվազն 10%-ը
Մեկ պարտավորմանի անվանական արժեքը՝	ՀՀ դրամով թողարկվող պարտատոմսերի համար՝ 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ, ԱՄՆ դոլարով թողարկվող պարտատոմսերի համար՝ 25 (քսանհինգ) ԱՄՆ դոլար
Պարտավորումների քանակը՝	Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի «ՖԻՆԲԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով
Պարտավորումների թողարկման և տեղաբաշխման օրը՝	
Պարտավորումների շրջանառության ժամկետը՝	
Պարտավորումների շրջանառության ձևը՝	բացառապես կարգավորվող շուկայում ազատ շրջանառության իրավունքով

 FINCA®	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԼՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

Յուրաքանչյուր տրանշով թողարկվող պարտատոմսերի թողարկման վերջնական պայմանները տեղաբաշխման օրվանից առնվազն 3 աշխատանքային օր առաջ հրապարակվելու են Կազմակերպության, ինչպես նաև Տեղաբաշխողի պաշտոնական ինտերնետային կայքերում՝ www.finca.am, www.araratbank.am:

Կազմակերպության անվանական պարտատոմսերի թողարկման և դրան հետևող տեղաբաշխման հիմնական նպատակն է հանդիսանում շուկայից միջոցների ներգրավումը: Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցներն ուղղվելու են կարճաժամկետ և միջնաժամկետ վարկերի տրամադրմանը և ներդրումների իրականացմանը:

7. Թողարկողի ամփոփ ֆինանսական տվյալները

հազ. ՀՀ դրամ

Ցուցանիշի անվանումը	30.09.2016 թվական ² (աուդիտ չանցած)	2015 թվական (աուդիտ անցած)	2014 թվական (աուդիտ անցած)
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	374,834	45,063	570,774
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	5,967,403	5,812,287	5,434,925
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE)%	6.28%	0.78%	10.50%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	374,834	45,063	570,774
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	31,020,736	29,291,518	26,655,665
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA)%	1.21%	0.15%	2.14%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	374,834	45,063	570,774
Գործառնական եկամուտ	4,589,158	4,438,269	4,905,051
Զուտ շահույթի մարժա (NPM), %	8.2%	1.0%	11.6%
Գործառնական եկամուտ	4,589,158	4,438,269	4,905,051
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	31,020,736	29,291,518	26,655,665

² Տվյալները ներկայացված են հրապարակվող միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններից և աուդիտի կողմից ստուգված չեն

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
ՖԻՆԼՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից
թողարկվող կորպորատիվ
արժեկտրոնային պարտատոմսերի

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ

Թողարկող

Տեղաբաշխող

Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU)	14.79%	15.15%	18.40%
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	31,020,736	29,291,518	26,655,665
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	5,967,403	5,812,287	5,434,925
Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM)	5.2	5.0	4.9
Զուտ տոկոսային եկամուտ	3,146,952	5,125,304	5,254,966
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	29,076,355	27,309,609	24,914,957
Զուտ տոկոսային մարժա (NIM), %	10.8%	18.8%	21.1%
Տոկոսային եկամուտ	5,049,975	8,090,993	7,638,770
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	29,076,355	27,309,609	24,914,957
Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն, %	17.4%	29.6%	30.7%
Տոկոսային ծախսեր	1,903,023	2,965,689	2,383,804
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	24,610,484	23,028,846	20,704,028
Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր, %	7.7%	12.9%	11.5%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	374,834	45,063	570,774
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը (հատ)	490,596	490,596	472,324
Զուտ շահույթ մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	764	92	1,208
Սպրեդ	9.6%	16.7%	19.1%

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

ԲԱԺԻՆ 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

8. Ռիսկային գործոններ

Արժեթղթերում՝ ներառյալ պարտատոմսերում, ներդրումները կապված են որոշակի հավանական ռիսկերի հետ, այդ իսկ պատճառով, ներդրում կատարելու վերաբերյալ որոշում ընդունելուց առաջ ներդրողները պետք է մանրակրկիտ ուսումնասիրեն և վերլուծեն ներդրման հետ կապված և Ազդագրում բացահայտված հավանական ռիսկերը, ինչպես նաև ներկայացված այլ տեղեկատվությունը: Անհրաժեշտ է, այնուամենայնիվ, հաշվի առնել, որ Ազդագրում ներկայացված ռիսկերից բացի կարող է նաև առաջանալ այլ անկանխատեսելի բնույթ ունեցող որևէ ռիսկ, և ներդրողը պետք է ներդրման որոշումը կայացնելիս լիարժեք գիտակցի ներդրման էությունը և առաջնորդվի նաև իր սեփական փորձով, նպատակներով ու ակնկալիքներով:

Ներկայացված ռիսկերից յուրաքանչյուրը կարող է որոշակի բացասական ազդեցություն ունենալ ինչպես Կազմակերպության վիճակի, այնպես էլ շուկայում առկա իրավիճակի վրա՝ արդյունքում հանգեցնելով Թողարկողի կողմից ստանձնած պարտավորությունների չկատարմանը կամ շուկայում պարտատոմսերի իրացվելիության և, հետևաբար, գնի անկմանը:

Ֆիզիկական անձ ներդրողներին հայտնվում է, որ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՐՈՒՄԸ ՉԻ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎՈՒՄ ԱՎԱՆԴՆԵՐԻ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄԸ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՈՂ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ԿՈՂՄԻՑ:

Թողարկողի կողմից առավել էական ռիսկեր են դիտարկվում.

Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկը՝ պարտատոմսերի շուկայի ծավալի և ցածր զարգացվածության պայմաններում պարտատոմսի սեփականատիրոջ կողմից ցանկացած պահի պարտատոմսերը վաճառելու հետ կապված դժվարությունների առաջացումն է: Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկը կարող է առաջանալ շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ Թողարկողի ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով: Արդյունքում՝ պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը և ներդրողը ստիպված լինի իրացնել պարտատոմսերն ավելի ցածր գնով, քան ձեռք բերման գինը:

Արտարժույթային ռիսկը՝ արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության արդյունքում վնաս կրելու հավանականությունն է, որը կարող է առաջանալ փոխարժեքի կտրուկ տատանումների հետևանքով, որոնք կարող են էապես ազդել ինչպես Թողարկողի, այնպես էլ արժեթղթերի շուկայի վրա:

Քանի որ Կազմակերպությունը նախատեսում է թողարկել նաև ԱՄՆ դոլարով արտահայտված

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

պարտատոմսեր, հետևաբար ներդրումները և ներդրումների մարումներն իրականացվելու են ԱՄՆ դոլարով: Ուստի, այս իմաստով արտարժույթային ռիսկն առկա է այն ներդրողների մոտ, ովքեր իրենց դրամական միջոցները նշված պարտատոմսերում ներդրումներ կատարելու նպատակով ստիպված կլինեն փոխարկել այլ արժույթներից ԱՄՆ դոլարի: Արտարժույթային ռիսկ է առաջանում նաև արժեկտրոնների վճարման ժամանակ, քանի որ արժեկտրոնը հաշվարկվում է արժեկտրոնների հաշվարկման օրվա նախորդ օրը ՀՀ ԿԲ հրապարակած փոխարժեքի հիման վրա, իսկ վճարումը տեղի է ունենում հաջորդ օրը, և մեկ օրվա մեջ հնարավոր է տեղի ունենա փոխարժեքի տատանում:

Տոկոսադրույքի ռիսկը, տոկոսադրույքի փոփոխության հետևանքով պարտատոմսերում ներդրողների կորուստներ կրելու վտանգն է, որը կարող է հետևանք լինել շուկայում գործող տոկոսադրույքների կտրուկ փոփոխության, այն կարող է ազդել ինչպես պարտատոմսի գնի, եկամտաբերության, այնպես էլ դրանց գրավչության և իրացվելիության վրա:

Պարտատոմսերի գները գտնվում են հակադարձ կախվածության մեջ տոկոսադրույքների մակարդակից, այսինքն՝ տոկոսադրույքների մակարդակի բարձրացումն այլ հավասար պայմաններում կարող է հանգեցնել պարտատոմսերի գնի անկմանը և հակառակը:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կազդեն ինչպես Կազմակերպության գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Միաժամանակ հարկ է նշել, որ փոփոխությունները կարող են ազդել նաև պարտատոմսերի գրավչության և արդյունքում՝ իրացվելիության վրա:

9. Հիմնական տեղեկատվություն

Կազմակերպության անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսերի թողարկման և դրան հետևող տեղաբաշխման հիմնական նպատակն է հանդիսանում շուկայից միջոցների ներգրավումը: Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցներն ուղղվելու են կարճաժամկետ և միջնաժամկետ վարկերի տրամադրմանը և ներդրումների իրականացմանը:

10. Տեղեկատվություն Թողարկողի անվանական պարտատոմսերի վերաբերյալ

«ՖԻՆ.ՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ պարտատոմսերն անվանական, չփոխարկվող, արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային, առանց ապահովվածության պարտատոմսեր են, որոնց թողարկումն

	<p align="center">ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի</p>	
Թողարկող		Տեղաբաշխող

իրականացվում է ՀՀ օրենսդրության համաձայն, և դրանց շուրջ ծագող վեճերը, այդ թվում՝ դատական, ենթակա են լուծման ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: Պարտատոմսերի ռեեստրը վարվում է «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի կողմից:

Հիմք ընդունելով «Վարկային կազմակերպությունների գործունեության կարգավորումը, Վարկային կազմակերպությունների գործունեության տնտեսական նորմատիվները» կանոնակարգ 14-ի 7.5 և 7.6 կետերի պահանջները՝ «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ն 2016 թվականի հուլիսի 25-ին դիմում է ներկայացրել ՀՀ ԿԲ Ֆինանսական վերահսկողության վարչություն՝ ֆիզիկական անձանցից փոխառություն ներգրավելու նպատակով պարտատոմսերի թողարկում և հրապարակային տեղաբաշխում իրականացնելու համար բավարարում ստանալու նպատակով, ինչին ՀՀ ԿԲ-ն չի առարկել:

«ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ն նախատեսում է մինչև 2017 թվականի օգոստոսի 24-ը իրականացնել մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ ընդհանուր անվանական ծավալով պարտատոմսերի թողարկում և տեղաբաշխում:

Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը ՀՀ դրամով թողարկվող պարտատոմսերի համար՝ 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ, ԱՄՆ դոլարով թողարկվող պարտատոմսերի համար՝ 25 (քսանհինգ) ԱՄՆ դոլար:

Թողարկվող պարտատոմսերը փոխարկելի չեն:

Թողարկողն օգտվելու է շուկա ստեղծողի (market maker) ծառայություններից:

Պարտատոմսերը տեղաբաշխվելու են «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բորսա) տեղաբաշխման համակարգով, ստանդարտ փակ (եվրոպական) աճուրդի անցկացման միջոցով, Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով:

Տեղեկություններ պարտատոմսերի սեփականատերերի հիմնական իրավունքների վերաբերյալ

Պարտատոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն.

✓ Ինքնուրույն տնօրինել, տիրապետել և օգտագործել իրենց սեփականության ներքո գտնվող պարտատոմսերը:

✓ Իրականացնել պարտատոմսերի սեփականության իրավունքից բխող ցանկացած գործառույթ:

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

✓ Թողարկման օրվանից հաշված կիսամյակային պարբերությամբ՝ համապատասխան արժեկտրոնների վճարման օրերին ստանալ արժեկտրոնային եկամուտը: Եթե տվյալ օրը ոչ աշխատանքային օր է, ապա արժեկտրոնի վճարումն իրականացվում է տվյալ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

✓ Պարտատոմսերի մարման օրը ստանալ պարտատոմսերի անվանական արժեքը (մարման գումարը): Եթե տվյալ օրը ոչ աշխատանքային օր է, ապա պարտատոմսերի մարման գումարի վճարումն իրականացվում է տվյալ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

✓ Կազմակերպության կողմից Պարտատոմսերի մարման գումարը սահմանված ժամկետից ուշացնելու հիմքով դատական կարգով օգտվել պարտատիրոջ՝ օրենքով վերապահված իրավունքներից:

✓ Օրենքով սահմանված կարգով գրավադրել պարտատոմսերը:

✓ Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի հաշվի օպերատորների միջոցով ստանալ իր արժեթղթերի հաշվից քաղվածք:

✓ Օրենքով և իրավական ակտերով նախատեսված այլ իրավունքներ:

Օրենքով և իրավական ակտերով սահմանված պարտատոմսերի սեփականատերերի իրավունքների սահմանափակումներ չկան:

ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ԹՈՂԱՐԿՄԱՄԲ ՆԵՐԳՐԱՎՎԱԾ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՄԱՐՈՒՄԸ ՉԻ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎՈՒՄ ԱՎԱՆԴՆԵՐԻ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄԸ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՈՂ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ԿՈՂՄԻՑ:

Պարտատոմսերում ներդրումներ կատարող անձինք պարտավոր են նախքան պարտատոմսերի ձեռք բերումը Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում կամ Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի հաշվի օպերատորներից որևէ մեկում ունենալ սեփականատիրոջ (անվանատիրոջ) արժեթղթերի հաշիվ, ինչպես նաև կատարել պարտատոմսերի ձեռք բերման կամ օտարման հետ կապված պարտադիր վճարները՝ սեփականության իրավունքի գրանցման կամ գործարքների ձևակերպման նպատակով:

Պարտատոմսերի ցուցակման և առևտրի թույլտվություն ստանալուց հետո Կազմակերպության պարտատոմսերը չեն կարող գնվել և վաճառվել կարգավորվող շուկայից դուրս, բացառությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված բացառությունների՝ հետևյալ դեպքերի համար.

	<p align="center">ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի</p>	
Թողարկող		Տեղաբաշխող

1. մասնավոր գործարքների համար, այն է՝ այնպիսի գործարքների, որոնց կողմերը նախապես հայտնի են, ընդ որում՝ ՀՀ ԿԲ խորհրդի 27 նոյեմբեր 2012 թվականի թիվ 331-Ն որոշման համաձայն՝ մասնավոր գործարքներ են համարվում՝

- ա. Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից կնքվող գործարքները,
- բ. Թողարկողի կողմից իր թողարկած արժեթղթերի հետգնման կամ ձեռքբերման գործարքները,
- գ. Արժեթղթերը հանձնելու առաջարկի շրջանակներում բաժնային արժեթղթերով կատարվող գործարքները:

2. պարտատոմսերի տեղաբաշխման շրջանակներում տեղաբաշխողների կողմից իրականացվող գործարքների համար,

3. շուկայում առևտրին թույլատրված պարտատոմսերն այլ կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվության և վաճառելու դեպքերի համար:

Կազմակերպության պարտատոմսերի նկատմամբ իրավունքների և պարտավորությունների գրանցումը և հաշվառումն իրականացնում է «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ հաշվի օպերատորի միջոցով:

ՀՀ օրենսդրությամբ, Թողարկողի կանոնադրությամբ և Կազմակերպության անվանական պարտատոմսերի թողարկման մասին Կազմակերպության խորհրդի որոշմամբ պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ սահմանափակումներ սահմանված չեն:

Թողարկողի պարտատոմսերի սեփականատերերին պարտատոմսերում կատարված ներդրումները մարվելու են պարտատոմսի անվանական արժեքով՝ «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ից ստացված սեփականատերերի ռեեստրից քաղվածքում նշված հաճախորդի հաշվին:

Առաջարկվող պարտավորումների դասակարգման մասին տեղեկատվություն

Կազմակերպության առաջարկվող պարտատոմսերի մարումների և Կազմակերպության կողմից ներգրավված այլ պարտավորությունների մարումների միջև ստորադասություն չկա: Այսինքն, Կազմակերպությունը չունի այնպիսի պարտավորություն, որի պարտատերերն ունեն մարման առաջնահերթություն այլ պարտատերերի, այդ թվում նաև առաջարկվող պարտատոմսերի սեփականատերերի նկատմամբ: Կազմակերպության սնանկության դեպքում Կազմակերպության գրավով ապահովված պարտավորությունները բավարարվում են տվյալ պարտավորության ապահովման միջոց հանդիսացող գրավի առարկայի իրացումից ստացված գումարից՝ արտահերթ:

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

Եթե պարտավորության արժեքը գերազանցում է տվյալ պարտավորության ապահովման միջոց հանդիսացող գրավի առարկայի իրացման արժեքը, ապա գրավով չապահովված պարտավորության մասը բավարարվում է այլ պարտատերերի նկատմամբ ունեցած պարտավորությունների հետ համատեղ՝ համաձայն «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածով սահմանված կարգով: Առաջարկվող պարտատոմսերի դեպքում, սեփականատերերի պահանջները՝ կբավարարվեն «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածի 2-րդ կետի ա) և բ) ենթակետերով սահմանված պահանջները բավարարելուց հետո 3-րդ և 4-րդ հերթին, մասնավորապես վերը նշված օրենքի 31-րդ հոդվածի 2-րդ կետը սահմանում է պարտավորությունների մարման հետևյալ հերթականությունը.

Բանկի («Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների կազմակերպությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի իմաստով՝ բանկեր, վարկային կազմակերպություններ, ներդրումային ընկերություններ, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչներ և ապահովագրական ընկերություններ, եթե «բանկ» բառի օգտագործման կոնկրետ դեպքից չի բխում, որ խոսքը միայն բանկի մասին է) պարտավորությունները մարվում են լուծարային միջոցների հաշվին, հետևյալ հերթականությամբ՝

ա) առաջին՝ ադմինիստրացիայի, լուծարային կառավարչի կողմից «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների կազմակերպությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ և հիմնավորված ծախսերը, այդ թվում՝ աշխատավարձը՝ Կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից հաստատված նախահաշվի շրջանակներում,

բ) երկրորդ՝ այն պարտատերերի պահանջները, որոնք բանկին վարկ, փոխառություն են տրամադրել կամ բանկում ավանդ են ներդրել կամ բանկային հաշվին դրամական միջոցներ են մուտքագրել բանկում ադմինիստրացիա նշանակվելուց հետո, բացառությամբ պարտատիրոջ և Կենտրոնական բանկի միջև կնքված պայմանագրով սահմանված դեպքերի,

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	
Թողարկող		Տեղաբաշխող

գ) երրորդ՝ Հայաստանի Հանրապետության և օտարերկրյա քաղաքացիների, ինչպես նաև քաղաքացիություն չունեցող անձանց Հայաստանի Հանրապետության դրամով բանկային ավանդները և բանկային հաշիվներին առկա մնացորդները՝ մինչև 10 միլիոն դրամի չափով, իսկ արտարժույթային ավանդների (հաշիվների) դեպքում՝ 5 միլիոն դրամին համարժեք չափով: Մեկ անձի՝ բանկում մեկից ավելի ավանդներ (հաշիվներ) ունենալու դեպքում նրա բոլոր ավանդները միավորվում են, և դրանց հանրագումարը համարվում է մեկ ավանդ, իսկ ապահովագրական ընկերությունների լուծարման դեպքում՝ կյանքի ապահովագրական պայմանագրերից բխող պահանջները, եթե ապահովագրական ընկերությունն իրականացնում է կյանքի ապահովագրություն, և ոչ կյանքի ապահովագրական պայմանագրերից բխող պահանջները, եթե ապահովագրական ընկերությունն իրականացնում է ոչ կյանքի ապահովագրություն,

դ) չորրորդ՝ բանկի այլ պարտավորությունները, բացառությամբ երկրորդ հերթում ընդգրկված բանկային ավանդների և բանկային հաշիվների մնացորդների,

ե) հինգերորդ՝ պետական բյուջեի և համայնքների բյուջեների նկատմամբ բանկի պարտավորությունները, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ պարտադիր վճարումները.

ե.1) վեցերորդ՝ ստորադաս փոխառություններից բխող պահանջները.

զ) յոթերորդ՝ բանկի մասնակիցների պահանջները:

Բանկի պարտատերերի պահանջների բավարարման հերթականության «գ», «դ» և «ե.1» ենթակետերով սահմանված պարտատերերի թվից բացառություն են կազմում բանկի մասնակիցները և բանկի հետ կապված անձինք, որոնց նկատմամբ բանկի պարտավորությունները բավարարվում են «զ» ենթակետով սահմանված հերթում:

«գ» ենթակետով սահմանված անձի՝ բանկի նկատմամբ ունեցած պահանջի գումարը 10 միլիոն դրամը (պահանջը արտարժույթով արտահայտված լինելու դեպքում՝ 5 միլիոն դրամին համարժեք չափը) գերազանցելու դեպքում, տվյալ անձի՝ մինչև 10 միլիոն դրամի չափով (պահանջը արտարժույթով արտահայտված լինելու դեպքում՝ 5 միլիոն դրամին համարժեք չափով) պահանջը բավարարվում է «գ» ենթակետով սահմանված հերթում, իսկ այդ գումարը գերազանցող պահանջը՝ «դ» ենթակետով սահմանված հերթում:

Միևնույն հերթի պարտատերերն ունեն իրենց պահանջների բավարարման հավասար իրավունքներ:

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

Միևնույն հերթի պարտատերի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի բոլոր պահանջները լրիվ բավարարելուց հետո:

Պարտավորումների արժեկտրոնի փոկոսադրույքը և փոկոսների վճարման պայմանները

Պարտատոմսերի արժեկտրոնների տոկոսադրույքը սահմանվելու է յուրաքանչյուր տրանշի ժամանակ Կազմակերպության Խորհրդի առանձին որոշմամբ:

Թողարկված յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնային եկամուտները վճարվելու են կիսամյակային պարբերականությամբ: Արժեկտրոնային եկամուտների վճարման փոխանցումը Կազմակերպության կողմից կատարվելու է արժեկտրոնի հաշվարկման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ժամը 18⁰⁰-ի դրությամբ «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ից ստացված սեփականատերերի ռեեստրից քաղվածքի հիման վրա, համաձայն որի Կազմակերպությունն արժեկտրոնային եկամտի վճարման օրը վճարումները փոխանցում է Պարտատոմսերի սեփականատերերի բանկային հաշիվներին:

Թողարկված յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի մարման գումարի փոխանցումը կատարվելու է պարտատոմսերի մարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ժամը 18⁰⁰-ի դրությամբ «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ից ստացված սեփականատերերի ռեեստրից քաղվածքի հիման վրա, համաձայն որի Կազմակերպությունը պարտատոմսերի մարման օրը համապատասխան վճարումները փոխանցում է Պարտատոմսերի սեփականատերերի բանկային հաշիվներին:

«Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ից ստացված սեփականատերերի ռեեստրից քաղվածքում նշված հաճախորդի հաշվին արժեկտրոնային եկամուտների վճարման կամ մարման գումարի փոխանցման անհնարինության դեպքում Կազմակերպությունը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, այդ սեփականատերերի վճարումները փոխանցելու է նոտարի դեպոզիտ մինչև հաճախորդի կողմից համապատասխան հանձնարարականների ստացումը, ընդ որում, նոտարի դեպոզիտի ծառայության գումարը վճարվում/հատուցվում է հաճախորդի կողմից:

Պարտատոմսի տարեկան արդյունավետ տոկոսային եկամտաբերությունը հաշվարկվելու է հետևյալ կերպ՝

$$\text{ՊՏԵ} = (1 + S/L)^L - 1,$$

որտեղ՝

 FINCA®	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԶԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

- 1) ՊՏԵ - տարեկան արդյունավետ տոկոսային եկամտաբերությունն է:
- 2) S - տարեկան արժեկտրոնների տոկոսադրույքն է:
- 3) < - մեկ տարվա ընթացքում տոկոսագումարների վճարման հաճախականությունն է:

Թողարկվող և տեղաբաշխվող յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի համար Կազմակերպության և/կամ Տեղաբաշխողի ինտերնետային կայքերում՝ www.finca.am, www.araratbank.am Ազդագրի հրապարակումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխումից առաջ լրացուցիչ կիրառարկվի նաև տեղաբաշխվող պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնների վճարման, ինչպես նաև պարտատոմսերի մարման ժամանակացույցը՝ հստակ ամսաթվերով:

Եթե արժեկտրոնային եկամտի վճարման օրը լինի ոչ աշխատանքային օր, ապա վճարումը կկատարվի հաջորդող աշխատանքային օրը:

Ծրագրային Ազդագրի շրջանակներում «ՖԻՆԶԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ կողմից թողարկվող պարտատոմսերի ընդհանուր ծավալը կազմելու է մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ կամ համարժեք արտարժույթ, արժեկտրոնների կիսամյակային վճարումների պարբերականությամբ, առանձին փուլերով (տրանշերով) տեղաբաշխվող, ընդ որում՝ դրամային պարտատոմսերի թողարկման ծավալը կկազմի դուրսով թողարկված պարտատոմսերի ծավալի առնվազն 10%-ը: Յուրաքանչյուր տրանշով թողարկվող պարտատոմսերի գծով կիսամյակային արժեկտրոնային եկամտի հաշվարկը կկատարվի հետևյալ բանաձևով՝ (անվանական արժեք*արժեկտրոնային եկամտաբերություն*6*30/360):

Պարտատոմսի գինը որոշվելու է հետևյալ բանաձևով.

$$P = \frac{C}{f} \sum_{i=1}^N \left[\frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{i-1+\tau}} \right] + \left[\frac{A}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+\tau}} \right]$$

$$\tau = \frac{DSN}{DCC}$$

որտեղ՝

DSN - գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի/անվանական արժեքի մարման ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած փաստացի օրերի քանակն է՝ օրերի հաշվարկման պայմանականությունը փաստացի/փաստացի:

 FINCA®	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԵԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	
Թողարկող		Տեղաբաշխող

DCC - գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրը եղած փաստացի օրերի քանակն է՝ օրերի հաշվարկման պայմանականությունը փաստացի/փաստացի:

P - պարտատոմսի գինն է:

f - արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է ($f=2$ կիսամյակային վճարումների դեպքում):

N - գործարքի կատարման օրվանից հետո արժեկտրոնների մնացած վճարումների քանակն է:

Y - պարտատոմսի մինչև մարում եկամտաբերությունն է:

C - տարեկան արժեկտրոնի չափը:

A - պարտատոմսի անվանական արժեքը:

i – արժեկտրոնի տվյալ հերթական համարն է, որը փոփոխվում է տվյալ պահից մինչև վերջնական մարում մնացած արժեկտրոնների վճարումների քանակից կախված, ընդ որում *i* արժեքը փոփոխվում է ըստ աճման և ընդունում է 1-ից մինչև *N* արժեքները (երբ *N*-ը ընդունում է 1 արժեք, *i* –ն նույնպես ընդունում է 1 արժեք):

Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը՝ փաստացի/փաստացի.

DCC=Օրերի փաստացի քանակը, D3M3Y3 - D1M1Y1

DSN=Օրերի փաստացի քանակը, D3M3Y3 - D2M2Y2

որտեղ՝

D1M1Y1 - գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է,

D2M2Y2 - գործարքի կատարման ամսաթիվն է,

D3M3Y3 - գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման/անվանական արժեքի մարման ամսաթիվն է:

«ՖԻՆԵԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ անվանական պարտատոմսերը թողարկվելու են համաձայն Կազմակերպության խորհրդի 2016թ. նոյեմբերի 16-ի «Արժեկտրոնային պարտատոմսեր թողարկելու և տեղաբաշխելու մասին» թիվ 31/2016 որոշման, որով սահմանվել է թողարկել և պարտատոմսերի անվանական արժեքով տեղաբաշխել մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ կամ համարժեք արտարժույթ (ԱՄՆ դոլար) թողարկման ընդհանուր ծավալով, արժեկտրոնների կիսամյակային վճարումների պարբերականությամբ, առանձին փուլերով

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

(տրանշերով): ՀՀ դրամով թողարկվող պարտատոմսերի անվանական արժեքը սահմանվել է 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ, իսկ արտարժույթով թողարկվող պարտատոմսերի համար սահմանվել է 25 (քսանհինգ) ԱՄՆ դոլար:

Միաժամանակ, սահմանվել է, որ տեղաբաշխումը պետք է իրականացնել «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ տեղաբաշխման համակարգով, ստանդարտ փակ (եվրոպական) աճուրդի անցկացման միջոցով:

Կազմակերպության Խորհրդի որոշմամբ սահմանվել է, որ «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից պարտատոմսերի վաղաժամկետ հետգնում և մարում չի նախատեսվում՝ բացառությամբ կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվություն ստանալու հայտի՝ «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ կողմից մերժման դեպքի, որի պարագայում տեղաբաշխումը համարվելու է չեղյալ, և գումարները հետ են վերադարձվելու ներդրողներին:

Տեղաբաշխված (տեղաբաշխվող) պարտատոմսերից ստացվող պարտատոմսերի սեփականատերերի եկամուտների հարկման կարգի ամբողջական և մանրամասն նկարագիրը

Բանկի պարտատոմսերից ստացվող եկամուտները ենթակա են հարկման ըստ հետևյալ հարկատեսակների՝

- ✓ շահութահարկ
- ✓ եկամտային հարկ:

Շահութահարկ

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկ են վճարում Հայաստանի Հանրապետությունում ստեղծված կազմակերպությունները և ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունները (օտարերկրյա պետություններում ստեղծված կազմակերպությունները, ինչպես նաև միջազգային կազմակերպությունները և դրանց կողմից Հայաստանի Հանրապետությունից դուրս ստեղծված կազմակերպությունները): Ընդ որում, ռեզիդենտների համար հարկվող օբյեկտ է համարվում Հայաստանի Հանրապետության տարածքում և նրա սահմաններից դուրս ստացվող հարկվող շահույթը, իսկ ոչ ռեզիդենտների համար հարկվող օբյեկտ է համարվում հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող հարկվող շահույթը: Հարկվող շահույթը հարկատուի համախառն եկամտի և «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված նվազեցումների դրական տարբերությունն է: Շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է հարկվող շահույթի նկատմամբ՝ 20 տոկոս դրույքաչափով: Պարտատոմսերում ներդրում կատարող անձը եկամուտ կարող է ստանալ երկու դեպքում՝

- ↳ պարտատոմսերի դիմաց ստացվող տոկոսից (արժեկտրոնային եկամուտ) և

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	
Թողարկող		Տեղաբաշխող

✎ պարտատոմսի վերավաճառքից (կապիտալի հավելված):

Ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունների համար շահութահարկը հաշվարկվում է այլ դրույքաչափով: Այսպես, եթե ոչ ռեզիդենտը հայաստանյան աղբյուրներից ստանում է պասիվ եկամուտներ (տոկոսներ, կապիտալի հավելված և այլն), ապա նրա հարկային գործակալը պարտավոր է գանձել շահութահարկ՝ 10 տոկոս դրույքաչափով:

Եկամտային հարկ

Հայաստանի Հանրապետությունում եկամտային հարկ վճարողներ են համարվում Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ և Հայաստանի Հանրապետության ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝ անհատ ձեռնարկատերերը և նոտարները (այսուհետ՝ հարկ վճարողներ): Ընդ որում, ռեզիդենտ է համարվում այն ֆիզիկական անձը, որը հարկային տարում (հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ) սկսվող կամ ավարտվող տասներկուամսյա ցանկացած ժամանակահատվածում գտնվել է Հայաստանի Հանրապետությունում, ընդհանուր առմամբ 183 օր և ավելի, կամ որի կենսական շահերի կենտրոնը Հայաստանի Հանրապետությունում է, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետությունում պետական ծառայության մեջ գտնվող ժամանակավորապես Հայաստանի Հանրապետության տարածքից դուրս աշխատող ֆիզիկական անձը: «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի իմաստով կենսական շահերի կենտրոն է համարվում այն վայրը, որտեղ կենտրոնացված են անձի ընտանեկան կամ տնտեսական շահերը: Մասնավորապես համարվում է, որ ֆիզիկական անձի կենսական շահերի կենտրոնը Հայաստանի Հանրապետությունում է, եթե այնտեղ է գտնվում տունը կամ բնակարանը (որտեղ բնակվում է նրա ընտանիքը) և նրա (ընտանիքի) անձնական կամ ընտանեկան հիմնական գույքը կամ հիմնական տնտեսական (պրոֆեսիոնալ) գործունեության իրականացման վայրը:

Համաձայն «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի Պարտատոմսերից ստացված արժեկտրոնային եկամտից հարկվում են 10 տոկոս դրույքաչափով ֆիզիկական անձանց դեպքում, իսկ եթե ֆիզիկական անձը ներդրումներն իրականացնում է որպես անհատ ձեռնարկատեր, այս դեպքում հարկը հաշվարկվում է «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետով սահմանված դրույքաչափերով: Ընդ որում, Կազմակերպությունը պարտատոմսերի մարման ժամանակ ֆիզիկական անձանց համար կհանդիսանա հարկային գործակալ:

Պարտատոմսերից ստացված եկամուտների հարկման կանոնները նույնն են ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց համար:

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԱՆՍԱՆԿԱՅԻՆ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	
Թողարկող		Տեղաբաշխող

Ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց, ինչպես նաև ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց համար որպես հարկային գործակալ հանդես է գալիս Կազմակերպությունը:

11. Առաջարկի ժամկետները և պայմանները

Առաջարկի պայմանները, ժամանակացույցը և առաջարկից օգտվելու համար անհրաժեշտ գործողությունները

Կազմակերպությունը մինչև 2017 թվականի օգոստոսի 24-ը ներառյալ թողարկելու է անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր՝ մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ կամ համարժեք արտարժույթ (ԱՄՆ դոլար) թողարկման ընդհանուր ծավալով, արժեկտրոնների կիսամյակային վճարումների պարբերականությամբ, առանձին փուլերով (տրանշերով), ընդ որում՝ դրամային պարտատոմսերի թողարկման ծավալը կկազմի դոլարով թողարկված պարտատոմսերի ծավալի առնվազն 10%-ը:

ՀՀ դրամով թողարկվող պարտատոմսերի անվանական արժեքը կազմելու է 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ, իսկ արտարժույթով թողարկվող պարտատոմսերինը՝ 25 (քսանհինգ) ԱՄՆ դոլար:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի թողարկման և տեղաբաշխման ժամկետները, արժույթը, ծավալը, եկամտաբերությունը և այլ էական պայմանները կսահմանվեն Կազմակերպության Խորհրդի առանձին որոշումներով: Այդ մասին տեղեկատվությունը կիրապարակվի տեղաբաշխումից ոչ ուշ, քան 3 աշխատանքային օր առաջ Թողարկողի և Տեղաբաշխողի պաշտոնական ինտերնետային կայքերում՝ www.finca.am, www.araratbank.am:

Պարտատոմսերը տեղաբաշխվելու են Բորսայի տեղաբաշխման համակարգով, ստանդարտ փակ (եվրոպական) աճուրդի անցկացման միջոցով, Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով՝ ընդ որում աճուրդին ոչ մրցակցային, ինչպես նաև լրիվ բավարարմամբ հայտեր չեն կարող ներկայացվել:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդին անմիջապես կարող են մասնակցել միայն Բորսայի անդամները, որոնց ցանկը հասանելի է «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ պաշտոնական կայքում՝ www.nasdaqomx.am: Բորսայի անդամ չհանդիսացող ներդրողները կարող են աճուրդին մասնակցել (օգտվել առաջարկից) Բորսայի անդամների միջոցով՝ վերջիններիս կողմից սահմանված կարգով և պայմաններով: Բորսայի անդամ չհանդիսացող ներդրողներն անհրաժեշտ է, որպեսզի ուսումնասիրեն Բորսայի տարբեր անդամների կողմից առաջարկվող պայմանները՝ իրենց

 FINCA®	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԸԱ ՌԻՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

համար օպտիմալ տարբերակ գտնելու և իրենց կողմից աճուրդին մասնակցելու գործընթացների վերաբերյալ առավել սպառիչ և մանրամասն տեղեկություններ ստանալու համար:

Գնորդները պարտատոմսերը ձեռք բերելու նպատակով գնման մրցակցային հայտեր են ներկայացնում տեղաբաշխման համակարգ՝ տեղաբաշխման օրվա ժամը 11⁰⁰-ից մինչև 13³⁰-ը: Գնորդներն իրավունք ունեն հետ կանչել կամ փոփոխել իրենց կողմից ներկայացված հայտերը և նոր հայտեր մուտքագրել մինչև 13³⁰-ը: Տեղաբաշխողի կողմից աճուրդի անցկացումը, որի ընթացքում տեղի է ունենում արժեթղթերով առքուվաճառքի գործարքների կնքման գործընթացը, տևում է մինչև տեղաբաշխման օրվա ժամը 15⁰⁰-ն: Գնման մրցակցային հայտով գործարքները կնքվում են այն գներով, որոնք նշված են գնման հայտերում՝ ըստ գների նվազման հաջորդականության: Միևնույն գին ունեցող հայտերը բավարարվում են ըստ դրանց տեղաբաշխման համակարգ մուտքագրման ժամանակային առաջնահերթության:

Կազմակերպության պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդն իրականացվելու է դրամական միջոցների և պարտատոմսերի նախնական դեպոնացմամբ՝ «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի «Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի գործունեության կանոններով» սահմանված կարգով: Տեղաբաշխման ընթացքում որպես գնորդ հանդես եկող տեղաբաշխման ցանկացած մասնակից գործարքներ կարող է կնքել նախապես դեպոնացված դրամական միջոցների սահմաններում, իսկ տեղաբաշխողը՝ նախապես դեպոնացված արժեթղթերի սահմաններում: Տեղաբաշխման նստաշրջանի ընթացքում գնորդները կարող են կատարել դրամական միջոցների լրացուցիչ դեպոնացումներ և ապադեպոնացումներ՝ Բորսայի «Կորպորատիվ արժեթղթերի առևտրի կանոններով» և Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի «Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի գործունեության կանոններով» սահմանված ընթացակարգերի:

Որպես գնորդ հանդես եկող տեղաբաշխման ցանկացած մասնակցի կողմից ներկայացված մրցակցային հայտերում նշված արժեթղթերի ընդհանուր քանակի համար սահմանափակում չկա: Գնորդը կարող է տեսնել միայն իր կողմից տեղաբաշխման համակարգ ներկայացված բոլոր գնման հայտերը:

Տեղաբաշխման աճուրդը կարող է հետաձգվել, ընդմիջվել կամ դադարեցվել, աճուրդի ընթացքում տեխնիկական ընդմիջում կարող է հայտարարվել, ինչպես նաև տեղաբաշխումը կարող է չեղյալ համարվել Բորսայի՝ «Առևտրի ընդհանուր կանոններ»-ով և «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններ»-ով սահմանված ընթացակարգերով և դեպքերում:

	<p>ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԸԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի</p>	
Թողարկող		Տեղաբաշխող

Տեղաբաշխման ընթացքում կնքված գործարքների վերջնահաշվարկն իրականացվում է գործարքի կնքման օրվա ընթացքում:

Տեղաբաշխման ավարտից հետո Բորսան «Տեղեկատվության բացահայտման կանոններին» համապատասխան կազմակերպում է տեղաբաշխման արդյունքների հրապարակումն իր պաշտոնական կայքում:

Թողարկողն իր պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ www.finca.am, տեղաբաշխման ավարտից հետո մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում հրապարակում է աճուրդի արդյունքների վերաբերյալ տեղեկատվություն՝ ներկայացնելով առաջարկությունների ընդհանուր ծավալը, բավարարված առաջարկությունների ընդհանուր ծավալը, տեղաբաշխված պարտատոմսերի միջին կշռված գինը (եկամտաբերությունը) և այլն:

Թողարկողի պարտատոմսերի դիմաց սեփականության իրավունքը հավաստող քաղվածքները տրամադրվում են «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի հաշվի օպերատորի կողմից հաստատված կարգով և ժամկետներում:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ծրագիրը

Պարտատոմսերի առաջարկն ուղղված է ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ հանդիսացող ֆիզիկական ու իրավաբանական անձանց (այդ թվում որակավորված և ինստիտուցիոնալ ներդրողներին), անհատ ձեռնարկատերերին: Պարտատոմսերը տեղաբաշխվելու են Բորսայի տեղաբաշխման համակարգով, ստանդարտ փակ (եվրոպական) աճուրդի անցկացման միջոցով, Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո 1 (մեկ) ժամվա ընթացքում Բորսայի իրավասու ստորաբաժանումը Բորսայի՝ «Առևտրի ընդհանուր կանոններ»-ին համապատասխան ձևակերպում է կնքված գործարքների գրանցման վկայականները և ուղարկում Բորսայի համապատասխան անդամին: Բորսայի անդամ չհանդիսացող ներդրողներն իրենց հայտերի բավարարման մասին տեղեկանում են Բորսայի այն անդամից, որի միջոցով մասնակցել են պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդին՝ վերջինիս կողմից սահմանված կարգով և պայմաններով:

Առաջարկի գինը

Տեղաբաշխման համակարգում գրանցվելուց հետո տեղաբաշխման մասնակիցները

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	
Թողարկող		Տեղաբաշխող

տեղաբաշխման նստաշրջանի բացման պահից տեղաբաշխման համակարգ են մուտքագրում պարտատոմսերի գնման հայտերը: Տեղաբաշխողը սահմանում է կտրման նվազագույն գին, որից ցածր գնով ներկայացված հայտերը չեն բավարարվում: Կտրման գնի վերաբերյալ տեղեկատվությունը յուրաքանչյուր տրանշով թողարկվող պարտատոմսերի համար ներառվում է պարտատոմսերի տեղաբաշխման վերաբերյալ հրապարակվող համապատասխան տրանշով թողարկվող պարտատոմսերի վերջնական պայմանների և հայտարարության մեջ:

Բորսայի անդամ հանդիսացող ներդրողներից տեղաբաշխման աճուրդի ընթացքում ձեռք բերվող պարտատոմսերի դիմաց գանձվում են միջնորդավճարներ Բորսայի՝ «Սակագների մասին կանոններ»-ով սահմանված կարգով: Բորսայի անդամ չհանդիսացող ներդրողներն իրենց կողմից ձեռք բերվող պարտատոմսերի դիմաց գանձվող միջնորդավճարների մասին կարող են տեղեկանալ Բորսայի այն անդամից, որի միջոցով մասնակցել են պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդին:

Տեղաբաշխում

Սույն Ազդագրով առաջարկվող պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է մասնագիտացված կազմակերպության (անդերոայթերի) մասնակցությամբ: Պարտատոմսերի տեղաբաշխման յուրաքանչյուր տրանշի դեպքում պարտատոմսերի տեղաբաշխման ձևը (երաշխավորված կամ չերաշխավորված), պարտատոմսերի ծավալը, քանակը, պարտատոմսերի տեղաբաշխման կարգը, Թողարկողի և Տեղաբաշխողի իրավունքներն ու պարտականությունները, Տեղաբաշխողին վճարման ենթակա գումարի չափն ու կարգը, Թողարկողի և Տեղաբաշխողի պատասխանատվությունը կսահմանվեն վերջիններիս միջև կնքվող լրացուցիչ համաձայնագրերով:

Երաշխավորված տեղաբաշխման դեպքում տեղաբաշխման աճուրդի ժամանակ չտեղաբաշխված պարտատոմսերը ձեռք է բերում Տեղաբաշխողը սահմանված կտրման նվազագույն գնով:

Կազմակերպության կողմից թողարկվող պարտատոմսերը տեղաբաշխվելու են մասնագիտացված կազմակերպության՝ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ կողմից՝ համաձայն 16 նոյեմբերի 2016 թվականին վերջիններիս միջև կնքված պայմանագրի:

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Պուշկինի 19, գրանցման համարը՝ 4, հեռ.՝ +(374 10) 59 23 23, ֆաքս՝ +(374 10) 54 78 94, էլ. փոստ՝ araratbank@araratbank.am, պաշտոնական ինտերնետային կայք՝ www.araratbank.am:

Տեղաբաշխման աճուրդի ընթացքում պարտատոմսեր ձեռք բերելու համար պոտենցիալ

	<p>ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԷԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի</p>	
Թողարկող		Տեղաբաշխող

ներդրողները կարող են դիմել Բորսայի անդամ հանդիսացող կազմակերպություններին և մասնակցել աճուրդին՝ վերջիններիս կողմից սահմանված պայմաններով և սակագներով: Բորսայի անդամների ցանկը հասանելի է Բորսայի պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ www.nasdaqomx.am: Տեղաբաշխումից հետո երկրորդային շուկայում պարտատոմսերի առքուվաճառքի գործարք կնքելու համար ներդրողները պետք է դիմեն կա՛մ ներդրումային ընկերություններին, կա՛մ բրոքերային ծառայություն մատուցող բանկերին:

Պարտատոմսերում ներդրում կատարող անձինք պետք է ունենան արժեթղթերի հաշիվներ, որոնք բացվում և սպասարկվում են Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի հաշվի օպերատորների միջնորդությամբ, վերջիններիս կողմից սահմանված պայմաններով և սակագներով: Հաշվի օպերատորների ցանկը հասանելի է Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ www.nasdaqomx.am:

Պարտատոմսեր ձեռք բերող անձը, նախքան ներդրում իրականացնելը, պարտավոր է նաև ցանկացած բանկում իր անվամբ բացել դոլարային և դրամային բանկային հաշիվ՝ նման հաշիվներ չունենալու դեպքում և հաշիվների վերաբերյալ տվյալները ներկայացնել «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ ռեեստրին պարտատոմսերում կատարված ներդրումների մարման և արժեկտրոնային եկամուտների վճարման համար:

12. Առևտրի թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերի առևտրի նպատակով Թողարկողը հնարավորինս սեղմ ժամկետում դիմելու է «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷԲՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ: Հարկ է նշել, որ հնարավոր է որոշակի հանգամանքներում կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերի առևտրի հայտը չբավարարվի: Տեղաբաշխման ավարտից հետո 60 օրվա ժամկետում կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում պարտատոմսերի թողարկումը և տեղաբաշխումը համարվում է չեղյալ: Չեղյալ համարելու վերաբերյալ Կազմակերպության խորհրդի որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից 2 օրվա ընթացքում ներդրողներին վերադարձվում են պարտատոմսերը ձեռք բերելու նպատակով վճարված և մինչ որոշման ուժի մեջ մտնելու օրն արժեկտրոնի հաշվեգրված գումարները:

Թողարկողը պարտատոմսերի տեղաբաշխումն ավարտելուց հետո կնքելու է համապատասխան պայմանագիր երկրորդային շուկայում վաճառքի ակտիվացման գործառույթներ իրականացնողի հետ (շուկա ստեղծող)՝ Կազմակերպության պարտատոմսերի շուկան ձևավորելու

	<p>ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԱՆՍԱՆԻ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի</p>	
Թողարկող		Տեղաբաշխող

նպատակով: Շուկա ստեղծողը «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ում իրականացնում է պարտատոմսերի առքի և վաճառքի գնանշումներ: Շուկա ստեղծողի պարտավորության հիմնական պայմանները սահմանվում են վերջինիս և Թողարկողի միջև կնքվելիք ծառայությունների մատուցման պայմանագրով և «Հայաստանի Հանրապետության ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ի «Շուկա ստեղծողի կանոններ»-ով:

13. Լրացուցիչ տեղեկատվություն

Սույն Բաժնում ներկայացված տեղեկատվության հավաքագրման և մշակման համար որպես խորհրդատու հանդես է եկել ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ն: Ներկայացված տեղեկատվությունն անկախ աուդիտորի կողմից աուդիտի չի ենթարկվել, ինչպես նաև ներկայացված տեղեկատվության համար աղբյուր չեն հանդիսացել երրորդ անձինք:

Կազմակերպությանը և Կազմակերպության կողմից տեղաբաշխված պարտատոմսերին վարկանշող կազմակերպությունների կողմից որևէ վարկանիշ չի շնորհվել:

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԱՆՍԱՆԻ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	
Թողարկող		Տեղաբաշխող

ԲԱԺԻՆ 3. ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

14. Անկախ աուդիտորները

Կազմակերպության 2011 թվականի անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացվել է «Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ աուդիտորական կազմակերպության կողմից, իսկ 2012, 2013, 2014 և 2015 թվականների անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացրել է «Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ աուդիտորական կազմակերպությունը:

«Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ-ն գրանցվել է Հայաստանում 2012 թվականի հոկտեմբերին: Վերջինիս վերջնական բաժնետերը և վերահսկողը Դելոյթ ԱՊՀ ՓԲԸ-ն է:

«Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ հասցեն է՝

ՀՀ ք. Երևան 0010, Վ. Սարգսյան 10, տարածք 1/4, հեռ.՝ +374 10 52-88-99, ինտերնետային կայքի հասցեն է՝ www.bdoarmenia.am:

Կազմակերպության տնօրենն է Արթուր Անդրեասյանը:

«Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ-ի հասցեն է՝

ՀՀ ք. Երևան 0010, Ամիրյան 4/6, հեռ.՝ +374 10 52-65-20, ինտերնետային կայքի հասցեն է՝ www.deloitte.ru:

Կազմակերպության Գործադիր տնօրեն-բաժնետեր է հանդիսանում Սրբուհի Հակոբյանը:

Աուդիտի նպատակն է ձեռք բերել բավարար երաշխիքներ ֆինանսական հաշվետվությունների էական անճշտություններից զերծ լինելու և միջազգային ստանդարտներին համապատասխանելու մասին: «Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ եզրակացությունները ներկայացված են կից Հավելվածներում: Վերջին 4 տարիների ընթացքում Կազմակերպության աուդիտն իրականացրած անձի կողմից աշխատանքից հրաժարման դեպք չի եղել:

15. Ռիսկային գործոններ

Ցանկացած տնտեսավարող սուբյեկտի, այդ թվում՝ վարկային կազմակերպությունների, պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի ռիսկերի հետ:

Ներդրողը պետք է ուշադիր դիտարկի ստորև շարադրված ռիսկերի ամփոփ նկարագրությունը և Ազդագրի մեջ տեղ գտած բոլոր այլ տեղեկությունները մինչև առաջարկվող պարտատոմսերի գնելու որոշումն ընդունելը: Ռիսկային գործոններից յուրաքանչյուրը կարող է նշանակալից կամ

 FINCA®	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

էական բացասական ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության գործառնությունների, ֆինանսական իրավիճակի կամ արդյունքների վրա:

Ելնելով նշվածից՝ Թողարկողը խուսափել է Ազդագրում ներկայացված ցուցանիշների, կանխատեսումների և տեղեկատվության մեկնաբանություններից, որպեսզի ներդրողն ինքնուրույն ուսումնասիրի դրանք՝ պարտատոմսեր գնելու կամ չգնելու որոշում կայացնելու համար: Մասնավորապես կարելի է առանձնացնել հետևյալ հիմնական ռիսկերը.

- **Ընդհանուր տնտեսության ռիսկեր**, երբ ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացումը կարող է բացասաբար ազդել Կազմակերպության գործունեության վրա: Բոլոր տեսակի իրադարձությունները, որոնք կհանգեցնեն Կազմակերպության վարկառուների կողմից պայմանագրային պարտավորությունների չկատարմանը, հաճախորդների կողմից Կազմակերպության հուսալիության հանդեպ կասկածանքի կամ բացասական վերաբերմունքի, կարող են էապես ազդել Կազմակերպության գործունեության վրա: Դա կարտահայտվի Կազմակերպության կողմից լրացուցիչ ծախսերի կատարմամբ և շահույթի պլանային ցուցանիշի մակարդակի ապահովման դժվարությամբ: Կազմակերպությունում ռիսկերի արդյունավետ կառավարման և նվազեցման նպատակով պարբերաբար իրականացվում է տնտեսության վիճակի հնարավոր բացասական փոփոխությունների ազդեցության տարբեր սցենարային իրավիճակների վերլուծություններ: Նման վերլուծությունները և սցենարները քննարկվում են ԱՊԿԿ-ի ընթացքում, որն իրականացվում է ամիսը երկու անգամ: Նման հաճախականությունը հնարավորություն է տալիս արագ արձագանքել շուկայում սպասվող կամ տեղի ունեցող փոփոխություններին և մշակել գործունեության պլան փոփոխված իրավիճակին համապատասխան:

- **Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը**, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կարող են ազդել ինչպես Կազմակերպության գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Վարկային կազմակերպության գործունեությունը պետական կառավարման մարմինների կողմից լիցենզավորման և կարգավորման ենթակա գործունեություն է: Վարկային կազմակերպության գործունեության ոլորտում պետական կարգավորման նպատակը հանդիսանում է ներդրողների և հաճախորդների իրավունքների պաշտպանությունը, որն իրականացվում է տնտեսական գործունեության նորմատիվների և վարկային կազմակերպությունների ռիսկերի կառավարման համակարգերի սահմանմամբ: Դա նշանակում է, որ հնարավոր են պետական կարգավորման հետ կապված փոփոխություններ, որոնք կարող են էապես ազդել Կազմակերպության գործառնությունների վրա և անգամ բացասաբար

 FINCA®	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԸԱ ՌԻՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

ազդել ֆինանսական ցուցանիշների վրա: Կազմակերպությունը գործում է ՀՀ տնտեսության ամենավերահսկվող հատվածներից մեկում:

• **Մրցակցային ռիսկ**, որն առաջանում է ՀՀ ֆինանսական, մասնավորապես վարկային ծառայությունների շուկայում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում: ՀՀ-ում վարկային ծառայությունների շուկան խիստ մրցակցային է, շուկայում գործում են նաև արտերկրի վարկային կազմակերպությունների դուստր կառույցները, որոնք ունեն հզոր ֆինանսական կարողություններ և անկայուն իրավիճակներում ֆինանսական ներարկումներ ստանալու մեծ հնարավորություններ, առաջավոր և փորձարկված տեխնոլոգիաներ, որի շնորհիվ նրանք ունեն պոտենցիալ առավելություններ ստանալու հավակնություն: Կազմակերպությունը, իր մրցակցային դիրքերն ամրապնդելու առումով, հետևողականորեն առաջնորդվում է կորպորատիվ կառավարման սկզբունքներով, իրականացնում է իր կառավարման համակարգի ինստիտուցիոնալ համակարգված բարեփոխումներ, ներդնում է վարկավորման ինովացիոն առաջավոր տեխնոլոգիաներ, բարձրացնում է մատուցվող սպասարկումների որակը և մատչելիությունը:

• **Կադրերի հոսունության ռիսկ**, որն իրենից ներկայացնում է մրցունակ կադրերի աշխատանքից ազատման դեպքում Կազմակերպության վնասներ կրելու հավանականությունը: Բարձրորակ մասնագետների առկայությունը Կազմակերպության աշխատակազմում շատ կարևոր է մրցունակ լինելու և պլանավորված աշխատանքների արդյունավետ իրականացման համար: Նման մասնագետների նկատմամբ մեծ պահանջարկի պատճառով՝ առաջանում է նաև կադրերի հոսունության ռիսկ, որի ազդեցությունը չեզոքացնելու նպատակով՝ Կազմակերպության ղեկավարությունը նպատակային և հետևողական միջոցառումներ է իրականացնում աշխատողների որակավորման բարձրացման, նյութական խրախուսման և սոցիալական ապահովման խնդիրների բարելավման ուղղությամբ: Մասնավորապես, աշխատողների որակավորման բարձրացման նպատակով Կազմակերպությունը ստեղծել է ներքին աշխատակիցների օգտագործման համար նախատեսված առցանց դասընթացների հարթակ, իսկ ՖԻՆԸԱ Զարգացման Ակադեմիայի միջոցով կազմակերպում է միջին օղակի ղեկավարների վերապատրաստման համար դասընթացներ:

• **Վարկային ռիսկ**: Կազմակերպության գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված գործընկերոջ վարկունակության, վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու կամ մասնակի կատարելու հետ, որոնք Կազմակերպությանը կարող են կորուստներ պատճառել:

Վարկային ռիսկերի արդյունավետ կառավարման նպատակով Թողարկողը կարևորում է վարկային պորտֆելի դիվերսիֆիկացիան, հսկողություն սահմանում տարբեր տեսակի

 FINCA®	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

կենտրոնացումների վրա, վարկավորելիս որպես ապահովվածություն նախապատվություն է տալիս վարկառուի վարկունակությանը և վճարունակությանը, ինչի շնորհիվ ժամկետանց վարկերի տեսակարար կշիռը պորտֆելում բավականին փոքր է:

Հաճախորդներին տրված վարկեր	30.09.2016	31.12.2015	31.12.2014
Ոչ ժամկետանց	24,535,738	27,887,311	26,131,725
ժամկետանց՝			
- 1-ից 30 օր ժամկետանց	210,969	255,053	112,108
- 31-ից 60 օր ժամկետանց	147,908	160,358	73,193
- 61-ից 90 օր ժամկետանց	110,276	129,235	51,832
- 91-ից 180 օր ժամկետանց	302,725	269,333	131,766
- 181-ից 270 օր ժամկետանց	209,216		
Ընդամենը համախառն վարկեր	25,516,832	28,701,290	26,500,624
Հնարավոր կորուստների պահուստ	(832,662)	(460,744)	(262,892)
Խնդրահարույց վարկեր/Վարկային պորտֆել	3.84%	2.84%	1.39%

Կազմակերպության հիմնական գործունեությունը միկրովարկերի տրամադրումն է: Համապատասխանաբար, վարկային ռիսկը մեծագույն կարևորություն ունի միկրոֆինանսավորման կազմակերպությունների ռիսկերի կառավարման մեջ: Զգալի ֆինանսական վնասներից խուսափելու համար Կազմակերպությունը կիրառում է տարբեր մեթոդներ վարկային ռիսկերը որոշելու և արդյունավետորեն կառավարելու նպատակով:

Ռիսկերի կառավարումը և մոնիտորինգն իրականացվում է սահմանված լիազորությունների շրջանակներում: Այս գործընթացներն իրականացվում են Վարկային կոմիտեների և Կազմակերպության Տնօրենների խորհրդի կողմից: Առօրյա ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է վարկային ռիսկերի բաժնի, հետգործառնական և ներքին վերահսկողության բաժինների կողմից:

Կազմակերպության վարկային քաղաքականությունը սահմանված է Վարկային ձեռնարկում, որտեղ հստակ սահմանված են բոլոր առնչվող ընթացակարգերը և պահանջները համապատասխան վերահսկողական մեխանիզմների հետ մեկտեղ, ներառյալ վարկի տրամադրումը, չվճարված վարկերի մոնիտորինգը, ժամկետանց վարկերի հետ աշխատելու գործընթացը և այլն:

Վարկային կոմիտեն վերլուծող մարմին է, որը պատասխանատու է վարկային հայտերում ամփոփված տեղեկատվությունը վերլուծելու և վարկային ռիսկերը հնարավորինս նվազեցնելու համար: Վարկային կոմիտեն Կազմակերպության ներսում անկախ մարմին է, որը լիազորված է կայացնելու վերջնական որոշում վարկային հայտը ֆինանսավորելու կամ մերժելու վերաբերյալ:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից
թողարկվող կորպորատիվ
արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Թողարկող

Տեղաբաշխող

Կազմակերպությունը բաշխում է վարկային ռիսկի մակարդակը՝ սահմանափակելով մեկ վարկառուի գծով կամ վարկառուների խմբի գծով: Վարկային ռիսկի սահմանաչափերն ըստ վարկառուի և ըստ վարկատեսակի հաստատում է Տնօրենների խորհուրդը և Կազմակերպության Գործադիր մարմինը: Փաստացի ռիսկերի համապատասխանությունը սահմանաչափերին հսկվում է օրական կտրվածքով՝ ապահովելու համար, որ Կազմակերպության կողմից սահմանված վարկային սահմանաչափերը և վարկունակության ուղեցույցները չեն խախտվում:

Ըստ նպատակահարմարության, և վարկերի մեծ մասի դեպքերում, Կազմակերպությունն ընդունում է գրավ կամ անձնական երաշխավորություն: Վարկերի զգալի մասն անհատական են, որտեղ որպես ապահովության միջոց հանդես են գալիս երաշխավորությունները: Այսպիսի ռիսկերը մոնիթորինգի են ենթարկվում շարունակական հիմունքով և ենթակա են տարեկան կամ ավելի հաճախակի վերանայումների:

Վերանայված պայմաններով վարկերն իրենցից ներկայացնում են վարկեր, որոնք վերակառուցվել են՝ վարկառուի ֆինանսական դրության վատթարացման արդյունքում, և Կազմակերպությունը կատարել է զիջումներ, որոնք այլապես չէր դիտարկի: Վարկի վերակառուցման դեպքում այն մնում է այդ կատեգորիայում անկախ նրանից, որ վերակառուցումից հետո դրա կատարողականը եղել է բավարար:

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում.

	30 սեպտեմբերի, 2016թ.	31 դեկտեմբերի, 2015թ.	31 դեկտեմբերի, 2014թ.
Հաճախորդներին տրված վարկեր /հազ. ՀՀ դրամ/	723,802	763,757	182,198

Ընկերության վարկային ռիսկի առավելագույն չափը զգալիորեն տատանվում է և կախված է անհատական ռիսկերից, ինչպես նաև ընդհանուր շուկայական տնտեսության ռիսկերից:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է վարկային ռիսկի առավելագույն չափը հաշվեկշռային ֆինանսական ակտիվների գծով: Հաշվեկշռային ֆինանսական ակտիվների գծով առավելագույն ռիսկը հավասար է այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքին՝ նախքան որևէ հաշվանցում կամ գրավի ազդեցություն հաշվի առնելը:

	30 սեպտեմբերի, 2016թ.	31 դեկտեմբերի, 2015թ.	31 դեկտեմբերի, 2014թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց	2,129,287	627,333	2,187,739

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

համարժեքներ			
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	0	4,144	106,065
Հաճախորդներին տրված վարկեր	24,684,170	28,240,546	26,237,732
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	1,233,886	948,971	-
Ընդամենը	24,084,884	29,820,994	28,531,536

Կազմակերպությունը սկզբունքորեն կիրառում է ռիսկերի կառավարման միևնույն քաղաքականությունը հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերի համար:

Կազմակերպությունում մշակվել է վարկառուի գնահատման կենտրոնացված մոտեցում՝ փոքր և միջին ձեռնարկատիրական գործունեությունները գնահատելու և դրանց վարկավորման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելու նպատակով: Այդ մոտեցումը ենթադրում է ստանդարտ վարկատեսակների հաստատում գլխամասային գրասենյակի կողմից՝ ելնելով վարկառուների արդյունավետության հիմնական ցուցանիշներից՝ վարկային պատմությունից, ֆինանսական վիճակից, վարկառուների հետ հարաբերություններից, կառավարման որակից, նպատակային օգտագործումից, գրավից և այլն:

• **Իրացվելիության ռիսկ:** Իրացվելիության ռիսկը կապված է Կազմակերպության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման էական գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ոչ ամբողջական համապատասխանությունը բնական է ֆինանսական կազմակերպությունների համար պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնասներ կրելու ռիսկը:

Կազմակերպության իրացվելիությունը գտնվում է տնօրինության ուշադրության կենտրոնում, մասնավորապես Կազմակերպությունում գործում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողով, որը վերահսկում է Կազմակերպության իրացվելիության ռիսկերը

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
ՖԻՆԸԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից
թողարկվող կորպորատիվ
արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Թողարկող

Տեղաբաշխող

Ժամկետայնության վերլուծության միջոցով: Ընթացիկ իրացվելիությունը կառավարվում է գանձապետի կողմից, ով վարում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների պորտֆելը, որը հիմնականում բաղկացած է կարճաժամկետ ավանդներից, ընթացիկ իրացվելիության աջակցման և դրամական հոսքերի օպտիմալացման նպատակով:

Կազմակերպության դրամական հոսքերն իրենցից ներկայացնում են միայն երկարաժամկետ և միջնաժամկետ ժամկետային փոխառություններ, ինչպես նաև դրամական միջոցների կարճաժամկետ ներգրավումներ ՀՀ բանկերից:

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Կազմակերպության ներգրավված և տեղաբաշխված միջոցների ժամկետային կառուցվածքը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Մարման ժամանակահատվածը					
	Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-2 տարի	2 տարուց ավելի	Ընդամենը
Տեղաբաշխված միջոցներ	2,528,527	3,241,816	13,722,307	9,245,077	1,642,088	30,379,815
Ներգրավված միջոցներ	5,306,142	3,227,773	8,706,627	3,452,663	4,296,614	24,989,819
Ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային իրացվելիության տարբերություն (GAP)	-2,777,615	14,043	5,015,680	5,792,414	-2,654,526	5,389,996

Կազմակերպությունը հնարավորինս ձգտում է համադրել իրացվելիության ռիսկի նվազեցման և իրացվելիության արդյունավետ կառավարման սկզբունքները՝ ՀՀ բանկերից ներգրավելով վարկային գծեր: Ազդագրի ԿԲ ներկայացման օրվա դրությամբ Կազմակերպությունը երկու ՀՀ առևտրային բանկերից ունի չօգտագործված վերականգնվող վարկային գծեր՝ ընդհանուր 4,000,000 ԱՄՆ դոլարի չափով:

Միաժամանակ Կազմակերպությունը ներկայումս բանակցում է երկու խոշոր միջազգային կառույցների հետ, որոնցից մեկը Ասիական Զարգացման Բանկն է՝ 12,000,000 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամի երկարաժամկետ փոխառություններ ներգրավելու ուղղությամբ: Տվյալ փոխառության պայմանագրերի ստորագրումն էականորեն նվազեցնելու է Կազմակերպության իրացվելիության ռիսկը, ինչպես նաև ամրագրելու է Կազմակերպության դրամական միջոցների 2017 թվականի պահանջի ավելի քան 50%-ը:

Ստորև ներկայացված են 2016 թվականի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Կազմակերպության ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային իրացվելիության տարբերությունները՝ աճողական կարգով:

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

	Մարման ժամանակահատվածը					
	Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-2 տարի	2 տարուց ավելի	Ընդամենը
Տեղաբաշխված միջոցներ	4,734,949	2,783,491	10,703,760	7,551,276	3,022,430	28,795,906
Ներգրավված միջոցներ	661,458	6,381,204	5,421,816	6,796,212	4,082,405	23,343,095
Ակտիվների և պարտավորությունների կուրակային իրացվելիության տարբերություն (GAP)	4,073,491	-3,597,713	5,281,944	755,064	-1,059,975	5,452,811

• **Տոկոսադրույքի ռիսկ:** Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխությունների արդյունքում, որն էլ իր հերթին կարող է ազդել Կազմակերպության զուտ շահույթի վրա: Շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունը կարող է ազդել Կազմակերպության ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև այն նվազեցնել կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

Կազմակերպությունը կառավարում է իրական արժեքով տոկոսադրույքի ռիսկը՝ պարբերաբար գնահատելով պոտենցիալ կորուստները, որոնք կարող են առաջանալ շուկայական պայմանների անբարենպաստ փոփոխություններից: Կազմակերպության ղեկավարությունն իրականացնում է Կազմակերպության ընթացիկ ֆինանսական գործունեության մոնիթորինգ, գնահատում է Կազմակերպության իրական արժեքով տոկոսադրույքի փոփոխությունների զգայունությունը և դրա ազդեցությունը Կազմակերպության շահութաբերության վրա:

Զգայունության վերլուծություններն իրականացվել են՝ հիմք ընդունելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ոչ ածանցյալ գործիքների գծով տոկոսադրույքի ռիսկը:

Լողացող տոկոսադրույքով պարտավորությունների համար վերլուծությունները պատրաստվել են՝ ենթադրելով, որ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ չմարված պարտավորության գումարն այդպիսին է եղել ամբողջ տարվա ընթացքում: Հիմնական ղեկավար անձնակազմին տոկոսադրույքի ռիսկի փոփոխությունը ներկայացնելիս օգտագործվում է 200 բազիսային կետով աճ կամ նվազում, և ներկայացնում է ղեկավարության գնահատականը՝ տոկոսադրույքի գծով հնարավոր փոփոխությունների վերաբերյալ:

Եթե տոկոսադրույքները լինեին 200 բազիսային կետով ավելի բարձր կամ ցածր, և բոլոր մնացած փոփոխականները լինեին հաստատուն, ապա Կազմակերպության եկամուտը 2015 թվականին ավարտված տարվա համար կաճեր/կնվազեր 151,255 հազար ՀՀ դրամի չափով (2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար՝ 46,660 հազար ՀՀ դրամի չափով):

• **Արտարժույթային ռիսկ:** Արտարժույթային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով: Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է, երբ արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսված ակտիվները գերազանցում են կամ պակաս են նույն արտարժույթով արտահայտված պարտավորություններից:

Կազմակերպությունը կիրառում է արտարժույթային ռիսկի կառավարման հետևյալ սկզբունքները.

↪ Կազմակերպությունը ձգտում է միանգամից փակել արտարժույթային դիրքերը և զերծ մնալ սպեկուլյատիվ գործառնություններից:

↪ Կազմակերպությունն արտարժույթային շուկաներում չի բացում սպեկուլյատիվ դիրքեր: Ածանցյալ գործիքները կարող են օգտագործվել միայն հեջավորման նպատակով՝ փակելու դիրքը:

↪ Կազմակերպությունը ձգտում է համապատասխանեցնել ակտիվների և պարտավորությունների արժույթներն ինչպես գումարներով, այնպես էլ ժամկետներով՝ պաշտպանված լինելու համար փոխարժեքային տատանումներից:

↪ Կազմակերպությունը վերահսկում է արտարժույթային դիրքն օրական:

Կազմակերպության Գանձապետարանը ու Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովը վերահսկում են արտարժույթի ռիսկը՝ կառավարելով արժույթային բաց դիրքն ԱՄՆ դոլարի արժեզրկման և այլ մակրոտնտեսական ցուցանիշների գնահատումների հիման վրա, ինչը Կազմակերպությանը հնարավորություն է տալիս նվազագույնի հասցնել վնասներն ազգային արժույթի նկատմամբ փոխարժեքի զգալի տատանումներից: Գանձապետն իրականացնում է Կազմակերպության արժույթային բաց դիրքի ամենօրյա մոնիթորինգ:

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Կազմակերպության վրա 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում.

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>	521,629	600,412	68,257	1,190,298

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
ՖԻՆԸԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից
թողարկվող կորպորատիվ
արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Թողարկող

Տեղաբաշխող

Հաճախորդներին տրված վարկեր	15,574,235	12,666,311	-	28,240,546
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	948,971	-	948,971
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	16,095,864	14,215,694	68,257	30,379,815
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Փոխառու միջոցներ	7,446,242	15,259,784	-	
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	74,727	63,443	-	
Ստորադաս փոխառություն	-	1,231,024	-	
Պարտավորություններ հեղձանման պայմանագրերով	914,599	-	-	
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	8,435,568	16,554,251	-	24,989,819
Հաշվեկշռային բաց դիրք	7,660,296	(2,338,557)	68,257	5,389,996
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ				
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր	(2,990,347)	2,902,500	-	(87,847)
Բաց դիրք	4,669,949	563,943	68,257	5,302,149

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Կազմակերպության վրա 2016թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում.

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,339,835	454,814	83,201	2,877,850
Հաճախորդներին տրված վարկեր	10,676,877	14,007,293		24,684,170
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ		1,233,886		1,233,886
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	13,016,712	15,695,993	83,201	28,795,906
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Փոխառու միջոցներ	6,237,781	15,130,904		21,368,685
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	57,177	99,431		156,608
Ստորադաս փոխառություն		1,250,638		1,250,638
Պարտավորություններ հեղձանման պայմանագրերով		567,164		567,164
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	6,294,958	17,048,137	0	23,343,095
Հաշվեկշռային բաց դիրք	6,721,754	-1,352,144	83,201	5,452,811
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ				

 FINCA®	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

<i>Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր</i>	-1,535,452	1,518,272		-17,180
Բաց դիրք	5,186,302	166,128	83,201	5,435,631

• **Գործընկերոջ ռիսկ:** Գործընկերոջ ռիսկի սահմանաչափին իրենից ներկայացնում է մեկ ֆինանսական հաստատության գծով ռիսկի առավելագույն չափը, որը Կազմակերպությունը կարող է ունենալ: Կազմակերպությունը գործընկերոջ ռիսկը կառավարում է համաձայն Խորհրդի կողմից հաստատված Գործընկերոջ ռիսկի կառավարման, Ներդրումային քաղաքականության և Դուստր կազմակերպության ընդհանուր քաղաքականության ձեռնարկի սկզբունքների համաձայն: Կազմակերպությունը ձգտում է նվազեցնել գործընկերոջ ռիսկը՝

☞ Սահմանափակելով գործընկերների ցանկը կառավարելի քանակով:

☞ Կիրառելով գործընկերների հաստատման հիմնավոր գործընթաց մինչև ցանկացած նոր գործընկերոջ հետ որևէ գործառնության կնքումը: Հաստատման գործընթացը ներառում է բազմակողմանի գնահատում՝ ապահովելու գործընկերոջ հաստատման գործընթացի համապատասխանությունը Դուստր կազմակերպության ընդհանուր քաղաքականության ձեռնարկին:

☞ Սահմանափակելով Կազմակերպության ռիսկը մեկ գործընկերոջ կամ գործընկերների խմբի նկատմամբ:

Սահմանաչափերի ցանկացած փոփոխություն պետք է հաստատվի Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի կողմից:

• **Գործառնական ռիսկ:** Գործառնական ռիսկն այն հնարավոր կորուստների ռիսկն է, որը կառաջանա համակարգերի թերություններից, մարդկային սխալից, կեղծիքից կամ արտաքին միջավայրի իրադարձություններից: Երբ վերահսկողությանը չի հաջողվում կատարել իր գործառնությունները, գործառնական ռիսկերը կարող են վնասել Կազմակերպության հեղինակությանը, ունենալ իրավական կամ կանոնակարգող հետևանքներ, կամ հանգեցնել ֆինանսական կորուստների: Կազմակերպությունը չի կարող ակնկալել, որ կբացառի բոլոր գործառնական ռիսկերը, սակայն ջանքեր է ձեռնարկում կառավարելու դրանք, ինչպես վերահսկողական հայեցակարգի, այնպես էլ հնարավոր ռիսկերի մոնիթորինգի և դրանց հակազդման միջոցով: Վերահսկողությունը ներառում է պարտականությունների արդյունավետ տարանջատում, մուտքի հասանելիության, լիազորման և համադրման ընթացակարգեր, աշխատակազմի կրթության և գնահատման գործընթացներ:

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԵԼԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

Կազմակերպությունում գործառնական ռիսկը կառավարվում է այդ գործառույթի համար նախատեսված ստորաբաժանման՝ «Ներքին վերահսկողության» բաժնի կողմից: Գործառնական ռիսկերի կառավարման համար մշակված են և պարբերաբար վերանայվում են բազում հսկողական մեխանիզմներ, ինչպիսիք են՝ ռիսկային դեպքերի վերաբերյալ ազդակներ հաղորդող հատուկ մշակված 17 հաշվետվությունները գործընթացների մշակման, գրանցման և հաստատման գործառույթների բաժանումը տարբեր աշխատակիցների միջև, ամենամսյա այցելությունները մասնաճյուղեր և տվյալ տարածաշրջանի հաճախորդներին:

Գիտակցելով վերը նշված ռիսկերը, մշտապես գնահատելով գործունեության միջավայրի փոփոխությունները և դրանցով պայմանավորված մարտահրավերները՝ Կազմակերպությունը պատրաստ է իրականացնել այլընտրանքային ռազմավարություններ՝ նպատակ ունենալով ապահովել ծրագրավորված ակտիվապասիվային և եկամտային ցուցանիշների կատարումը:

16. Տեղեկատվություն Թողարկողի մասին

Թողարկողի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ՖԻՆԵԼԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն:

ռուսերեն՝ «ФИНКА» Универсальная Кредитная Организация Закрытое Акционерное Общество.

անգլերեն՝ “FINCA” Universal Credit Organizaton Closed Joint-Stock Company.

Թողարկողի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ՖԻՆԵԼԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ

ռուսերեն՝ «ФИНКА» УКО ЗАО

անգլերեն՝ “FINCA” UCO CJSC

Թողարկողի պետական գրանցման վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, Ազաթանգեղոսի փ. 2ա, գրանցման համարը՝ 13:

Թողարկողի գործառնական վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, Ազաթանգեղոսի փ. 2ա:

Կապի միջոցները՝

հեռ.՝ (+374 10) 54 55 31, (+374 10) 54 55 32,

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	
Թողարկող		Տեղաբաշխող

Ֆաքս՝ (+374 10) 58 48 63,
 էլ. փոստ՝ inform@finca.am,
 ինտերնետային կայք՝ www.finca.am:

Թողարկողի հիմնադրման երկիրը՝

Հայաստանի Հանրապետություն:

Կազմակերպությունը վարկային կազմակերպության գործունեությունը սկսել է իրականացնել հիմնադրման պահից՝ 2006 թվականի մարտ ամսից, ՀՀ միկրոֆինանսական շուկայի ձևավորման նախնական փուլում՝ նպատակ ունենալով ֆինանսական ծառայություններ մատուցել վարկավորման սահմանափակ հնարավորություններ և ամենացածր եկամուտ ունեցող ձեռնարկատերերին:

Կազմակերպության ստեղծումը նպատակ էր հետապնդում տրամադրել միկրոֆինանսական ծառայությունների լայն տեսականի՝ նպատակ ունենալով կրճատել աղքատությունը, բարձրացնել զբաղվածության մակարդակը, խթանել ձեռներեցությունն ու Հայաստանի Հանրապետության բնակչության սոցիալական համախմբումը, ինչպես նաև ստանալ շահույթ, որը հիմնականում պետք է ուղղվի այդ նպատակների իրագործմանը:

Կազմակերպությունը հիմնադրվել է ՀՀ օրենսդրության շրջանակներում 2006թ. մարտի 28-ին որպես ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն: ՀՀ ԿԲ խորհրդի 2006 թվականի մարտի 28-ի թիվ 128Ա որոշմամբ Կազմակերպությունը գրանցվել է և ստացել թիվ 13 գրանցման վկայական: Կազմակերպությունը ստեղծվել է «ՖԻՆ.ՔԱ Ինթերնեյշնլ Ինք.» ամերիկյան ոչ առևտրային կազմակերպության կողմից ՀՀ միկրոֆինանսական շուկայի ձևավորման նախնական փուլում՝ նպատակ ունենալով ֆինանսական ծառայություններ մատուցել ֆինանսական հաստատություններից սահմանափակ վարկավորման հնարավորություն և ամենացածր եկամուտ ունեցող ձեռնարկատերերին:

Կազմակերպությունն ունի 37 մասնաճյուղ և վարկավորում է իրականացնում ՀՀ բոլոր մարզերում:

Իր գործունեության սկզբից ի վեր Կազմակերպությունն իրավաբանական անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումներ չի կատարել և մոտ ապագայում չի նախատեսում իրականացնել:

Թողարկողի մասնաճյուղերը և ներկայացուցչությունները

30.09.2016թ. դրությամբ Կազմակերպությունն ունի 37 մասնաճյուղ, որոնց ցանկը և գործունեության հասցեները ներկայացվում են ստորև բերվող աղյուսակում.

	Մասնաճյուղի անվանում	Հասցե
1.	Ագաթանգեղոս մասնաճյուղ	ք. Երևան, Ագաթանգեղոսի փ. 2 ա
2.	Կոմիտաս մասնաճյուղ	ք. Երևան, Կոմիտասի պող. 59 շենք, 5
3.	Մալաթիա մասնաճյուղ	ք. Երևան, Րաֆֆու փ. 29/3
4.	Աշտարակ մասնաճյուղ	ք. Աշտարակ, Սիսակյան փ. 14/48բ
5.	Արտաշատ մասնաճյուղ	ք. Արտաշատ, Շահումյան փ. 33
6.	Ապարան մասնաճյուղ	ք. Ապարան, Մ. Բաղրամյան փ. 24
7.	Թալին մասնաճյուղ	ք. Թալին, Շահումյան փ. 1, հյուրանոց
8.	Արարատ մասնաճյուղ	ք. Արարատ, Աղբյուր Սերոբ փ. 10, 10/1-1
9.	Մասիս մասնաճյուղ	ք. Մասիս, Հանրապետության փ. 5/1
10.	Վեդի մասնաճյուղ	ք. Վեդի, Արարատյան փ. 54/6
11.	Արմավիր մասնաճյուղ	ք. Արմավիր, Երևանյան փ. 33/3
12.	Էջմիածին մասնաճյուղ	ք. Էջմիածին, Խորենացու փ. 8
13.	Մյասնիկյան մասնաճյուղ	գ. Մյասնիկյան, Մյասնիկյան փ., թիվ 42
14.	Ճամբարակ մասնաճյուղ	ք. Ճամբարակ, Սեպտեմբերի 21 փ., 2
15.	Մարտունի մասնաճյուղ	ք. Մարտունի, Մյասնիկյան փ. 8
16.	Վարդենիս մասնաճյուղ	ք. Վարդենիս, Հ. Անդրեասյան փ. 6/5
17.	Ալավերդի մասնաճյուղ	ք. Ալավերդի, Թումանյան փ. 51/2
18.	Սպիտակ մասնաճյուղ	ք. Սպիտակ, Ս. Ավետիսյան փ. 2
19.	Ստեփանավան մասնաճյուղ	ք. Ստեփանավան, Սուրբ-Նշանի փ. 12բ
20.	Վանաձոր 1 մասնաճյուղ	ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծ պող. 22գ
21.	Տաշիր մասնաճյուղ	ք. Տաշիր, Երևանյան փ. 199
22.	Աբովյան մասնաճյուղ	ք. Աբովյան, Հանրապետության փ 22/14
23.	Եղվարդ մասնաճյուղ	ք. Եղվարդ, Չարենցի փ., թիվ 23/2
24.	Հրազդան մասնաճյուղ	ք. Հրազդան, Կենտրոն թաղամաս, Օգոստոսի փ. 23, թիվ 22
25.	Աշոցք մասնաճյուղ	Աշոցքի համայնք, Ռուտակովի փ. 3
26.	Արթիկ մասնաճյուղ	ք. Արթիկ, Անկախության փ. 29/1
27.	Գյումրի մասնաճյուղ	ք. Գյումրի, Խրիմյան Հայրիկ փ. 46ա
28.	Մարալիկ մասնաճյուղ	ք. Մարալիկ, Հ. Շահինյան փ. 16
29.	Գորիս մասնաճյուղ	ք. Գորիս, Մաշտոցի փ. 5
30.	Կապան մասնաճյուղ	ք. Կապան, Մանուկյան փ., 2.3
31.	Մեղրի մասնաճյուղ	ք. Մեղրի, Փարամազ փ. 4/6
32.	Եղեգնաձոր մասնաճյուղ	ք. Եղեգնաձոր, Անդրանիկի փ. 10/1

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԸԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

33.	<i>Բերդ մասնաճյուղ</i>	ք. Բերդ, Նահապետի փ. թիվ 8
34.	<i>Դիլիջան մասնաճյուղ</i>	ք. Դիլիջան, Մյասնիկյանի փ. 30Ե
35.	<i>Իջևան մասնաճյուղ</i>	ք. Իջևան, Վալանսի փ. 6/2
36.	<i>Նոյեմբերյան մասնաճյուղ</i>	ք. Նոյեմբերյան, Բարեկամության փ. 2
37.	<i>Գավառ մասնաճյուղ</i>	ք. Գավառ, Կենտրոնական փ. 4

Կազմակերպությունը ՀՀ տարածքում և տարածքից դուրս գրանցված ներկայացուցչություններ չունի:

17. Բիզնեսի նկարագիրը

Հիմնական գործունեությունը

Թողարկողն իրականացնում է «Վարկային կազմակերպությունների մասին» ՀՀ օրենքով, այլ իրավական ակտերով և իր Կանոնադրությամբ սահմանված ֆինանսական գործառնություններ: Կազմակերպությունը կարող է իրավաբանական անձանցից, իր մասնակիցներից, անհատ ձեռնարկատերերից, Հայաստանի Հանրապետությունից և համայնքներից, այլ պետություններից, միջազգային կազմակերպություններից ներգրավել փոխառություններ և կնքել նմանատիպ գործարքներ:

Կազմակերպության գործունեության հիմնական ուղղվածությունը վարկերի տրամադրումն է, որոնք էլ ձգտում է հասանելի դարձնել տնտեսության տարբեր հատվածների, ինչպես նաև հասարակության լայն շրջանակների համար: Կազմակերպությունը, որպես հիմնական գործունեություն ձեռնարկատիրական, գյուղատնտեսական և սպառողական վարկեր է տրամադրում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց:

Ավելին, որպես պատասխանատու վարկատու, Կազմակերպությունը հոգ է տանում, որպեսզի դժբախտ պատահարների դեպքում չմարված վարկային պարտավորությունները չփոխանցվեն իր հաճախորդների ժառանգներին: Կազմակերպությունն անվճար ապահովագրություն է տրամադրում մինչև 350,000 ՀՀ դրամ կամ 750 ԱՄՆ դոլար ներառյալ գումարի չափով վարկ ստացած անձանց, այն դեպքերում, երբ դժբախտ պատահարների կամ հիվանդությունների հետևանքով առաջացնում է Վարկառուի մահը: Վարկառուների պարտքի անվճար ապահովագրության ծառայությունը Կազմակերպության կողմից Հայաստանի Հանրապետության վարկային շուկայում առաջարկվող նորարարական ծառայություն է՝ կազմակերպության բոլոր ներկա և նոր վարկառուների համար:

Վարկառուի հնարավոր մահվան դեպքում վարկի չմարված գումարը վարկառուի փոխարեն

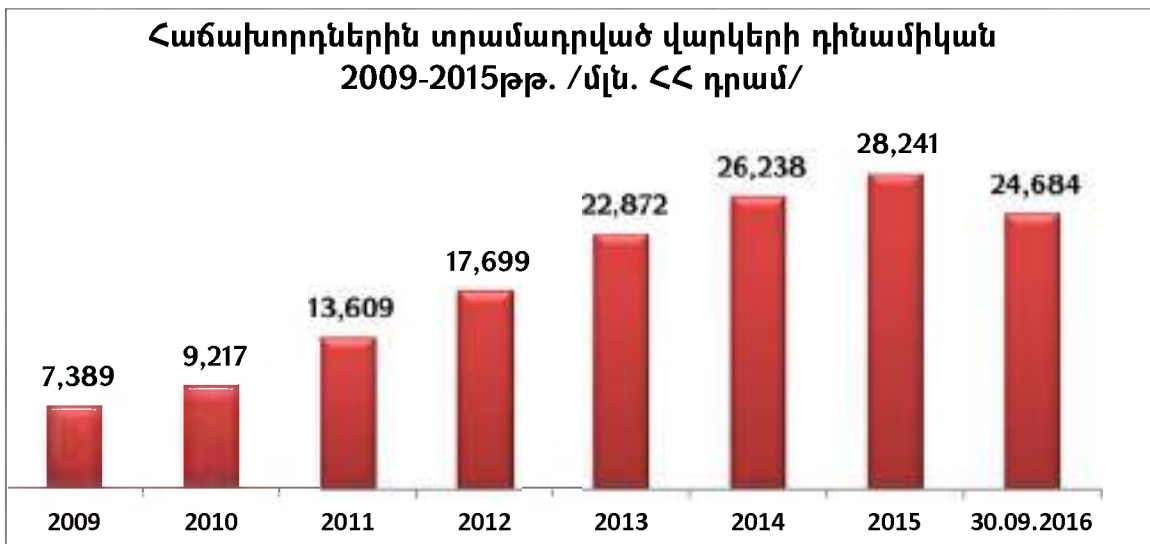

«ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԱՓԲԸ-ն վճարում է Կազմակերպությանը, Վարկառուի ընտանիքի անդամներն ազատվում են բոլոր պարտավորություններից, Վարկառուի պարտքն ապահովագրվում է միայն այն դեպքում, եթե առկա է վարկառուի գրավոր համաձայնությունը:

2013 թվականի հոկտեմբերից Կազմակերպությունը հաճախորդներին մատուցում է տարադրամի փոխանակման ծառայություն, ինչը Կազմակերպության հաճախորդներին և համայնքների բնակիչներին առավել հարմարավետ և բազմատեսակ սպասարկման հնարավորություն է տալիս:

Ֆինանսական գործառնությունները Կազմակերպության կողմից իրականացվում են ինչպես ՀՀ դրամով, այնպես էլ արտարժույթով կանխիկ և անկանխիկ եղանակներով:

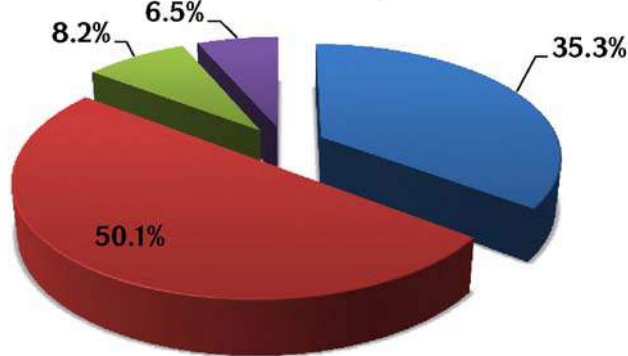
Կազմակերպության կողմից տրամադրված վարկերի և փոխառությունների ծավալների աճի դինամիկան ներկայացվում է ստորև.

Ինչպես տեսնում ենք Կազմակերպության վարկային պորտֆելն արձանագրել է կայուն դինամիկ աճ, մասնավորապես 2015 թվականին 2009 թվականի համեմատ աճը կազմել է ավելի քան 282%, իսկ տարեկան միջինում Կազմակերպության վարկային պորտֆելն աճել է ավելի քան 40%-ով:

Կազմակերպության կողմից հաճախորդներին տրված վարկերն ըստ վարկատեսակների ներկայացվում է ստորև.

**Հաճախորդներին տրամադրված վարկերն ըստ վարկատեսակների
առ. 31.12.2015թ.**

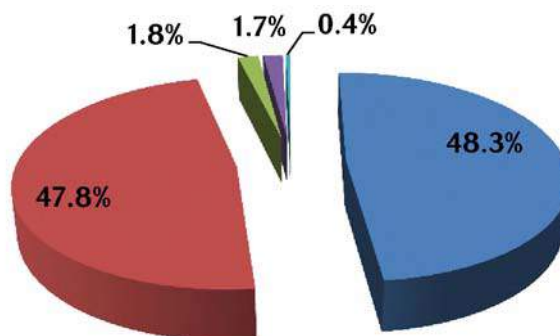

- Անհատական գյուղատնտեսական վարկեր
- Անհատական քիզնես վարկեր
- Խմբային գյուղատնտեսական վարկեր
- Խմբային քիզնես վարկեր

Կազմակերպությունը սույն թվականի հունվարի 1-ից դադարեցրել է խմբային վարկերի տրամադրումը՝ հաշվի առնելով տվյալ վարկատեսակի նկատմամբ հաճախորդների կողմից նվազող պահանջարկը:

Հաճախորդներին տրված վարկերը 30.09.2016 թվականի դրությամբ կազմել են ավելի քան 24.3 մլրդ. ՀՀ դրամ, որոնք ըստ վարկատեսակների ունեցել են հետևյալ կազմը և կառուցվածքը.

**Հաճախորդներին տրամադրված վարկերն ըստ
վարկատեսակների առ. 30.09.2016թ.**

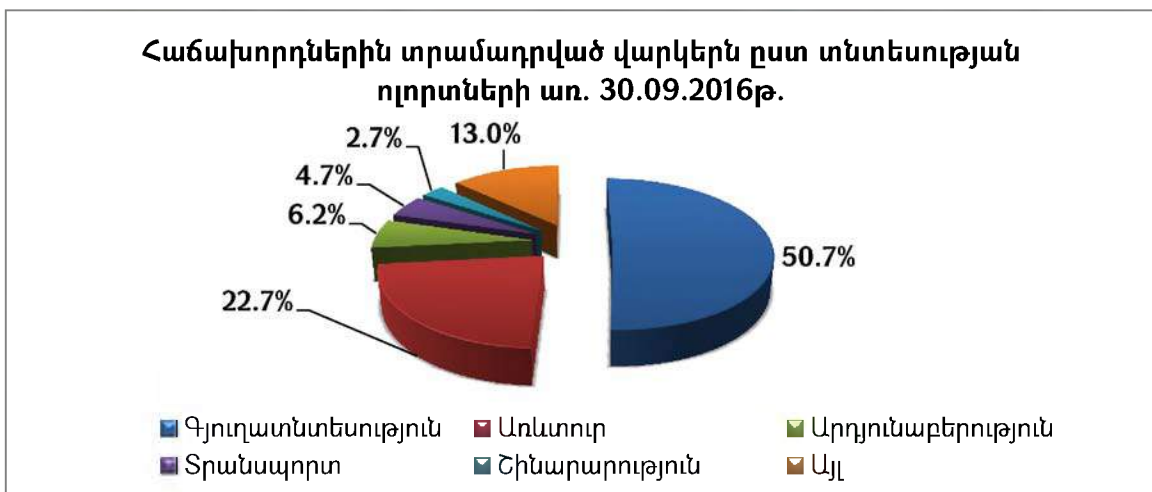
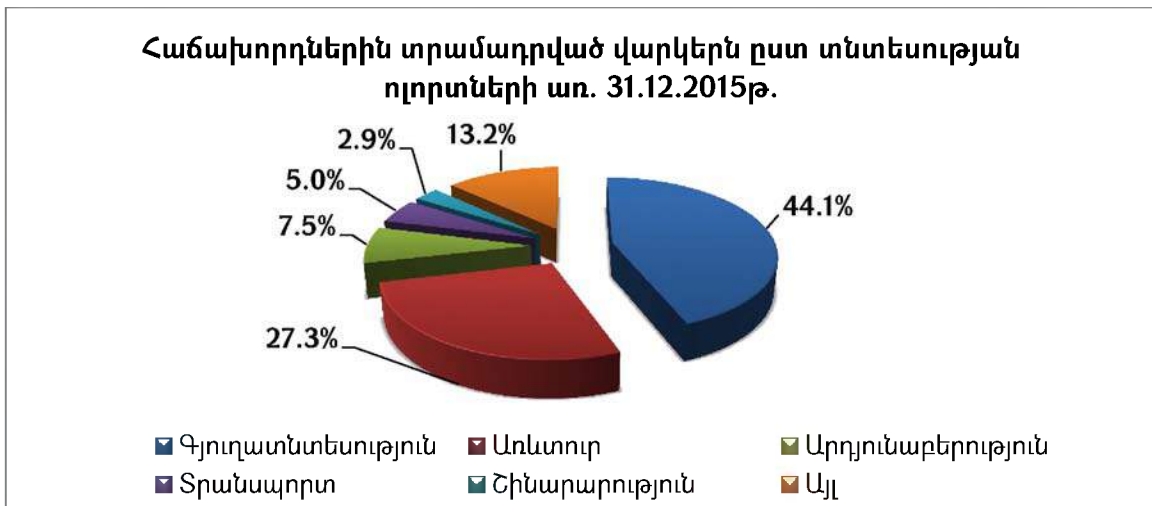

- Անհատական գյուղատնտեսական վարկեր
- Անհատական քիզնես վարկեր
- Խմբային գյուղատնտեսական վարկեր
- Խմբային քիզնես վարկեր
- Անհատական սպառողական վարկեր

Առաջիկա տարիներին Կազմակերպությունը նախատեսում է ակտիվ միջոցառումներ իրականացնել վարկային պորտֆելի մեծացման և բարձր որակի ապահովման ուղղությամբ: Միաժամանակ Կազմակերպությունը քայլեր է ձեռնարկելու վարկային պրոդուկտները և տրամադրվող ֆինանսական ծառայությունները բարելավելու ուղղությամբ:

Հիմնական գործունեությունը

«Քինանսական շուկայում կազմակերպությունն առանձնանում է միկրոֆինանսական ծառայությունների լայն տեսականու մատուցմամբ՝ նպատակ հետապնդելով կրճատել աղքատությունը, բարձրացնել զբաղվածության մակարդակը, խթանել ձեռներեցությունն ու Հայաստանի Հանրապետության բնակչության սոցիալական համախմբումը: Ստորև ներկայացվում է հաճախորդներին տրամադրված վարկերն ըստ տնտեսության ոլորտների՝ համապատասխանաբար 31.12.2015 և 30.09.2016 թվականների համար.

Ինչպես տեսնում ենք Կազմակերպության վարկային պորտֆելում մեծ տեսակարար կշիռ են կազմում գյուղատնտեսության, առևտրի և արդյունաբերության ոլորտներին տրամադրված վարկերը, համապատասխանաբար 50.7%, 22.7% և 6.2%:

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԸԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
		Թողարկող Տեղաբաշխող

Վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր վարկային ներդրումներում Թողարկողի վարկային պորտֆելի մասնաբաժինը 2011-30.09.2016թթ.-ին հետևյալն է.

	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	30.09.2016
Վարկային կազմակերպությունների վարկային ներդրումներ	81,054	113,504	137,143	167,351	180,649	180,586
Թողարկողի վարկային ներդրումներ	14,720	17,699	22,872	26,238	28,240	24,684
Թողարկողի մասնաբաժինը (%)	18.16%	15.59%	16.68%	15.68%	15.63%	13.67%

Թողարկողի դիրքն այլ վարկային կազմակերպությունների համեմատ 30.06.2016 թվականի դրությամբ հետևյալն է.

Հ/Հ	Ակտիվներ	Վարկային ներդրումներ	Պարտավորություններ	Ընդհանուր կապիտալ	Կանոնադրական կապիտալ	Զուտ շահույթ
1	30,289,245	25,994,906	24,445,751			
2				5,843,494	4,905,960	
3						206,895
4						
5						
.						
.						
.						
23						
24						
25						

Աղյուսակից ակնհայտ երևում է, որ Թողարկողը հիմնական ֆինանսական ցուցանիշներով վարկային կազմակերպությունների մեջ ամուր տեղ է զբաղեցնում առաջին եռյակում, մասնավորապես՝ Ակտիվներով, Վարկային ներդրումներով և Պարտավորություններով 1-ինն է, Կապիտալով 2-րդը, իսկ Զուտ շահույթի ցուցանիշով զբաղեցրել է 3-րդ հորիզոնականը:

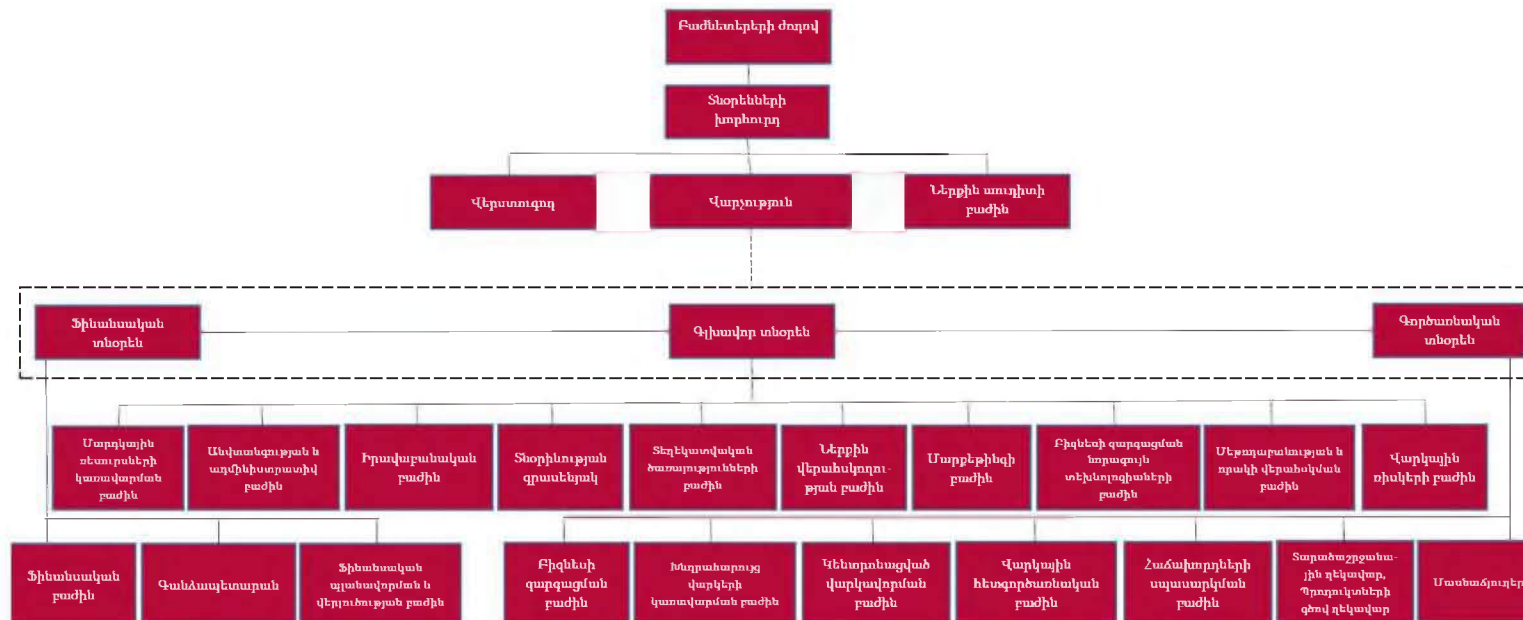
Թողարկողի իրական դիրքը գնահատելու համար հաշվարկին չեն մասնակցել ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ստեղծված վերաֆինանսավորում իրականացնող՝ «Ազգային հիփոթեքային ընկերություն» և «Բնակարան երիտասարդներին» վարկային կազմակերպությունները:

 FINCA®	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱՁԴԱԳԻՐ ՖԻՆԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

18. Թողարկողի կառուցվածքը

Կազմակերպությունը հանդիսանում է FINCA International Inc. անդամ, որի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Վաշինգտոնում և որն ունի մասնաճյուղեր/դուստր ընկերություններ Աֆրիկայի, Եվրասիայի, Միջին Արևելքի և Հարավային Ամերիկայի 22 երկրներում: Ստորև ներկայացվում է Կազմակերպության ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքը:

"ՖԻՆԲԱ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ կազմակերպական կառուցվածք

 FINCA®	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

19. Հիմնական միջոցները

Կազմակերպությունն իր բնականոն գործունեության ապահովման նպատակով ձեռք է բերել հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ, որոնց արժեքի հանրագումարը չի գերազանցում Կազմակերպության ընդհանուր ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 10%-ը: 30.09.2016 թվականի դրությամբ Կազմակերպության հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 390.6 մլն.

«Ն դրամ:

Կազմակերպության կողմից իր հիմնական միջոցների օգտագործումը սահմանափակող հանգամանքներ չկան:

2016 թվականի սեպտեմբերի 30-ի³ դրությամբ Կազմակերպության հիմնական միջոցներն ունեցել են հետևյալ կազմը և կառուցվածքը.

հազ. «Ն դրամ

	Վարձակալած հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումներ	Կապի և հաղորդակցման միջոցներ	Գրասենյակային գույք	Փոխադրամիջոցներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք	327,440	271,764	304,571	76,546	219,812	1,200,133
Կուտակված մաշվածություն	156,071	229,863	207,431	70,806	145,321	809,492
Հաշվեկշռային արժեք	171,369	41,901	97,140	5,740	74,491	390,641

20. Զարգացման վերջին միտումները

Տնտեսության ներքին և արտաքին հատվածներում ընթացող զարգացումներով պայմանավորված Կազմակերպության կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագները պարբերաբար վերանայվում են՝ նպաստելով վերջիններիս մրցունակության բարձրացմանը և մատչելիության ապահովմանը:

³ Տվյալներն աուդիտի կողմից ստուգված չեն

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացվում է Թողարկողի ակտիվապասիվային հիմնական ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվություն, որը ողջամիտ ներդրողը կկարևորեր ներդրումային որոշումներ կայացնելիս:

հազ. ՀՀ դրամ

Միջոցների ներգրավում	30.09.2016	31.12.2015	31.12.2014
Վարկեր բանկերից և ֆինանսական հաստատություններից	20,883,736	22,706,026	22,486,767
Ստորադաս փոխառություններ	1,250,638	1,231,024	1,206,843
Պարտավորություն հետգնման պայմանագրերի գծով	567,164	914,599	0

Միջոցների տեղաբաշխում	30.09.2016	31.12.2015	31.12.2014
Հաճախորդներին տրված վարկեր	24,684,170	28,240,546	26,237,732
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	1,233,886	948,971	0

Թողարկողի գործունեության վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկություններ իմանալու համար ներդրողը կարող է ծանոթանալ Կազմակերպության տարեկան և միջանկյալ հաշվետվություններին, որոնք տեղադրված են Թողարկողի պաշտոնական ինտերնետային կայքի www.finca.am «Հաշվետվություններ» բաժնում:

21. Շահույթի կանխատեսումը կամ գնահատումը

Մոտակա տարիների գործունեության և շահույթի կանխատեսումներում Կազմակերպությունը հիմնվել է հետևյալ հիմնարար սկզբունքների վրա.

- ↪ Կազմակերպության գործունեությունը նպատակամղել շահույթի, բաժնետիրական կապիտալի և ակտիվների եկամտաբերության աճին,
- ↪ Կազմակերպության ռեսուրսները տեղաբաշխել բարձր եկամտաբերություն ունեցող ակտիվներում (վարկեր հաճախորդներին)՝ ընդունելի մակարդակի վրա պահելով Կազմակերպության ռիսկերը, պահպանելով վարկային կազմակերպությունների գործունեությունը կարգավորող ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված տնտեսական նորմատիվները,
- ↪ ապահովել Կազմակերպության դինամիկ զարգացման համար անհրաժեշտ մասնաճյուղերի

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	
Թողարկող		Տեղաբաշխող

ստեղծում, տեխնիկատեխնոլոգիական, տեղեկատվական համակարգերի արդիականացում,
 ✦ ապահովել Կազմակերպության զարգացմանը համահունչ անձնակազմի վարձատրության, ուսուցման և վերապատրաստման ծախսեր,

✦ Կազմակերպության գործունեության ապահովման ծախսեր:

Կազմակերպությունը կանխատեսել է 2016 թվականի գործունեության արդյունքում ստանալ 514,685 հազ. ՀՀ դրամի զուտ շահույթ, իսկ մինչև 2020 թվականը զուտ շահույթի ցուցանիշը հասցնել 793,284 հազ. ՀՀ դրամ:

Կազմակերպության կառավարման մարմինները հնարավորություն ունեն ազդելու (կառավարելու) Կազմակերպության գործունեության և շահույթի վրա ազդող հետևյալ հիմնական գործոնների վրա.

- ✦ Կազմակերպության ներգրավող և տեղաբաշխվող միջոցների ծավալների կառավարում,
- ✦ Կազմակերպության ռիսկերի ընդունելի մակարդակի պահպանում և կառավարում,
- ✦ Կազմակերպության տեխնիկատեխնոլոգիական և տեղեկատվական բազայի արդիականացմանն ուղղված ներդրումներ,
- ✦ Կազմակերպության անձնակազմի վարձատրության, ուսուցման և վերապատրաստման ծախսեր,
- ✦ Կազմակերպության գործունեության ապահովման ծախսեր,
- ✦ Նոր ծառայությունների ներդրման ծախսեր:

Կազմակերպության կառավարման մարմինները կարող են արձագանքել, սակայն հնարավորություն չունեն ազդելու Կազմակերպության գործունեության և շահույթի վրա ազդող հետևյալ հիմնական գործոնների վրա.

- ✦ ներգրավվող միջոցների և վարկերի առաջարկի ու պահանջարկի և դրանից բխող տոկոսադրույքների փոփոխության վարքագիծ,
- ✦ արժեզրկման ու փոխարժեքի վարքագիծ,
- ✦ անհաղթահարելի ուժի ազդեցության գործոններ (արտակարգ դրության հայտարարելը, հաղորդակցության միջոցների աշխատանքների դադարեցումը, բնական աղետները, պատերազմը, պետական մարմինների ակտերը և այլն, որոնք անհնարին են դարձնում Կազմակերպության բնականոն գործունեությունը):

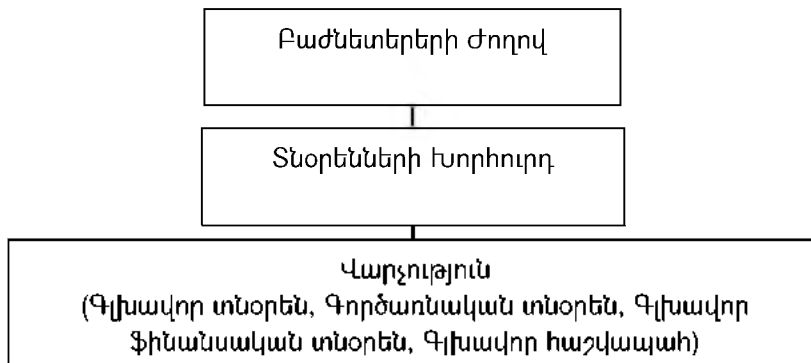
	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

22. Թողարկողի կառավարման մարմինները

Կազմակերպության կանոնադրությամբ և ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված են Կազմակերպության կառավարման հետևյալ մարմինները.

- ✓ Բաժնետերերի ժողով,
- ✓ Տնօրենների խորհուրդ,
- ✓ Վարչություն,
- ✓ Գլխավոր տնօրեն:

Կառավարման մարմինների սխեմատիկ կառուցվածքը ներկայացված է ստորև.

Կազմակերպության Կանոնադրությամբ Կազմակերպության կառավարման մարմիններին վերապահված են հետևյալ իրավասությունները.

Բաժնետերերի ժողովը (Ժողով)

Ժողովը Կազմակերպության կառավարման բարձրագույն մարմինն է: Ժողովի բացառիկ իրավասություններն են՝

- ա) Կազմակերպության Կանոնադրության հաստատումը, դրանում փոփոխությունների և լրացումների կատարումը,
- բ) Կազմակերպության վերակազմակերպման մասին որոշումներ կայացնելը,
- գ) Կազմակերպության լուծարման մասին որոշումներ կայացնելը, լուծարման հանձնաժողով նշանակելը, լուծարման պլանի, ամփոփ, միջանկյալ և լուծարման հաշվեկշիռների հաստատումը,
- դ) Խորհրդի քանակական կազմի հաստատումը, դրա անդամների ընտրությունը և նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը,
- ե) Թողարկված բաժնետոմսերի առավելագույն քանակի որոշումը,

 FINCA®	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԸԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

զ) Հայտարարված բաժնետոմսերի քանակի, անվանական արժեքի, տեսակների, և այդ բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերապահված իրավունքների որոշումը,

է) Բաժնետոմսերի անվանական արժեքը մեծացնելու կամ լրացուցիչ բաժնետոմսեր թողարկելու միջոցով Կազմակերպության Կանոնադրական կապիտալի ավելացումը,

ը) Կազմակերպության բաժնետոմսերի անվանական արժեքի փոքրացման, ընդհանուր քանակի կրճատման նպատակով Կազմակերպության կողմից տեղաբաշխված բաժնետոմսերի ձեռքբերման, ինչպես նաև Կազմակերպության կողմից ձեռքբերված կամ հետ գնված բաժնետոմսերի մարման ճանապարհով Կանոնադրական կապիտալի չափի նվազեցումը,

թ) Կազմակերպության Վերստուգողի ընտրությունը և նրա լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը,

ժ) Կազմակերպության Գլխավոր տնօրենի և Վարչության անդամների վարձատրության չափի և պայմանների որոշումը,

ժա) Արտաքին աուդիտորի հաստատումը,

ժբ) Կազմակերպության տարեկան հաշվետվությունների, հաշվապահական հաշվեկշիռների, շահույթների և վնասների բաշխման հաստատումը, տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին որոշման ընդունումը և տարեկան շահութաբաժինների չափի հաստատումը, Կազմակերպության մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների գործունեության տարեկան արդյունքների հաստատումը,

ժգ) Բաժնետերերի ժողովի անցկացման կարգի որոշումը,

ժդ) Տնօրենների խորհրդի ներկայացմամբ՝ առաջին եռամսյակի, կիսամյակի, ֆինանսական տարվա առաջին ինը ամիսների արդյունքների հիման վրա շահութաբաժինների վճարման մասին որոշման կայացումը, ինչպես նաև դրանց գումարի, վճարման ձևի և ամսաթվի որոշումը,

ժե) Օրենքով սահմանված կարգով խոշոր գործարքների կնքման թույլատրումը,

ժզ) Օրենքով սահմանված դեպքերում Կազմակերպության թողարկված բաժնետոմսերի ձեռքբերման թույլատրումը,

ժէ) Տնօրենների խորհրդի ներկայացմամբ՝ բաժնետոմսերի համախմբման կամ բաժանման մասին որոշումը,

ժը) Կազմակերպության Վարչության կազմի հաստատումը,

ժթ) Հայաստանի օրենսդրությամբ ժողովին վերապահված այլ իրավասությունների իրականացումը:

 FINCA®	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

Տնօրենների խորհուրդը (խորհուրդ)

Կազմակերպության խորհուրդն իրականացնում է Կազմակերպության գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը, բացառությամբ այն հարցերի, որոնք վերապահված են Ժողովի բացառիկ իրավասությանը, կամ Կազմակերպության Կանոնադրության համաձայն կամ Տնօրենների խորհրդի որոշմամբ պատվիրակված են Վարչությանը կամ Վարչության նախագահին:

Խորհրդի բացառիկ իրավասություններն են՝

- ա) Որոշել Կազմակերպության գործունեության հիմնական ոլորտները,
- բ) Վերահսկել Կազմակերպության ղեկավար մարմինների գործունեությունը,
- գ) Հաստատել Կազմակերպության վարչակազմակերպական կառուցվածքը,
- դ) Գումարել տարեկան և արտահերթ Ժողովներ, բացառությամբ Օրենքով նախատեսված դեպքերի,
- ե) Հաստատել Ժողովների օրակարգը,
- զ) Հաստատել Ժողովներին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու ամսաթիվը, ինչպես նաև լուծել բոլոր այն հարցերը, որոնք կապված են Ժողովների նախապատրաստման ու գումարման հետ և վերապահված են Խորհրդի իրավասությանն Օրենքի դրույթներին համապատասխան,
- է) Օրենքի համաձայն առաջարկություններ ներկայացնել Ժողովների քննարկմանը,
- ը) Օրենքով սահմանված կարգով որոշել գույքի շուկայական արժեքը,
- թ) Կազմակերպության Վերստուգողի վարձատրության և ծախսերի փոխհատուցումների վճարման կարգի և պայմանների վերաբերյալ առաջարկություններ նախապատրաստել Ժողովի համար,
- ժ) Սահմանել Վարկային կազմակերպության Արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի վճարման չափը,
- ժա) Միջանկյալ և տարեկան շահութաբաժինների չափի և վճարման կարգի վերաբերյալ Ժողովին ներկայացվելիք առաջարկություններ նախապատրաստել,
- ժբ) Օգտագործել Կազմակերպության պահուստային և այլ հիմնադրամները,
- ժգ) Հաստատել կառավարման մարմինների գործունեությունը կանոնակարգող ներքին փաստաթղթեր և այլ ներքին կանոնակարգեր,
- ժդ) Հաստատել Կազմակերպության ամենամյա ծախսերի նախահաշիվը և գործարար ծրագիրը,

	<p align="center">ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԼԵԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի</p>	
Թողարկող		Տեղաբաշխող

ժե) Որոշումներ կայացնել Կազմակերպության տեղաբաշխված բաժնետոմսեր, պարտատոմսեր և այլ արժեթղթեր ձեռք բերելու վերաբերյալ,

ժզ) Որոշումներ կայացնել Կազմակերպության պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի տեղաբաշխման, այդ թվում՝ հրապարակային տեղաբաշխման մասին

ժե) Նշանակել Վարկային կազմակերպության Գլխավոր տնօրենի և Վարչության այլ անդամների, վաղաժամկետ դադարեցնել նրանց իրավասությունները,

ժը) Որոշում կայացնել դուստր ընկերությունների ստեղծման, դրանց կանոնադրական կապիտալում Կազմակերպության մասնակցության չափի մասին, եթե այդ մասնակցությունն իրենից խոշոր գործարք չի ներկայացնում, որը ենթակա է հաստատման Բաժնետերերի ժողովի կողմից՝ Օրենքով սահմանված կարգով,

ժթ) Որոշում կայացնել Վարկային կազմակերպության մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների ստեղծման մասին և հաստատել դրանց ներքին կանոնակարգերը,

ժի) Որոշում կայացնել այլ իրավաբանական անձանց կանոնադրական կապիտալում մասնակցելու մասին, եթե այդ մասնակցությունն իրենից խոշոր գործարք չի ներկայացնում, որը ենթակա է հաստատման Բաժնետերերի ժողովի կողմից՝ Օրենքով սահմանված կարգով,

ի) Որոշում կայացնել հոլդինգային ընկերություններում, ֆինանսական և արդյունաբերական խմբերում, միավորումներում և առևտրային կազմակերպությունների այլ միություններում մասնակցության մասին,

իա) Հաստատել ցանկացած պայմանագիր, ներառյալ՝ առանց սահմանափակման, Վարկային կազմակերպության գույքի օտարման պայմանագրեր, վարկային պայմանագիր, ծախսերի նախահաշվով չնախատեսված՝ գումարի փոխանցում, չեկ, մուրհակ, վարկ, երաշխիք կամ հավաստագիր, կամ այլ ֆինանսական գործիք կամ գործառնություն, որը գերազանցում է 25,000 ԱՄՆ դոլարի համարժեքը տեղական արժույթով: Ընդ որում, 25,000 ԱՄՆ դոլարի սահմանափակման մեջ չեն մտնում Վարկային կազմակերպության բանկային հաշվից ծախսերի նախահաշվով նախատեսված գործունեության կապակցությամբ կատարվող փոխանցումները, ինչպես նաև Վարկային Կազմակերպության կողմից որպես հիմնական գործունեություն հաճախորդներին տրվող վարկերը և ՀՀ բանկերում դրված ավանդները, ինչպես նաև կարճաժամկետ (վեց ամիսը չգերազանցող) դրամական հոսքերի փոխադարձ ապահովմամբ կատարվող գործարքների (back to back transactions (ներառյալ սվոփ)), ռեպո, դրամական միջոցների գրավով ապահովված վարկեր գործառնությունների, բանկերից ստացվող վարկերի և

 FINCA®	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

դեպոզիտների, ֆինանսական կազմակերպություն չհամարվող Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ հանդիսացող իրավաբանական անձանցից ստացվող փոխառությունների, արտարժույթի առքուվաճառքի և կանխիկացման գործարքները,

իբ) Օրենքով նախատեսված դեպքերում թույլատրելի խոշոր գործարքների կնքումը,

իգ) Սահմանել և ըստ անհրաժեշտության փոփոխել վարկային քաղաքականության ուղղությունը և ներքին վերահսկողության կանոնները, այդ թվում՝ Կազմակերպության աուդիտի և ֆինանսական վերահսկողության ընթացակարգերը,

իդ) Լուծել այլ հարցեր, որոնք Խորհուրդն էական է համարում Վարկային կազմակերպության զարգացման համար, կամ որոնք նախատեսված են Օրենքով և Կազմակերպության Կանոնադրությամբ:

Վերը ներկայացված հարցերը պատկանում են Կազմակերպության Խորհրդի բացառիկ իրավասությանը և չեն կարող պատվիրակվել Վարչությանը՝բացառությամբ Օրենքով նախատեսված դեպքերի:

Կազմակերպության Վարչությունը

Կազմակերպության ընթացիկ գործունեությունը ղեկավարվում է Կազմակերպության Գլխավոր տնօրենի կողմից՝ Վարչության հետ միասին: Կազմակերպության Գլխավոր տնօրենը և Վարչությունը հաշվետու են Տնօրենների խորհրդին և Բաժնետերերի ժողովին:

Վարչությունը Կազմակերպության կոլեգիալ գործադիր մարմին է: Կազմակերպության կանոնադրության և ՀՀ օրենսդրության համաձայն Գլխավոր տնօրենը, Ֆինանսական տնօրենը, Գործառնական տնօրենը և Գլխավոր հաշվապահն ի պաշտոնե հանդիսանում են Վարչության անդամներ: Վարչության կազմը կարող է ժամանակ առ ժամանակ փոփոխվել Տնօրենների խորհրդի որոշմամբ: Գլխավոր տնօրենը հանդիսանում է Վարչության նախագահը և պատասխանատու է Վարչության գործունեության համար:

Վարչությունն իրականացնում է հետևյալ գործառույթները.

ա) Նախապատրաստում և Տնօրենների խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Կազմակերպության վարչակազմակերպական կառուցվածքը,

բ) Նախապատրաստում և Տնօրենների խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Կազմակերպության ծախսերի ամենամյա նախահաշիվը և գործարար ծրագիրը,

գ) Իրականացնում է Կազմակերպության ընթացիկ գործունեությունը և բոլոր գործառնությունները, ներառյալ պայմանագրերի բանակցումը և կնքումը, որը սույն

	<p align="center">ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԸԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի</p>	
Թողարկող		Տեղաբաշխող

Կանոնադրությամբ պահանջվող դեպքերում ենթակա է հաստատման Բաժնետերերի ժողովի կամ Տնօրենների խորհրդի կողմից,

դ) Որոշումներ է կայացնում աշխատակազմի ընտրության, նշանակման և վերապատրաստման մասին, մշակում, հաստատում և անհրաժեշտության դեպքում Տնօրենների խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Կազմակերպության աշխատակիցների աշխատավարձի կառուցվածքը, խթանները և նյութական պարգևների ծրագրերը,

ե) Կազմակերպության ներքին կանոնակարգերը և մասնաճյուղերի ու ներկայացուցչությունների կանոնակարգերը ներկայացնում է Տնօրենների խորհրդի հաստատմանը,

զ) Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Կազմակերպության ծառայությունների նոր տեսակները և նոր գործառնությունների ու գործունեության իրականացման կարգը՝ սույն Կանոնադրությամբ նախատեսված շրջանակներում, ի նպաստ Կազմակերպության նպատակների իրագործման,

է) Սահմանում է Կազմակերպության կողմից վարկերի և փոխառությունների տրամադրման կարգն ու պայմանները, վարկային կազմակերպության կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագները, ինչպես նաև վարկավորման ընթացակարգին վերաբերվող ներքին իրավական ակտերը, բացառությամբ Վարկային կազմակերպության առաքելության, Վարկային բաժնի կառուցվածքի, հաճախորդների ընտրության չափանիշների, վարկային ծառայողների, թիմի ղեկավարների և տարածքային ստորաբաժանումների ղեկավարների խրախուսական համակարգի, վարկերի վերակառուցման (վարկային գործող պայմանագրի պայմանների փոփոխության) կարգի, վարկային կազմակերպության կողմից մատուցվող ծառայությունների ընդհանուր բնութագրման, ներքին վերահսկողության հետ հարաբերությունների ընթացակարգերի, որոնք սահմանելու իրավասությունը հանդիսանում է Կազմակերպության Տնօրենների խորհրդի իրավասությունը:

ը) Ամենամյա հաշվետվություններ է պատրաստում Կազմակերպության գործարար գործունեության կարևորագույն ուղղությունների վերաբերյալ և դրանք ներկայացնում Տնօրենների խորհրդին,

թ) Որոշումներ է կայացնում Կազմակերպության գործունեության այլ կարևոր հարցերի վերաբերյալ:

Վարչությունը կարող է իրականացնել Հայաստանի օրենսդրությամբ և Վարչության կանոնակարգով նախատեսված այլ գործառնություններ:

 FINCA®	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԸԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

Կազմակերպության Գլխավոր տնօրենը

Գլխավոր տնօրենը Վարչության ղեկավարն է: Գլխավոր տնօրենը գործում է Կազմակերպության անունից առանց լիազորագրի, մասնավորապես.

- ա) Տնօրինում է Կազմակերպության գույքը,
- բ) Կազմակերպության անունից Կանոնադրության դրույթների համաձայն կնքում է գործարքներ և պայմանագրեր, այդ թվում՝ աշխատանքային պայմանագրեր,
- գ) Ներկայացնում է Կազմակերպությունը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և պետական գերատեսչությունների, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետությունում և արտերկրում կազմակերպությունների, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց հետ հարաբերություններում,
- դ) Տալիս է Կազմակերպության անունից գործելու լիազորագրեր,
- ե) Արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, տալիս է կատարման համար պարտադիր ցուցումներ աշխատակիցներին և աշխատակազմի անդամներին և վերահսկում է դրանց կատարումը,
- զ) Աշխատանքի է ընդունում և աշխատանքից ազատում Վարկային կազմակերպության աշխատակիցներին,
- է) Աշխատակիցների նկատմամբ կիրառում է Վարչության կողմից հաստատված խրախուսման և շահադրդման միջոցներ, ինչպես նաև կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ կիրառում Կազմակերպության աշխատակիցների նկատմամբ,
- ը) Ապահովում է, որպեսզի Կազմակերպության ծախսերը չգերազանցեն հաստատված բյուջեն,
- թ) Իրականացնում է Հայաստանի օրենսդրությամբ և Վարչության Կանոնակարգով նախատեսված այլ լիազորություններ:

23. Թողարկողի կառավարման մարմինների անդամները և գործունեությունը

1. Խորհրդի նախագահ՝ Ջեֆ Ֆլաուերս

Բնակության վայրը	1215 Կրկլենդ Ավենյու, Տակոմա Պարկ, Մասաչուսեթս, 20912, ԱՄՆ
Իրավասությունները	Կազմակերպում է Խորհրդի աշխատանքները,
Պարտականությունները	գումարում է Խորհրդի նիստերն ու նախագահում է

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

	դրանք, կազմակերպում է նիստերի արձանագրության վարումը, նախագահում է ժողովներում:
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	ՖԻՆԲԱ Մայքրոֆայնենս Հոլդինգ Քամփնի փոխնախագահ և Եվրասիա տարածաշրջանի ղեկավար

2. Խորհրդի անդամ՝ Դեյն Սթիվեն ՄաքԳվայեր

Բնակության վայրը	126 Ուայթ Էշ Դրայվ Իսթ, Էշվիլ, Հյուսիսային Կարոլինա 28803-5503, ԱՄՆ
Իրավասությունները Պարտականությունները	Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: Խորհրդի անդամն իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Կազմակերպության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	

3. Խորհրդի անդամ՝ Վաժա Մայսուրադե

Բնակության վայր	71 Վաժա Պշավելա պողոտա, Թբիլիսի, Վրաստան
Իրավասությունները Պարտականությունները	Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: Խորհրդի անդամն իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Կազմակերպության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

4. Խորհրդի անդամ՝ Ֆլորիան Դերվիշի

Բնակության վայր	Ռուզա Շիքիրի Իշմի 1, բն. 12, Տիրանա, Ալբանիա
Իրավասությունները	Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին,
Պարտականությունները	կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: Խորհրդի անդամն իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Կազմակերպության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	

5. Խորհրդի անդամ՝ Արարատ Գյուլումյան

Բնակության վայր	Կանադա, Մոնթրեալ H2H 1W9, Բլարք փ. 4074
Իրավասությունները	Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին,
Պարտականությունները	կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: Խորհրդի անդամն իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Կազմակերպության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Աուդիտ մենեջեր, Բեյքեր Թիլլի, Ուկրաինա

1. Վարչության նախագահ - գլխավոր տնօրեն՝ Հրաչյա Թոխմախյան

Բնակության վայրը	ք. Երևան, Դավթաշեն 1 թաղամաս, 10 շ., բն. 25
Իրավասությունները	Իրականացնում է Կազմակերպության ընթացիկ կառավարումը: Պատասխանատու է հաճախորդներին բարձրորակ ֆինանսական ծառայություններով ապահովման, կորպորատիվ, ֆինանսական, ռիսկերի կառավարման լավագույն փորձի կիրառման,
Պարտականությունները	

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԵԱ ՌԻՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

	անձնակազմի զարգացման, Կազմակերպության Կանոնադրության, ընթացակարգերի և ծրագրերի ներդրման և իրականացման համար:
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

2. Վարչության անդամ – գլխավոր ֆինանսական տնօրեն՝ Անուշ Պետրոսյան

Բնակության վայրը	ք. Երևան, 28, Յաղոբյան փողոց
Իրավասությունները	Իրականացնում է Կազմակերպության ֆինանսական կառավարումը: Պատասխանատու է Կազմակերպության արդյունավետ ֆինանսական գործունեության,
Պարտականությունները	հաշվապահական հաշվառման, ֆինանսական վերլուծությունների և պլանավորման, համապատասխան ընթացակարգերի և կանոնակարգերի ստեղծման և այլ գործառույթների իրականացման համար:
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

3. Վարչության անդամ - գլխավոր հաշվապահ՝ Արտակ Միքայելյան

Բնակության վայրը	Ք. Երևան, Ն.Նորքի 9-րդ գ., 162., բն 3
Իրավասությունները	Ֆինանսական տնօրենի անմիջական ղեկավարության ներքո ապահովում է ֆինանսական և հաշվապահական բնականոն գործընթացները: Պատասխանատու է
Պարտականությունները	հաշվապահական և ֆինանսական ընթացակարգերի և ընդհանուր հաշվապահական համակարգերի ներդրման և կորդինացման, հաշվապահական հաշվառման բոլոր գործառույթների վերահսկման համար:
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

Ազդագրի ներկայացման պահին Կազմակերպության ակտիվների 10 և ավելի տոկոսը կենտրոնացված չէ որևէ մասնաճյուղում:

Կազմակերպության և նրա կառավարմանը մասնակցող անձանց միջև Ազդագրի ներկայացման պահի դրությամբ շահերի բախում չկա:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
ՖԻՆԲԱ ՌԻՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից
թողարկվող կորպորատիվ
արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Թողարկող

Տեղաբաշխող

Կազմակերպությունում գործում է Տնօրենների Խորհրդի, Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողով, որի նպատակն է կարգավորել և վերահսկել Կազմակերպության ֆինանսական ռիսկերը, ներառյալ իրացվելիության (ֆինանսավորման) ռիսկը, տոկոսադրույքների ռիսկը և արտարժույթի ռիսկը: Հանձնաժողովի ուշադրության կենտրոնում են նաև վարկային ռիսկը, վարկավորման ռիսկը և գործառնական ռիսկն այնքանով, որքանով դրանք ազդում են ֆինանսական ռիսկերի գնահատման և դրան առնչվող գործողությունների վրա: Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովը գնահատում է նաև և խորհուրդներ է տրամադրում կապիտալի կառուցվածքին վերաբերող որոշումների շուրջ և ռիսկի կառավարման գործողությունների շրջանակում վերահսկում է կապիտալի բավարարությունը:

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի նիստերը կազմակերպվում են ամիսը մի անգամ: Կազմակերպության Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի կազմը ներկայացված է ստորև.

Անուն, Ազգանուն	Զբաղեցրած պաշտոնը	Իրավասություններն ու պարտականությունները	Հանձնաժողովի գործունեությունից դուրս հանձնաժողովի անդամի ծավալած գործունեությունը
Զեֆ Ֆլաուերս	Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի անդամ	Մասնակցում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի նիստերին, գնահատում ռիսկերը, հանդես գալիս համապատասխան առաջարկություններով:	ՖԻՆԲԱ Մայքրոֆայնենս Հոլդինգ Քամփնի փոխնախագահ և Եվրասիա տարածաշրջանի ղեկավար
Անդրե Կոպչենկո	Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի անդամ	Մասնակցում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի նիստերին, գնահատում ռիսկերը, հանդես գալիս համապատասխան առաջարկություններով:	ՖԻՆԲԱ Ինթ. Կապիտալ շուկաների խմբի գլխավոր ներդրումային մասնագետ
Գևորգ Տեր-Հովհաննիսյան	Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի անդամ	Մասնակցում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի նիստերին, գնահատում ռիսկերը, հանդես գալիս համապատասխան առաջարկություններով:	ՖԻՆԲԱ Ինթ. Գանձապետական ծառայությունների տնօրեն
Հրաչյա	Ակտիվների և	Կազմակերպում է Ակտիվների և	Կազմակերպության

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

Թոխմայայան	պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի նախագահ	պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի աշխատանքները, գումարում է հանձնաժողովի նիստերն ու նախագահում է դրանք, կազմակերպում է նիստերի արձանագրության վարումը:	Գլխավոր տնօրեն
Անուշ Պետրոսյան	Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի անդամ	Մասնակցում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի նիստերին, գնահատում ռիսկերը, հանդես գալիս համապատասխան առաջարկություններով:	Կազմակերպության Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն

Կազմակերպությունում ներդրված կորպորատիվ կառավարման սկզբունքները համապատասխանում են, «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքով, «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքով, Կազմակերպության Կանոնադրության, Դուստր կազմակերպության ընդհանուր քաղաքականության ձեռնարկի կորպորատիվ կառավարման չափանիշներին և այլ իրավական ակտերով սահմանված պահանջներին:

24. Թողարկողի գլխավոր հաշվապահը

Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահն իրականացնում է ՀՀ օրենսդրությամբ և այլ իրավական ակտերով գլխավոր հաշվապահի համար սահմանված իրավունքները և պարտականությունները և ի պաշտոնե հանդիսանում է Վարչության անդամ:

Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահը պատասխանատվություն է կրում Կազմակերպության հաշվապահական հաշվառման վարման, դրա վիճակի և հավաստիության, տարեկան հաշվետվության, ֆինանսական և վիճակագրական հաշվետվություններն օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված պետական կառավարման մարմիններին ժամանակին ներկայացնելու, ինչպես նաև Կազմակերպության բաժնետերերին, պարտատերերին և մամուլի ու զանգվածային լրատվության մյուս միջոցներին Կազմակերպության մասին տրամադրվող ֆինանսական տեղեկությունների հավաստիության համար՝ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահն է Արտակ Միքայելյանը:

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

25. Հսկող անձինք

Կազմակերպության հսկող անձ է հանդիսանում՝

✓ «ՖԻՆԲԱ Մայքրոֆայնենս Կոոպերատիվ ՅՈՒ. Էյ» ընկերությունը (հասցե՝ Դե Էնտրե 99, 1101 Էյչ-Ի Ամստերդամ, Նիդերլանդներ), որպես Կազմակերպության միակ հիմնադիր:

26. Տեղեկատվություն Թողարկողի ակտիվների, պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին

Պարտական ֆինանսական տեղեկատվություն

Կազմակերպության 2014-2015 թվականների տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները՝ անկախ աուդիտորական եզրակացություններով և 2016 թվականի երկրորդ եռամսյակի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները ներառված են Ազդագրում:

Ցանկության դեպքում ներդրողները Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են ստանալ նաև Կազմակերպության գլխավոր գրասենյակից և մասնաճյուղերից, ինչպես նաև ծանոթանալ Թողարկողի պաշտոնական ինտերնետային տնային էջում:

Թողարկողի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխությունները

2016 թվականի սեպտեմբերի 30-ից մինչև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու օրն ընկած ժամանակահատվածում Թողարկողի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխություն տեղի չի ունեցել:

Դատական, արբիտրաժային և վարչական վարույթների մասին տեղեկատվություն

Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող 12 ամսվա ընթացքում Կազմակերպությունը ներգրավված չէ ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա էական ազդեցություն ունեցող դատական, արբիտրաժային և (կամ) վարչական վարույթներում:

27. Լրացուցիչ տեղեկատվություն

Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը

ՖԻՆԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ հիմնադրման պահին՝ 2006 թվականի մայիսի 31-ի դրությամբ, Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը կազմել է 155 մլն ՀՀ դրամ, որը բաժանված է եղել

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԵԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

15,500 ոչ փաստաթղթային սովորական բաժնետոմսերի, ընդ որում մեկ բաժնեմասի անվանական արժեքը կազմել է 10,000 ՀՀ դրամ: Գործունեության ընթացքում Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը համալրվել է մի քանի անգամ՝ 2006 թվականի օգոստոսի 28-ին 744,720,000 ՀՀ դրամով, 2009 թվականի օգոստոսի 14-ին 465 մլն ՀՀ դրամով, 2012 թվականի հուլիսի 19-ին 3,126,990,000 ՀՀ դրամով, որից 850 մլն ՀՀ դրամը նախորդ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթի հաշվին և 2014 թվականի հունիսի 11-ին 414,250,000 ՀՀ դրամով՝ կազմելով 4,905,960,000 ՀՀ դրամ:

Ներկայումս Կազմակերպության փաստացի համալրված կանոնադրական կապիտալը կազմում է 4,905,960,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր հինգ միլիոն ինը հարյուր վաթսուն հազար) ՀՀ դրամ, որը բաժանված է ոչ փաստաթղթային տեսքով թողարկված 490,596 (չորս հարյուր իննսուն հազար հինգ հարյուր իննսունվեց) սովորական բաժնետոմսերի՝ յուրաքանչյուրը 10,000 (տաս հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալի բոլոր բաժնետոմսերը տեղաբաշխված են, լրիվ վճարված և պատկանում են Կազմակերպության միակ բաժնետիրոջը՝ «ՖԻՆԵԱ Մայքրոֆայնենս Կոոպերատիվ Յու. Էյ» կազմակերպությանը:

Կազմակերպության Կանոնադրության վերաբերյալ տեղեկատվություն

Կազմակերպության հիմնական նպատակը⁴ հանդիսանում է միկրոֆինանսական ծառայությունների ողջ տեսականու տրամադրումը՝ նպատակ հետապնդելով կրճատել աղքատությունը, բարձրացնել զբաղվածության մակարդակը և խթանել ձեռներեցությունն ու Հայաստանի Հանրապետության բնակչության սոցիալական համախմբումը, ինչպես նաև ստանալ շահույթ Կազմակերպության գործունեությունից, որը հիմնականում պետք է ուղղվի այդ նպատակների իրագործմանը:

Վերը ներկայացված նպատակներն իրագործելու նպատակով Կազմակերպությունն իրավասու է ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից տրված արտոնագրի հիման վրա զբաղվել գործունեության հետևյալ տեսակներով⁵.

- ա) օրենքով թույլատրված սահմաններում՝ ներգրավել փոխառություններ և/կամ կնքել նմանատիպ գործարքներ,
- բ) տրամադրել վարկեր, այդ թվում՝ ձեռնարկատիրական և սպառողական վարկեր, ինչպես

⁴ «ՖԻՆԵԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Կանոնադրություն, կետ 2.1
⁵ «ՖԻՆԵԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Կանոնադրություն, կետ 2.2

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆ.ԲԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

նաև իրականացնել պարտքի կամ առևտրային գործարքների ֆինանսավորում (ֆակտորինգ),

գ) տրամադրել երաշխիքներ,

դ) թողարկել, գնել (զեղչել), վաճառել արժեթղթեր, ճանապարհային չեկեր, քարտեր և այլ գործիքներ, այդ կապակցությամբ կատարել նման այլ գործառնություններ,

ե) մատուցել ֆինանսական գործակալի (ներկայացուցչի) ծառայություններ, կառավարել այլ անձանց ներդրումները, իրականացնել հավատարմագրային (լիազորագրային) կառավարում, պետական պարտատոմսերի շուկայում իրականացնել մասնագիտացված գործունեություն (դիլերային, բրոքերային, գործակալական, ենթապահառուական),

զ) մատուցել ֆինանսական խորհրդատվություն,

է) գնել և վաճառել արտարժույթ, այդ թվում՝ կնքել դրամի և արտարժույթի ֆյուչերսներ, օպցիոններ և նման այլ գործարքներ կանխիկ և անկանխիկ ձևերով,

ը) իրականացնել ֆինանսական վարձակալություն (լիզինգ),

թ) ի պահ ընդունել թանկարժեք մետաղներ, քարեր, ոսկերչական իրեր, արժեթղթեր, փաստաթղթեր և այլ արժեքներ,

ժ) ստեղծել և սպասարկել հաճախորդների վարկարժանության տեղեկատվական համակարգ, իրականացնել պարտքի հետ ստացման գործունեություն, և

ժա) Կենտրոնական բանկի համաձայնությամբ իրականացնել վարկային կազմակերպություններին բնորոշ միջազգային պրակտիկայում ընդունված գործառնություններ, որը կնպաստի Կազմակերպության կանոնադրությամբ նախատեսված նպատակների իրագործմանը:

28. Էական պայմանագրերը

Կազմակերպությունում առկա չեն Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող վերջին 1 տարվա ընթացքում Կազմակերպության կողմից բնականոն գործունեության շրջանակներից դուրս կնքված և գործողության մեջ գտնվող պայմանագրեր, որոնց գինը գերազանցում է Կազմակերպության վերջին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում նշված սեփական կապիտալի արժեքի 5 տոկոսը:

29. Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը

Ներկայացվող Ազդագրում պարտատոմսերի թողարկման կազմակերպման վերաբերյալ որպես

	<p>ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ՖԻՆԱՆՍԱՆԻ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի</p>	
Թողարկող		Տեղաբաշխող

խորհրդատու հանդես է գալիս՝ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ն: Այլ անձանց մասնագիտական կարծիք կամ երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվություն ներկայացվող Ազդագրում չի օգտագործվել:

30. Այլ տեղեկատվություն

Ազդագրի կիրառության ողջ ժամկետի ընթացքում Կազմակերպության կանոնադրությունը, միջանկյալ և տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, տարեկան անկախ աուդիտորական եզրակացությունները մշտապես հասանելի են հանրությանը ինչպես էլեկտրոնային, այնպես էլ թղթային ձևով: Նշված փաստաթղթերի էլեկտրոնային տարբերակները տեղադրված են Կազմակերպության պաշտոնական կայքում՝ www.finca.am հասցեով, իսկ թղթային տարբերակով ստանալու համար ներդրողները կարող են դիմել Կազմակերպության գլխամասային գրասենյակ:

	Թողարկման վերջնական պայմաններ ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ
Թողարկող		Տեղաբաշխող

ԹՈՂԱՐԿՄԱՆ ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

«20» դեկտեմբերի 2016 թ.

ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ

(թողարկողի անվանումը)

Կորպորատիվ անվանական, չփոխարկվող, արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային, առանց ապահովվածության պարտատոմսեր

(արժեթղթի տեսակը)

Թողարկողի և թողարկվող արժեթղթերի վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվության ձեռքբերման համար անհրաժեշտ է համատեղ դիտարկել ծրագրային ազդագիրը (գրանցված է ----- 20 թ.__), դրա լրացումները և սույն թողարկման վերջնական պայմանները: Ծրագրային ազդագիրը, դրա լրացումները գտնվում են հասցեում:

Ընդհանուր տեղեկություններ		
<p>(Այն տեղեկությունները, որոնք կիրառելի չեն, նշվում է «ոչ կիրառելի»: Եթե միևնույն սերիայի ներքո տարբեր հիմնական պայմաններով (թողարկման արժույթ, առաջարկի գին, անվանական արժեք և այլն) արժեթղթեր են թողարկվում, ապա յուրաքանչյուր պայմանին բավարարող արժեթղթերի խմբի համար տարբերվող պայմանները ներկայացվում են տարանջատված:)</p>		
1.	Թողարկողը՝	ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ
2.	Երաշխավորողը՝	
3.	Սերիան (տվյալ ծրագրային ազդագրի հիման վրա իրականացվող հերթական թողարկման համարը և տարեթիվը)՝	2017-1
4.	Տվյալ սերիայի թողարկման ընդհանուր ծավալը՝	
5.	Արժեթղթերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն՝ թողարկողի պարտավորությունների մարման հերթականության տեսանկյունից (ստորադասությունը), ներառյալ՝ տվյալ սերիայի ներքո	Թողարկողի առաջարկվող պարտատոմսերի մարումների և Թողարկողի կողմից ներգրավված այլ պարտավորությունների մարումների միջև ստորադասություն չկա: Այսինքն, Թողարկողը չունի այնպիսի պարտավորություն, որի պարտատերերն ունեն մարման առաջնահերթություն այլ պարտատերերի, այդ թվում նաև առաջարկվող պարտատոմսերի

Թողարկման վերջնական պայմաններ
 ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
 կորպորատիվ արժեկտրոնային
 պարտատոմսերի

Թողարկող

Տեղաբաշխող

	յուրաքանչյուր թողարկման ծավալը՝ ըստ ստորադասության	սեփականատերերի նկատմամբ:
6.	Թողարկման արժույթը՝	
7.	Առաջարկի գինը՝	
8.	Անվանական արժեքը՝	
9.	Քանակը՝	
10.	Առաջարկի իրականացման սկիզբը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)՝	
11.	Առաջարկի իրականացման ավարտը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)՝	
12.	Արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը (ISIN) կամ այլ նմանատիպ տարբերակիչ ծածկագիր՝	
13.	Թողարկման և տեղաբաշխման վերաբերյալ որոշում ընդունած իրավասու մարմինը և որոշման ամսաթիվը՝	ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհուրդի 2016թ. նոյեմբերի 16-ի «Արժեկտրոնային պարտատոմսեր թողարկելու և տեղաբաշխելու մասին» թիվ 31/2016 որոշմունը

Արժեկտրոնի վերաբերյալ տեղեկություններ

14.	Արժեկտրոնի հաշվարկման առաջին օրը՝	
15.	Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և վճարման պարբերականությունը՝	կիսամյակային
16.	Արժեկտրոնի վճարման հստակ օրերը (օր, ամիս, տարի)՝	
17.	Արժեկտրոնի օրերի հաշվարկման կարգը՝	30/360
18.	Լողացող արժեկտրոնի հաշվարկն իրականացնողը՝	«ոչ կիրառելի»
19.	Արժեկտրոնի հաշվարկման այլ էական պայմաններ՝	
20.	Զրոյական արժեկտրոնով (զեղչատոկոսային) արժեթղթերի վերաբերյալ դրույթ՝	«ոչ կիրառելի»

Մայր գումարի մարման վերաբերյալ տեղեկություններ

21.	Մարման (մասնակի մարումների) ժամկետը՝	
22.	Մարման (մասնակի մարումների) անվանական արժեքով	

	Թողարկման վերջնական պայմաններ ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի	
Թողարկող		Տեղաբաշխող

	արժեքը՝	
23.	Մարման արժեքի փոփոխությունը	«ոչ կիրառելի»
24.	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն թողարկողի նախաձեռնությամբ/քոլ օպցիոն՝	«ոչ կիրառելի»
25.	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն ներդրողի նախաձեռնությամբ/փուֆ օպցիոն՝	«ոչ կիրառելի»

Տեղաբաշխման վերաբերյալ տեղեկություններ

26.	Տեղաբաշխողի անվանումը, գտնվելու վայրը՝	ԱՐԱՐԱՏՔԱՆԿ ԲԲԸ, ՀՀ, ք. Երևան, Պուշկինի 19
27.	Տեղաբաշխման այլ պայմաններ՝	

Այլ տեղեկություններ

28.	Տվյալ դասի արժեթղթերի կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվության առկայություն՝	առկա չէ
29.	Եթե առաջարկվող արժեթղթերի մասով հետագայում հայցվելու է կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվություն, ապա նշվում է տեղեկություններ այդ մասին՝	Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերի առևտրի նպատակով Թողարկողը հնարավորինս սեղմ ժամկետում դիմելու է «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ: Հնարավոր է որոշակի հանգամանքներում կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերի առևտրի հայտը չբավարարվի: Տեղաբաշխման ավարտից հետո 60 օրվա ժամկետում կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում պարտատոմսերի թողարկումը և տեղաբաշխումը համարվում է չեղյալ: Չեղյալ համարելու վերաբերյալ Կազմակերպության խորհրդի որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից 2 օրվա ընթացքում ներդրողներին վերադարձվում են պարտատոմսերը ձեռք բերելու նպատակով վճարված և մինչ որոշման ուժի մեջ մտնելու օրն արժեկտրոնի հաշվեգրված գումարները:
30.	Արժեթղթի վարկանիշը՝	«ոչ կիրառելի»
31.	Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները (պարբերականությունը, բանկային հաշիվները և այլն) և ժամկետները, ինչպես նաև արժեթղթերը ստանալու	Պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդին անմիջապես կարող են մասնակցել միայն Բորսայի անդամները, որոնց ցանկը հասանելի է «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ պաշտոնական կայքում՝ www.nasdaqomx.am : Բորսայի անդամ չհանդիսացող ներդրողները կարող են աճուրդին մասնակցել (օգտվել

FINCA®

Թողարկման վերջնական պայմաններ
ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային
պարտատոմսերի

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ

Թողարկող

Տեղաբաշխող

մեթոդները և ժամկետները,
արժեթղթերի սեփականության
վերաբերյալ քաղվածք ստանալու
ձևը՝

առաջարկից) Բորսայի անդամների միջոցով՝
վերջիններիս կողմից սահմանված կարգով և
պայմաններով: Բորսայի անդամ չհանդիսացող
ներդրողներն անհրաժեշտ է, որպեսզի ուսումնասիրեն
Բորսայի տարբեր անդամների կողմից առաջարկվող
պայմանները՝ իրենց համար օպտիմալ տարբերակ
գտնելու և իրենց կողմից աճուրդին մասնակցելու
գործընթացների վերաբերյալ առավել սպառիչ և
մանրամասն տեղեկություններ ստանալու համար:
Թողարկողի պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդն
իրականացվելու է դրամական միջոցների և
պարտատոմսերի նախնական դեպոնացմամբ՝
«Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի
«Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական
համակարգի գործունեության կանոններով» սահմանված
կարգով: Տեղաբաշխման ընթացքում որպես գնորդ
հանդես եկող տեղաբաշխման ցանկացած մասնակից
գործարքներ կարող է կնքել նախապես դեպոնացված
դրամական միջոցների սահմաններում, իսկ
տեղաբաշխողը՝ նախապես դեպոնացված արժեթղթերի
սահմաններում: Տեղաբաշխման նստաշրջանի
ընթացքում գնորդները կարող են կատարել դրամական
միջոցների լրացուցիչ դեպոնացումներ և
ապադեպոնացումներ՝ Բորսայի «Կորպորատիվ
արժեթղթերի առևտրի կանոններով» և Հայաստանի
կենտրոնական դեպոզիտարիայի «Արժեթղթերի
հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի
գործունեության կանոններով» սահմանված
ընթացակարգերի:

*Թողարկողը (երաշխավորողը) պատասխանատու է սույն «Թողարկման վերջնական պայմաններում»
ներառված տեղեկությունների համար: Թողարկողը (երաշխավորողը) հավաստիացնում է, որ սույն
փաստաթղթում ներառված տեղեկությունները համապատասխանում են այն տեղեկություններին (ներկայացված
ընդհանուր մեթոդաբանությանը), որոնք ներառված են ծրագրային ազդագրում, դրա լրացումներում, ինչպես նաև
ճշգրիտ են (այնքանով, որքանով հայտնի են), և որևէ փաստ բաց չի թողնվել կամ խեղաթյուրվել:*

«Ֆինքա»

**Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն
Ֆակ բաժնետիրական ընկերություն**

Ֆինանսական Հաշվետվություններ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ**Էջ**

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 2015Թ. ՂԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐԿԱ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԵՎ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՊԱՏԱԽԱՆԱՆՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ.....	2
ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	3
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2015Թ. ՂԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ.....	5
ՇԱՅՈՒՅԹԻ ԿԱՄ ՎՆԱՍԻ ԵՎ ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2015Թ. ՂԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐԿԱ ՀԱՄԱՐ.....	6
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2015Թ. ՂԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐԿԱ ՀԱՄԱՐ.....	7
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2015Թ. ՂԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐԿԱ ՀԱՄԱՐ.....	8
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 2015Թ. ՂԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐԿԱ ՀԱՄԱՐ.....	9
1. Ընկերություններ.....	9
2. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն.....	10
3. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումների հետ կապված անորոշության հիմնական աղբյուրներ.....	22
4. Նոր և վերանայված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների կիրառումը.....	23
5. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ.....	28
6. Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ.....	28
7. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ.....	29
8. Հաճախորդներին տրված վարկեր.....	29
9. Հիմնական միջոցներ.....	33
10. Ոչ նյութական ակտիվներ.....	34
11. Այլ ակտիվներ.....	34
12. Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրերով.....	34
13. Փոխառու միջոցներ.....	35
14. Այլ պարտավորություններ.....	36
15. Ստորադաս փոխառություններ.....	36
16. Բաժնետիրական կապիտալ.....	36
17. Չուտ տոկոսային եկամուտ.....	37
18. Չուտ օգուտ/(վնաս) արտարժույթային գործառնություններից.....	37
19. Անձնակազմի գծով ծախսեր.....	37
20. Այլ գործառնական ծախսեր.....	38
21. Շահութահարկ.....	38
22. Պայմանական պարտավորություններ.....	39
23. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ.....	42
24. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը.....	43
25. Կապիտալի ռիսկի կառավարում.....	44
26. Ռիսկերի կառավարում.....	45
27. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր.....	57

Ղեկավարության հայտարարությունը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և հաստատման պատասխանատվության վերաբերյալ

Ղեկավարությունը պատասխանատու է «ՖԻՆՔԷ» Ունիվերսալ Կարկային Կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Ընկերություն) 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա գործունեության արդյունքները, դրամական միջոցների հոսքերը և սեփական կապիտալում փոփոխությունները ճշմարիտ ներկայացնող, ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտներին (ՖՐՄՍ) համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է՝

- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճ ընտրության և կիրառման համար,
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ ներկայացվող տեղեկատվության համապատասխանության, վստահելիության, համեմատականության և հասկանալիության համար,
- Լրացուցիչ բացահայտումների տրամադրման համար, երբ ՖՐՄՍ-ի հատուկ պահանջների համապատասխանությունը բավարար չէ, որպեսզի օգտագործողները պատկերացում կազմեն որոշակի գործարքների էության, Ընկերության ֆինանսական վիճակի և ֆինանսական գործունեության այլ միջոցառումների և դրույթների վերաբերյալ, և
- Ընկերության գործունեության անընդհատությունն ապահովելու կարողության գնահատման համար:

Ղեկավարությունը նաև պատասխանատու է՝

- Ընկերության ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության և ապահովության մշակման, ներդրման և պահպանման համար,
- Համապատասխան հաշվապահական գրանցումներ վարելու համար, որոնք բավարար կլինեն Ընկերության գործառնությունները արտացոլելու և ներկայացնելու և ցանկացած ժամանակ Ընկերության ֆինանսական վիճակը ողջամիտ ճշգրտությամբ բացահայտելու համար, ինչպես նաև հնարավորություն կընձեռեն Ղեկավարությանը հավաստիանալու, որ Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ՖՐՄՍ-ներին,
- ՀՀ օրենսդրության և հաշվապահական ստանդարտների պահանջներին համապատասխան հաշվապահական հաշվառում վարելու համար,
- Ընկերության ակտիվների անվտանգության ապահովման համար խելամիտ քայլերի իրականացման համար, և
- Խարդախությունների և նմանատիպ այլ երևույթների բացահայտման և կանխարգելման համար:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատված են հրապարակման համար 2016թ. ապրիլի 29-ին:

Ստորագրված է Ընկերության ղեկավարության անունից՝

Ջրաշյա Թոխմախյան
Գործադիր տնօրեն

Արտակ Միգայելյան
Գլխավոր հաշվապահ

29 ապրիլի, 2016թ.
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴՏՈՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«ՖԻՆԶՍ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին և տնօրենների խորհրդին

Մեր կողմից իրականացվել է «ՖԻՆԶՍ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերության կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների համապատասխան սույն ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի ապահովման համար, որը ղեկավարությունը համարում է անհրաժեշտ սխալի կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունն է՝ մեր կողմից իրականացված աուդիտի արդյունքում կարծիք արտահայտել ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մենք աուդիտը իրականացրեցինք Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է, որ մենք հետևենք էթիկայի պահանջներին և աուդիտը պլանավորենք և իրականացնենք՝ ֆինանսական հաշվետվություններն էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու մասին որոշամիտ հավաստիացում ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են այնպիսի ընթացակարգերի իրականացում, որոնք թույլ են տալիս ձեռք բերել աուդիտորական ապացույցներ ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ: Ընտրված ընթացակարգերը կախված են աուդիտորի դատողություններից, ներառյալ՝ խարդախությամբ կամ սխալներով պայմանավորված՝ ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումների ռիսկի գնահատումը: Այս ռիսկը գնահատելիս աուդիտորը դիտարկում է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ կերպով ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության համակարգը՝ նպատակ ունենալով մշակել համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ կարծիք արտահայտել կազմակերպության ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ: Աուդիտորական աշխատանքները նաև ներառում են ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման ժամանակ կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համապատասխանության, ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների հիմնավորվածության, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

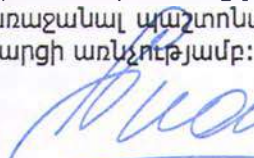
Մենք գտնում ենք, որ ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար են և համապատասխան՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիք

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «ՖԻԼՔԱ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության ֆինանսական վիճակը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների:

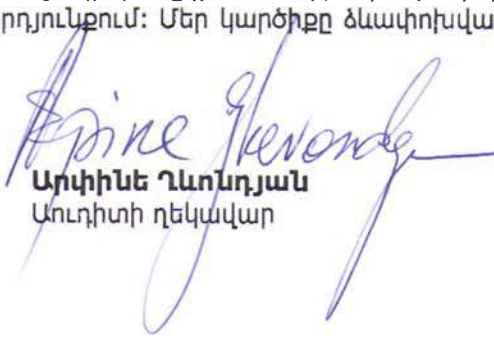
Հատուկ ուշադրություն պահանջող հարցեր

Կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են այն ենթադրության հիման վրա, որ «ՖԻԼՔԱ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերությունը կշարունակի ապահովել իր գործունեության անընդհատությունը: Ինչպես ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվությունների ծան. 13-ում, 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի ապահովել փոխառության պայմանագրերի որոշակի պայմաններ: Նաև, ինչպես ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվությունների ծան. 13-ում, այս ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը համապատասխան փոխատուներից դեռևս չէր ստացել պաշտոնական զիջումներ՝ կապված այս խախտումների հետ և գտնվում էր այդ փոխառու միջոցների հետ կապված որոշակի պայմանների վերանայված տարբերակների համաձայնեցման փուլում: Ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառում այնպիսի ճշգրտումներ, որոնք կարող էին առաջանալ պաշտոնապես զիջումները չստանալու արդյունքում: Մեր կարծիքը ձևափոխված չէ այս հարցի առնչությամբ:

Սրբուհի Հակոբյան
Գործադիր տնօրեն

Դելոյթ Արմենիա ՓԲԸ
29 ապրիլի, 2016թ.

Արփինե Ղևոնդյան
Աուդիտի ղեկավար

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
(Հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Նախ. Ծան.	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5 1,190,298	2,658,188
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	6 4,144	106,065
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ		
- Հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	7 948,971	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	8 28,240,546	26,237,732
Շահութահարկի գծով ընթացիկ ակտիվներ	38,024	3,954
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	21 146,266	129,890
Հիմնական միջոցներ	9 457,305	548,998
Ոչ նյութական ակտիվներ	10 224,487	149,873
Այլ ակտիվներ	11 43,853	98,727
Ընդամենը ակտիվներ	31,293,894	29,933,427
Պարտավորություններ		
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	6 91,991	-
Պարտավորություններ հետզնման պայմանագրերով	12 914,599	-
Փոխառու միջոցներ	13 22,706,026	22,486,767
Այլ պարտավորություններ	14 451,069	365,312
Ստորագրա փոխառություն	15 1,231,024	1,206,843
Ընդամենը պարտավորություններ	25,394,709	24,058,922
Սեփական կապիտալ	16	
Բաժնետիրական կապիտալ	4,905,960	4,905,960
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների պահուստ	(20,383)	-
Չբաշխված շահույթ	1,013,608	968,545
Ընդամենը սեփական կապիտալ	5,899,185	5,874,505
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ	31,293,894	29,933,427

Ֆինանսական հաշվետվությունները 2016թ. ապրիլի 29-ին ստորագրվել են ընկերության ղեկավարության անունից՝

Հրաչյա Թոխմախյան
 Գործադիր տնօրեն

Արտակ Միքայելյան
 գլխավոր հաշվապահ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (Հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	Վան.	2015թ.	2014թ.
Տոկոսային եկամուտ	17	8,090,993	7,638,770
Տոկոսային ծախս	17	(2,965,689)	(2,383,804)
Չուտ տոկոսային եկամուտ մինչև տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից կորուստների գծով ծախսը		5,125,304	5,254,966
Տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից կորուստների գծով ծախս	8	(758,339)	(399,479)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		4,366,965	4,855,487
Վարձավճարային և կոմիսիոն ծախսեր		(60,759)	(42,969)
Չուտ օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից		21,940	102,693
Չուտ օգուտ/(վնաս) արտարժույթային գործառնություններից	18	85,638	(15,768)
Այլ եկամուտ		24,485	5,608
Չուտ ոչ տոկոսային եկամուտ		71,304	49,564
Գործառնական եկամուտ		4,438,269	4,905,051
Անձնակազմի գծով ծախսեր	19	(2,322,457)	(2,341,854)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	9, 10	(197,415)	(177,715)
Այլ գործառնական ծախսեր	20	(1,839,603)	(1,670,865)
Ընդամենը գործառնական ծախսեր		(4,359,475)	(4,190,434)
Շահույթ՝ մինչև շահութահարկը		78,794	714,617
Շահութահարկի գծով ծախս	21	(33,731)	(143,843)
Տարվա զուտ շահույթ		45,063	570,774
Այլ համապարփակ եկամուտ			
Հետագայում շահույթում կամ վնասում վերադասակարգման ենթակա հոդվածներ			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ շարժը՝ շահութահարկից հետո, 5,096 հազար ՀՀ դրամ (2014թ.՝ զրո)		(20,383)	-
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ վնաս, շահութահարկից հետո		(20,383)	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		24,680	570,774

Ֆինանսական հաշվետվությունները 2016թ. ապրիլի 29-ին ստորագրվել են Ընկերության ղեկավարության անունից՝

Հրաչյա Թոխմախյան
 Գործադիր տնօրեն

Արտակ Միքայելյան
 Գլխավոր հաշվապահ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(Հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	Ճան. բաժնետիրական կապիտալ	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների պահուստ	Զբաղիված Շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը 2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,491,710	-	397,771	4,889,481
Տարվա շահույթ	-	-	570,774	570,774
Թողարկված հասարակ բաժնետոմսեր	16 414,250	-	-	414,250
Մնացորդը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,905,960	-	968,545	5,874,505
Տարվա շահույթ	-	-	45,063	45,063
Տարվա այլ համապարփակ վնաս, շահութահարկից հետո	-	(20,383)	-	(20,383)
Մնացորդը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,905,960	(20,383)	1,013,608	5,899,185

Ֆինանսական հաշվետվությունները 2016թ. ապրիլի 29-ին ստորագրվել են Ընկերության ղեկավարության անունից՝

Հրաչյա Թոխմախյան
 Գործադիր տնօրեն

Արտակ Միքայելյան
 Գլխավոր հաշվապահ

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (Հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	Նախ.	2015թ.	2014թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Տարվա զուտ շահույթ		45,063	570,774
ճշգրտումներ`			
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված շահութահարկի գծով ծախս		33,731	143,843
Տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից կորուստ		758,339	399,479
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկումից վնաս		2,604	58,683
Չուտ փոփոխություններ հաշվեգրված տոկոսագումարներում		52,159	(156,314)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա		197,415	177,715
Արտարժույթային գործառնություններից զուտ վնաս		31,219	30,610
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ներհոսք նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները		1,120,530	1,224,790
Գործառնական ակտիվներում կամ պարտավորություններում փոփոխություններ			
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների նվազում/(աճ)		193,912	(106,065)
Հաճախորդների տրված վարկերի աճ		(2,691,891)	(2,271,198)
Հետգնման պայմանագրերի աճ		914,395	-
Այլ ակտիվների նվազում		59,190	16,629
Այլ պարտավորությունների աճ/(նվազում)		80,988	(61,457)
Դրամական միջոցների արտահոսք գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկի պարտավորությունների գծով վճարումները		(322,876)	(1,197,301)
Վճարված շահութահարկ		(79,081)	(170,148)
Գործառնական գործունեությունում օգտագործված դրամական միջոցների զուտ հոսքեր		(401,957)	(1,367,449)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերում		(958,388)	-
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(82,851)	(178,363)
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(100,089)	(84,457)
Ներդրումային գործունեությունում օգտագործված դրամական միջոցների զուտ հոսքեր		(1,141,328)	(262,820)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Բաժնետոմսերի թողարկումից մուտքեր		-	414,250
Փոխառու միջոցներից մուտքեր		14,093,605	12,411,634
Փոխառու միջոցների մարումներ		(14,000,706)	(10,205,362)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր		92,899	2,620,522
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ (նվազում)/աճ		(1,450,386)	990,253
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեսկզբի դրությամբ	5	2,658,188	1,534,370
Փոխարժեքի տատանումների ազդեցությունն արտարժույթով պահվող դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(17,504)	133,565
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեվերջի դրությամբ	5	1,190,298	2,658,188

Ֆինանսական հաշվետվությունները 2016թ. ապրիլի 29-ին ստորագրվել են Ընկերության ղեկավարության անունից`

Հրաչյա Թոխմախյան
Գործադիր տնօրեն

Արտակ Միքայելյան
Գլխավոր հաշվապահ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱԾԿԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 2015 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏԿԱՃ ՏԱՐԿԱ ՀԱՄԱՐ

1. ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«ՖԻՆԵԱ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպությունը (այսուհետ՝ Ընկերություն) հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն, որի 100% բաժնետոմսերը պատկանում են FINCA Microfinance Coöperatief U.A-ին: Ընկերության գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից և այն գործունեություն է իրականացնում 2006թ. մարտի 28-ին տրված N13 արտոնագրի համաձայն:

Ընկերությունը զբաղվում է միկրոֆինանսավորմամբ և տրամադրում է անհատական բիզնես վարկեր, ինչպես նաև խմբային և գյուղատնտեսական համապարտ պատասխանատվությամբ միկրո վարկեր: Վարկերը տրամադրվում են ինչպես տեղական արժույթով, այնպես էլ արտարժույթով:

Ընկերության գրանցման հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Ագաթանգեղոսի փող., 2ա:

2015թ.ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը ՀՀ-ում ունի 36 մասնաճյուղ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 35 մասնաճյուղ):

Ընկերության հիմնադիրը և վերջնական վերահսկողն է՝ FINCA International, Inc. միկրոֆինանսավորման հաստատությունների ցանցը, որի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Վաշինգտոնում, և որն ունի մասնաճյուղեր/դուստր ընկերություններ աշխարհի 21 երկրներում: 2011թ. FINCA International Inc.-ը FINCA Microfinance Coöperatief U.A-ին (սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերակցություն (կոոպերատիվ), որի պաշտոնական գրասենյակը գտնվում է Նիդեռլանդների Ամստերդամ քաղաքում), փոխանցել է Ընկերության 100% բաժնետոմսերը (թվով 136,472 բաժնետոմս) որպես ընկերակցության անդամակցության փայավճար:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընկերակցության անդամներն են՝

1. FINCA Microfinance Holding Organization LLC սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը գրանցված ԱՄՆ-ի Դելավեր նահանգում, գրանցման հասցեն՝ ԱՄՆ, Դելավեր 19808, Վիլմինգտոն, բն. 400, Սենթրոփիլ խճուղի 2711: FINCA Microfinance Holding Organization LLC-ն ունի 99 քվե՝ որպես ընկերակցության A դասի անդամ և 1 քվե որպես ընկերակցության F դասի անդամ:
2. FINCA International LLC՝ սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը՝ գրանցված ԱՄՆ-ի Մերիլենդ նահանգում, գրանցման հասցեն՝ ԱՄՆ, Մերիլենդ 21202, ՝ Բալթիմոր, 11 Իսթ Չեյս փողոց: FINCA International LLC -ն ունի 1 քվե՝ որպես ընկերակցության F դասի անդամ:

2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ FINCA Microfinance Holding Company LLC -ի բաժնետերերն են հանդիսացել՝

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Առաջին մակարդակի բաժնետերեր/թողարկված բաժնային կապիտալին տիրապետողներ		
FINCA International LLC	62.64%	62.08%
International Finance Corporation (Միջազգային ֆինանսական Կորպորացիա)	14.38%	14.60%
KfW	8.94%	9.07%
Nederlandse Financierings Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V.	7.30%	7.42%
Credit Suisse Microfinance Fund Management Organization	2.98%	3.02%
ASN-NOVIB FONDS	1.68%	1.71%
Triodos Custody B.V.	1.04%	1.05%
Triodos SICAV II	1.04%	1.05%
ԸՆԴԱՄԵՆՆԵՐ	100.00%	100.00%

Finca International Inc.-ը շահույթ չհետապնդող կազմակերպություն է՝ գրանցված Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների օրենսդրության համաձայն և որպես այդպիսին, նրա անդամները սեփականություն չունեն կազմակերպությունում, ինչպես նաև չունեն տնտեսական իրավունքներ: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ FINCA International Inc.-ի անդամները հետևյալներն են՝ Ռուպերտ Սքոֆիլդ, Ջոն Յեթչ, Ռոբերտ Յեթչ և Ռիչարդ Ուիլյամս: FINCA International Inc.-ը թողարկում է հրապարակայնորեն հասանելի ֆինանսական հաշվետվություններ:

«ՖԻՆՔԱ»-ի նպատակն է՝ «Օգնել անապահովներին օգնելու իրենք իրենց»: «ՖԻՆՔԱ»-ն հավատում է, որ համաշխարհային սովը և աղքատությունը չեն կարող հաղթահարվել պարզապես սնունդ բաժանելով և դրամաշնորհներով, բայց կարող են մեկընդմիջտ կրճատվել անապահով մարդկանց ինքնաաջակցման և ինքնաապահովման միջոցով:

«ՖԻՆՔԱ»-ն տրամադրում է ինքնաաջակցման հնարավորություն՝ կարիքավոր համայնքներում ստեղծելով համայնքային վերականգնվող/շրջանառվող ֆոնդեր կամ «գյուղական բանկեր» իր դուստր կազմակերպությունների միջոցով:

Դուստր կազմակերպությունները, սովորաբար, առանձին իրավաբանական անձինք են, որոնք «ՖԻՆՔԱ»-ի հետ կնքել են համապատասխան համաձայնագրեր: Փոքր վարկերը հնարավորություն են տալիս ներդրումներ կատարել անհատական կամ համայնքային շահութաբեր միկրո ձեռնարկություններում: Մասնակիցները բարելավում են իրենց վստահությունը սեփական հնարավորությունների նկատմամբ, արժանապատվության զգացումը և ստեղծում խնայողությունների ֆոնդ, որը պատկանում է համայնքին՝ որպես շարունակական ներդրումների մշտական աղբյուր:

2. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն

Համապատասխանության մասին հայտարարություն: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների համաձայն:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են այն ենթադրության հիման վրա, որ Ընկերությունը գործում է անընդհատության հիմունքով և կշարունակի գործունեությունը մոտ ապագայում:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հազար ՀՀ դրամով (այսուհետ՝ հազար դրամ), եթե այլ բան նշված չէ:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են պատմական արժեքի հիման վրա, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք չափվում են իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, ինչպես ներկայացված է ստորև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում:

Պատմական արժեքը սովորաբար հիմնված է ակտիվների դիմաց տրված հատուցման իրական արժեքի վրա:

Իրական արժեքն այն գումարն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքի արդյունքում կստացվեր ակտիվը վաճառելիս, կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելիս՝ անկախ նրանից, թե արդյոք գինը ուղղակիորեն դիտարկելի է կամ գնահատվել է՝ օգտագործելով այլ գնահատման մեթոդներ: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը գնահատելիս՝ Ընկերությունը հաշվի է առնում ակտիվի կամ պարտավորության բնութագրերը, եթե շուկայի մասնակիցները այդ բնութագրերը հաշվի կառնեն չափման ամսաթվի դրությամբ ակտիվի կամ պարտավորության գինը որոշելիս: Այս ֆինանսական հաշվետվություններում չափման և/կամ այլ բացահայտումների նպատակով իրական արժեքը որոշվում է նման սկզբունքներով, բացառությամբ վարձակալության գործարքներից, որոնք նկարագրված են ՀՀՄՍ 17-ում, և չափումներից, որոնք թեև համանման են իրական արժեքին, սակայն իրական արժեքով չեն, մասնավորապես օգտագործման արժեքը՝ ըստ ՀՀՄՍ 36-ի:

Ի լրումն՝ ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով իրական արժեքի չափումները դասակարգվում են մակարդակ 1, 2 և 3-ի՝ ելնելով իրական արժեքի չափումներում օգտագործված սկզբնական տվյալների դիտարկելիության աստիճանից, ինչպես նաև այդ սկզբնական տվյալների՝ իրական արժեքով չափման

ամբողջական պատկերի վրա ազդեցության էականության աստիճանից: Այդ մակարդակները կարելի է նկարագրել հետևյալ կերպ՝

- Մակարդակ 1-ի դեպքում ելակետային տվյալներ են հանդիսանում ակտիվ շուկայում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների նշված գները (չճշգրտված), որոնք ԸՆկերությանը հասանելի են չափման ամսաթվի դրությամբ:
- Մակարդակ 2-ի ելակետային տվյալները իրենցից ներկայացնում են մակարդակ 1-ում նշված գներից տարբերվող ելակետային տվյալները, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով:
- Մակարդակ 3-ի ելակետային տվյալները իրենցից ներկայացնում են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալները:

Ընկերությունն ընդհանուր առմամբ ներկայացնում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունն ըստ իրացվելիության: Ստացվելիք և վճարվելիք գումարներին վերաբերող վերլուծությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից հետո 12 ամիսների ընթացքում (ընթացիկ) և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից ավելի քան 12 ամիսների ընթացքում (ոչ ընթացիկ) ներկայացված են Ծանոթագրություն 26-ում:

Գործառնական արժույթ: Ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված միավորները չափվում են այն տնտեսական միջավայրում գործող արժույթով, որում Ընկերությունն իրականացնում է իր գործունեությունը («Գործառնական արժույթ»): Ընկերության գործառնական արժույթը ՀՀ դրամն է (այսուհետ՝ դրամ): Դրամը նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է:

Ֆինանսական հաշվետվությունների փոխարկումը գործառնական արժույթից ներկայացման արժույթի կատարվում է հետևյալ կերպով՝

- ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքով
- եկամուտները և ծախսերը փոխարկվում են միջին տարեկան փոխարժեքով
- բաժնետիրական կապիտալը և կապիտալի այլ հոդվածները փոխարկվում են պատմական փոխարժեքով
- արդյունքում առաջացած տարբերությունները ներկայացվում են որպես համապարփակ եկամտի տարր և ճանաչվում են անմիջականորեն սեփական կապիտալում որպես «Արտարժույթի փոխարկման գծով պահուստ»:

Հաշվանցում: Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով գուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հաշվարկը գուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն: Եկամուտները և ծախսերը չեն հաշվանցվում համապարփակ եկամուտների մասին հաշվետվությունում, եթե դա չի պահանջվում կամ թույլատրվում որևէ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտով կամ մեկնաբանությամբ և հստակ բացահայտված չէ Ընկերության հաշվապահական քաղաքականության մեջ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները ներկայացված են ստորև:

Հասույթի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտների և ծախսերի ճանաչումը: Ֆինանսական ակտիվներից տոկոսային եկամուտները ճանաչվում են, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն և եկամտի գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել: Տոկոսային եկամուտները և ծախսերը ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության (կամ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների խմբի) ամորտիզացված արժեքի հաշվարկման և համապատասխան ժամանակահատվածի կտրվածքով տոկոսային ծախսի և տոկոսային եկամտի բաշխման մեթոդն է:

Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի կամ, համապատասխան դեպքերում, ավելի կարճ ժամանակահատվածի համար գնահատված

դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները գեղջում է ճշգրիտ մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության գույտ հաշվեկշռային արժեքը:

Այն դեպքերում, երբ տեղի է ունենում ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ակտիվների խմբի արժեքի նվազում արժեզրկումից կորստի հետևանքով, տոկոսային եկամուտն այդուհետև ճանաչվում է՝ կիրառելով այն տոկոսադրույքը, որը կիրառվել էր արժեզրկումից կորուստը չափելու նպատակով ապագա դրամական հոսքերը գեղջելիս:

Իրական արժեքով չափվող ակտիվների գծով ստացված տոկոսները դասակարգվում են որպես տոկոսային եկամուտ:

Ծառայության վճարների և միջնորդավճարների ճանաչումը: Վարկի տրամադրման վճարները հետաձգվում են հարակից ուղղակի ծախսումների հետ միասին և ճանաչվում են որպես վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքի ճշգրտում: Երբ հավանական է, որ վարկ տրամադրելու պարտավորությունը կհանգեցնի որոշակի պայմաններով վարկային համաձայնության, վարկային պարտավորության ստանձնման վճարները հետաձգվում են հարակից ուղղակի ծախսումների հետ միասին և հետագայում ճանաչվում որպես տրամադրված վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքի ճշգրտում: Երբ քիչ հավանական է, որ վարկ տրամադրելու պարտավորությունը կհանգեցնի որոշակի վարկային համաձայնագրի, վարկ տրամադրելու պարտավորության ստանձնման վճարները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում վարկի տրամադրման պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածի ընթացքում: Այն դեպքում, երբ վարկ տրամադրելու պարտավորությունն ավարտվում է առանց վարկի տրամադրման, ապա վարկ տրամադրելու պարտավորության վճարները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում՝ պարտավորության ավարտի պահին: Վարկի սպասարկման վճարները եկամտագրվում են, երբ համապատասխան ծառայությունները մատուցվում են: Բոլոր այլ միջնորդավճարները ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ ծառայությունները մատուցվում են:

Ֆինանսական գործիքներ: Ընկերությունը ճանաչում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կանոնավոր կերպով գնումները և վաճառքը հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական գործիքների կանոնավոր գնումները կամ վաճառքն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվների այն գնումները կամ վաճառքը, որոնք պահանջում են ակտիվների մատակարարումը շուկայում ընդունված պայմաններով սահմանված կարգով:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Ծահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Գործարքի գծով ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների ձեռքբերմանը, անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվներ: Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների՝ ա) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, գ) տրամադրված վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, դ) վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Դասակարգումը կախված է ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերման բնույթից և նպատակից և որոշվում է սկզբնական ճանաչման պահին:

ա) Ծահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը պահվում է վաճառքի համար կամ նախատեսված է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ակտիվ:

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում տեսանելի ապագայում վաճառքի նպատակով, կամ

- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Ընկերության կողմից համատեղ կառավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը նախատեսված չէ կամ չի օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական ակտիվը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվներից, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ
- ֆինանսական ակտիվը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, Ընկերության փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն, և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ՀՀՄՍ 39. *Ֆինանսական գործիքներ: Ծանաչումը և չափումը* թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները ներկայացվում են իրական արժեքով՝ ներառյալ ողջ օգուտը կամ վնասները, որոնք առաջանում են եկամուտներում կամ ծախսերում ճանաչվող վերաչափման արդյունքում: Ծահույթում կամ վնասում ճանաչվող զուտ օգուտը կամ վնասները ներառում են ֆինանսական ակտիվի գծով վաստակած բոլոր շահաբաժինները և տոկոսները և ներառվում են համապատասխանաբար «այլ օգուտներ և վնասներ» և «տոկոսային եկամուտ» տողում, շահույթի, վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

բ) Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնց գծով Ընկերությունն ունի մինչև մարման ժամկետը պահելու հաստատուն մտադրություն և կարողություն: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումը:

Եթե Ընկերությունը որոշեր վաճառել կամ վերադասակարգել մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների զգալի մասը նախքան դրանց մարման ժամկետը (բացառությամբ հատուկ հանգամանքների առկայության), ողջ դասը կորակազրկվեր և պետք է դասակարգվեր որպես վաճառքի համար մատչելի: Ավելին, Ընկերությանը կարգելվեր ընթացիկ տարում և դրան հաջորդող երկու տարիների ընթացքում դասակարգել որևէ ֆինանսական ակտիվ որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող ակտիվ:

գ) Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր: Առևտրային դեբիտորական պարտքերը, վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը, որոնք ունեն ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներ, որոնք գնանշված չեն ակտիվ շուկայում (ներառյալ բանկերից ստացվելիք միջոցներ, հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ ֆինանսական ակտիվներ) դասակարգվում են որպես «վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»: Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումը: Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը, բացառությամբ կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքերի, որոնց դեպքում տոկոսի ճանաչումը Էական ազդեցություն չէր ունենա:

դ) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ են, որոնք դասակարգվում են որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ չեն դասակարգվում որպես (ա) իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, (բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ (գ) վարկեր և դեբիտորական պարտքեր:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում: Ֆինանսական ակտիվները, բացի շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից, յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջին գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշների հայտնաբերման նպատակով: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե առկա է օբյեկտիվ վկայություն այն մասին, որ ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքեր կարող են ազդեցություն ունենալ ներդրման գծով գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Որպես վաճառքի համար մատչելի դասակարգված՝ ցուցակված կամ չցուցակված կապիտալի ներդրումներում արժեթղթի իրական արժեքի գալի կամ տևական անկումը իր ինքնարժեքից համարվում է արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն: Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն կարող են համարվել հետևյալ հայտանիշները՝

- թողարկողի կամ գործընկերոջ գալի ֆինանսական դժվարությունները, կամ
- պայմանագրի խախտումը, մասնավորապես տոկոսների կամ մայր գումարի վճարման ուշացումը կամ չկատարումը, կամ
- տոկոսների կամ մայր գումարի վճարման ուշացումը կամ չկատարումը
- փոխառուի կողմից սնանկության կամ ֆինանսական վերակազմակերպման գործընթացի նախաձեռնումը, կամ
- ֆինանսական դժվարությունների արդյունքում տվյալ ֆինանսական ակտիվի գծով ակտիվ շուկայի անհետացումը:

Ֆինանսական ակտիվների որոշ կատեգորիաների համար, ինչպիսիք են վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, ակտիվները, որոնք ըստ գնահատականների առանձին արժեզրկված չեն, ի լրումն գնահատվում են նաև խմբային արժեզրկման տեսանկյունից: Վարկային պորտֆելի արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն կարող է համարվել Ընկերության նախկին փորձը վճարումների հավաքագրման գծով, հետաձգված վճարումների թվի աճը պորտֆելում ինչպես նաև ազգային կամ տեղական մակարդակում դիտարկելի փոփոխությունները, որոնք կարող են հանգեցնել դեբիտորական պարտքի անհավաքագրելիության:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով ծախսի գումարը իրենից ներկայացնում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերությունը՝ զեղչված ֆինանսական ակտիվի համար սկզբնապես սահմանված տոկոսադրույքով:

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով ծախսի գումարը իրենից ներկայացնում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերությունը՝ զեղչված շուկայում համանման ֆինանսական ակտիվի եկամտաբերության դրույքաչափով: Նման արժեզրկումից կորուստը ենթակա չէ հակադարձման հաջորդ ժամանակաշրջաններում:

Ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորստի չափով անմիջականորեն բոլոր ակտիվների գծով, բացառությամբ վարկերի և դեբիտորական պարտքերի, որոնց դեպքում հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է պահուստային հաշվի միջոցով: Երբ ակտիվը կամ դեբիտորական պարտքը համարվում է անհուսալի, այն դուրս է գրվում պահուստային հաշվի միջոցով: Հետագայում դուրս գրված գումարների վերականգնումը կատարվում է դրանք պահուստային հաշվին կրեդիտագրելու միջոցով: Պահուստային հաշվի հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են եկամուտներում կամ ծախսերում:

Երբ վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված կուտակված օգուտները կամ վնասները վերադասակարգվում են որպես տվյալ ժամանակաշրջանի շահույթ կամ վնաս:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների համար, այն դեպքում, եթե հաջորդող ժամանակաշրջանում արժեզրկումից կորուստի գումարը նվազում է, և նվազեցումը կարող է օբյեկտիվորեն վերագրվել արժեզրկման ճանաչումից հետո տեղի ունեցող դեպքերի, նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով այնքանով, որքանով արժեզրկման ամսաթվի դրությամբ ներդրման հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում ամորտիզացված արժեքն այն դեպքում, եթե այդ արժեզրկումը ճանաչված չլիներ:

Վերանայված վարկեր: Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են փոփոխվել մի շարք պատճառներով, ներառյալ՝ շուկայի փոփոխվող պայմանները, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոններ, որոնք չեն առնչվում հաճախորդի ներկա կամ հնարավոր վարկային դրույթյան վատթարացման հետ: Երբ վարկի՝ պայմանագրով նախատեսված վճարման պայմանները փոփոխվում են այն պատճառով, որ ղեկավարությունը Էական մտավախություններ ունի վարկառուի կողմից վարկային պարտավորությունների կատարման ունակության վերաբերյալ, ապա այս վարկերը դասակարգվում են որպես վերանայված վարկեր: Մանրաձախ վարկավորման դեպքում, երբ դիտարկվում է, թե արդյոք առկա են Էական մտավախություններ վարկառուի կողմից իր պայմանագրով նախատեսված վճարումների կատարման ունակության վերաբերյալ, ղեկավարությունը գնահատում է հաճախորդի կողմից վճարման ուշացումների կարգավիճակը, հաշվի շարժը, մարումների պատմությունը, ընթացիկ ֆինանսական վիճակը և վճարունակության շարունակականությունը: Եթե հաճախորդը չի կատարում պայմանագրով նախատեսված վճարումները կամ ակնհայտ է, որ դրա իրականացումն անհնար է առանց վերանայման, կառաջանա Էական մտավախություն նրանց կողմից պայմանագրային պարտավորությունների կատարման վերաբերյալ, և վարկը կբացահայտվի որպես արժեզրկված, եթե տրամադրված զիջումը Էական չէ և առկա չէ արժեզրկման որևէ այլ հայտանիշ:

Երբ վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխությունն իրենից ներկայացնում է զիջում տնտեսական կամ իրավական պատճառներով, որոնք առնչվում են վարկառուի ֆինանսական դժվարություններին և իրենից ներկայացնում է զիջում, որը ղեկավարությունը այլապես չէր դիտարկի, ապա վերանայված վարկը համարվում է արժեզրկված:

Վերանայված վարկը ներկայացվում է որպես արժեզրկված և արժեզրկումից կորուստները չափվում են այն ժամանակ, երբ՝

- տեղի են ունեցել պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխություններ այնպիսի զիջման արդյունքում, որը վարկատուն այլապես չէր դիտարկի,
- հավանական է, որ առանց զիջման, վարկառուն չէր կարողանա լիարժեքորեն կատարել իր պայմանագրային պարտավորությունները:

Վերանայված վարկը կշարունակի բացահայտվել որպես արժեզրկված, քանի դեռ առկա չէ բավարար վկայություն առ այն, որ տեղի է ունեցել ապագա դրամական հոսքերի չվճարման ռիսկի Էական նվազում, և առկա չեն արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Այն վարկերի գծով, որոնք գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից խմբային հիմունքներով, այդ վկայությունը որպես կանոն իրենից ներկայացնում է վճարման պատմության համեմատումը սկզբնական կամ վերանայված պայմանների հետ, ըստ անհրաժեշտության: Այն վարկերի գծով, որոնք գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից առանձին հիմունքներով, բոլոր առկա վկայությունները գնահատվում են յուրաքանչյուր դեպքի համար առանձին:

Վերանայված վարկերը դասակարգվում են որպես չարժեզրկված, եթե վերանայումը արդյունք է վարկառուի կողմից պայմանագրային պայմանների կատարման վերաբերյալ Էական մտավախությունների, սակայն վերանայման պայմանները հիմնված են ներկա շուկայական դրույթաչափերի վրա և նման վերանայման արդյունքում պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի հավաքագրումն ակնկալվում է ամբողջությամբ: Չարժեզրկված վերանայված վարկերը նաև ներառում են նախկինում արժեզրկված վերանայված վարկերը, որոնց գծով ժամանակի ընթացքում դիտվել է բավարար կատարողական, կամ որոնք գնահատվել են՝ հիմք ընդունելով բոլոր առկա վկայություններն այն մասին, որ առկա չեն արժեզրկման մնացած այլ հայտանիշներ: Վերանայված վարկերը տարանջատվում են վարկային պորտֆելի այլ մասերից՝ արժեզրկման խմբային հայտանիշների գնահատման համար՝ արտացոլելու համար այս սեգմենտներում հնարավոր կորուստների ավելի բարձր ցուցանիշները: Վերանայված վարկերը տարանջատված են վարկային պորտֆելի այլ մասերից՝ կոլեկտիվ արժեզրկման գնահատման տեսանկյունից՝ այդ սեգմենտներում վնասի ավելի բարձր ցուցանիշը արտացոլելու նպատակով:

Որոշելիս, թե արդյոք վերակառուցված վարկը պետք է ապաճանաչվի և ճանաչվի նոր վարկ, ղեկավարությունը դիտարկում է, թե որքանով են պայմանագրի սկզբնական պայմանների փոփոխությունները հանգեցնում վարկի վերանայման, որն ընդհանուր առմամբ, կհամարվեր Էականորեն տարբեր ֆինանսական գործիք: Գործոնները, որոնք ցույց են տալիս, որ վերանայված վարկը Էականորեն տարբեր գործիք է, մասնավորապես ներառում են, երաշխիքների կամ վարկի պայմանների փոփոխությունը, գրավի առարկայի գծով պակաս Էական փոփոխությունները, մարման դրույթների կամ կանխավճարի դրույթների ավելացումը:

Վարկերը, որոնք սահմանվել են որպես վերանայված, պահպանում են այս կարգավիճակը մինչև դրանց մարումը կամ ապաճանաչումը:

Վարկերի և կանխավճարների դուրսգրում: Վարկերի և կանխավճարների արժեզրկումից կորուստները վերագրվում են պահուստներին, երբ համարվում են անհավաքագրելի: Վարկերը և կանխավճարները դուրս են գրվում Ընկերության ղեկավարության կողմից գումարների հավաքագրման ուղղությամբ իրականացված բոլոր հնարավորություններն օգտագործելուց և գրավները վաճառելուց հետո: Դուրս գրված գումարների հետագա հավաքագրումը համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում է որպես ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստներին կատարած մասհանումների վերադարձ հավաքագրման ժամանակաշրջանում:

Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչումը: Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվները, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ երրորդ կողմին է փոխանցվում ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների նկատմամբ իրավունքը: Եթե Ընկերությունը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Ընկերությունը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվում: Եթե Ընկերությունը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, ապա Ընկերությունը պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը:

Ֆինանսական ակտիվը ամբողջությամբ ապաճանաչելիս հաշվեկշռային արժեքի և ստացված հատուցման այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում նախկինում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարի տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում:

Եթե Ընկերության շարունակվող ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի միայն մի մասով է (օրինակ՝ երբ Ընկերությունը պահպանում է փոխանցված ակտիվի մի մասը հետզնելու օպցիոնը), ապա Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվի նախկին հաշվեկշռային արժեքը բաշխում է այն մասի, որն այն շարունակում է ճանաչել շարունակվող ներգրավվածության ներքո, և այն մասի միջև, որն այն այլևս չի ճանաչում՝ փոխանցման ամսաթվի դրությամբ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա: Այլևս չճանաչվող մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի և այլևս չճանաչվող մասի դիմաց ստացված հատուցման և դրա վրա բաշխված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարների տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված օգուտը կամ վնասը բաշխվում է այն մասի, որը շարունակվում է ճանաչվել, և այլևս չճանաչվող մասի միջև՝ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա:

Ֆինանսական պարտավորություններ և թողարկված բաժնային գործիքներ
Որպես պարտք կամ սեփական կապիտալ դասակարգումը. Պարտքային և բաժնային գործիքները դասակարգվում են որպես ֆինանսական պարտավորություններ կամ սեփական կապիտալ՝ ելնելով պայմանագրային պարտավորությունների էությունից և ֆինանսական պարտավորության կամ բաժնային գործիքի սահմանումից:

Բաժնային գործիքներ: Բաժնային գործիքը ցանկացած այն պայմանագիրն է, որը վկայում է կազմակերպության ակտիվում ունեցած բաժնեմասնակցության մասը՝ հանած բոլոր պարտավորությունները: Բաժնային գործիքները ճանաչվում են որպես մուտքեր՝ հանած թողարկման ուղղակի ծախսերը:

Ընկերության սեփական բաժնային գործիքների հետզնումը ճանաչվում և ուղղակիորեն նվազեցվում սեփական կապիտալից: Ընկերության սեփական բաժնային գործիքների գնման, վաճառքի, թողարկման կամ դադարեցման արդյունքում առաջացած օգուտները կամ վնասները չեն ճանաչվում շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական պարտավորություններ: Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող կամ որպես այլ ֆինանսական պարտավորություններ:

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում երբ ֆինանսական պարտավորությունը պահվում է վաճառքի համար կամ դասակարգվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում կարճաժամկետ կտրվածքով հետզնման նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Ընկերության կողմից համատեղ ղեկավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը չի նախատեսված կամ չի օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական պարտավորությունը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական պարտավորություններից, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե՝

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ
- ֆինանսական պարտավորությունը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, ընկերության փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսի և ԶՄՍ 39. *Ֆինանսական գործիքներ: ճանաչումը և չափումը* թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ: Այլ ֆինանսական պարտավորությունները, ներառյալ փոխառու միջոցները, ստորադաս պարտավորությունները և այլ ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, առանց գործարքի ծախսերի:

Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ տոկոսային ծախսը ճանաչելով արդյունավետության հիմունքով:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկի մեթոդ: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն գեղջում է ապագա գնահատված կանխիկ վճարումները (ներառյալ բոլոր տեսակի միջնորդավճարները և ստացված կամ վճարված գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, գործարքի հետ կապված ծախսերը և այլ պարզավճարներ կամ գեղջեր) ֆինանսական պարտավորության ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ (ըստ անհրաժեշտության) ավելի կարճ ժամանակահատվածում՝ հասցնելով սկզբնական ճանաչման պահին առկա գուտ հաշվեկշռային արժեքին:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչումը: Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ Ընկերության պարտականությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Երբ միևնույն փոխատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն տարբերվում են նախորդից, կամ եթե տեղի է ունեցել առկա պարտավորության պայմանների էական փոփոխություն, ապա նմանատիպ փոխանակումը կամ փոփոխությունը ճանաչվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված և վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ: Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունը կնքում է գործարքներ տարբեր ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով, այդ թվում՝ արտարժույթի սվոփեր և արտարժույթի փոխանակման պայմանագրեր:

Սվոփն իրենից ներկայացնում է կողմերի միջև որոշակի ժամանակահատվածում վճարումների հոսքերի փոխանակման պայմանագրային համաձայնություն՝ դրանց հիմքում ընկած որոշակի ցուցանիշի նկատմամբ, օրինակ տոկոսադրույքի, արտարժույթի փոխարժեքի կամ կապիտալի ինդեքսի նկատմամբ: Արժույթային սվոփի ընթացքում Ընկերությունը վճարում է որոշակի գումար մեկ արժույթով և ստանում գումար մեկ այլ արժույթով: Արժույթային սվոփերը մեծ մասամբ համախառն են վճարվում:

Նման ֆինանսական գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակով պահվող և դրանց հաշվառումն իրականացվում է ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք չափվում են իրական արժեքով: Կախված գործիքի շուկայական կամ պայմանագրային արժեքից, ինչպես նաև մի շարք այլ գործոններից, իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնահատումներով կամ գնային մոդելներով: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները համարվում են ակտիվներ, եթե դրանց իրական արժեքը դրական է և պարտավորություններ, եթե դրանց արժեքը բացասական է: Վերոնշյալ գործիքներով իրականացված գործարքներից շահույթը և վնասը գրանցվում են համապարփակ եկամտի մասին հաշվետվություններում՝ որպես իրական արժեքով շահույթի և վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների (պարտավորությունների) գործարքներից առաջացած զուտ օգուտ կամ վնաս: Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ներառվում են օգուտում կամ վնասում:

Ընկերությունը որպես վարձակալ: Գործառնական վարձակալության վճարները ծախսագրվում են գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ որևէ այլ պարբերական հիմունք ավելի ճշգրիտ է ներկայացնում վարձակալությունից տնտեսական օգուտների ստացման ժամանակային բաշխումը: Գործառնական վարձակալության պայմանագրով նախատեսված պայմանական վարձավճարները ծախսագրվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք առաջանում են:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ: Դրամական միջոցներն և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ միջոցները, վարկային կազմակերպություններից ստացվելիք գումարները, որոնց մարման նախնական ժամկետը չի գերազանցում 90 օրը, որոնք կարճ ժամկետում կարող են փոխարկվել կանխիկի և որոնք ծանրաբեռնված չեն պայմանագրային պարտավորություններով:

Բռնագանձված ակտիվներ: Որոշակի հանգամանքներում, ակտիվները բռնագանձվում են ժամկետանց վարկերի գծով գրավադրված գույքի վրա արգելանքի կիրառման դեպքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և վաճառքի ինքնարժեքից նվազագույնով:

Հիմնական միջոցներ: Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկման կորուստները, եթե այդպիսիք կան:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա և նախատեսված է գրոյացնելու ակտիվների արժեքը դրանց օգտակար ծառայության վերջում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով հետևյալ օգտակար ծառայության ժամկետներով՝

Կապի և հաղորդակցության միջոցներ	— 3 տարի
Գրասենյակային գույք	— 5 տարի
Փոխադրամիջոցներ	— 5 տարի
Այլ հիմնական միջոցներ	— 5 տարի

Վարձակալած հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումները մաշեցվում են վարձակալության ժամկետից և օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնով, եթե առկա չէ որջամիտ համոզվածություն այն մասին, որ Ընկերությունը կստանա ակտիվի նկատմամբ սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի վերջում կամ կերկարաձգի վարձակալության ժամկետը:

Հիմնական միջոցների տարրը ապաճանաչվում է այն օտարելիս կամ, երբ այդ ակտիվի շարունակական օգտագործումից այլևս տնտեսական օգուտներ չեն ենթադրվում: Հիմնական միջոցների վաճառքից կամ շրջանառությունից դուրս բերումից առաջացած ցանկացած օգուտ կամ վնաս հաշվարկվում է որպես

ակտիվի վաճառքից ստացված միջոցների և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է չահույթում կամ վնասում:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվներ: Որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները, որոնք առանձին են ձեռք բերվել, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները: Ամորտիզացիան օգտակար ծառայության ժամանակահատվածում հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով: Օգտակար ծառայության ժամանակահատվածը և ամորտիզացիայի հաշվարկման մեթոդը վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում՝ գնահատումներում ցանկացած փոփոխություն հաշվառելով առաջընթաց կերպով: Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետով ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել առանձին, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ոչ նյութական ակտիվների ապաճանաչում: Ոչ նյութական ակտիվները ապաճանաչվում են դրանք օտարելիս կամ երբ այլևս դրանց օգտագործումից կամ օտարումից չեն ակնկալվում հետագա տնտեսական օգուտներ: Ապաճանաչումից օգուտները կամ վնասները չափվում են որպես ակտիվի օտարումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում այն ժամանակաշրջանում, երբ ակտիվն ապաճանաչվում է:

Նյութական և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում, բացի գուղվիլից: Յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում Ընկերությունը վերանայում է իր նյութական և ոչ նյութական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները՝ որոշելու համար արդյոք կա որևէ հայտանիշ, որ այս ակտիվներում եղել են արժեզրկումից կորուստներ: Եթե առկա է որևէ նմանատիպ հայտանիշ, ապա գնահատվում է ակտիվների փոխհատուցվող գումարը, որպեսզի գնահատվեն արժեզրկումից կորուստները (եթե այդպիսիք կան): Եթե առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը հնարավոր չէ որոշել, Ընկերությունը գնահատում է այն դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը, որին այդ ակտիվը պատկանում է: Եթե հնարավոր է որոշել բաշխման ողջամիտ և հետևողական հիմունք, ապա կորպորատիվ ակտիվները ևս բաշխվում են առանձին դրամաստեղծ միավորներին, այլապես դրանք բաշխվում են դրամաստեղծ ակտիվների փոքրագույն խմբին, որոնց համար կարելի է որոշել խելամիտ և հետևողական հիմունք:

Անորոշ օգտակար ծառայությամբ և օգտագործման համար դեռևս ոչ մատչելի ոչ նյութական ակտիվները ստուգվում են արժեզրկման առկայության համար առնվազն տարեկան մեկ անգամ, ինչպես նաև երբ առկա է հայտանիշ, որ ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել: Փոխհատուցվող գումարն իրական արժեքից (հանած վաճառքի հետ կապված ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է. օգտագործման արժեքը գնահատելիս ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը բերվում են ներկա արժեքի՝ կիրառելով մինչև հարկումը տոկոսադրույք, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը, որոնցով ապագա գնահատված հոսքերը չեն ճզրտվել:

Եթե ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է ավելի քիչ քան հաշվեկշռային արժեքը, ապա հաշվեկշռային արժեքն իջեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստն անհապաղ ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով: Վերջինիս դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Եթե հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) հաշվեկշռային արժեքն ավելացվում է մինչև վերանայված փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ավելացումից հետո հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը կորոշվեր, եթե նախորդ ժամանակաշրջաններում ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ: Արժեզրկումից կորուստի հակադարձումը անմիջապես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով, ինչի դեպքում արժեզրկումից կորուստի հակադարձումը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Հարկում: Ծահուֆահարկի գծով ծախսը ներառում է ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը և հետաձգված հարկը:

Ընթացիկ հարկ: Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը հիմնված է տարվա հարկվող շահույթի վրա: Հարկվող շահույթը տարբերվում է համապարփակ եկամուտների մասին հաշվետվությունում ներկայացվող շահույթից եկամտի և ծախսի այնպիսի տարրերի պատճառով, որոնք հարկման կամ նվազեցման ենթակա են այլ հաշվետու ժամանակաշրջաններում, ինչպես նաև այն տարրերի, որոնք երբևէ չեն հարկվելու կամ նվազեցվելու: Ընկերության ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ուժի մեջ մտած կամ, ըստ ետևյալի, ուժի մեջ մտած հարկի դրույթաչափերը:

Հետաձգված հարկ: Հետաձգված հարկերը ճանաչվում են ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկման բազաների միջև: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները: Նմանատիպ հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման պահին այնպիսի գործարքների արդյունքում, որոնք ազդեցություն չունեն ինչպես հաշվապահական, այնպես էլ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով՝ կապված հիմնական միջոցների և հաճախորդներին տրված վարկերի հետ: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով, կապված վերը նշված ներդրումների հետ, ճանաչվում են միայն այն չափով, որով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունը և ժամանակավոր տարբերությունը կմարի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը պետք է վերանայվի յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվի այն չափով, որով այնքա հավանական չէ, որ կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները պետք է չափվեն հարկերի այն դրույթների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույթները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ ետևյալի ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումը պետք է արտացոլի հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան՝ կախված այն եղանակից, որով Ընկերությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Տարվա ընթացիկ և հետաձգված հարկեր: Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք վերաբերում են տարրերի, որոնք ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամուտներում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում ընթացիկ և հետաձգված հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտներում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Գործունեության հետ կապված հարկեր: Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառվում են տարբեր այլ հարկատեսակներ ևս, որոնց գծով գումարների հաշվարկը կապված է Ընկերության գործունեության հետ: Այս հարկերը ներառվում են համապարփակ եկամուտների մասին հաշվետվությունում՝ որպես գործառնական ծախսերի բաղադրիչ:

Պահուստներ: Պահուստները ճանաչվում են, երբ Ընկերությունն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական), որպես անցյալ դեպքերի արդյունք և հավանական է, որ Ընկերությունից կպահանջվի կատարել պարտականությունը և պարտականության գումարը հավաստիորեն կարող է գնահատվել:

Պահուստում ճանաչված գումարն իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ լավագույն գնահատականը, որը կպահանջվի ներկա պարտականությունը մարելու համար՝ հաշվի առնելով հարակից ռիսկերն և անորոշությունները: Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը պետք է իրենից ներկայացնի այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Եթե ակնկալվում է, որ որևէ այլ կողմ ամբողջությամբ կամ մասամբ փոխհատուցելու է պահուստը մարելու համար պահանջվող ծախսումները, ապա փոխհատուցումը պետք է դիտվի որպես առանձին ակտիվ, երբ ըստ էության որոշակի է, որ Ընկերության կողմից պարտականությունը մարելու դեպքում փոխհատուցումը կստացվի և փոխհատուցման գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ: Պայմանական պարտավորությունները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում սակայն բացահայտվում են, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսքի հավանականությունը շատ փոքր է: Պայմանական ակտիվները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, բայց դրանք բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այն դեպքերում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը համարվում է հավանական:

Արտարժույթ: Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Ընկերության գործառնական արժույթից տարբեր արժույթով (արտարժույթով) կատարված գործարքները ճանաչվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածները (տարրերը) վերահաշվարկվում են այդ օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածները, վերահաշվարկվում են իրական արժեքի սահմանման օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով հաշվարկված սկզբնական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում:

Դրամական միավորների գծով փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են եկամուտներում կամ ծախսերում՝ դրանց առաջացման ժամանակաշրջանում:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման տեսանկյունից, Ընկերության գործունեության ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ԱՄՆ դոլարի՝ օգտագործելով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա փոխարժեքները: Եկամուտների և ծախսերի հոդվածները փոխարկվում են տվյալ ժամանակահատվածի միջինացված փոխարժեքով, բացառությամբ այն դեպքի երբ տվյալ ժամանակահատվածում առկա է փոխարժեքի էական տատանում. այս դեպքում օգտագործվում են գործարքի ամսաթվի դրությամբ առկա փոխարժեքները: Առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտի մեջ և կուտակվում սեփական կապիտալում:

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության կողմից կիրառված փոխարժեքները տարվա վերջում հետևյալն են՝

	Միջին փոխարժեք		Սփոթ փոխարժեք	
	2015թ.	2014թ.	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	477.82	415.75	483.75	474.97

Գրավ: Ընկերությունը որպես հաճախորդի պարտավորությունների ապահովման միջոց ընդունում է գրավ, երբ դա նպատակահարմար է համարվում: Գրավը հիմնականում լինում է հաճախորդի ակտիվների նկատմամբ կոշտ գրավի տեսքով և Ընկերությանը վերապահվում է պահանջի իրավունք այս ակտիվների նկատմամբ հաճախորդի առկա և ապագա պարտավորությունների դիմաց:

Բաժնետիրական կապիտալ: Բաժնետիրական կապիտալի համալրումները ճանաչվում են սկզբնական արժեքով: Թողարկված նոր բաժնեմասերին ուղղակիորեն վերագրելի ծախսերը, բացառությամբ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներից, նվազեցվում են սեփական կապիտալից՝ հանած շահութահարկը:

3. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումների հետ կապված անորոշության հիմնական աղբյուրները

Ընկերության հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառելիս՝ Ընկերության ղեկավարությանը անհրաժեշտ է կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնք այլ աղբյուրներից ակնհայտ չեն երևում: Գնահատումներն և դրա հետ կապված ենթադրությունները հիմնված են նախկին փորձի և այլ համապատասխան գործոնների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումներն և ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումներում փոփոխությունները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ փոփոխությունը տեղի է ունենում, եթե փոփոխությունը վերաբերում է միայն այդ ժամանակաշրջանին կամ փոփոխությունը ճանաչվում է այդ և ապագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունն ազդում է ընթացիկ և ապագա ժամանակաշրջանների վրա:

Գնահատման անորոշությունների հիմնական աղբյուրները: Ստորև ներկայացվում են ապագային վերաբերող առանցքային ենթադրությունները և ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատումներից բխող անորոշության այլ հիմնական աղբյուրները, որոնք կրում են ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների՝ հաջորդող ֆինանսական տարում Էական ճշգրտումների առաջացման զգալի ռիսկ:

Վարկերի և դեբիտորական պարտքի արժեզրկում: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ դրանք արժեզրկման տեսանկյունից գնահատելու համար: Ընկերության վարկերի արժեզրկման պահուստները սահմանվում են վարկերի և դեբիտորական պարտքերի պորտֆելում առաջացած արժեզրկումից կորուստները ճանաչելու համար: Ընկերությունը վարկերի և դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման պահուստին կատարվող մասհանումների վերաբերյալ գնահատումները դիտարկում է որպես գնահատման անորոշությունների հիմնական աղբյուր, որովհետև ա) դրանք բավականին զգայուն են մի ժամանակաշրջանից մյուսը տեղի ունեցող փոփոխությունների նկատմամբ, քանի որ հիմնված են չվճարումների չափերի և ապագա կորուստների գնահատման վերաբերյալ ենթադրությունների վրա, որոնք կատարվել են անցյալ գործունեության փորձի հիման վրա և բ) ցանկացած զգալի տարբերություն Ընկերության կողմից գնահատված կորուստների և դրանց փաստացի չափերի միջև կհանգեցնի անհրաժեշտության, որ Ընկերությունը գրանցի հավելյալ պահուստներ, որոնք կարող են ունենալ նշանակալի ազդեցություն նրա ապագա ժամանակաշրջանների ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ընկերությունը կիրառում է անհատական և խմբային գնահատումների համադրություն՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արժեզրկման պահուստին մասհանումները որոշելիս: Անհատական գնահատումները կիրառվում են այն վարկերի և դեբիտորական պարտքերի համար, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են: Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնց մնացորդը սեփական կապիտալի 0.5%-ից ավելին է կազմում, համարվում են առանձին վերցված նշանակալի: Այն դեպքում, երբ վարկառուն ունի ֆինանսական դժվարություններ, և առկա են սակավաթիվ պատմական տվյալներ՝ կապված համանման վարկառուների հետ, Ընկերությունը արժեզրկումից կորուստների գումարները գնահատելու համար հիմնվում է ղեկավարության դատողության վրա:

Առանձին վերցված նշանակալի վարկերն և դեբիտորական պարտքերը, որոնք արժեզրկված չեն, ինչպես նաև բոլոր այն վարկերն և դեբիտորական պարտքերը, որոնք անհատապես չեն գնահատվել, ներառվում են խմբային հիմունքով գնահատվող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի մեջ: Խմբային հիմունքով գնահատվող վարկերն և դեբիտորական պարտքերը խմբավորվում են ըստ նմանատիպ վարկային ռիսկի բնութագրիչների և կետանցվածության կարգավիճակի և գնահատվում համապատասխանաբար: Ընկերությունը ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունները գնահատում է՝ ելնելով նախկին ցուցանիշներից, հաճախորդների նախկին վարքագծից, տվյալ խմբի վարկառուների կողմից վճարումների կատարման իրավիճակի վատթարացման դիտարկելի տվյալներից, ինչպես նաև տնտեսական պայմաններից, որոնք առնչություն ունեն խմբի ակտիվների գծով պարտավորությունների չկատարման հետ: Ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատականներ՝ ելնելով վնասների նախորդ փորձից այն ակտիվների գծով, որոնք ունեն վարկային ռիսկին բնորոշ հատկանիշներ և առկա է վարկերի խմբին

համանման արժեզրկման հայտանիշ: Ընկերությունը հիմնվում է ղեկավարության դատողության վրա՝ վարկերի խմբի գծով դիտարկելի տվյալները ճշգրտելու համար այնպես, որ դրանք արտացոլեն պատմական տվյալներում չարտացոլված ընթացիկ հանգամանքները: Խմբային հիմունքով գանահատման մեթոդաբանության խնդիրն է՝ ապահովել, որ արժեզրկումից կորստի պահուստը արտացոլի կորստի պատճառ հանդիսացող իրադարձությունները, որոնք արդեն տեղի են ունեցել, սակայն դեռ չեն գնահատվել անհատական հիմունքով:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստավորումը որոշվում է՝ ելնելով ներկա տնտեսական և քաղաքական հանգամանքներից: Ընկերությունը հնարավորություն չունի կանխատեսելու հանգամանքների փոփոխությունները Յայաստանում և դրանց հնարավոր ազդեցությունները ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստների պահուստի համարժեքության վրա ապագա ժամանակաշրջաններում:

2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ համախառն վարկերը կազմում էին համապատասխանաբար՝ 28,701,290 և 26,500,624 հազար դրամ, իսկ պահուստը՝ համապատասխանաբար 460,744 և 262,892 հազար դրամ: 2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերը ներառում են վերանայված վարկերը համապատասխանաբար 763,757 և 182,198 հազար դրամ գումարով և արժեզրկումից պահուստը՝ համապատասխանաբար 67,084 և 23,244 հազար դրամ գումարով:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ: Հիմնական միջոցները ճանաչվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և կուտակված արժեզրկումից կորուստները: Ընկերությունը վերանայում է հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում: Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը ղեկավարության դատողության խնդիր է՝ հիմնված նմանատիպ ակտիվների գծով ունեցած նախկին փորձի վրա: Ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետը որոշելիս ղեկավարությունը հաշվի է առնում ակնկալվող օգտագործումը, գնահատված տեխնիկական կամ բարոյական մաշվածությունը, ֆիզիկական մաշվածքը և ֆիզիկական միջավայրը, որում գործարկվում է ակտիվը: Նշված հանգամանքներում կամ գնահատումներում որևէ փոփոխություն կարող է բերել ապագա մաշվածության դրույթաչափերի փոփոխության:

Հետաձգված հարկային ակտիվների իրացվելիություն: Ընկերության ղեկավարությունը վստահ է, որ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ հետաձգված հարկային ակտիվների արժեքի գնահատման պահուստի ստեղծման անհրաժեշտություն գոյություն չունի, քանի որ առավել քան հավանական է, որ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ կիրացվի: Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը 2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է համապատասխանաբար 146,266 և 129,890 հազար դրամ:

4. Նոր և վերանայված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների կիրառումը

Փոփոխություններ \$ՅՄՍ-ներում, որոնք ազդում են ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների վրա: Ընթացիկ տարում ընդունվել/վերանայվել են հետևյալ ստանդարտները և դրանց մեկնաբանությունները: Այս փոփոխությունների կիրառումը Էական ազդեցություն չի ունեցել սույն Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների վրա:

- \$ՅՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2010-2012 թվկ
- \$ՅՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2011-2013 թվկ

\$ՅՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2010-2012 թվկ. \$ՅՄՍ-ների տարեկան բարելավումների 2010-2012թթ. թվկը ներառում է մի շարք \$ՅՄՍ-ների փոփոխություններ, որոնք ներկայացված են ստորև:

\$ՅՄՍ 2-ի փոփոխությամբ տեղի է ունենում փոփոխություն «իրավունքի առաջացման պայմաններ» և «շուկայական պայմաններ» հասկացության սահմանման մեջ, ավելացնելով «կատարողական պայմաններ» և «ծառայության պայմաններ» հասկացությունների սահմանումները, որոնք նախկինում ներառված էին «իրավունքի առաջացման պայմանների» սահմանման մեջ:

ՖՐՄՍ 3-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ պայմանական վճարումը, որը դասակարգվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն, պետք է չափվի իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, անկախ նրանից, թե արդյոք պայմանական վճարն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական գործիք՝ համաձայն ՖՐՄՍ 39-ի կամ ՖՐՄՍ 9-ի, կամ ոչ ֆինանսական ակտիվ կամ պարտավորություն:

ՖՐՄՍ 8-ում տեղի ունեցած փոփոխություններով պահանջվում է, որպեսզի Ընկերությունը բացահայտի ղեկավարության դատողությունները՝ կիրառելով ամբողջականացման չափանիշը գործառնական սեզմենտների նկատմամբ և պարզաբանվում է, որ հաշվետու սեզմենտի ընդհանուր ակտիվների համեմատագրումը Ընկերության ակտիվների հետ պետք է տեղի ունենա միայն այն դեպքում, երբ սեզմենտի ակտիվները կանոնավորապես տրամադրվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնող մարմին:

ՖՐՄՍ 13-ի եզրակացության հիմքերի վերաբերյալ փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՖՐՄՍ 13-ի թողարկումը և դրան հետևած փոփոխությունները ՖՐՄՍ 39-ում և ՖՐՄՍ 9-ում չեն հանգեցնում կարճաժամկետ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքի՝ առանց տոկոսադրույքի նշման, հաշվապարանքագրային արժեքով և առանց զեղչման չափման հնարավորության կասեցման, եթե զեղչման ազդեցությունը նշանակալի չէ: Այս փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում անմիջապես:

ՖՐՄՍ 16-ի և ՖՐՄՍ 38-ի փոփոխությունները վերացնում են առկա անհամապատասխանությունները կուտակված մաշվածության/ամորտիզացիայի հաշվառման գծով այն դեպքում, երբ հիմնական միջոցի միավորը կամ ոչ նյութական ակտիվը վերագնահատվում են: Ըստ վերանայված ստանդարտների պարզաբանվում է, որ համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի վերագնահատմանը համապատասխան եղանակով և որ կուտակված մաշվածությունը/ամորտիզացիան իրենից ներկայացնում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի և կուտակված մաշվածության գծով վնասների հաշվարկով դիտարկված հաշվեկշռային արժեքի միջև տարբերություն:

ՖՐՄՍ 24-ում տեղի ունեցած փոփոխությունները պարզաբանում են, որ առանցքային ղեկավար անձնակազմի ծառայություններ տրամադրող կառավարչական կազմակերպությունը հանդիսանում է հաշվետու ընկերության հետ փոխկապակցված կողմ: Համապատասխանաբար, հաշվետու ընկերությունը պետք է բացահայտի կառավարչական կազմակերպությանը առանցքային ղեկավար անձնակազմի ծառայությունների տրամադրման դիմաց վճարված կամ վճարման ենթակա բոլոր հաշվեգրված գումարները որպես կապակցված կողմերի հետ գործարքներ: Այնուամենայնիվ, նման փոխհատուցման բացահայտում չի պահանջվում:

ՖՐՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2011-2013 թվականները: 2011-2013 թվականների տարեկան բարելավումները ներառում են տարբեր ՖՐՄՍ-ների հետևյալ փոփոխությունները:

ՖՐՄՍ 3-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ստանդարտը չի կիրառվում բոլոր տեսակի համատեղ ձեռնարկումների ձևավորման հաշվառման նկատմամբ տվյալ համատեղ ձեռնարկման ֆինանսական հաշվետվություններում:

ՖՐՄՍ 13-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների խմբի գուտ հիմունքով իրական արժեքի որոշման համար պորտֆելի բացառման շրջանակը ներառում է բոլոր պայմանագրերը, որոնք կարգավորվում են և հաշվառվում են համաձայն ՖՐՄՍ 39-ի կամ ՖՐՄՍ 9-ի, անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք տվյալ պայմանագրերը համապատասխանում են ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների սահմանմանը՝ համաձայն ՖՐՄՍ 32-ի:

ՖՐՄՍ 40-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՖՐՄՍ 40-ը և ՖՐՄՍ 3-ը փոխադարձաբար բացառելի չեն, և կարող է պահանջվել այդ երկու ստանդարտների միաժամանակ կիրառումը: Համապատասխանաբար, ներդրումային գույք ձեռք բերող ընկերությունը պետք է որոշի, թե արդյոք տվյալ գույքը համապատասխանում է ներդրումային գույքի սահմանմանը՝ համաձայն ՖՐՄՍ 40-ի, և արդյոք գործարքը համապատասխանում է ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման սահմանմանը՝ համաձայն ՖՐՄՍ 3-ի:

Ընկերությունը չի իրականացրել թողարկված, սակայն դեռևս չգործող որևէ այլ ստանդարտի, փոփոխության կամ մեկնաբանության վաղ կիրառում:

Հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող ՖՅՄՍ-ներ

• ՖՅՄՍ 9. Ֆինանսական գործիքներ• ՖՅՄՍ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ	Գործում է 2018թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:
• Փոփոխություններ ՅՄՍ 1 ստանդարտում:
<i>Բացահայտման նախաձեռնության ծրագիր</i>• Փոփոխություններ ՅՄՍ 16 և ՅՄՍ 38 ստանդարտում:
<i>Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում</i>• ՖՅՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2012-2014 ցիկլ	Գործում է 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:

ՖՅՄՍ 9 - Ֆինանսական գործիքներ

2009թ. նոյեմբերին հրապարակված ՖՅՄՍ 9 նոր պահանջներ է սահմանել ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման համար: ՖՅՄՍ 9 փոփոխվել է 2010թ. հոկտեմբերին՝ ներառելով ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման և չափման, ինչպես նաև ապաճանաչման պահանջներ, ինչպես նաև՝ 2013թ. նոյեմբերին՝ սահմանելով հեջավորման ընդհանուր հաշվառման նոր պահանջներ: 2014թ. հուլիսին թողարկվեց ՖՅՄՍ 9-ի լրամշակված տարբերակը, որում հիմնականում ներկայացված են ա) ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահանջները, բ) ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման գծով սահմանափակ թվով փոփոխություններ՝ ներկայացնելով «այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող իրական արժեք» հասկացությունը որոշակի պարզ պարտքային գործիքների գծով:

ՖՅՄՍ 9-ի հիմնական պահանջները հետևյալն են՝

- **Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և չափումը:** Բոլոր ճանաչված ֆինանսական ակտիվները, որոնք գտնվում են ՅՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը» ստանդարտի շրջանակներում, պետք է հետագայում դասակարգվեն ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով: Մասնավորապես, պարտքային գործիքները, որոնք պահվում են բիզնես մոդելում, որի նպատակն է հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը, և պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերն իրենից ներկայացնում են միայն մայր գումար և դրա չվճարված մասի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների հավաքագրում, սկզբնական ճանաչումից հետո սովորաբար չափվում են ամորտիզացված արժեքով: Բիզնես մոդելում պահվող պարտքային գործիքները, որոնց նպատակն իրագործվում է թե պայմանագրային դրամական հոսքերի հավաքագրման և թե ֆինանսական ակտիվների վաճառքի միջոցով, և որոնք ունեն ֆինանսական ակտիվին բնորոշ պայմանագրային պայմաններ, ըստ որոնց առաջանում են դրամական հոսքերի որոշակի ժամկետներ, որոնք իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և դրա վրա կուտակված տոկոսի մարում՝ որպես կանոն չափվում են իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով: Բոլոր այլ պարտքային և կապիտալ ներդրումները չափվում են իրենց իրական արժեքով: Ավելին, ՖՅՄՍ 9-ի համաձայն, կազմակերպությունները կարող են անփոփոխ որոշում կայացնել հետագա փոփոխությունները ներկայացնելու սեփական կապիտալում (որը չի պահվում առևտրային նպատակներով) ներդրման իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, ընդ որում շահույթում կամ վնասում ճանաչելով միայն շահութաբաժինների տեսքով եկամուտը:
- **Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը:** Ինչ վերաբերում է շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններին, ըստ ՖՅՄՍ 9-ի պահանջվում է, որպեսզի ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունը, որը վերագրելի է տվյալ պարտավորությանը բնորոշ վարկային ռիսկին, ներկայացվի այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, եթե պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխությունների ազդեցության ճանաչումը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում չի ստեղծում կամ մեծացնում շահույթում կամ վնասում հաշվառման անհամապատասխանությունը: Ֆինանսական պարտավորության վարկային ռիսկին վերագրվող՝ իրական արժեքի փոփոխությունները հետագայում չեն դասակարգվում շահույթում կամ վնասում: Ըստ ՅՄՍ 39-ի,

շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքի փոփոխության ամբողջ գումարը ներկայացվում է շահույթում կամ վնասում:

- **Արժեզրկում:** Ինչ վերաբերում է ֆինանսական ակտիվների արժեզրկմանը, ՖՅՄՍ 9-ով պահանջվում է «Ակնկալվող վարկային վնասի» մոդելը ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման չափման նպատակով՝ ի հակադրություն ՖՅՄՍ 39-ով նախատեսված հաշվեզրկված վարկային վնասի մոդելի: Ակնկալվող վարկային վնասի մոդելով պահանջվում է, որպեսզի ԸՆկերությունը հաշվառի ակնկալվող վարկային վնասները և այդ ակնկալվող վարկային վնասներում տեղի ունեցած փոփոխությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ արտացոլելու համար վարկային ռիսկում սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր տեղի ունեցած փոփոխությունները: Այլ կերպ ասած՝ վարկային պատահարի տեղի ունենալը այլևս անհրաժեշտ պայման չէ վարկային վնաս ճանաչելու տեսանկյունից:
- **Յեջավորման հաշվառում:** Ներկայացնում է հեջավորման հաշվառման նոր մոդել, որում պահպանվում են ներկայումս ՖՅՄՍ 39-ով սահմանված հեջային հաշվառման մեխանիզմները: Ըստ ՖՅՄՍ 9-ի ավելի ճկուն մոտեցում է սկսել կիրառվել հեջային հաշվառման ենթակա գործարքների տեսակների մասով, մասնավորապես, ընդլայնվել են այն գործիքների տեսակները, որոնք կարող են դիտարկվել որպես հեջավորման գործիքներ, և ոչ ֆինանսական միավորների ռիսկի տարրերի տեսակները, որոնք ենթակա են հեջային հաշվառման: Ավելին, արդյունավետության ստուգումը փոխարինվել է «տնտեսական հարաբերությունների» սկզբունքով: Բացի այդ, այլևս չի պահանջվում հեջի արդյունավետության հետընթաց գնահատում: Ներդրվել են նաև ԸՆկերության ռիսկերի կառավարման գործունեության գծով բացահայտման լրացուցիչ պահանջներ:

Այս ստանդարտն ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ից և թույլ է տրվում դրա վաղ կիրառումը: Կախված ՖՅՄՍ 9-ի կիրառման ընտրված մոտեցումից, անցումային շրջանում տարբեր պահանջների գծով առաջին անգամ կիրառում կարող է տեղի ունենալ մեկ կամ մեկից ավելի ամսաթվերով:

ԸՆկերության ղեկավարությունը ակնկալում է, որ ՖՅՄՍ 9-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ ԸՆկերության ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գծով ներկայացված գումարների վրա: Սակայն, նպատակահարմար չէ ՖՅՄՍ 9-ի ազդեցության վերաբերյալ ողջամիտ գնահատում տրամադրելը առանց մանրամասն ուսումնասիրություն իրականացնելու դրա ազդեցության վերաբերյալ:

ՖՅՄՍ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ: 2014թ. մայիսին հրապարակվել է ՖՅՄՍ 15-ը, որը միասնական համընդհանուր մոդել է սահմանում կազմակերպությունների կողմից հաճախորդների հետ պայմանագրերից զոյացած հասույթի հաշվառման համար: ՖՅՄՍ 15-ը ուժի մեջ մտնելուց հետո կփոխարինի ներկայումս գործող հասույթի ճանաչման ուղեցույցը, այդ թվում՝ ՖՅՄՍ 18 Հասույթ, ՖՅՄՍ 11 Կառուցման պայմանագրեր և դրանց հարակից մեկնաբանությունները:

ՖՅՄՍ 15-ի հիմնական սկզբունքը կայանում է նրանում, որ ԸՆկերությունը պետք է ճանաչի հասույթը՝ խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների՝ հաճախորդին փոխանցման փաստը ներկայացնելով այն գումարով, որն ԸՆկերությունը ակնկալում է ստանալ այդ ապրանքների և ծառայությունների դիմաց: Մասնավորապես, ստանդարտը ներկայացնում է որոշակի հիմունքներով մշակված հինգ քայլից բաղկացած մոդել, որը կիրառելի է հաճախորդների հետ ունեցած բոլոր պայմանագրերի գծով:

Մոդելում ներկայացված են հետևյալ հինգ քայլերը՝

- հաճախորդի հետ ունեցած պայմանագրի սահմանում,
- պայմանագրի կատարման պարտավորությունների սահմանում,
- գործարքի գնի որոշում,
- գործարքի գնի բաշխում պայմանագրի կատարման պարտավորությունների նկատմամբ,
- հասույթի ճանաչում այն ժամանակ (կամ այն բանից հետո), երբ ԸՆկերությունը բավարարում է պայմանագրի կատարման պարտավորությունը:

Ըստ ՖՅՄՍ 15-ի, ԸՆկերությունը ճանաչում է հասույթը այն ժամանակ, կամ այն բանից հետո, երբ պայմանագրի կատարման պարտավորությունը բավարարված է, այսինքն՝ երբ տվյալ կատարման պարտավորությանն առնչվող ապրանքների կամ ծառայությունների վերահսկողությունը փոխանցվում է հաճախորդին: Ավելի նկարագրական ուղեցույց է ավելացվել նաև այնպիսի թեմաների մասով, ինչպիսիք են՝ հասույթի ճանաչման պահը, փոփոխական հատուցման հաշվառումը, պայմանագրի կատարման և ձեռքբերման հետ կապված ծախսերը և մի շարք այլ հարակից հարցեր: Նաև ներկայացված են նոր բացահայտումներ հասույթի գծով:

Ընկերության ղեկավարությունը ակնկալում է, որ ՖՅՄՍ 15-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ հասույթի ճանաչման գումարի և ժամկետների վրա: Սակայն նպատակահարմար չէ ՖՅՄՍ 15-ի ազդեցության վերաբերյալ ողջամիտ գնահատում կատարել առանց դրա ազդեցության վերաբերյալ մանրամասն ուսումնասիրություն իրականացնելու:

Փոփոխություններ ՋՅՄՍ 1 ստանդարտում. Բացահայտման նախաձեռնության ծրագիր: Այս փոփոխություններով պարզաբանվում են տեղեկատվության բացահայտման սկզբունքները: Ընդլայնվում է էականության սահմանումը: Այն սահմանում է տվյալների ընդհանրացման և տարանջատման պահանջները, պարզաբանում է, որ էականությունը կիրառելի է ֆինանսական հաշվետվությունների բոլոր բաժինների վրա, և անգամ այն դեպքերում, եթե ստանդարտներով պահանջվում է առանձնահատուկ բացահայտումների գծով էականության չափանիշների կիրառում: Ստանդարտը նաև ավելի ընդլայնված ուղեցույցներ է պարունակում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության և համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության ներկայացման, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունների հերթականության վերաբերյալ:

Փոփոխությունը գործում է 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրա ավելի վաղ կիրառումը: Ընկերության ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը էական ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՋՅՄՍ 16 և ՋՅՄՍ 38 ստանդարտներում. Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում: ՋՅՄՍ 16-ում կատարված փոփոխությունները արգելում են կազմակերպություններին հիմնական միջոցի միավորների նկատմամբ կիրառել հասույթի հիման վրա մաշվածության մեթոդը: ՋՅՄՍ 38 ստանդարտի փոփոխությունները ներկայացնում են վիճարկելի ենթադրություն առ այն, որ հասույթը չի հանդիսանում ակտիվի ամորտիզացիայի համար պատշաճ հիմք: Այս ենթադրությունը կարող է վիճարկվել միայն այն դեպքում, ա) երբ ոչ նյութական ակտիվն արտահայտված է որպես հասույթի չափման միավոր, կամ բ) երբ հնարավոր է ցույց տալ, որ ոչ նյութական ակտիվի գծով հասույթը և դրա գծով տնտեսական օգուտների սպառումը սերտորեն փոխկապակցված են:

Այս փոփոխությունները կիրառվում են առաջընթաց կերպով 2016թ. սկսվող կամ դրան հաջորդող տարեկան ժամանակահատվածների համար: Ներկայումս Ընկերությունը իր հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության և ամորտիզացիայի համար կիրառում է գծային մեթոդը: Ընկերության ղեկավարության կարծիքով գծային մեթոդը առավել պատշաճ է ներկայացնում համապատասխան ակտիվներում պարունակվող տնտեսական օգուտների սպառումը և հետևաբար, չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՋՅՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ` 2012-2014 թվականներ: 2012-2014 թվականների տարեկան բարելավումները ներառում են տարբեր ՋՅՄՍ-ների հետևյալ փոփոխությունները:

ՋՅՄՍ 5-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ակտիվի վերադասակարգումը կամ օտարումը` վաճառքի համար պահվող ակտիվից սեփականատերերին բաշխման համար պահվող ակտիվի կամ հակառակը, չպետք է համարվի վաճառքի պլանի կամ սեփականատերերին բաշխման պլանի փոփոխություն և պետք է կիրառվեն օտարման նոր մեթոդի հանդեպ կիրառելի դասակարգման, ներկայացման և չափման պահանջները: Ավելին, այս փոփոխություններով պարզաբանվում է, որ ակտիվները, որոնք այլևս չեն համապատասխանում սեփականատերերին բաշխման համար պահվող ակտիվի չափանիշներին, պետք է դիտարկվեն նույն կերպ, ինչ ակտիվները, որոնք դադարում են դասակարգվել որպես վաճառքի համար պահվող: Այս փոփոխությունը պետք է կիրառվի առաջընթաց կերպով:

ՋՅՄՍ 7-ի փոփոխությունները լրացուցիչ պարզաբանում են, թե արդյոք սպասարկման պայմանագիրն իրենից ներկայացնում է փոխանցված ակտիվում շարունակական մասնակցություն` փոխանցված ակտիվների գծով պահանջվող բացահայտումների տեսանկյունից: Ի լրումն, ՋՅՄՍ 7-ի փոփոխությունները նպատակ ունեն պարզաբանելու, որ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման բացահայտման պահանջները, թեև հստակորեն պարտադիր չէ ներկայացնել բոլոր միջանկյալ ժամանակահատվածների կրճատ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում, սակայն կարող է

պահանջվել այս բացահայտումների ներառումը կրճատ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում ԶՅԱ 34-ի հետ համապատասխանությունն ապահովելու տեսանկյունից: Այս փոփոխությունը պետք է կիրառվի հետընթաց կերպով:

ԶՅԱ 19-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ բարձր որակի կորպորատիվ պարտատոմսերը, որոնք օգտագործվում են կենսաթոշակային հատուցումների գեղչատոկոսի գնահատման համար, պետք է թողարկվեն հատուցումների վճարման արժույթով: Փոփոխությունները կիրառվում են տվյալ փոփոխությունների առաջին անգամ կիրառմամբ ներկայացված ֆինանսական հաշվետվություններում սկսած ամենավաղ համեմատական ժամանակաշրջանից:

ԶՅԱ 34-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ԶՅԱ 34-ով պահանջվող տեղեկատվությունը, որը ներկայացված է միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների որևէ այլ մասում, սակայն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններից դուրս, պետք է խաչաձև հղման միջոցով ներկայացվի միջանկյալ հաշվետվության և միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների այլ մասերի միջև, որը պետք է հասանելի լինի օգտագործողներին միևնույն պայմաններով և միևնույն ժամանակ, ինչ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները:

Ընկերության ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

5. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ դրամ	562,965	470,449
Հաշիվներ բանկերում	627,333	2,132,718
Տեղաբաշխված միջոցներ բանկերում՝ մինչև երեք ամիս մարման ժամկետով	-	55,021
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,190,298	2,658,188

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, թղթակցային հաշիվները պահվում են երկու առևտրային ռեզիդենտ բանկում, ընդ որում մնացորդի 88%-ը պահվում է երկու ռեզիդենտ առևտրային բանկում: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, Ընկերությունը չունի մեկ ֆինանսական հաստատությունում կենտրոնացած միջոցներ, որոնց մնացորդը կգերազանցեր սեփական կապիտալի 10%-ը (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու ռեզիդենտ առևտրային բանկում՝ 1,730,339 հազար ՀՀ դրամ ընդհանուր մնացորդով):

6. Ծախույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունն իրականացրել է տարբեր արժույթային սվոփեր: Նման ածանցյալ ֆինանսական գործիքները հետագայում չափվում են իրական արժեքով: Ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվներ այն դեպքում, երբ նրանց իրական արժեքը դրական է, և որպես պարտավորություն այն դեպքում, երբ այն բացասական է:

Ծախույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները/պարտավորությունները ներառում են.

Ակտիվներ	Իրական արժեք		Անվանական գումար		Միջին կշռված պայմանագրային փոխարժեք	
	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ.	2014թ.	2015թ.	2014թ.
<i>ՀՀ դրամի առք ԱՄՆ դոլարի վաճառք</i>						
- մինչև 1 ամիս	1,338	105,500	483,125	836,800	483.13	418.40
- 1-ից 2 ամիս	2,806	-	480,460	-	480.46	-
<i>Եվրոի առք ԱՄՆ դոլարի վաճառք</i>						
- մինչև 1 ամիս	-	565	-	28,874	-	1.24
	4,144	106,065	963,585	865,674		

Պարտավորություններ

<i>ՀՀ դրամի առք ԱՄՆ դոլարի վաճառք</i>						
- 1-ից 2 տարի	14,880	-	960,760	-	480.38	-
- 2-ից 3 տարի	77,111	-	957,820	-	478.91	-
	91,991	-	1,918,580	-		

Նշված ֆինանսական գործիքներից որևէ մեկը ժամկետանց կամ արժեզրկված չէ: Վարկային ռիսկի առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կազմում է հաշվեկշռում շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը:

7. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները ներառում են ՀՀ ֆինանսների նախարարության պարտատոմսեր, որոնք գրավադրված են այլ բանկերի հետ կնքված հետգնման պայմանագրերի դիմաց 948,971 հազար դրամ ընդհանուր գումարով (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ առկա չեն): ՀՀ ֆինանսների նախարարության պարտատոմսերն ունեն 6% անվանական տոկոսադրույք և մինչև 2020թ. ժամկետայնություն:

8. Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	28,701,290	26,500,624
Նվազեցված արժեզրկման կորուստների պահուստը	(460,744)	(262,892)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	28,240,546	26,237,732

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերը ըստ վարկատեսակների՝

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անհատական վարկեր	24,500,238	17,159,442
Գյուղատնտեսական վարկեր*	2,342,242	5,596,052
Խմբային վարկեր*	1,858,810	3,745,130
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	28,701,290	26,500,624
Նվազեցված արժեզրկման կորուստների պահուստը	(460,744)	(262,892)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	28,240,546	26,237,732

* Խմբային և գյուղատնտեսական վարկերը ներառում են խմբային գյուղատնտեսական և անհատական վարկային խմբերի վարկեր, որոնց հիմնական բնութագիրը կայանում է նրանում, որ այս վարկերը տրամադրվում են միայն անհատների խմբերին, որոնք համաձայնում են իրավական պարտավորություն ստանձնել այլ գործընկերների անվճարունակության դեպքում, եթե նման անհրաժեշտություն առաջանա: 2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Շնկերությունը նման բնութագրերով վարկեր չի տրամադրում:

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկեր ըստ տնտեսության ոլորտների՝

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վերլուծություն ըստ ճյուղայնության՝		
Գյուղատնտեսություն	12,666,080	9,013,837
Առևտուր	7,826,224	8,737,124
Արդյունաբերություն	2,164,642	2,422,627
Տրանսպորտ	1,440,284	1,509,034
Ծինարարություն	828,753	785,336
Այլ	3,775,307	4,032,666
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	28,701,290	26,500,624
Նվազեցված՝ արժեզրկման կրողստների պահուստը	(460,744)	(262,892)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	28,240,546	26,237,732

«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ ՓԿԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(Հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը:

	Գյուղատնտեսություն	Առևտուր	Արդյունաբերություն	Տրանսպորտ	Շինարարություն	Այլ	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1	43,080	73,456	17,190	7,461	3,974	22,126	167,287
Հավելյալ ճանաչված պահուստներ	112,926	172,982	45,647	20,870	6,710	40,344	399,479
Ակտիվների դուրս գրում	(115,686)	(238,943)	(61,610)	(25,261)	(8,733)	(63,945)	(514,178)
Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերականգնում	56,663	83,673	20,222	9,336	4,511	35,899	210,304
2014թ. դեկտեմբերի 31	96,983	91,168	21,449	12,406	6,462	34,424	262,892
Հավելյալ ճանաչված պահուստներ	268,270	247,565	77,622	30,757	24,749	109,376	758,339
Ակտիվների դուրս գրում	(239,558)	(298,734)	(96,609)	(30,510)	(22,308)	(116,251)	(803,970)
Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերականգնում	56,101	94,557	38,974	7,769	4,927	41,155	243,483
2015թ. դեկտեմբերի 31	181,796	134,556	41,436	20,422	13,830	68,704	460,744

Ստորև բերվող արդյունակն ամփոփում է հաճախորդներին տրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքն՝ ըստ Ընկերության կողմից ստացված ապահովվածության տեսակի 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

	Գյուղատնտեսություն	Առևտուր	Արդյունաբերություն	Տրանսպորտ	Շինարարություն	Այլ	Ընդամենը
Վարկեր ապահովված անշարժ գույքով	256,548	1,819,346	463,849	89,247	-	232,780	2,861,770
Վարկեր ապահովված շարժական գույքով	252,917	2,569,113	586,242	212,969	4,376	436,170	4,061,787
Վարկեր ապահովված անհատների երաշխավորությամբ	12,156,615	3,437,765	1,114,551	1,138,068	824,377	3,106,357	21,777,733
	12,666,080	7,826,224	2,164,642	1,440,284	828,753	3,775,307	28,701,290
Նվազեցված՝ արժեզրկման կորուստների պահուստը	(181,796)	(134,556)	(41,436)	(20,422)	(13,830)	(68,704)	(460,744)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	12,484,284	7,691,668	2,123,206	1,419,862	814,923	3,706,603	28,240,546

Ստորև բերվող արդյունակն ամփոփում է հաճախորդներին տրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքն՝ ըստ Ընկերության կողմից ստացված ապահովվածության տեսակի 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

	Գյուղատնտեսություն	Առևտուր	Արդյունաբերություն	Տրանսպորտ	Շինարարություն	Այլ	Ընդամենը
Վարկեր ապահովված անշարժ գույքով	81,580	957,734	379,517	9,306	-	90,261	1,518,398
Վարկեր ապահովված շարժական գույքով	38,371	3,953,777	800,484	186,099	13,427	624,817	5,616,975
Վարկեր ապահովված անհատների երաշխավորությամբ	8,893,886	3,825,613	1,242,626	1,313,629	771,909	3,317,588	19,365,251
	9,013,837	8,737,124	2,422,627	1,509,034	785,336	4,032,666	26,500,624
Նվազեցված՝ արժեզրկման կորուստների պահուստը	(96,983)	(91,168)	(21,449)	(12,406)	(6,462)	(34,424)	(262,892)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,916,854	8,645,956	2,401,178	1,496,628	778,874	3,998,242	26,237,732

2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված բոլոր վարկերը (ընդհանուր պորտֆելի 100%) տրվել են Հայաստանի Հանրապետությունում գործող անհատներին և կազմակերպություններին, որը ցույց է տալիս, որ առկա է նշանակալի աշխարհագրական համակենտրոնացում մեկ շրջանում:

Ստորև ներկայացված է 2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկային պորտֆելի որակի վերաբերյալ վերլուծությունը՝

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման գծով պահուստ	Չուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ
Խմբային գնահատված				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	27,887,311	139,447	27,747,864	0.50%
- 1-ից 30 օր ժամկետանց	255,053	38,381	216,672	15.05%
- 31-ից 60 օր ժամկետանց	160,358	50,928	109,430	31.76%
- 61-ից 90 օր ժամկետանց	129,235	57,917	71,318	44.82%
- 91-ից 180 օր ժամկետանց	269,333	174,071	95,262	64.63%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	28,701,290	460,744	28,240,546	1.61%

Ստորև ներկայացված է 2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկային պորտֆելի որակի վերաբերյալ վերլուծությունը՝

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման գծով պահուստ	Չուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ
Խմբային գնահատված				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	26,131,725	139,334	25,992,391	0.53%
- 1-ից 30 օր ժամկետանց	112,108	12,960	99,148	11.56%
- 31-ից 60 օր ժամկետանց	73,193	18,701	54,492	25.55%
- 61-ից 90 օր ժամկետանց	51,832	19,136	32,696	36.92%
- 91-ից 180 օր ժամկետանց	131,766	72,761	59,005	55.22%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	26,500,624	262,892	26,237,732	0.99%

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի ունեցել անհատապես նշանակալի համարվող փոխառուներ:

2013թ. Ընկերությունը վերանայեց Արմավիրի մարզի \$երմեր վարկառուներին տրված վարկերը՝ տարածաշրջանում առկա անբարենպաստ եղանակային պայմանների (աղետալի կարկուտի) պատճառով: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր առմամբ եղանակային պայմանների պատճառով մարված չէին 141 (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի՝ 505) գյուղատնտեսական վարկեր՝ 20,987 հազար ՀՀ դրամ գումարով (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 198,938 հազար ՀՀ դրամ գումարով)՝ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 4,505 հազար ՀՀ դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 23,103 հազար ՀՀ դրամ) արժեզրկման պահուստով: 2014թ. Նոյեմբերին սկսված և 2014թ. դեկտեմբերի ընթացքում շարունակվող ՀՀ դրամի արժեզրկման և վարկառուների անհատական ֆինանսական խնդիրների պատճառներով 2015թ. ընթացքում Ընկերության կողմից վերանայվել է 512 վարկ 737,394 հազար ՀՀ դրամ գումարով: Ընդհանուր առմամբ վերանայված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը, ներառյալ վերը նշված Արմավիր մարզի \$երմեր վարկառուներին տրված վարկերը 31 դեկտեմբերի 2015թ. դրությամբ կազմում էին 763,757 հազար ՀՀ դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 182,198 հազար ՀՀ դրամ):

Պայմանագրային պայմանների փոփոխությունը կրել է վարկի պայմանների ժամանակավոր փոփոխության բնույթ, ինչի արդյունքում պայմանագրային դրամական հոսքերի նկատմամբ իրավունքից հրաժարում է տեղի ունեցել սահմանված ժամկետում: Վերակառուցված վարկերը համապատասխանել են ոլորտում ընդունված գործարար պրակտիկային և եղանակային պայմաններից տուժած շրջանների համար կարգավորող հրահանգների պահանջներին:

9. Հիմնական միջոցներ

	Վարձակալած հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումներ	Կապի և հաղոր- դակցման միջոցներ	Գրասենյակային գույք	Փոխադ- րամիջոցներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
2014թ. հունվարի 1	301,684	235,638	210,385	80,446	145,023	973,176
Ավելացում	25,196	31,690	65,707	-	55,770	178,363
Օտարում	(20,163)	(5,518)	(2,790)	-	(5,511)	(33,982)
2014թ. դեկտեմբերի 31	306,717	261,810	273,302	80,446	195,282	1,117,557
Ավելացում	14,836	18,986	25,059	-	23,970	82,851
Օտարում	(2,170)	(33,502)	(4,696)	(3,900)	(5,386)	(49,654)
Փոխանցումներ	(130)	50	130	-	(50)	-
2015թ. դեկտեմբերի 31	319,253	247,344	293,795	76,546	213,816	1,150,754
Կուտակված մաշվածություն						
2014թ. հունվարի 1	81,236	151,647	93,482	45,243	62,315	433,923
Մաշվածության ծախս	29,834	47,514	38,821	11,823	29,572	157,564
Օտարում	(10,114)	(5,518)	(2,437)	-	(4,859)	(22,928)
Փոխանցումներ	(304)	25	304	-	(25)	-
2014թ. դեկտեմբերի 31	100,652	193,668	130,170	57,066	87,003	568,559
Մաշվածության ծախս	31,680	46,322	46,956	10,080	36,902	171,940
Օտարում	(750)	(33,415)	(4,418)	(3,900)	(4,567)	(47,050)
Փոխանցումներ	-	50	-	-	(50)	-
2015թ. դեկտեմբերի 31	131,582	206,625	172,708	63,246	119,288	693,449
Չուտ հաշվեկշռային արժեք						
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	187,671	40,719	121,087	13,300	94,528	457,305
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	206,065	68,142	143,132	23,380	108,279	548,998
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	220,448	83,991	116,903	35,203	82,708	539,253

2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամբողջությամբ մաշված, բայց դեռ օգտագործվող ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը կազմում էր 225,573 հազար և 210,229 հազար դրամ, համապատասխանաբար:

2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի ունեցել գրավադրված հիմնական միջոց:

10. Ոչ նյութական ակտիվներ

	Համակարգչային ծրագրեր	Կապիտալ ներդրումներ համակարգչային ծրագրերում	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք			
2014թ. հունվարի 1	108,075	47,631	155,706
Ավելացում	84,457	-	84,457
Դուրսգրում	-	(47,631)	(47,631)
2014թ. դեկտեմբերի 31	192,532	-	192,532
Ավելացում	100,089	-	100,089
2015թ. դեկտեմբերի 31	292,621	-	292,621
Կուտակված ամորտիզացիա			
2014թ. հունվարի 1	22,508	-	22,508
Ամորտիզացիայի ծախս	20,151	-	20,151
2014թ. դեկտեմբերի 31	42,659	-	42,659
Ամորտիզացիայի ծախս	25,475	-	25,475
2015թ. դեկտեմբերի 31	68,134	-	68,134
Չուտ հաշվեկշռային արժեք			
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	224,487	-	224,487
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	149,873	-	149,873
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	85,567	47,631	133,198

11. Այլ ակտիվներ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխավճարներ	26,162	75,611
Պաշարներ	9,147	9,314
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	3,353	482
Կանխավճարներ մատակարարներին	-	8,126
Այլ	5,191	5,194
Ընդամենը այլ ակտիվներ	43,853	98,727

12. Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրերով

Ընկերությունն ունի գործարքներ հետգնման համաձայնագրերով: Հետգնման համաձայնագրերով փոխատվություն տրված կամ վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին Ընկերության կողմից ստացած կանխիկ դրամի փոխարեն: Այս ֆինանսական ակտիվները կարող են վերագրավադրվել կամ վերավաճառվել գործընկերների կողմից Ընկերության պարտավորությունների չկատարման (դեֆոլտի) բացակայության դեպքում, սակայն գործընկերը պարտավորվում է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ավարտին: Ընկերության սահմանմամբ այդ արժեթղթերի գծով բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվել են և այդ իսկ պատճառով դրանք չեն ապաճանաչվել: Այս գործարքներն իրականացվում են այն պայմաններով, որոնք ընդունված են ստանդարտ վարկավորման և արժեթղթերի փոխառության ու վարկային գործունեության ժամանակ, ինչպես նաև այնպիսի փոխանակման գործարքներում, որտեղ Ընկերությունը հանդես է գալիս որպես միջնորդ:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության պարտավորությունները ֆինանսական հատվածի կազմակերպությունների հետ կնքված հետգնման պայմանագրերի գծով կազմել է 914,599 հազար դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ զրո), որը ներառում է հաշվեգրված տոկոս 5,459 հազար դրամ գումարով: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս պարտավորությունների գծով որպես գրավ տրված ակտիվների իրական արժեքը կազմել է 948,971 հազար դրամ, որն իրենից ներկայացնում է ՀՀ պետական պարտքային արժեթղթեր: Տես ծան. 7:

13. Փոխառու միջոցներ

	Արժույթ	Մարման ժամկետ	Անվանական տոկոսա- դրույթ %	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ	Անվանական տոկոսա- դրույթ %	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ
Վարկեր բանկերից և ֆինանսական հաստատություննե րից	ԱՄՆ դոլար	1-3 տարի	5.7-8.5%	15,259,784	5.6%-6.5%	10,388,078
Վարկեր բանկերից և ֆինանսական հաստատություննե րից	ՀՀ դրամ	1-4 տարի	14.5%-22.2%	7,446,242	10.7%-15.5%	12,098,689
				22,706,026		22,486,767

2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ Ընկերությունն ունի փոխառություններ տասներկու ֆինանսական հաստատություններից (2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ՝ ութ ֆինանսական հաստատություններից), որոնց մնացորդներից յուրաքանչյուրը գերազանցում է սեփական կապիտալի 10%: Այս մնացորդների համախառն արժեքը 2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ կազմում է 22,706,026 ՀՀ դրամ (2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ՝ 22,246,960 ՀՀ դրամ): Պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

Ընկերությունը պարտավոր է համապատասխանությունն ապահովել փոխառու միջոցներին առնչվող ֆինանսական պայմանների դրույթներին: Այս դրույթները ներառում են սահմանված գործակիցներ, պարտավորություն/սեփական կապիտալ հարաբերակցությունը և մի շարք այլ ֆինանսական գործակիցներ: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ Ընկերությունը խախտել էր կապիտալին վերաբերող երկու գործակից՝ կապիտալ (ներառյալ՝ ենթավարկ)/ընդհանուր ակտիվներ և խնդրահարույց ռիսկեր/նորմատիվային հիմնական կապիտալ գործակիցները (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ խախտումներ չկան), և ֆինանսական ցուցանիշներին վերաբերող 2 գործակից՝ բաց վարկային ռիսկերի գործակիցը և գումարային ժամկետայնության ճեղքվածքի ցուցանիշը (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ խախտումներ չկան) վարկային երեք պայմանագրերով: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման ամսաթվի դրույթամբ Ընկերությունը գտնվում էր այս խախտումների գծով վարկատուներից պաշտոնական զիջումներ ստանալու գործընթացում, բացառությամբ խնդրահարույց ռիսկեր/նորմատիվային հիմնական կապիտալ գործակիցի մեկ վարկատու գծով, որի առումով զիջումը ստացված է եղել հաշվետու ամսաթվի դրույթամբ և փոփոխված վարկային պայմանագիր է կնքվել վարկատուի հետ հաշվետու ամսաթվից հետո: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման ամսաթվի դրույթամբ Ընկերությունը գտնվում էր մնացած երկու վարկատուների հետ բանավոր համաձայնեցված զիջումների գծով պաշտոնապես ձևակերպված զիջումների ստացման, ինչպես նաև գործակիցների՝ պայմանագրային դրույթների հետ համապատասխանության ապահովման նպատակով փոփոխված պայմանագրերի կնքման գործընթացում: Հիմնվելով վարկատուների հետ ընթացիկ բանակցությունների և հաղորդակցության վրա, ինչպես նաև՝ նորմալ գործարար գործընթացի շրջանակներում տարեվերջին հաջորդող ժամանակաշրջանում նոր վարկային պայմանագրի ստացման հանգամանքի վրա, ղեկավարությունը հաստատուն համոզվածություն ունի այն մասին, որ այս զիջումները և վերանայված պայմանագրերը կպաշտոնականացվեն: Ընկերության իրացվելիության դիրքի վերլուծության նպատակով ղեկավարությունը համապատասխան փոխառությունները ներառել է մինչև 1 ամիս կատեգորիայում, տես ծան. 26:

14. Այլ պարտավորություններ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		
Պարտավորություններ անձնակազմի նկատմամբ	23,753	34,000
Պարտավորություններ մատուցած ծառայությունների գծով	114,417	76,898
Այլ	-	1,172
	138,170	112,070
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ		
Արձակուրդի գծով պահուստ	195,525	157,215
Պարտավորություններ հարկերի գծով` բացառությամբ շահութահարկի	114,967	95,462
Այլ	2,407	565
	312,899	253,242
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	451,069	365,312

15. Ստորադաս փոխառություններ

2009թ. Ընկերությունը Finca Microfinance Fund B.V.-ից ստացել է 2,500,000 ԱՄՆ դոլարի ստորադաս փոխառություն: Finca Microfinance Fund B.V.-ի սեփականատերն է Յոլանդական Stichting holding Microfinance Fund անվանմամբ Հիմնադրամը, որի հիմնադիրն է Deutsche Bank-ը: Վարկը տրամադրված է 7 տարի ժամկետով 14,98% արդյունավետ տոկոսադրույքով:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նշված ստորադաս փոխառության գումարը կազմել է 1,231,024 հազար դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ` 1,206,843 հազար դրամ), որտեղ ներառված հաշվեգրված տոկոսները կազմել են 24,184 հազար դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ` 23,746 հազար դրամ):

Սնանկացման կամ լուծարման դեպքում Ընկերությունը ստորադասում է այս վճարումները այլ վարկատուների նկատմամբ ունեցած պարտավորությունների համեմատ:

Ընկերությունը պարտավորություն ունի ապահովել համապատասխանություն ստորադաս վարկի գծով առկա ֆինանսական դրույթներին: Այս դրույթներն իրենց մեջ ներառում են ֆիքսված գործակիցներ, պարտավորությունների և կապիտալի հարաբերակցության գործակիցներ, ինչպես նաև ֆինանսական արդյունքներին վերաբերող այլ տարբեր գործակիցներ: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի ունեցել այս գործակիցների խախտումներ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ` չի ունեցել):

16. Բաժնետիրական կապիտալ

2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայտարարված, թողարկված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած էր 490,596 սովորական բաժնետոմսերից` 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով: Սովորական բաժնետոմսեր տնօրինողները իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժիններ, որոնք հայտարարվում են ժամանակ առ ժամանակ և Ընկերության տարեկան ընդհանուր ժողովներին ունեն մեկ բաժնետոմսի դիմաց մեկ ձայնի իրավունք:

Ընկերության բաժնետիրական կապիտալը բաժնետերերի կողմից վճարվել է ՀՀ դրամով և նրանք իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժիններ և կապիտալի բաշխում ՀՀ դրամով:

Ընկերության` բաժնետերերի միջև բաշխվող պահուստները սահմանափակվում են կուտակված և չբաշխված շահույթի գումարի չափով` արտահայտված Ընկերության ՀՀ օրենսդրության համապատասխան պատրաստված հաշվետվություններում: Չբաշխվող պահուստները ներկայացվում են պահուստավորման ֆոնդով, որը ստեղծվում է օրենսդրության պահանջով: Ընկերության պահուստային ֆոնդը ձևավորվում է պարտադիր տարեկան հատկացումների միջոցով` հաշվարկված Ընկերության գույք շահույթի 5%-ի չափով, մինչև ֆոնդը կազմի բաժնետիրական կապիտալի 15%-ը:

Պահուստի այս գումարը կարող է օգտագործվել ընկերության կորուստները ծածկելու, ինչպես նաև ընկերության պարտատոմսերը մարելու և բաժնետոմսերը հետ գնելու համար, եթե այլ միջոցները դրա համար չեն բավարարում: Պահուստային հիմնադրամը չի կարող օգտագործվել այլ նպատակների համար:

2015 և 2014թթ. ընկերությունը չի հայտարարել շահաբաժիններ:

17. Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Տոկոսային եկամուտ		
<i>Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններից տոկոսային եկամուտ</i>		
- հաճախորդներին տրված վարկեր	8,022,121	7,593,540
- դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,795	41,073
	8,041,916	7,634,613
Ծահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից տոկոսային եկամուտ	16,971	4,157
Վաճառքի համար մատչելի պետական արժեթղթերից տոկոսային եկամուտներ	32,106	-
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	8,090,993	7,638,770
Տոկոսային ծախս		
<i>Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններից տոկոսային ծախս</i>		
- փոխառու միջոցներ	2,404,547	2,227,076
- ստորադաս փոխառություն	162,854	141,849
	2,567,401	2,368,925
Ծահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից տոկոսային ծախս	371,989	14,879
Բանկերի հետ կնքած ռեպո համաձայնագրերի դիմաց տոկոսային ծախսեր	26,299	-
Ընդամենը տոկոսային ծախս	2,965,689	2,383,804
Չուտ տոկոսային եկամուտ մինչև տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումներից կորուստների գծով ծախսը	5,125,304	5,254,966

18. Չուտ օգուտ/(վնաս) արտարժույթային գործառնություններից

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Դիվիդ, գուտ	116,857	14,842
Չուտ վնաս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(31,219)	(30,610)
Ընդամենը գուտ օգուտ/(վնաս) արտարժույթային գործառնություններից	85,638	(15,768)

19. Անձնակազմի գծով ծախսեր

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատավարձ, պարգևավճարներ և այլ հատուցումներ աշխատակիցներին	2,308,814	2,334,583
Վերապատրաստման ծախսեր	13,643	7,271
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	2,322,457	2,341,854

20. Այլ գործառնական ծախսեր

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ռոյալթի և կառավարման վճարներ	745,751	605,867
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	327,173	299,257
Հիմնական միջոցների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	156,632	128,924
Ապահովագրության գծով ծախսեր	115,165	101,997
Կոմունալ ծախսեր	60,812	38,725
Անվտանգության ծախսեր	57,475	53,488
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	56,208	126,708
Գրասենյակային ծախսեր	55,064	46,680
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	45,633	33,815
Գործուղման ծախսեր	34,136	27,689
Ներկայացուցչական ծախսեր	30,239	28,568
Խորհրդատվական և այլ մասնագիտական ծառայությունների գծով ծախսեր	19,019	44,891
Գովազդի ծախսեր	2,757	5,194
Հիմնական միջոցների դուրս գրումից կորուստ	2,604	11,052
Լիցենզիայի արժեզրկումից կորուստ	-	47,631
Այլ ծախսեր	130,935	70,379
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	1,839,603	1,670,865

21. Շահութահարկ

Ընկերությունը գնահատում և գրանցում է իր ընթացիկ վճարվելիք շահութահարկը և իր ակտիվների և պարտավորությունների հարկային բազան համաձայն ՀՀ հարկային օրենսդրության, որը տարբերվում է ՀՀՄՍ-ից:

Ընկերությունն ունի որոշակի մշտական հարկային տարբերություններ, որոնք առաջանում են շահութահարկի նպատակներով չնվազեցվող որոշակի ծախսերից և շահութահարկի նպատակներով չհարկվող որոշակի եկամուտներից:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և դրանց հարկման բազաների միջև: 2015 և 2014թթ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա ժամանակավոր տարբերությունները մեծամասնորեն վերաբերում են եկամուտի և ծախսի ճանաչման համար տարբեր մեթոդների/ժամկետների կիրառությանը, ինչպես նաև որոշակի ակտիվների հարկային և հաշվեկշռային բազաների ժամանակավոր տարբերություններին:

Ստորև բերված հաշվարկներում օգտագործվում է ներկայիս հարկի դրույքաչափը՝ 20%, որը ՀՀ-ում վճարում են կորպորատիվ ձեռնարկությունները հարկվող շահույթի համար (ինչպես սահմանված է) ՀՀ հարկային օրենսդրության համապատասխան:

Ժամանակավոր տարբերությունները 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են հետևյալ աղյուսակում՝

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Չետաձգված հարկային ակտիվներ/(պարտավորություններ) հետևյալի գծով՝</i>		
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	-	(110)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	5,096	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	107,856	117,999
Հիմնական միջոցներ	2,503	(2,308)
Ոչ նյութական ակտիվներ	-	(393)
Այլ ակտիվներ	(1,330)	(4,456)
Փոխառու միջոցներ	(10,322)	(17,699)
Այլ պարտավորություններ	42,463	36,857
2015 թ. հետաձգված հարկային ակտիվ	146,266	129,890
	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Շահույթ մինչև հարկումը	78,794	714,617
Սահմանված դրույքաչափով հարկ (20%)	15,759	142,923
Մշտական տարբերություններից հարկի ազդեցությունը	9,294	920
Նախորդ տարվան վերաբերվող ընթացիկ հարկային ծախս	8,678	-
Շահութահարկի գծով ծախս	33,731	143,843
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	36,333	105,441
Նախորդ տարվան վերաբերվող ընթացիկ հարկային ծախս	8,678	-
Չետաձգված հարկային (օգուտ)/ծախս ` ճանաչված ընթացիկ տարում	(11,280)	38,402
Շահութահարկի գծով ծախս	33,731	143,843
	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չետաձգված հարկային ակտիվներ/(պարտավորություններ)		
Հունվարի 1-ի դրությամբ հետաձգված հարկային ակտիվներ	129,890	168,292
Շահույթում կամ վնասում ընթացիկ տարում ճանաչված հարկային ծախս /(օգուտ)	11,280	(38,402)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների պահուստում ճանաչված հետաձգված շահութահարկի մնացորդների տարբերություն	5,096	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետաձգված հարկային ակտիվներ	146,266	129,890

22. Պայմանական պարտավորություններ

Գործունեության բնականոն ընթացքում Ընկերությունը կնքում է հետհաշվեկշռային ռիսկեր ունեցող ֆինանսական գործիքներ, որպեսզի բավարարի հաճախորդների կարիքները: Այս ռիսկերը, որոնք ներառում են վարկային ռիսկի տարբեր աստիճաններ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Ընկերությունն հետհաշվեկշռային պարտավորությունները ստանձնելիս օգտագործում է նույն վարկային վերահսկողության և կառավարման քաղաքականությունը, ինչն օգտագործում է հաշվեկշռային գործառնությունների ժամանակ:

2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը պայմանական պարտավորությունների կորուստների համար պահուստներ չունի:

Կապիտալի պարտավորություններ: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չուներ կապիտալ ներդրման պարտավորություն (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չուներ կապիտալ ներդրման պարտավորություն):

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով: Ընկերությունը գործառնական վարձակալությամբ վարձակալում է մի շարք գրասենյակային տարածքներ: Սովորաբար վարձակալության ժամկետը տևում է 3-5 տարի, հետագայում վերակնքելու հնարավորությամբ: Վարձակալության վճարները յուրաքանչյուր 2-3 տարին մեկ ավելանում են՝ շուկայական վարձավճարներն արտացոլելու համար: Որոշակի վարձակալություններ տրվում են հավելյալ վարձավճարով, որը հիմնված է տեղական գնային ինդեքսի փոփոխությունների վրա:

Երբ Ընկերությունը հանդիսանում է վարձակալ, չդադարեցվող գործառնական վարձակալությամբ վերցված գրասենյակների ապագա նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է՝

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Մինչև 1 տարի	317,103	319,097
1-5 տարի	585,122	787,310
5 տարուց ավելի	105,537	100,798
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	1,007,762	1,207,205

Ղատական վարույթներ: Գործունեության բնականոն ընթացքում, Ընկերությունը ենթարկվում է ղատական վարույթների և բողոքների ռիսկերի: Ղեկավարությունը համոզված է, որ նման ղատական վարույթները և բողոքներն անբարենպաստ ազդեցություն չեն ունենա ֆինանսական վիճակի կամ Ընկերության ապագա գործունեության արդյունքների վրա, ուստի ֆինանսական հաշվետվություններում ոչ մի պահուստ չի ստեղծվել:

Հարկային օրենսդրություն: Հայաստանի Հանրապետության ամենաբարձր կարգավորող օրենսդրությունը, ներառյալ հարկային օրենսդրությունը, կարող է ունենալ մեկից ավելի մեկնաբանություններ: Ավելին, վտանգ կա, որ հարկային մարմինները կամայական դատողություններ կարող են անել ձեռնարկատիրական գործունեության վերաբերյալ: Եթե Ընկերության գործունեության վերաբերյալ ղեկավարության որոշակի որոշումներ հարկային մարմինների կողմից վիճարկվեն, Ընկերությունը կարող է ենթարկվել հավելյալ հարկերի, տույժերի և տուկոսների:

Սովորաբար հարկային ստուգումը վերաբերում է աուդիտի տարվան նախորդող երեք օրացուցային տարիներին:

Գործարար միջավայրը: Չարգացող երկրների ֆինանսական շուկաները, ինչպիսին է Հայաստանի Հանրապետությունը, ավելի շատ են ենթարկվում զանազան ռիսկերի, քան ավելի զարգացած երկրների շուկաները, ներառյալ տնտեսական, քաղաքական և սոցիալական և իրավական և օրենսդրական ռիսկերը: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների: Հայաստանը դեռևս գտնվում է տնտեսական և քաղաքական փոփոխությունների գործընթացում: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանը չունի այն աստիճան զարգացած գործարար և կանոնակարգային ենթակառուցվածք, որը բնորոշ է ավելի հասուն ազատ շուկայական տնտեսություններին: Ի լրումն, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել ֆինանսական շուկաների գործունեության ծավալները, ինչը թերևս չի արտացոլում ֆինանսական գործիքների արժեքները: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտ են հանդիսանում տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակը և տնտեսավարման կենտրոնացվածությունը, տարածաշրջանային անկայունությունները և միջազգային տնտեսական ճգնաժամը:

ՀՀ դրամի արժեզրկումը սկսվել է 2014թ. նոյեմբերին և շարունակվել է 2015թ. դեկտեմբերի ընթացքում: ՀՀ դրամի արժեզրկումը կախված է մի շարք գործոններից ինչպիսիք են՝ գլոբալ տնտեսական զարգացումները, առաջին հերթին՝ ԱՄՆ-ում դիտվող աճի պայմաններում ԱՄՆ դոլարի արժեզրկումն այլ զարգացող և զարգացած երկրների արժույթների համեմատ: ԱՊՀ երկրներում

իրավիճակը էլ ավելի են բարդացնում աշխարհաքաղաքական խնդիրները և նավթի գների անկումը: Այս գործոնները հանգեցրել են տնտեսական աճի կտրուկ անկման Ռուսաստանում և ազգային արժույթի արժեզրկման: Սա իր հերթին մեծացրել է ճնշումը ԱՊՀ տարածաշրջանում, ինչի արդյունքում կրճատվել են արտահանման և փոխանցումների արդյունքում դուլարային ներհոսքերը:

Համաաշխարհային ֆինանսական համակարգերում համակարգային ռիսկերը, այդ թվում՝ վարկային շուկաների իրադրության վատթարացումը կարող են բացասական ազդեցություն ունեն ընկերության կապիտալի և դրա հասանելիության, ավելի ընդհանրականորեն՝ գործունեության արդյունքների, ֆինանսական դրության և հեռանկարների վրա: Ավելին, դեռևս ամկա են անորոշություններ՝ կապված երկրների տնտեսական իրավիճակի հետ, որը կարող է հանգեցնել արտասահմանից ներհոսող դրամական միջոցների պակասորդի, ինչպես նաև հանքարդյունաբերական արտադրանքի գների անկման, որը մեծապես որոշիչ դեր է խաղում ՀՀ տնտեսության համար: Առավել խիստ զգալի շուկայական սպառնալիքների և դժվարությունների արդյունքում ՀՀ տնտեսությունը, ինչպես նաև ընկերության գործունեությունը կարող են վատթարանալ: Այնուամենայնիվ, քանի որ նման ենթադրությունների հիմքում ընկած են բազմաթիվ փոփոխական պայմաններ և անորոշություններ, դեկավարությունը հնարավորություն չունի արժանահավատ գնահատական տալ, թե նման հանգամանքները ինչ ազդեցություն կունենան ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա:

Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառում ճշգրտումների ազդեցությունը, եթե այդպիսիք կան, որոնք կարող էին անհրաժեշտ համարվել, եթե վերը նշված գործոնների ազդեցությունը դիտարկելի և արժանահավատորեն չափելի դառնար ՀՀ համար:

23. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

	Ճան.	2015. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2014. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
		Կապակցված կողմի հետ հաշվեկշիռ	Ընդհանուր կատեգորիան ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների	Կապակցված կողմի հետ հաշվեկշիռ	Ընդհանուր կատեգորիան ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն					
Այլ ակտիվներ	11	6,772	43,853		98,727
- այլ կապակցված կողմեր		6,772		-	-
Այլ պարտավորություններ	14	63,466	451,069	15,157	365,312
- մայր ընկերություն		52,969	-	15,157	365,312
- այլ կապակցված կողմեր		10,497	-	-	-
	Ճան.	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի		2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	
		Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	Ընդհանուր կատեգորիան ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների	Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	Ընդհանուր կատեգորիան ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների
Շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվություն					
Այլ գործառնական ծախսեր	20	888,265	1,839,603	652,960	1,670,865
- մայր ընկերություն (ռոյալթի և կառավարման վճարներ)		745,751	-	605,867	-
- այլ կապակցված կողմեր (տեղեկատվական և այլ ծառայություններ)		142,514	-	47,093	-
	Ճան.	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի		2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	
		Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	Ընդհանուր կատեգորիան ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների	Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	Ընդհանուր կատեգորիան ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների
Ղեկավար անձնակազմի վարձատրություն	19				
- կարճաժամկետ վճարումներ աշխատակիցներին		183,008	2,322,457	167,866	2,341,854

2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության առանցքային ղեկավար անձնակազմը բաղկացած է եղել 3 պաշտոնից:

24. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը

ՏՐՄՍ-ն սահմանում է իրական արժեքը որպես գումար, որով ակտիվը կարող է վաճառվել կամ պարտավորությունը փոխանցվել շուկայի մասնակիցների միջև սովորական պայմաններով ընթացող գործարքում չափման ամսաթվի դրությամբ: Այստեղ ներկայացված գնահատումները պարտադիր կերպով չեն արտացոլում այն գումարները, որոնք ԸՆկերությունը կարող է ստանալ որոշակի գործիքի շուկայական փոխանակման արդյունքում:

Այնուամենայնիվ, անհրաժեշտ է տրամաբանորեն մեկնաբանել շուկայական տվյալները, գնահատված իրական արժեքը որոշելու համար: Հայաստանի Հարապետության շուկան կարելի է բնութագրել որպես զարգացող, և տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել ֆինանսական շուկաներում գործունեության ծավալները: Ծուկայի գնանշումները կարող են հնացած լինել կամ արտացոլել վաճառքի գործարքների կրճատում և արդյունքում չեն արտացոլի ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները: Դեկավարությունն օգտագործել է շուկայի ամբողջ հասանելի տեղեկատվությունը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը գնահատելիս:

ԸՆկերության՝ շարունակական հիմունքներով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը. ԸՆկերության որոշ ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ չափվում են իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է նշված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի որոշման մեթոդները (մասնավորապես՝ օգտագործված գնահատման մեթոդները և ելակետային տվյալները):

Ֆինանսական ակտիվներ/ ֆինանսական պարտավորություններ	Իրական արժեք		Ֆինանսական ակտիվներ / ֆինանսական պարտավորություններ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ֆինանսական ակտիվներ/ ֆինանսական պարտավորություններ
	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ/ պարտավորություններ – արտարժույթային ակտիվներ	4,144	106,065	Մակարդակ 3	2եղչված դրամական հոսքեր. Ապագա դրամական հոսքերը գնահատվում են՝ հիմք ընդունելով \$որվարդային փոխարժեքները և պայմանագրով սահմանված \$որվարդային դրույքաչափերը, զեղչված այն դրույքաչափով, որն արտացոլում է տարբեր պայմանագրային կողմերի վարկային ռիսկերը	\$որվարդային փոխարժեքները՝ օգտագործելով գնողունակության համարժեքության և տոկոսադրույքի համարժեքության միասնությունը	Որքան բարձր են \$որվարդային փոխարժեքները, այնքան բարձր է իրական արժեքը:
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	948,971	-	Մակարդակ 1	Գնանշումներ ակտիվ շուկայում	4/2	4/2
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ/ պարտավորություններ – արտարժույթային ակտիվներ	(91,991)	-	Մակարդակ 3	2եղչված դրամական հոսքեր. Ապագա դրամական հոսքերը գնահատվում են՝ հիմք ընդունելով \$որվարդային փոխարժեքները և պայմանագրով սահմանված \$որվարդային դրույքաչափերը, զեղչված այն դրույքաչափով, որն արտացոլում է տարբեր պայմանագրային կողմերի վարկային ռիսկերը	\$որվարդային փոխարժեքները՝ օգտագործելով գնողունակության համարժեքության և տոկոսադրույքի համարժեքության միասնությունը	Որքան բարձր են փոխարժեքները, այնքան բարձր է իրական արժեքը:

Ֆինանսական ակտիվների մակարդակ 3-ի իրական արժեքով չափումների համեմատագրումը ներկայացված է ստորև՝

	Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	
	2015թ.	2014թ.
1 հունվարի	106,065	-
Ընդամենը օգուտներ կամ վնասներ		
- Շահույթում կամ վնասում	(333,078)	102,693
Մարումներ	139,166	3,372
31 դեկտեմբերի	(87,847)	106,065

Ընկերության՝ ոչ շարունակական հիմունքներով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը. Հաշվի առնելով մի շարք ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կարճաժամկետ բնույթը՝ ղեկավարությունը կարծում է, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքները մոտ են դրանց իրական արժեքին: Որոշակի այլ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գծով ղեկավարությունն օգտագործում է գեղչված դրամական հոսքերը՝ իրական արժեքը գնահատելու համար: Այս գնահատված դրամական միջոցների հոսքերի գեղչման համար օգտագործված տոկոսադրույքները հիմնված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պետական պարտատոմսերի եկամտաբերության կորի վրա, գումարած արժույթը, գործիքի ժամկետայնության, կոնտրագենտի վարկային ռիսկի վրա:

25. Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալն՝ ապահովելու Ընկերության գործունեության անընդհատության սկզբունքը, միևնույն ժամանակ առավելագույնի հասցնելով շահագրգիռ կողմերի հատույցը ներգրավված և սեփական միջոցների հավասարակշռության օպտիմալացման ճանապարհով:

ՀՀ կենտրոնական բանկը Ընկերության համար սահմանում և վերահսկում է կապիտալի պահանջները: Ըստ ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված՝ ներկայումս գործող կապիտալի պահանջների, ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունները 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պետք է ապահովեն 150,000 հազար ՀՀ դրամ նվազագույն բաժնետիրական կապիտալ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 150,000 հազար ՀՀ դրամ):

Համաձայն ՀՀ ԿԲ կանոնակարգային պահանջների, որոնք ուժի մեջ են մտել 2011թ.-ին, վարկային կազմակերպությունները, որոնք իրականացնում են արտարժույթի փոխանակման գործառնություններ կանխիկով, վարկային մարումներից բացի այլ պատճառներով, պարտավոր են ապահովել կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցությունը (կապիտալի հարաբերակցության կանոնադրական պահանջ) նվազագույնից բարձր մակարդակում: 2013թ.-ին Ընկերությունն իր կանոնադրությունում կատարել է փոփոխություն՝ սահմանելով արտարժույթի փոխանակման գործառնությունները որպես գործունեության առանձին տեսակ, այդպիսով՝ Ընկերությունը պարտավոր է իր կանոնադրական կապիտալի և կապիտալի հարաբերակցության պահանջը պահպանել և կատարել համապատասխան չափում: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի ընդհանուր պահանջը կազմում է 1,000,000 հազար ՀՀ դրամ՝ 10% նվազագույն կապիտալի հարաբերակցությամբ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 600,000 հազար ՀՀ դրամ՝ 10% նվազագույն կապիտալի հարաբերակցությամբ):

Հետևյալ աղյուսակը վերլուծում է Ընկերության կապիտալ ռեսուրսները կապիտալի համարժեքության նպատակներով՝ համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված սկզբունքների:

	31 դեկտեմբերի 2015թ. աուդիտ չարված	31 դեկտեմբերի 2014թ. աուդիտ չարված
Սկզբնական կապիտալ	5,263,044	5,476,588
Լրացուցիչ կապիտալ	-	-
Ընդամենը կապիտալ	5,263,044	5,476,588
	-	-
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	29,810,590	26,901,980
Կանոնադրական կապիտալի հարաբերակցությունը (%)	18%	20%
Կանոնակարգային նվազագույն պահանջը կանոնադրական կապիտալի հարաբերակցության գծով (%)	10%	10%
Համապատասխանություն նվազագույն բաժնետիրական կապիտալի պահանջներին	Խախտումներ չեն արձանագրվել 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Խախտումներ չեն արձանագրվել 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Տնօրինությունը վերանայում է կապիտալի կառուցվածքը կիսամյակային կտրվածքով: Ընկերության կապիտալի համարժեքությունը սահմանվում և վերահսկվում է՝ օգտագործելով ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված սահմանաչափերը: Որպես նման վերանայման մի մաս, Խորհուրդը դիտարկում է կապիտալի ինքնաթեքը և կապիտալի յուրաքանչյուր դասին առնչվող ռիսկերը: Խորհրդի առաջարկությունների հիման վրա Ընկերությունն իր ընդհանուր կապիտալի կառուցվածքը կառուցում է շահաբաժինների վճարման, նոր բաժնետոմսերի թողարկման, ինչպես նաև նոր պարտքի կամ գործող պարտքի մարման միջոցով: Ի լրումն, Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալը՝ պայմանագրային պահանջների իրականացման համար:

26. Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն Ընկերության բիզնեսի հիմնարար տարրերից է և Ընկերության գործունեության էական բաղկացուցիչը: Ընկերության գործունեությանը բնորոշ հիմնական ռիսկերն են՝

- վարկային ռիսկը,
- իրացվելիության ռիսկը,
- շուկայական ռիսկը:

Ընկերությունն ընդունում է, որ անհրաժեշտ է ունենալ ռիսկերի կառավարման արդյունավետ և նպատակային գործընթացներ: Նշվածն իրականացնելու համար Ընկերությունը ստեղծել է ռիսկերի կառավարման հայեցակարգ, որի հիմնական նպատակն է պաշտպանել Ընկերությունը ռիսկերից և թույլ տալ նրան հասնելու իր գործունեության նպատակներին:

Ընկերության ռիսկերի կառավարման նպատակների սահմանման և քաղաքականությունների մշակման ընդհանուր պատասխանատվությունը կրում է Տնօրենների Խորհուրդը: Տնօրենների Խորհրդի ընդհանուր նպատակն է սահմանել քաղաքականություններ, որոնք հնարավորինս կնվազեցնեն ռիսկերն առանց անհարկի վատթարացնելու Ընկերության մրցունակությունն և ճկունությունը: Պահպանելով վերջնական պատասխանատվությունը՝ այն միաժամանակ փոխանցել է իրավասություններն Ընկերության ֆինանսական բաժնին՝ նախագծելու և գործարկելու գործընթացներ, որոնք կապահովեն նպատակների և քաղաքականությունների արդյունավետ իրականացումը:

Ընկերության ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը սահմանված են՝ Ընկերության ռիսկերի հայտնաբերման և վերլուծության նպատակով, որը թույլ կտա սահմանել ռիսկերի և վերահսկողությունների համապատասխան սահմանաչափեր, վերահսկել ռիսկերը և ապահովել սահմանաչափերի հետ համապատասխանությունը: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը վերանայվում են կանոնավոր կերպով՝ շուկայի

պայմանների, առաջարկվող ապրանքների և ծառայությունների փոփոխությունների արտացոլման նպատակով: Վերապատրաստման և կառավարման ստանդարտների միջոցով Ընկերությունը նպատակ ունի կառուցել համակարգված և կառուցողական վերահսկողական միջավայր, որտեղ աշխատակիցները կպատկերացնեն իրենց դերը և պարտականությունները:

Վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե պորտֆելի և թե գործարքների մակարդակով կառավարվում և վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների և ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (այսուհետ՝ ԱՊԿԿ) միջոցով: ԱՊԿԿ-ն պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման քաղաքականության, ընթացակարգերի մշակման, վերահսկողության և օրենսդրական/կանոնակարգային դաշտում առկա ռիսկերի վերահսկողության համար և գնահատում է դրանց ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա: Այս մոտեցումը թույլ է տալիս Ընկերությանը նվազեցնել ՀՀ ներդրումային միջավայրի փոփոխությունների դեպքում Ընկերությանը սպառնացող հնարավոր կորուստները:

Վարկային ռիսկ

Ընկերությունը ենթակա է վարկային ռիսկի, այն է՝ ռիսկ, որ ֆինանսական գործիքի մի կողմը չի կատարի իր պարտավորությունը՝ ֆինանսական կորուստներ պատճառելով մյուս կողմին:

Ընկերության հիմնական գործունեությունը միկրովարկերի տրամադրումն է: Համապատասխանաբար, վարկային ռիսկը մեծագույն կարևորություն ունի միկրոֆինանսավորման կազմակերպությունների ռիսկերի կառավարման մեջ: Չգալի ֆինանսական վնասներից խուսափելու համար Ընկերությունը կիրառում է տարբեր մեթոդներ վարկային ռիսկերը որոշելու և արդյունավետորեն կառավարելու նպատակով:

Միկրոֆինանսավորման ոլորտը ընդհանուր առմամբ հակված է վարկային ռիսկի՝ հաճախորդներին տրամադրվող վարկերի և բանկային ավանդների միջոցով: Ինչ վերաբերում է հաճախորդներին տրված վարկերին, այս ռիսկը կենտրոնացած է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Ռիսկերի կառավարումը և մոնիտորինգն իրականացվում է սահմանված լիազորությունների շրջանակներում: Այս գործընթացներն իրականացվում են Վարկային կոմիտեների և Ընկերության Տնօրենների խորհրդի կողմից: Նախքան որևէ հայտի կազմումը Վարկային կոմիտեի կողմից, բոլոր առաջարկությունները վարկային գործընթացի վերաբերյալ (վարկառուի սահմանաչափի հաստատում կամ վարկային պայմանագրերի մեջ ուղղումների կատարում և այլն) վերանայվում և հաստատվում են վարկային բաժնի կողմից: Առօրյա ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է վարկային բաժնի ղեկավարի և ներքին վերահսկողության բաժինների կողմից:

Ընկերության վարկային քաղաքականությունը սահմանված է Վարկային ձեռնարկում, որտեղ հստակ սահմանված են բոլոր առնչվող ընթացակարգերը և պահանջները համապատասխան վերահսկողական մեխանիզմների հետ մեկտեղ, ներառյալ վարկի տրամադրումը, չվճարված վարկերի մոնիտորինգը և այլն:

Վարկային կոմիտեն վերլուծող մարմինն է, որը պատասխանատու է վարկային հայտերում ամփոփված տեղեկատվությունը վերլուծելու և վարկային ռիսկերը հնարավորինս նվազեցնելու համար: Վարկային կոմիտեն Ընկերության ներսում անկախ մարմին է, որը լիազորված է կայացնելու վերջնական որոշում վարկային հայտը ֆինանսավորելու կամ մերժելու վերաբերյալ:

Վարկային կոմիտե ներկայացվող տեղեկատվության ճշգրտությունը վարկային մասնագետի պատասխանատվությունն է, ով լրացնում է նախնական հայտը դիմողի բիզնեսի և վարկային ռիսկերի պատշաճ ուսումնասիրությունից հետո: Ի վերջո Վարկային կոմիտեի անդամները գնահատում են հայտի համապատասխանությունը սահմանված չափանիշներին (դիմողի վարկային պատմությունը, ֆինանսական վիճակը, մրցակցային ունակությունը և այլն):

Յուրաքանչյուր մասնաճյուղ պարտավոր է կիրառել Ընկերության վարկային քաղաքականությունները և ընթացակարգերը՝ Ընկերության վարկային կոմիտեից ստացված վարկային հաստատման սահմանաչափի շրջանակներում: Յուրաքանչյուր մասնաճյուղի մենեջեր վարկային բոլոր տեսակի խնդիրների վերաբերյալ զեկուցում է տնօրինությանը և վարկային

կոմիտեին: Յուրաքանչյուր մասնաճյուղ պատասխանատու է իր վարկային պորտֆելի որակի և կատարողականի համար, ինչպես նաև իր պորտֆելի ներսում առկա ռիսկերի վերահսկողության և մոնիտորինգի համար: Ներքին աուդիտը իրականացնում է մասնաճյուղերի և Ընկերության վարկային գործընթացների կանոնավոր աուդիտներ:

Ընկերության վարկային բաժինը ուսումնասիրում է ժամկետանց վարկերի վերլուծությունը և հետամուտ է լինում ժամկետանց մնացորդներին: Դեկավարությունը, հետևաբար, տեղին է համարում ժամկետանց վարկերի և այլ վարկային ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկությունների տրամադրումը:

Ընկերությունը բաշխում է վարկային ռիսկի մակարդակը՝ սահմանափակելով մեկ վարկառուի գծով կամ վարկառուների խմբի գծով, ինչպես նաև ըստ տնտեսության և աշխարհագրական սեգմենտների ռիսկի չափերը: Վարկային ռիսկի սահմանաչափերն ըստ վարկառուի և ըստ վարկատեսակի հաստատում է Տնօրենների խորհուրդը: Վարկառուի գծով ռիսկը հետագայում սահմանափակվում է ենթասահմանաչափերով, որոնք վերաբերում են հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերին և սահմանվում են վարկային կոմիտեի կողմից: Փաստացի ռիսկերի համապատասխանությունը սահմանաչափերին հսկվում է օրական կտրվածքով՝ ապահովելու համար, որ Ընկերության կողմից սահմանված վարկային սահմանաչափերը և վարկունակության ուղեցույցները չեն խախտվում:

Ըստ նպատակահարմարության, և վարկերի մեծ մասի դեպքերում, Ընկերությունն ընդունում է գրավ կամ անձնական երաշխավորություն: Այնուամենայնիվ, վարկերի զգալի մասն անհատական են, որտեղ այսպիսի ապահովության միջոցներ չեն կարող ձեռք բերվել: Այսպիսի ռիսկերը մոնիտորինգի են ենթարկվում շարունակական հիմունքով և ենթակա են տարեկան կամ ավելի հաճախակի վերանայումների:

Վերանայված պայմաններով վարկեր: Վերանայված պայմաններով վարկերն իրենցից ներկայացնում են վարկեր, որոնք վերակառուցվել են՝ վարկառուի ֆինանսական դրության վատթարացման արդյունքում, և Ընկերությունը կատարել է զիջումներ, որոնք այլապես չէր դիտարկի: Վարկի վերակառուցման դեպքում այն մնում է այդ կատեգորիայում անկախ նրանից, որ վերակառուցումից հետո դրա կատարողականը եղել է բավարար:

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում.

	<u>31 դեկտեմբերի, 2015թ.</u>	<u>31 դեկտեմբերի, 2014թ.</u>
Հաճախորդներին տրված վարկեր	763,757	182,198

Արժեզրկման պահուստ: Ընկերությունը սահմանում է պահուստ արժեզրկումից կորուստների գծով, որն իրենից ներկայացնում է վարկային պորտֆելում կրած վնասների գնահատումը: Այս պահուստի հիմնական բաղկացուցիչը իրենից ներկայացնում է վարկերի գծով կորուստների խմբակային պահուստ, որը սահմանված է Ընկերության համասեռ ակտիվների գծով՝ կապված այն վնասների հետ, որոնք հաշվեզրվել են, սակայն չեն վերագրվել վարկերին:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափը: Ընկերության վարկային ռիսկի առավելագույն չափը զգալիորեն տատանվում է և կախված է և անհատական ռիսկերից, և ընդհանուր շուկայական տնտեսության ռիսկերից:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է վարկային ռիսկի առավելագույն չափը հաշվեկշռային ֆինանսական ակտիվների գծով: Հաշվեկշռային ֆինանսական ակտիվների գծով առավելագույն ռիսկը հավասար է այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքին՝ նախքան որևէ հաշվանցում կամ գրավի ազդեցություն հաշվի առնելը:

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	627,333	2,187,739
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	4,144	106,065
Հաճախորդներին տրված վարկեր	28,240,546	26,237,732
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	948,971	-
	29,820,994	28,531,536

Հետհաշվեկշռային ռիսկ: Ընկերությունը սկզբունքայնորեն կիրառում է միևնույն ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը հետհաշվեկշռային ռիսկերի համար, ինչը կիրառում է հաշվեկշռային ռիսկերի համար:

Աշխարհագրական համակենտրոնացում: Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական համակենտրոնացումը 2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև՝

	Հայաստանի Հանրապետություն	ՏՀԿ երկրներ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,190,298	-	1,190,298
Հաճախորդներին տրված վարկեր	28,240,546	-	28,240,546
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	948,971	-	948,971
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	30,379,815	-	30,379,815
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ			
Փոխառու միջոցներ	2,247,744	20,458,282	22,706,026
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	138,170	-	138,170
Ստորադաս փոխառություն	1,231,024	-	1,231,024
Պարտավորություններ հետզևման պայմանագրերով	914,599	-	914,599
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	4,531,537	20,458,282	24,989,819
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների զուտ դիրքը	25,848,278	(20,458,282)	5,389,996
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր	4,144	(91,991)	(87,847)
Զուտ դիրքը	25,852,422	(20,550,273)	5,302,149

Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական համակենտրոնացումը 2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև՝

	Հայաստանի Հանրապետություն	ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,658,188	-	2,658,188
Հաճախորդներին տրված վարկեր	26,237,732	-	26,237,732
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	28,895,920	-	28,895,920
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ			
Փոխառու միջոցներ	-	22,486,767	22,486,767
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	112,070	-	112,070
Ստորադաս փոխառություն	-	1,206,843	1,206,843
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	112,070	23,693,610	23,805,680
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների զուտ դիրքը	28,783,850	(23,693,610)	5,090,240
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր	106,065	-	106,065
Զուտ դիրքը	28,889,915	(23,693,610)	5,196,305

Ընկերությունը իրականացնում է բազմաթիվ գործարքներ, որտեղ գործընկերները վարկանշված չեն միջազգային վարկանշային գործակալությունների կողմից: Ընկերությունը մշակել է ներքին մոդելներ, որոնք թույլ են տալիս նրան որոշելու գործընկերների վարկանիշները, որոնք համադրելի են միջազգային վարկանիշային գործակալությունների վարկանիշների հետ:

Ընկերությունում մշակվել է վարկառուի գնահատման սքորինգային մոդել՝ փոքր և միջին ձեռնարկատիրությունները գնահատելու և դրանց վարկավորման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելու նպատակով: Սքորինգային մոդելը մշակվել է ստանդարտ վարկատեսակների համար և ներառում է վարկառուների արդյունավետության հիմնական ցուցանիշները՝ ֆինանսական վիճակը, վարկառուների հետ հարաբերությունները, կառավարման որակը, նպատակային օգտագործումը, տեղը, վարկային պատմությունը, գրավը և այլն:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկի կառավարումը: Իրացվելիության ռիսկը վերաբերում է բավարար միջոցների առկայությանը՝ բավարարելու ավանդների հետվերադարձման և այլ ֆինանսական պարտավորվածությունների գծով պահանջները, երբ փաստացի այդ ֆինանսական գործիքների ժամկետը լրանում է:

Ընկերության մոտեցումը իրացվելիության կառավարման խնդրին կայանում է նրանում, որպեսզի հնարավորինս ապահովվի բավարար իրացվելիություն պարտավորությունների մարման համար, թե ընթացիկ, և թե սթրեսային իրավիճակներում, առանց Ընկերության վարկանիշին անընդունելի վնաս հասցնելու կամ կորուստներ առաջացնելու:

ԱՊԿԿ-ն վերահսկում է այս տեսակի ռիսկերը ժամկետայնության վերլուծության միջոցով՝ որոշելով Ընկերության ռազմավարությունը հաջորդ ֆինանսական ժամանակաշրջանի համար: Ընթացիկ իրացվելիությունը կառավարվում է գանձապետի կողմից, ով վարում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների պորտֆելը, որը հիմնականում բաղկացած է կարճաժամկետ ավանդներից, ընթացիկ իրացվելիության աջակցման և դրամական հոսքերի օպտիմալացման նպատակով:

Իրացվելիության և տոկոսադրույքի ռիսկի վերլուծությունը ներկայացված է հետևյալ աղյուսակում: Ստորև ներկայացվածը հիմնված է Ընկերության ղեկավար անձնակազմին տրամադրված ներքին տեղեկատվության վրա:

«ՖԻՆԲԱ» ՈՒՆԻԿԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ
 Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
 (Հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	Ընդամենը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ					
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	0.2%	627,333	-	-	627,333
Հաճախորդներին տրված վարկեր	35.04%	389,258	3,241,816	13,722,307	28,240,546
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	6.9%	948,971	-	-	948,971
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվներ		1,965,562	3,241,816	13,722,307	29,816,850
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ		562,965	-	-	562,965
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ		562,965	-	-	562,965
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		2,528,527	3,241,816	13,722,307	30,379,815
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ					
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>					
Փոխառու միջոցներ	9.83%	502,473	3,225,060	5,637,311	16,243,371
Ստորադրաս փոխառություն	14.14%	-	-	1,231,024	1,231,024
Պարտավորություններ հետզման պայմանագրերով	11.90%	914,599	-	-	914,599
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		1,417,072	3,225,060	6,868,335	18,388,994
<i>Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ</i>					
Փոխառու միջոցներ	15.18%	3,750,900	2,713	1,838,292	6,462,655
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		3,750,900	2,713	1,838,292	6,462,655
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		138,170	-	-	138,170
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ		138,170	-	-	138,170
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		5,306,142	3,227,773	8,706,627	24,989,819
Տոկոսադրույքի զգայունության տարբերություն		(3,202,410)	14,043	5,015,680	3,137,888
Տոկոսադրույքի զգայունության կուտակային տարբերություն		(3,202,410)	(3,188,367)	1,827,313	4,965,201
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ					
Հաճախառն մարվող արժույթային սվոփեր		4,144	-	-	91,991
Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության տարբերություն		(2,773,471)	14,043	5,015,680	3,229,879
Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային իրացվելիության տարբերություն՝ աճողական կարգով		(2,773,471)	(2,759,428)	2,256,252	5,486,131

«ՖԻՆԲԱ» ՈՒՆԻԿԵՐՍԱԼ ԿԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ
 Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
 (Հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	Ընդամենը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ					
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7.04%	2,187,739	-	-	2,187,739
Հաճախորդներին տրված վարկեր	32.73%	742,869	3,248,390	13,146,033	26,237,732
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվներ		2,930,608	3,248,390	13,146,033	28,425,471
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ		470,449	-	-	470,449
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ		470,449	-	-	470,449
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		3,401,057	3,248,390	13,146,033	28,895,920
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ					
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>					
Փոխառու միջոցներ	11.43%	760,337	1,807,398	3,659,948	15,434,806
Ստորադաս փոխառություն	14.14%	-	-	19,418	1,206,843
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		760,337	1,807,398	3,679,366	16,641,649
<i>Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ</i>					
Փոխառու միջոցներ	12.27%	7,124	656,394	2,395,092	7,051,961
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		7,124	656,394	2,395,092	7,051,961
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		112,070	-	-	112,070
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ		112,070	-	-	112,070
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		879,531	2,463,792	6,074,458	23,805,680
Տոկոսադրույքի զգայունության տարբերություն		2,163,147	784,598	7,071,575	(5,287,459)
Տոկոսադրույքի զգայունության կուտակային տարբերություն		2,163,147	2,947,745	10,019,320	4,731,861
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ					
Համախառն մարվող արժույթային ակտիվներ		-	106,065	-	-
Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության տարբերություն		2,521,526	890,663	7,071,575	(5,287,459)
Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային իրացվելիության տարբերություն՝ աճողական կարգով		2,521,526	3,412,189	10,483,764	5,196,305

Ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային իրացվելիության տարբերություն՝ աճողական կարգով. Ստորև ներկայացված աղյուսակը ներկայացնում է Ընկերության ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծությունը ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների: Վերը նշված գումարները փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքների համար՝ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով, ենթակա են փոփոխման, եթե փոփոխական տոկոսադրույքներում փոփոխությունները տարբերվեն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում որոշված տոկոսադրույքների գնահատականներից: Արժեզրկված ակտիվները ներկայացված են հաշվեկշռային արժեքներով՝ հանած արժեզրկման գծով պահուստը և հիմնված են դրամական միջոցների ներհոսքի ակնկալվող ժամկետների վրա: Ինչպես ներկայացված է ծան. 13 - ում, հաշվետու ամսաթվի դրությամբ փոխառու միջոցների գծով պայմանագրային դրույթների խախտման համար պաշտոնապես ստացված զիջումների բացակայության պայմաններում, ղեկավարությունը դասակարգել է 3,566,139 հազար դրամ գումարով փոխառու միջոցները որպես ցպահանջ (2014թ. զրո): Ղեկավարությունը հաստատուն համոզվածություն ունի այն մասին, որ այս զիջումները պաշտոնապես կստացվեն փոխառուներից և նշված փոխառու միջոցների գծով դրամական հոսքերը տեղի կունենան ըստ դրանց պայմանագրով նախատեսված ժամկետների:

	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	Ընդամենը	Հաշվեկշռային արժեք 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>							
Փոխառու միջոցներ	9.83%	131,723	3,234,728	6,958,865	7,693,731	18,019,047	16,243,371
Ստորադաս փոխառություն	14.14%	-	-	1,385,219	-	1,385,219	1,231,024
Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրերով	11.9%	914,599	-	-	-	914,599	914,599
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		1,046,322	3,234,728	8,344,084	7,693,731	20,318,865	18,388,994
<i>Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ</i>							
Փոխառու միջոցներ	15.18%	4,987,293	15,286	2,014,552	913,173	7,930,304	6,462,655
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		4,987,293	15,286	2,014,552	913,173	7,930,304	6,462,655
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ</i>							
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		138,170	-	-	-	138,170	138,170
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ		138,170	-	-	-	138,170	138,170
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ		6,171,785	3,250,014	10,358,636	8,606,904	28,387,339	24,989,819

	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	Ընդամենը	Հաշվեկշռային արժեք 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>							
Փոխառու միջոցներ	11.43%	880,754	1,893,149	4,440,403	9,844,213	17,058,519	15,434,806
Ստորադաս փոխառություն	14.14%	-	-	152,056	1,342,812	1,494,868	1,206,843
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		880,754	1,893,149	4,592,459	11,187,025	18,553,387	16,641,649
<i>Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ</i>							
Փոխառու միջոցներ	12.27%	8,403	689,239	2,968,738	4,515,212	8,181,592	7,051,961
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		8,403	689,239	2,968,738	4,515,212	8,181,592	7,051,961
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ</i>							
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		112,070	-	-	-	112,070	112,070
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ		112,070	-	-	-	112,070	112,070
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ		1,001,227	2,582,388	7,561,197	15,702,237	26,847,049	23,805,680

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերության շահույթները կամ կապիտալը կամ իր գործունեության նպատակներին հասնելու կարողությունը կվատթարանան շուկայական տոկոսադրույթներում և գներում փոփոխությունների կամ դրանց անկայունության պատճառով: Շուկայական ռիսկն ընդգրկում է տոկոսադրույթի և արժուպային ռիսկերը: Փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել Ընկերության ռիսկերի գնահատման մոտեցումներում կամ ռիսկի աստիճանում, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարման և չափման մեթոդներում:

Տոկոսադրույթի ռիսկ: Ընկերության դրամական հոսքերի տոկոսային վերլուծությունը իրենից ներկայացնում է ռիսկ, որ ֆինանսական ակտիվի ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն շուկայում առկա տոկոսադրույթների փոփոխությունների արդյունքում, և տոկոսադրույթի ռիսկի իրական արժեքն իրենից ներկայացնում է ռիսկ, որ ֆինանսական գործիքի արժեքը կտատանվի շուկայում գերակշռող տոկոսադրույթներում տեղի ունեցող փոփոխությունների արդյունքում՝ թե արժեքի, և թե դրամական միջոցների հոսքի ռիսկի գծով:

Տոկոսադրույթի զգայունություն: Ընկերությունը կառավարում է իրական արժեքով տոկոսադրույթի ռիսկը՝ պարբերաբար գնահատելով պոտենցիալ կորուստները, որոնք կարող են առաջանալ շուկայական պայմանների անբարենպաստ փոփոխություններից: Ընկերության ղեկավարությունը իրականացնում է Ընկերության ընթացիկ ֆինանսական գործունեության մոնիտորինգ, գնահատում է Ընկերության իրական արժեքով տոկոսադրույթի փոփոխությունների զգայունությունը և դրա ազդեցությունն Ընկերության շահութաբերության վրա:

Զգայունության վերլուծություններն իրականացվել են՝ հիմք ընդունելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ոչ ածանցյալ գործիքների գծով տոկոսադրույթի ռիսկը:

Լողացող տոկոսադրույթով պարտավորությունների համար վերլուծությունները պատրաստվել են՝ ենթադրելով, որ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ չմարված պարտավորության գումարն այդպիսին է եղել ամբողջ տարվա ընթացքում: Հիմնական ղեկավար անձնակազմին տոկոսադրույթի ռիսկի փոփոխությունը ներկայացնելիս օգտագործվում է 200 բազիսային կետով ած կամ նվազում, և ներկայացնում է ղեկավարության գնահատականը՝ տոկոսադրույթի գծով հնարավոր փոփոխությունների վերաբերյալ:

Եթե տոկոսադրույթները լինեին 200 բազիսային կետով ավելի բարձր կամ ցածր, և բոլոր մնացած փոփոխականները լինեին հաստատուն, ապա Ընկերության եկամուտը 2015թ. ավարտված տարվա համար կաճեր/կնվազեր 151,255 հազար ՀՀ դրամի չափով (2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար՝ 46,660 հազար ՀՀ դրամի չափով):

Արտարժույթի ռիսկ: Արտարժույթի ռիսկը սահմանվում է որպես ֆինանսական գործիքի արժեքի տատանումն արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով: Ընկերության ֆինանսական վիճակն և դրամական հոսքերը ենթակա են գերիշխող արտարժույթի փոխարժեքի տատանումների ազդեցության ռիսկին:

ԱՊԿԿ-ն վերահսկում է արտարժույթի ռիսկը՝ կառավարելով արժուպային բաց դիրքն ԱՄՆ դոլարի արժեքավազման և այլ մակրոտնտեսական ցուցանիշների գնահատումների հիման վրա, ինչն Ընկերությանը հնարավորություն է տալիս նվազագույնի հասցնել վնասներն ազգային արժույթի նկատմամբ փոխարժեքի զգալի տատանումներից: Գանձապետն իրականացնում է Ընկերության արժուպային բաց դիրքի ամենօրյա մոնիտորինգ:

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Ընկերության վրա 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

	<u>Դրամ</u>	<u>ԱՄՆ դոլար</u>	<u>Այլ</u>	<u>Ընդամենը</u>
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	521,629	600,412	68,257	1,190,298
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15,574,235	12,666,311	-	28,240,546
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	948,971	-	948,971
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	16,095,864	14,215,694	68,257	30,379,815
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Փոխառու միջոցներ	7,446,242	15,259,784	-	22,706,026
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	74,727	63,443	-	138,170
Ստորադաս փոխառություն	-	1,231,024	-	1,231,024
Պարտավորություններ հետզևման պայմանագրերով	914,599	-	-	914,599
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	8,435,568	16,554,251	-	24,989,819
Հաշվեկշռային բաց դիրք	7,660,296	(2,238,557)	68,257	5,389,996
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ				
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր	(2,990,347)	2,902,500	-	(87,847)
Բաց դիրք	4,669,949	563,943	68,257	5,302,149

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Ընկերության վրա առ 31 դեկտեմբերի 2014թ. ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

	<u>Դրամ</u>	<u>ԱՄՆ դոլար</u>	<u>Այլ</u>	<u>Ընդամենը</u>
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	671,598	1,811,904	174,686	2,658,188
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16,835,026	9,402,706	-	26,237,732
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	17,506,624	11,214,610	174,686	28,895,920
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Փոխառու միջոցներ	12,098,689	10,388,078	-	22,486,767
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	95,745	16,325	-	112,070
Ստորադաս փոխառություն	-	1,206,843	-	1,206,843
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	12,194,434	11,611,246	-	23,805,680
Հաշվեկշռային բաց դիրք	5,312,190	(396,636)	174,686	5,090,240
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ				
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր	(844,449)	979,388	(28,874)	106,065
Բաց դիրք	4,467,741	582,752	145,812	5,196,305

Արտարժույթի ռիսկի զգայունություն

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է Ընկերության զգայունությունը ՀՀ դրամ/ ԱՄՆ դոլար փոխարժեքի 20% աճի կամ նվազման հանդեպ: Տվյալ 20%-ն իրենից ներկայացնում է այն զգայունակության տոկոսը, որն օգտագործվում է արտարժույթային ռիսկը հիմնական ղեկավար անձնակազմին ներկայացնելիս և իրենից ներկայացնում է արտարժույթի փոխարժեքի ողջամտորեն հնարավոր փոփոխությունն ըստ ղեկավարության գնահատականի: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն վճարման ենթակա արտարժույթով գնանշված դրամական միավորները և ճշգրտում է դրանց փոխարկումը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ՝ արտարժույթի փոխարժեքների 20% փոփոխության տեսանկյունից: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է արտաքին վարկերը, որոնց դեպքում վարկի գնանշումը կատարված է վարկատուի կամ վարկառուի գործառնական արժույթից տարբեր արժույթով: Ստորև նշված դրական թիվը նշանակում է շահույթի կամ կապիտալի տարրի աճ այն դեպքերում, երբ ՀՀ դրամն արժևորվում է ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ 20%-ի չափով:

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Շահույթի կամ վնասի վրա ազդեցությունը	(112,789)	(116,550)
Կապիտալի վրա ազդեցությունը	(112,789)	(116,550)

Ձգայունության վերլուծության սահմանափակումները: Վերը նշված աղյուսակում բերված է առանցքային ենթադրության փոփոխության ազդեցությունը այլ ենթադրությունների անփոփոխ պայմանների դեպքում: Իրականում ենթադրությունների, ինչպես նաև այլ գործոնների միջև գոյություն ունի փոխադարձ կապ: Չարկ է նաև նշել, որ այս զգայունությունները ոչ գծային են, և ավելի մեծ կամ փոքր ազդեցությունները չպետք է միջարկվեն (ինտերպոլյացիա) կամ արտարկվեն (էքստրապոլյացիա) այս արդյունքներից:

Ձգայունության վերլուծությունում հաշվի չի առնվում այն հանգամանքը, որ Ընկերության ակտիվները և պարտավորությունները ակտիվորեն կառավարվում են: Ի լրումն, Ընկերության ներկայիս ֆինանսական դիրքը կարող է տարբեր լինել այն ժամանակ, երբ որևէ իրական շուկայական շարժ տեղի ունենա: Օրինակ, Ընկերության ֆինանսական ռիսկերի կառավարման ռազմավարությունը նպատակ ունի կառավարելու շուկայական տատանումների ազդեցությանը ենթակա լինելը: Երբ ներդրումային շուկաներն անցնում են զանազան շեմային մակարդակներից, Ընկերության ղեկավարության արձագանքը կարող է ներառել այնպիսի գործողություններ, ինչպիսիք են ներդրումների վաճառքը, ներդրումային պորտֆելի բաշխվածության փոփոխությունը և այլ կանխարգելիչ միջոցառումներ: Չետևաբար, ենթադրությունների իրական փոփոխության ազդեցությունը կարող է որևէ ազդեցություն չունենալ պարտավորությունների վրա, մինչդեռ ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվառվում են շուկայական արժեքով: Այս հանգամանքներում, ակտիվների և պարտավորությունների տարբեր չափման հիմունքները կարող են հանգեցնել բաժնետիրական կապիտալի տատանումների:

Ձգայունության վերլուծության այլ սահմանափակումները ներառում են հիպոթետիկ շուկայական շարժերի կիրառումը պոտենցիալ ռիսկերը ներկայացնելու նպատակով, որոնք ընդամենը ներկայացնում են Ընկերության տեսակետը մոտակա ժամանակների շուկայական հնարավոր փոփոխությունների վերաբերյալ, որոնք չեն կարող կանխատեսվել որևէ հավաստիությամբ, ինչպես և այն ենթադրությունը, որ բոլոր տոկոսադրույքները շարժվում են համանմանորեն:

Գնային ռիսկեր: Գնային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի արժեքը կտատանվի շուկայական գների փոփոխության արդյունքում անկախ նրանից, թե փոփոխությունները հետևանք են առանձին արժեթղթին կամ դրա թողարկողին բնորոշ գործոնների, թե շուկայում շրջանառվող բոլոր արժեթղթերի վրա ազդող գործոնների: Ընկերությունը ենթարկվում է իր ապրանքների կամ ծառայությունների շուկայական գների փոփոխության ռիսկին, որոնք ենթակա են թե՛ ընդհանուր, և թե՛ յուրահատուկ շուկայական տատանումների:

Ընկերությունը կառավարում է գնային ռիսկը այն պոտենցիալ կորուստների պարբերաբար գնահատման միջոցով, որոնք կարող են առաջանալ շուկայական պայմանների անբարենպաստ փոփոխություններից, ինչպես նաև սահմանելով և պահպանելով համապատասխան վնասների կանխարգելման սահմանաչափեր և միջակայքերի (մարժաներ) և գրավի պահանջներ: Ընկերության չտրամադրված վարկային պարտավորվածությունների գծով հնարավոր վնասների գումարը հավասար է այդ պարտավորվածությունների ընդհանուր գումարին: Այնուամենայնիվ, վնասի հավանական գումարը ավելի փոքր է քան այդ գումարը, քանի որ պարտավորվածությունների մեծ մասը պայմանական են՝ կախված մի շարք պայմաններից, որոնք սահմանված են վարկային պայմանագրերում:

Գործառնական ռիսկ: Գործառնական ռիսկն այն հնարավոր կորուստների ռիսկն է, որը կառաջանա համակարգերի թերություններից, մարդկային սխալից, կեղծիքից կամ արտաքին միջավայրի իրադարձություններից: Երբ վերահսկողությանը չի հաջողվում կատարել իր գործառնականությունները, գործառնական ռիսկերը կարող են վնասել Ընկերության հեղինակությանը, ունենալ իրավական կամ կանոնակարգիչ հետևանքներ, կամ հանգեցնել ֆինանսական կորուստների: Ընկերությունը չի կարող ակնկալել, որ կբացառի բոլոր գործառնական ռիսկերը, սակայն ջանքեր է ձեռնարկում կառավարելու դրանք, ինչպես վերահսկողական հայեցակարգի, այնպես էլ հնարավոր ռիսկերի մոնիտորինգի և դրանց հակազդման միջոցով: Վերահսկողությունը ներառում է պարտականությունների արդյունավետ տարանջատում, մուտքի հասանելիության, լիազորման և համադրման ընթացակարգեր, աշխատակազմի կրթության և գնահատման գործընթացներ:

27. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Փոխառու միջոցների գծով երեք վարկատուների հետ պայմանագրային դրույթների խախտման առնչությամբ ընկերությունը ստացել է մեկ վարկատուի կողմից գիջման տրամադրման վերաբերյալ հաստատում, իսկ մնացած վարկատուների հետ ստորագրել է փոփոխված պայմանագրեր կամ եղել է բանակցման և ստորագրման ընթացքում՝ նպատակ ունենալով ապահովել համապատասխանություն փոխառու միջոցների գծով պայմանագրային դրույթների հետ:

«Ֆինքա»

**Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն
Վիակ բաժնետիրական ընկերություն**

Ֆինանսական Հաշվետվություններ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

ԲՈՎԱՆՂԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ղեկավարության հայտարարությունը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և հաստատման պատասխանատվության վերաբերյալ 2

Անկախ աուդիտորական հաշվետվություն 3

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 5

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն 2014 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար 6

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 2014 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար 7

Դրամական միջոցների հոսքի մասին հաշվետվություն 2014 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար 8

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 2014թ. ՂԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ 9

1. Ընկերությունը 9
2. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն 10
3. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումների հետ կապված անորոշության հիմնական աղբյուրները 21
4. Նոր և վերանայված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների կիրառումը 23
5. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ 30
6. Հաճախորդներին տրված վարկեր 31
7. Հիմնական միջոցներ 34
8. Ոչ նյութական ակտիվներ 35
9. Այլ ակտիվներ 35
10. Փոխառու միջոցներ 35
11. Այլ պարտավորություններ 36
12. Ստորադաս փոխառություններ 36
13. Բաժնետիրական կապիտալ 37
14. Զուտ տոկոսային եկամուտ 37
15. Զուտ (վնաս)/օգուտ արտարժույթային գործառնություններից 38
16. Անձնակազմի գծով ծախսեր 38
17. Այլ գործառնական ծախսեր 38
18. Շահութահարկ 38
19. Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ 40
20. Պայմանական պարտավորություններ 40
21. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ 42
22. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը 43
23. Կապիտալի ռիսկի կառավարում 44
24. Ռիսկերի կառավարում 45

Ղեկավարության հայտարարությունը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և հաստատման պատասխանատվության վերաբերյալ

Ղեկավարությունը պատասխանատու է «ՖԻՆՔԱ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ Ընկերություն) 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական վիճակը, գործունեության արդյունքները, դրամական միջոցների հոսքերը և սեփական կապիտալում փոփոխությունները ճշմարիտ ներկայացնող, Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին (այսուհետ «ՖՀՄՍ») համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է՝

- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճ ընտրության և կիրառման համար,
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ ներկայացվող տեղեկատվության համապատասխանության, վստահելիության, համեմատականության և հասկանալիության համար,
- Լրացուցիչ բացահայտումների տրամադրման համար, երբ ՖՀՄՍ-ի հատուկ պահանջների համապատասխանությունը բավարար չէ, որպեսզի օգտագործողները պատկերացում կազմեն որոշակի գործարքների էության, Ընկերության ֆինանսական վիճակի և ֆինանսական գործունեության այլ միջոցառումների և դրույթների վերաբերյալ, և
- Ընկերության գործունեության անընդհատությունն ապահովելու կարողության գնահատման համար:

Ղեկավարությունը նաև պատասխանատու է

- Ընկերության ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության և ապահովության մշակման, ներդրման և պահպանման համար,
- Համապատասխան հաշվապահական գրանցումներ վարելու համար, որոնք բավարար կլինեն Ընկերության գործառնությունները արտացոլելու և ներկայացնելու և ցանկացած ժամանակ Ընկերության ֆինանսական վիճակը ողջամիտ ձգտությամբ բացահայտելու համար, ինչպես նաև հնարավորություն կընձեռեն Ղեկավարությանը հավաստիանալու, որ Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ՖՀՄՍ-ներին,
- ՀՀ օրենսդրության և հաշվապահական ստանդարտների պահանջներին համապատասխան հաշվապահական հաշվառում վարելու համար,
- Ընկերության ակտիվների անվտանգության ապահովման համար խելամիտ քայլերի իրականացման համար, և
- Խարդախությունների և նմանատիպ այլ երևույթների բացահայտման և կանխարգելման համար:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատված են իրապարակման համար 2015թ. մարտի 13-ին:

Ստորագրված է Ընկերության ղեկավարության անունից՝

Հրաչյա Թոխմախյան
Գործադիր տնօրեն

Արտակ Միքայելյան
Գլխավոր հաշվապահ

31 մարտի, 2015թ.
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

ԱՆՎԱՆ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«ՖԻՆՔԱ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին և տնօրենների խորհրդին

Մեր կողմից իրականացվել է «ՖԻՆՔԱ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ 31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտված հաշվետու տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և այլ ծանոթագրություններ:

Դեկլարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Դեկլարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով դեկլարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք զերծ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունն է մեր կողմից անցկացված աուդիտի արդյունքում կարծիք արտահայտել ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մեր կողմից իրականացված աուդիտը համապատասխանում է Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է, որ մենք հետևենք էթիկայի կանոններին և աուդիտը պլանավորենք և իրականացնենք՝ ֆինանսական հաշվետվություններն էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու մասին ողջամիտ հավաստիացում ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են ֆինանսական հաշվետվություններում և համապատասխան ծանոթագրություններում արտացոլված տվյալները հիմնավորող փաստերի ձեռքբերման նպատակով մշակված ընթացակարգեր, որոնց ընտրությունը կախված է խարդախությունների և սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվություններում էական խեղաթյուրումների ռիսկերի առկայության վերաբերյալ աուդիտորական գնահատումներից: Ռիսկերի գնահատումները կատարելիս աուդիտորը մշակում է համապատասխան ընթացակարգեր՝ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության գնահատման, այլ ոչ թե ընկերության ողջ ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք կազմելու համար: Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են նաև կիրառված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների և դեկլարության կողմից կատարված գնահատումների, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

«Դելոյթ» անվանումը վերաբերում է երաշխիքով սահմանափակված «Դելոյթ» թուշ թոմսուցու կիսիթեր» քրիտանական մասնավոր ընկերությանը, ինչպես նաև դրա անուամ ֆիլիանսերի գանցը ներկայացնող ցանկացած մեկ կամ մի քանի կազմակերպության, որոնցից յուրաքանչյուրն իրենից ներկայացնում է առանձին և անկախ իրավաբանական անձ: «Դելոյթ» թուշ թոմսուցու կիսիթեր»-ի, կրա անդամ ֆիլիանսերի և իրավական կառուցվածքի մասին տեղեկատվություն ստանալու համար այցելեք www.deloitte.com/about: ԱՊԲ-ում «Դելոյթ»-ի իրավական կառուցվածքի վերաբերյալ տեղեկատվություն ստանալու համար այցելեք www.deloitte.am/about:
© 2015 «Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ: Բոլոր իրավունքները պաշտպանված են:

Կարծիք

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «ՖԻՆՔԱ» Ունիվերսալ Կարկային Կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության ֆինանսական վիճակը, և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ իսկաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների:

Մրրուհի Հակոբյան
Չորձադիր տնօրեն

Արվինտ Դևոյդյան
Աուդիտի ղեկավար

Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն
Դելոյթ Արմենիա ՓԲԸ
31 մարտի, 2015թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

(հազար դրամ)	Ծան.	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5	2,658,188	1,534,370
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	19	106,065	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	6	26,237,732	22,871,716
Շահութահարկի գծով ընթացիկ ակտիվներ		3,954	-
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	18	129,890	168,292
Հիմնական միջոցներ	7	548,998	539,253
Ոչ նյութական ակտիվներ	8	149,873	133,196
Այլ ակտիվներ	9	98,727	110,236
Ընդամենը ակտիվներ		29,933,427	25,357,067
Պարտավորություններ			
Փոխառու միջոցներ	10	22,486,767	18,952,858
Շահութահարկի գծով ընթացիկ պարտավորություններ		-	60,753
Այլ պարտավորություններ	11	365,312	425,007
Ստորադաս փոխառություն	12	1,206,843	1,028,968
Ընդամենը պարտավորություններ		24,058,922	20,467,586
Սեփական կապիտալ	13		
Բաժնետիրական կապիտալ		4,905,960	4,491,710
Զբաղիչված շահույթ		968,545	397,771
Ընդամենը սեփական կապիտալ		5,874,505	4,889,481
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		29,933,427	25,357,067

Ֆինանսական հաշվետվությունները 2015թ. մարտի 31-ին ստորագրվել են Ընկերության
ղեկավարության անունից

Հրաչյա Թոխմախյան
Գործադիր տնօրեն

Արտակ Միքայելյան
Գլխավոր հաշվապահ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն 2014 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար դրամ)	Ծան.	2014թ.	2013թ.
Տոկոսային եկամուտ	14	7,638,770	6,153,509
Տոկոսային ծախս	14	(2,383,804)	(2,004,756)
Զուտ տոկոսային եկամուտ մինչև տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից կորուստների գծով ծախսը		5,254,966	4,148,753
Տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից կորուստների գծով ծախս	6	(399,479)	(278,284)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		4,855,487	3,870,469
Վարձավճարային և կոմիսիոն ծախսեր		(42,969)	(25,165)
Զուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից	19	102,693	(5,065)
Զուտ (վնաս)/օգուտ արտարժույթային գործառնություններից	15	(15,768)	10,964
Այլ եկամուտ		1,949	4,558
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտ/(ծախս)		45,905	(14,708)
Գործառնական եկամուտ		4,901,392	3,855,761
Անձնակազմի գծով ծախսեր	16	(2,341,854)	(2,264,951)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	7, 8	(177,715)	(164,054)
Այլ գործառնական ծախսեր	17	(1,667,206)	(1,479,517)
Ընդամենը գործառնական ծախսեր		(4,186,775)	(3,908,522)
(Վնաս)/շահույթ՝ մինչև շահութահարկը		714,617	(52,761)
Շահութահարկի գծով (ծախս)/ օգուտ	18	(143,843)	12,942
Տարվա զուտ շահույթ/(վնաս) և համապարփակ եկամուտ/ (վնաս)		570,774	(39,819)

Ֆինանսական հաշվետվությունները 2015թ. մարտի 31-ին ստորագրվել են Ընկերության ղեկավարության անունից

Հրաչյա Թոխմախյան
Գործադիր տնօրեն

Արտակ Միքայելյան
Գլխավոր հաշվապահ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 2014 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար դրամ)	Ծան.	Բաժնետիրական կապիտալ	Զբաղիված Շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ		4,491,710	733,656	5,225,366
Տարվա զուտ և համապարփակ վնաս		-	(39,819)	(39,819)
Հայտարարված շահաբաժիններ	13	-	(296,066)	(296,066)
Մնացորդը 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		4,491,710	397,771	4,889,481
Տարվա զուտ շահույթ և համապարփակ եկամուտ		-	570,774	570,774
Հասարակ բաժնետոմսերի թողարկում	13	414,250	-	414,250
Մնացորդը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		4,905,960	968,545	5,874,505

Ֆինանսական հաշվետվությունները 2015թ. մարտի 31-ին ստորագրվել են Ընկերության ղեկավարության անունից

Հրաչյա Թոխմախյան
Գործադիր տնօրեն

Արտակ Միքայելյան
Գլխավոր հաշվապահ

Ղրամական միջոցների հոսքի մասին հաշվետվություն 2014 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար դրամ)	Ծան.	2014 թ.	2013թ.
Գործառնական գործունեությունից ղրամական միջոցների հոսքեր			
Տարվա զուտ շահույթ /(վնաս)		570,774	(39,819)
Ճշգրտումներ՝			
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված շահութահարկի գծով ծախս/(օգուտ)		143,843	(12,942)
Տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից կորուստ		399,479	278,284
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկումից վնաս		58,683	-
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից զուտ չիրացված օգուտ		(106,065)	-
Զուտ փոփոխություններ հաշվեգրված տոկոսագումարներում		(156,314)	752,236
Մաշվածություն և ամորտիզացիա		177,715	164,054
Արտարժույթային գործառնություններից զուտ վնաս/(օգուտ)		30,610	(3,350)
Գործառնական գործունեությունից ղրամական միջոցների ներհոսք նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները		1,118,725	1,138,463
Գործառնական ակտիվներում կամ պարտավորություններում փոփոխություններ			
Հաճախորդներին տրված վարկերի աճ		(2,271,198)	(6,114,808)
Այլ ակտիվների նվազում		16,629	103,102
Այլ պարտավորությունների (նվազում)/աճ		(61,457)	126,155
Ղրամական միջոցների արտահոսք գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկի պարտավորությունների գծով վճարումները		(1,197,301)	(4,747,088)
Վճարված շահութահարկ		(170,148)	(90,984)
Գործառնական գործունեությունում օգտագործված ղրամական միջոցների զուտ հոսքեր		(1,367,449)	(4,838,072)
Ներդրումային գործունեությունից ղրամական միջոցների հոսքեր			
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(178,363)	(275,243)
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(84,457)	(47,833)
Ներդրումային գործունեությունում օգտագործված ղրամական միջոցների զուտ հոսքեր		(262,820)	(323,076)
Ֆինանսական գործունեությունից ղրամական միջոցների հոսքեր			
Բաժնետոմսերի թողարկումից մուտքեր		414,250	-
Բաժնետոմսերի դիմաց վճարված շահաբաժիններ		-	(296,066)
Փոխառու միջոցներից մուտքեր		12,411,634	13,435,633
Փոխառու միջոցների մարումներ		(10,205,362)	(8,900,360)
Ֆինանսական գործունեությունից ղրամական միջոցների զուտ հոսքեր		2,620,522	4,239,207
Փոխարժեքի տատանումների ազդեցությունն արտարժույթով պահվող ղրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		133,565	3,387
Ղրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ /(նվազում)		1,123,818	(918,554)
Ղրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեսկզբի դրությամբ	5	1,534,370	2,452,924
Ղրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեվերջի դրությամբ	5	2,658,188	1,534,370

Ֆինանսական հաշվետվությունները 2015թ. մարտի 31-ին ստորագրվել են Ուկերության ղեկավարության անունից

Հրաչյա Թոխամախյան
Գործադիր տնօրեն

Արտակ Միքայելյան
Գլխավոր հաշվապահ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 2014թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ

1. ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«ՖԻՆՔԱ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպությունը (այսուհետ՝ Ընկերություն) հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն, որի 100% բաժնետոմսերը պատկանում են FINCA Microfinance Coöperatief U.A-ին: Ընկերության գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից և այն գործունեություն է իրականացնում 2006թ. մարտի 28-ին տրված N13 արտոնագրի համաձայն:

Ընկերությունը զբաղվում է միկրոֆինանսավորմամբ և տրամադրում է անհատական բիզնես վարկեր, ինչպես նաև խմբային և գյուղատնտեսական համապարտ պատասխանատվությամբ միկրո վարկեր: Վարկերը տրամադրվում են ինչպես տեղական արժույթով, այնպես էլ արտարժույթով:

Ընկերության գրանցման հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Ազաթանգեղոսի փող., 2ա:

2014թ.ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը ՀՀ-ում ուներ 35 մասնաձյուղ (2013թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 28 մասնաձյուղ):

Ընկերության հիմնադիրը և վերջնական վերահսկողն է՝ FINCA International, Inc. միկրոֆինանսավորվման հաստատությունների ցանցը, որի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Վաշինգտոնում և որն ունի մասնաձյուղեր/դուստր ընկերություններ աշխարհի 21 երկրներում: 2011թ.ն FINCA International Inc.-ը FINCA Microfinance Coöperatief U.A-ին (սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերակցություն (կոոպերատիվ) որի պաշտոնական գրասենյակը գտնվում է Նիդեռլանդների Ամստերդամ քաղաքում) փոխանցել է Ընկերության 100% բաժնետոմսերը (թվով 136,472 բաժնետոմս) որպես ընկերակցության անդամակցության փայավճար:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընկերակցության անդամներն են՝

1. FINCA Microfinance Holding Company LLC սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը գրանցված է ԱՄՆ-ի Ղեկավեր նահանգում, գրանցման հասցեն՝ ԱՄՆ, Ղեկավեր 19808, Վիլմինգտոն, բն. 400, Սենթըրվիլ խճուղի 2711: FINCA Microfinance Holding Company LLC-ն ունի 99 քվե՝ որպես ընկերակցության A դասի անդամ և 1 քվե որպես ընկերակցության Բ դասի անդամ:
2. FINCA International LLC՝ սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը գրանցված է ԱՄՆ-ի Մերիլենդ նահանգում, գրանցման հասցեն՝ ԱՄՆ, Մերիլենդ 21202, Բալթիմոր, 11 Իսթ Չեյս փողոց: FINCA International LLC -ն ունի 1 քվե՝ որպես ընկերակցության Բ դասի անդամ:

2014 և 2013 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ FINCA Microfinance Holding Company LLC -ի բաժնետերերն են հանդիսացել՝

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Առաջին մակարդակի բաժնետերեր/թողարկված բաժնային կապիտալին տիրապետողներ	%	%
FINCA International LLC	62.08%	60.80%
International Finance Corporation (Միջազգային ֆինանսական կորպորացիա)	14.60%	14.80%
KfW	9.07%	9.49%
Nederlandse Financierings Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V.	7.42%	7.76%
Credit Suisse Microfinance Fund Management Company	3.02%	3.16%
ASN-NOVIB FONDS	1.71%	1.79%
Triodos Custody B.V.	1.05%	1.10%
Triodos SICAV II	1.05%	1.10%
Ընդամենը	100.00%	100.00%

Finca International Inc.-ը շահույթ չհետապնդող կազմակերպություն է՝ գրանցված Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների օրենսդրության համաձայն և որպես այդպիսին, նրա անդամները սեփականություն չունեն կազմակերպությունում, ինչպես նաև չունեն տնտեսական իրավունքներ: 2014թ. դեկտեմբերի

31-ի դրությամբ FINCA International Inc.-ի անդամները հետևյալներն են՝ Ռուպերտ Սքոֆիլդ, Ջոն Հեթչ, Ռոբերտ Հեթչ և Ռիչարդ Ուիլյամսոն: FINCA International Inc.-ը թողարկում է հրապարակայնորեն հասանելի ֆինանսական հաշվետվություններ:

«ՖԻՆՔԱ»-ի նպատակն է՝ «Օգնել անապահովներին օգնելու իրենք իրենց»: «ՖԻՆՔԱ»-ն հավատում է, որ համաշխարհային սովը և աղքատությունը չեն կարող հաղթահարվել պարզապես սնունդ բաժանելով և դրամաշնորհներով, բայց կարող են մեկընդմիջտ կրճատվել անապահով մարդկանց ինքնաաջակցման և ինքնաապահովման միջոցով:

«ՖԻՆՔԱ»-ն տրամադրում է ինքնաաջակցման հնարավորություն՝ կարիքավոր համայնքներում ստեղծելով համայնքային վերականգնվող/շրջանառվող ֆոնդեր կամ «գյուղական բանկեր» իր դուստր կազմակերպությունների միջոցով:

Դուստր կազմակերպությունները, սովորաբար, առանձին իրավաբանական անձինք են, որոնք «ՖԻՆՔԱ»-ի հետ կնքել են համապատասխան համաձայնագրեր: Փոքր վարկերը հնարավորություն են տալիս ներդրումներ կատարել անհատական կամ համայնքային շահութաբեր միկրո ձեռնարկություններում: Մասնակիցները բարելավում են իրենց վստահությունը սեփական հնարավորությունների նկատմամբ, արժանապատվության զգացումը և ստեղծում խնայողությունների ֆոնդ, որը պատկանում է համայնքին՝ որպես շարունակական ներդրումների մշտական աղբյուր:

2. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն

Համապատասխանության մասին հայտարարություն: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների համաձայն:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են այն ենթադրության հիման վրա, որ ընկերությունը գործում է անընդհատության հիմունքով և կշարունակի գործունեությունը մոտ ապագայում:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հազար ՀՀ դրամով (այսուհետ՝ հազար դրամ), եթե այլ բան նշված չէ:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են պատմական արժեքի հիման վրա, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք չափվում են իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, ինչպես ներկայացված է ստորև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում:

Պատմական արժեքը սովորաբար հիմնված է ակտիվների դիմաց տրված հատուցման իրական արժեքի վրա:

Իրական արժեքն այն գումարն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքի արդյունքում կստացվեր ակտիվը վաճառելիս, կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելիս՝ անկախ նրանից, թե արդյոք գինը ուղղակիորեն դիտարկելի է կամ գնահատվել է՝ օգտագործելով այլ գնահատման մեթոդներ: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը գնահատելիս՝ ընկերությունը հաշվի է առնում ակտիվի կամ պարտավորության բնութագրերը, եթե շուկայի մասնակիցները այդ բնութագրերը հաշվի կառնեին չափման ամսաթվի դրությամբ ակտիվի կամ պարտավորության գինը որոշելիս: Այս ֆինանսական հաշվետվություններում չափման և/կամ այլ բացահայտումների նպատակով իրական արժեքը որոշվում է նման սկզբունքներով, բացառությամբ վարձակալության գործարքներից, որոնք նկարագրված են ՀՀՄՍ 17-ում և չափումներից, որոնք թեև համանման են իրական արժեքին, սակայն իրական արժեքով չեն, մասնավորապես օգտագործման արժեքը՝ ըստ ՀՀՄՍ 36-ի:

Ի լրումն՝ ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով իրական արժեքի չափումները դասակարգվում են մակարդակ 1, 2 և 3-ի՝ ելնելով իրական արժեքի չափումներում օգտագործված սկզբնական տվյալների դիտարկելիության աստիճանից, ինչպես նաև այդ սկզբնական տվյալների իրական արժեքով չափման ամբողջական պատկերի վրա ազդեցության էականության աստիճանից: Այդ մակարդակները կարելի է նկարագրել հետևյալ կերպ՝

- Մակարդակ 1-ի դեպքում մուտքային տվյալներ են հանդիսանում ակտիվ շուկայում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների նշված գները (չճշգրտված), որոնք Ընկերությանը հասանելի են չափման ամսաթվի դրությամբ:
- Մակարդակ 2-ի մուտքային տվյալները իրենցից ներկայացնում են մակարդակ 1-ում նշված գներից տարբերվող մուտքային տվյալները, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով:
- Մակարդակ 3-ի մուտքային տվյալները իրենցից ներկայացնում են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով ոչ դիտարկելի մուտքային տվյալները:

Ընկերությունն ընդհանուր առմամբ ներկայացնում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունն ըստ իրացվելիության: Ստացվելիք և վճարվելիք գումարներին վերաբերող վերլուծությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից հետո 12 ամիսների ընթացքում (ընթացիկ) և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից ավելի քան 12 ամիսների ընթացքում (ոչ ընթացիկ) ներկայացված են Ծանոթագրություն 24-ում:

Գործառնական արժույթ: Ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված միավորները չափվում են այն տնտեսական միջավայրում գործող արժույթով, որում Ընկերությունն իրականացնում է իր գործունեությունը («Գործառնական արժույթ»): Ընկերության գործառնական արժույթը ՀՀ դրամն է (այսուհետ՝ դրամ): Դրամը նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է:

Ֆինանսական հաշվետվությունների փոխարկումը գործառնական արժույթից ներկայացման արժույթի կատարվում է հետևյալ կերպով՝

- ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքով
- եկամուտները և ծախսերը փոխարկվում են միջին տարեկան փոխարժեքով
- բաժնետիրական կապիտալը և կապիտալի այլ հոդվածները փոխարկվում են պատմական փոխարժեքով
- Արդյունքում առաջացած տարբերությունները ներկայացվում են որպես համապարփակ եկամտի տարր և ճանաչվում են անմիջականորեն սեփական կապիտալում որպես «Արտարժույթի փոխարկման գծով պահուստ»:

Հաշվանցում: Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն: Եկամուտները և ծախսերը չեն հաշվանցվում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե դա չի պահանջվում կամ թույլատրվում որևէ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտով կամ մեկնաբանությամբ և հստակ բացահայտված չէ Ընկերության հաշվապահական քաղաքականության մեջ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները ներկայացված են ստորև:

Հասույթի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտների և ծախսերի ճանաչումը: Ֆինանսական ակտիվներից տոկոսային եկամուտները ճանաչվում են, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն և եկամտի գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել: Տոկոսային եկամուտները և ծախսերը ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության (կամ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների խմբի) ամորտիզացված արժեքի հաշվարկման և համապատասխան ժամանակահատվածի կտրվածքով տոկոսային ծախսի և տոկոսային եկամտի բաշխման մեթոդն է:

Արդյունավետ տոկոսադրույթն այն դրույթն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի կամ, համապատասխան դեպքերում, ավելի կարճ ժամանակահատվածի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները գեղջում է ճշգրիտ մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության զուտ հաշվեկշռային արժեքը:

Այն դեպքերում, երբ տեղի է ունենում ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ակտիվների խմբի արժեքի նվազում արժեզրկումից կորստի հետևանքով, տոկոսային եկամուտն այդուհետև ճանաչվում է՝ կիրառելով այն տոկոսադրույքը, որը կիրառվել էր արժեզրկումից կորուստը չափելու նպատակով ապագա դրամական հոսքերը գեղջելիս:

Իրական արժեքով չափվող ակտիվների գծով ստացված տոկոսները դասակարգվում են որպես տոկոսային եկամուտ:

Ծառայության վճարների և միջնորդավճարների ճանաչումը: Վարկի տրամադրման վճարները հետաձգվում են հարակից ուղղակի ծախսումների հետ միասին և ճանաչվում են որպես վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքի ճշգրտում: Երբ հավանական է, որ վարկ տրամադրելու պարտավորությունը կհանգեցնի որոշակի պայմաններով վարկային համաձայնության, վարկային պարտավորության ստանձնման վճարները հետաձգվում են հարակից ուղղակի ծախսումների հետ միասին և հետագայում ճանաչվում որպես տրամադրված վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքի ճշգրտում: Երբ քիչ հավանական է, որ վարկ տրամադրելու պարտավորությունը կհանգեցնի որոշակի վարկային համաձայնագրի, վարկ տրամադրելու պարտավորության ստանձնման վճարները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում վարկի տրամադրման պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածի ընթացքում: Այն դեպքում, երբ վարկ տրամադրելու պարտավորությունն ավարտվում է առանց վարկի տրամադրման, ապա վարկ տրամադրելու պարտավորության վճարները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում պարտավորության ավարտի պահին: Վարկի սպասարկման վճարները եկամտագրվում են, երբ համապատասխան ծառայությունները մատուցվում են: Բոլոր այլ միջնորդավճարները ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ ծառայությունները մատուցվում են:

Ֆինանսական գործիքներ: Ընկերությունը ճանաչում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կանոնավոր կերպով գնումները և վաճառքը հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական գործիքների կանոնավոր գնումները կամ վաճառքն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվների այն գնումները կամ վաճառքը, որոնք պահանջում են ակտիվների մատակարարումը շուկայում ընդունված պայմաններով սահմանված կարգով:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Գործարքի գծով ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների ձեռքբերմանը, անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվներ: Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների՝ ա) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, գ) տրամադրված վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, դ) վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Դասակարգումը կախված է ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերման բնույթից և նպատակից և որոշվում է սկզբնական ճանաչման պահին:

ա) Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը պահվում է վաճառքի համար կամ նախատեսված է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ակտիվ:

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում տեսանելի ապագայում վաճառքի նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Ընկերության կողմից համատեղ կառավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը նախատեսված չէ կամ չի օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական ակտիվը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվներից, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ
- ֆինանսական ակտիվը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, Ընկերության փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն, և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ՀՀՄՍ 39. *Ֆինանսական գործիքներ: Ճանաչումը և չափումը* թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները ներկայացվում են իրական արժեքով՝ ներառյալ ողջ օգուտը կամ վնասները, որոնք առաջանում են եկամուտներում կամ ծախսերում ճանաչվող վերաչափման արդյունքում: Շահույթում կամ վնասում ճանաչվող զուտ օգուտը կամ վնասները ներառում են ֆինանսական ակտիվի գծով վաստակած բոլոր շահաբաժինները և տոկոսները և ներառվում են «այլ օգուտներ և վնասներ» և «տոկոսային եկամուտ» տողում, շահույթի, վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

բ) Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնց գծով Ընկերությունն ունի մինչև մարման ժամկետը պահելու հաստատուն մտադրություն և կարողություն: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումը:

Եթե Ընկերությունը որոշեր վաճառել կամ վերադասակարգել մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների զգալի մասը նախքան դրանց մարման ժամկետը (բացառությամբ հատուկ հանգամանքների առկայության), ողջ դասը կորակագրվելու և պետք է դասակարգվեր որպես վաճառքի համար մատչելի: Ավելին, Ընկերությանը կարգելվելու ընթացիկ տարում և դրան հաջորդող երկու տարիների ընթացքում դասակարգել որևէ ֆինանսական ակտիվ որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող ակտիվ:

գ) վարկեր և դեբիտորական պարտքեր: Առևտրային դեբիտորական պարտքերը, վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը, որոնք ունեն ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներ, որոնք գնանշված չեն ակտիվ շուկայում (ներառյալ բանկերից ստացվելիք միջոցներ, հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ ֆինանսական ակտիվներ) դասակարգվում են որպես «վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»: Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումը: Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը, բացառությամբ կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքերի, որոնց դեպքում տոկոսի ճանաչումը էական ազդեցություն չէր ունենա:

դ) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ են, որոնք դասակարգվում են որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ չեն դասակարգվում որպես (ա) իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, (բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ (գ) վարկեր և դեբիտորական պարտքեր:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում: Ֆինանսական ակտիվները, բացի շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից, յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջին գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշների հայտնաբերման նպատակով: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե առկա է օբյեկտիվ վկայություն այն մասին, որ ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքեր կարող են ազդեցություն ունենալ ներդրման գծով գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Որպես վաճառքի համար մատչելի դասակարգված ցուցակված կամ չցուցակված կապիտալի ներդրումներում արժեթղթի իրական արժեքի զգալի կամ տևական անկումը իր ինքնարժեքից համարվում է արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն: Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն կարող են համարվել հետևյալ հայտանիշները՝

- թողարկողի կամ կոնտրագենտի զգալի ֆինանսական դժվարությունները, կամ
- պայմանագրի խախտումը, մասնավորապես տոկոսների կամ մայր գումարի վճարման ուշացումը կամ չկատարումը, կամ
- տոկոսների կամ մայր գումարի վճարման ուշացումը կամ չկատարումը
- փոխառուի կողմից սնանկության կամ ֆինանսական վերակազմակերպման գործընթացի նախաձեռնումը, կամ
- ֆինանսական դժվարությունների արդյունքում տվյալ ֆինանսական ակտիվի գծով ակտիվ շուկայի անհետացումը:

Ֆինանսական ակտիվների որոշ կատեգորիաների համար, ինչպիսիք են վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, ակտիվները, որոնք ըստ գնահատականների առանձին արժեզրկված չեն, ի լրումն գնահատվում են նաև խմբային արժեզրկման տեսանկյունից: Վարկային պորտֆելի արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն կարող է համարվել Ընկերության նախկին փորձը վճարումների հավաքագրման գծով, հետաձգված վճարումների թվի աճը պորտֆելում ինչպես նաև ազգային կամ տեղական մակարդակում դիտարկելի փոփոխությունները, որոնք կարող են հանգեցնել դեբիտորական պարտքի անհավաքագրելիության:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման գծով ծախսի գումարը իրենից ներկայացնում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերությունը՝ զեղչված ֆինանսական ակտիվի համար սկզբնապես սահմանված տոկոսադրույքով:

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման գծով ծախսի գումարը իրենից ներկայացնում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերությունը՝ զեղչված շուկայում համանման ֆինանսական ակտիվի եկամտաբերության դրույքաչափով: Նման արժեզրկումից կորուստը ենթակա չէ հակադարձման հաջորդ ժամանակաշրջաններում:

Ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորստի չափով անմիջականորեն բոլոր ակտիվների գծով, բացառությամբ վարկերի և դեբիտորական պարտքերի, որոնց դեպքում հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է պահուստային հաշվի միջոցով: Երբ ակտիվը կամ դեբիտորական պարտքը համարվում է անհուսալի, այն դուրս է գրվում պահուստային հաշվի միջոցով: Հետագայում դուրս գրված գումարների վերականգնումը կատարվում է դրանք պահուստային հաշվին կրեդիտագրելու միջոցով: Պահուստային հաշվի հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունները ձանաչվում են եկամուտներում կամ ծախսերում:

Երբ վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, այլ համապարփակ եկամուտում ձանաչված կուտակված օգուտները կամ վնասները վերադասակարգվում են որպես տվյալ ժամանակաշրջանի շահույթ կամ վնաս:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների համար, այն դեպքում, եթե հաջորդող ժամանակաշրջանում արժեզրկումից կորուստի գումարը նվազում է և նվազեցումը կարող է օբյեկտիվորեն վերագրվել արժեզրկման ձանաչումից հետո տեղի ունեցող դեպքերի, նախկինում ձանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով այնքանով, որքանով արժեզրկման ամսաթվի դրությամբ ներդրման հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում ամորտիզացված արժեքն այն դեպքում, եթե այդ արժեզրկումը ձանաչված չլիներ:

Վերանայված վարկեր: Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են փոփոխվել մի շարք պատճառներով, ներառյալ՝ շուկայի փոփոխվող պայմանները, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոններ, որոնք չեն առնչվում հաճախորդի ներկա կամ հնարավոր վարկային դրության վատթարացման հետ: Երբ վարկի պայմանագրով նախատեսված վճարման պայմանները փոփոխվում են այն պատճառով, որ դեկավարությունը էական մտավախություններ ունի վարկառուի կողմից վարկային պարտավորությունների կատարման ունակության վերաբերյալ, ապա այս վարկերը դասակարգվում են որպես վերանայված վարկեր: Մանրածախ վարկավորման դեպքում, երբ դիտարկվում է, թե արդյոք առկա են էական մտավախություններ վարկառուի կողմից իր պայմանագրով նախատեսված վճարումների կատարման ունակության վերաբերյալ, դեկավարությունը գնահատում է հաճախորդի կողմից վճարման ուշացումների կարգավիճակը, հաշվի շարժը, մարումների պատմությունը, ընթացիկ ֆինանսական վիճակը և վճարունակության շարունակականությունը: Եթե հաճախորդը չի կատարում պայմանագրով նախատեսված վճարումները կամ ակնհայտ է, որ դրա իրականացումն անհնար է առանց վերանայման, կառաջանա էական մտավախություն նրանց կողմից

պայմանագրային պարտավորությունների կատարման վերաբերյալ, և վարկը կբացահայտվի որպես արժեզրկված, եթե տրամադրված զիջումը էական չէ և առկա չէ արժեզրկման որևէ այլ հայտանիշ:

Երբ վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխությունն իրենից ներկայացնում է զիջում տնտեսական կամ իրավական պատճառներով, որոնք առնչվում են վարկառուի ֆինանսական դժվարություններին և իրենից ներկայացնում է զիջում, որը ղեկավարությունը այլապես չէր դիտարկի, ապա վերանայված վարկը համարվում է արժեզրկված:

Վերանայված վարկը ներկայացվում է որպես արժեզրկված և արժեզրկումից կորուստները չափվում են այն ժամանակ, երբ

- տեղի են ունեցել պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխություններ այնպիսի զիջման արդյունքում, որը վարկատուն այլապես չէր դիտարկի,
- հավանական է, որ առանց զիջման, վարկառուն չէր կարողանա լիարժեքորեն կատարել իր պայմանագրային պարտավորությունները:

Վերանայված վարկը կշարունակի բացահայտվել որպես արժեզրկված, քանի դեռ առկա չէ բավարար վկայություն առ այն, որ տեղի է ունեցել ապագա դրամական հոսքերի չվճարման ռիսկի էական նվազում, և առկա չեն արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Այն վարկերի գծով, որոնք գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից խմբային հիմունքներով, այդ վկայությունը որպես կանոն իրենից ներկայացնում է վճարման պատմության համեմատումը սկզբնական կամ վերանայված պայմանների հետ, ըստ անհրաժեշտության: Այն վարկերի գծով, որոնք գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից առանձին հիմունքներով, բոլոր առկա վկայությունները գնահատվում են յուրաքանչյուր դեպքի համար առանձին:

Վերանայված վարկերը դասակարգվում են որպես չարժեզրկված, եթե վերանայումը արդյունք է վարկառուի կողմից պայմանագրային պայմանների կատարման վերաբերյալ էական մտավախությունների, սակայն վերանայման պայմանները հիմնված են ներկա շուկայական դրույքաչափերի վրա և նման վերանայման արդյունքում պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի հավաքագրումն ակնկալվում է ամբողջությամբ: Չարժեզրկված վերանայված վարկերը նաև ներառում են նախկինում արժեզրկված վերանայված վարկերը, որոնց գծով ժամանակի ընթացքում դիտվել է բավարար կատարողական, կամ որոնք գնահատվել են հիմք ընդունելով բոլոր առկա վկայություններն այն մասին, որ առկա չեն արժեզրկման մնացած այլ հայտանիշներ: Վերանայված վարկերը տարանջատվում են վարկային պորտֆելի այլ մասերից արժեզրկման խմբային հայտանիշների գնահատման համար արտացոլելու համար այս սեգմենտներում հնարավոր կորուստների ավելի բարձր ցուցանիշները: Վերանայված վարկերը տարանջատված են վարկային պորտֆելի այլ մասերից կոլեկտիվ արժեզրկման գնահատման տեսանկյունից այդ սեգմենտներում վնասի ավելի բարձր ցուցանիշը արտացոլելու նպատակով:

Որոշելիս, թե արդյոք վերակառուցված վարկը պետք է ապաճանաչվի և ճանաչվի նոր վարկ, ղեկավարությունը դիտարկում է, թե որքանով են պայմանագրի սկզբնական պայմանների փոփոխությունները հանգեցնում վարկի վերանայման, որն ընդհանուր առմամբ, կհամարվեր էականորեն տարբեր ֆինանսական գործիք: Գործոնները, որոնք ցույց են տալիս, որ վերանայված վարկը էականորեն տարբեր գործիք է, մասնավորապես ներառում են, երաշխիքների կամ վարկի պայմանների փոփոխությունը, գրավի առարկայի գծով պակաս էական փոփոխությունները, մարման դրույթների կամ կանխավճարի դրույթների ավելացումը:

Վարկերը, որոնք սահմանվել են որպես վերանայված, պահպանում են այս կարգավիճակը մինչև դրանց մարումը կամ ապաճանաչումը:

Վարկերի և կանխավճարների դուրս գրում: Վարկերի և կանխավճարների արժեզրկումից կորուստները վերագրվում են պահուստներին, երբ համարվում են անհավաքագրելի: Վարկերը և կանխավճարները դուրս են գրվում ընկերության ղեկավարության կողմից գումարների հավաքագրման ուղղությամբ իրականացված բոլոր հնարավորություններն օգտագործելուց և գրավները վաճառելուց հետո: Դուրս գրված գումարների հետագա հավաքագրումը համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում է որպես ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստներին կատարած մասհանումների վերադարձ հավաքագրման ժամանակաշրջանում:

Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչումը: Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվները, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ երրորդ կողմին է փոխանցվում ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների նկատմամբ իրավունքը: Եթե

Ընկերությունը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Ընկերությունը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվում: Եթե Ընկերությունը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, ապա Ընկերությունը պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը:

Ֆինանսական ակտիվը ամբողջությամբ ապաճանաչելիս հաշվեկշռային արժեքի և ստացված հատուցման այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում նախկինում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարի տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում:

Եթե Ընկերության շարունակվող ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի միայն մի մասով է (օրինակ՝ երբ Ընկերությունը պահպանում է փոխանցված ակտիվի մի մասը հետգնելու օպցիոնը), ապա Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվի նախկին հաշվեկշռային արժեքը բաշխում է այն մասի, որն այն շարունակում է ճանաչել շարունակվող ներգրավվածության ներքո, և այն մասի միջև, որն այն այլևս չի ճանաչում՝ փոխանցման ամսաթվի դրությամբ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա: Այլևս չճանաչվող մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի և այլևս չճանաչվող մասի դիմաց ստացված հատուցման և դրա վրա բաշխված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարների տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված օգուտը կամ վնասը բաշխվում է այն մասի, որը շարունակվում է ճանաչվել, և այլևս չճանաչվող մասի միջև՝ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա:

Ֆինանսական պարտավորություններ և թողարկված բաժնային գործիքներ

Որպես պարտք կամ սեփական կապիտալ դասակարգումը: Ընկերության կողմից թողարկված պարտքային և բաժնային գործիքները դասակարգվում են որպես ֆինանսական պարտավորություն կամ սեփական կապիտալ՝ ելնելով պայմանագրային դրույթների էությունից և ֆինանսական պարտավորության և բաժնային գործիքի սահմանումից:

Բաժնային գործիքներ: Բաժնային գործիքը ցանկացած պայմանագիրն է, որը վկայում է ընկերության ակտիվներում մասնակցության մնացորդի վերաբերյալ՝ հանած բոլոր պարտավորությունները: Բաժնային գործիքները թողարկված ընկերությունների խմբի կողմից ճանաչվում են որպես ստացված հատկացումներ՝ առանց ուղղակի թողարկման գծով ծախսերը:

Ընկերության կողմից իր իսկ բաժնային գործիքների հետգնումը ճանաչվում է և նվազեցվում անմիջականորեն սեփական կապիտալից: Ընկերության կողմից իր իսկ բաժնային գործիքների գնման, վաճառքի, թողարկման կամ չեղարկման դեպքում շահույթում կամ վնասում օգուտ կամ վնաս չի ճանաչվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ: Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող կամ որպես այլ ֆինանսական պարտավորություններ:

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում երբ ֆինանսական պարտավորությունը պահվում է վաճառքի համար կամ դասակարգվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

- Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝
- այն ձեռք է բերվել հիմնականում կարճաժամկետ կտրվածքով հետգնման նպատակով, կամ
 - սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Ընկերության կողմից համատեղ ղեկավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
 - այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը չի նախատեսված կամ չի օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական պարտավորությունը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական պարտավորություններից, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե՝

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ
- ֆինանսական պարտավորությունը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, ընկերության փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսի և ՀՀՄՍ 39. *Ֆինանսական գործիքներ: Ճանաչումը և չափումը* թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ: Այլ ֆինանսական պարտավորությունները, ներառյալ փոխառու միջոցները, ենթակա /ստորադաս/ պարտավորությունները և այլ ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, առանց գործարքի ծախսերի:

Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ տոկոսային ծախսը ճանաչելով արդյունավետության հիմունքով:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկի մեթոդ: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն զեղչում է ապագա գնահատված կանխիկ վճարումները (ներառյալ բոլոր տեսակի միջնորդավճարները և ստացված կամ վճարված գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, գործարքի հետ կապված ծախսերը և այլ պարզևավճարներ կամ զեղչեր) ֆինանսական պարտավորության ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ (ըստ անհրաժեշտության) ավելի կարճ ժամանակահատվածում՝ հասցնելով սկզբնական ճանաչման պահին առկա գուտ հաշվեկշռային արժեքին:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչումը: Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ Ընկերության պարտականությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Երբ միևնույն փոխատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն տարբերվում են նախորդից, կամ եթե տեղի է ունեցել առկա պարտավորության պայմանների էական փոփոխություն, ապա նմանատիպ փոխանակումը կամ փոփոխությունը ճանաչվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված և վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ: Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունը կնքում է գործարքներ տարբեր ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով, այդ թվում՝ արտարժույթի սվոփեր և արտարժույթի փոխանակման պայմանագրեր:

Սվոփն իրենից ներկայացնում է կողմերի միջև որոշակի ժամանակաընթացքում վճարումների հոսքերի փոխանակման պայմանագրային համաձայնություն՝ դրանց հիմքում ընկած որոշակի ցուցանիշի նկատմամբ, օրինակ՝ տոկոսադրույքի, արտարժույթի փոխարժեքի կամ կապիտալի ինդեքսի նկատմամբ: Արժույթային սվոփի ընթացքում Ընկերությունը վճարում է որոշակի գումար մեկ արժույթով և ստանում գումար մեկ այլ արժույթով: Արժույթային սվոփերը մեծ մասամբ համախառն են վճարվում:

Նման ֆինանսական գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակով պահվող և դրանց հաշվառումն իրականացվում է ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք չափվում են իրական արժեքով: Կախված գործիքի շուկայական կամ պայմանագրային արժեքից, ինչպես նաև մի շարք այլ գործոններից, իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշումներով կամ գնային մոդելներով: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները համարվում են ակտիվներ, եթե դրանց իրական արժեքը դրական է և պարտավորություններ, եթե դրանց արժեքը բացասական է: Գործարքների շահույթը և վնասը վերոնշյալ գործիքների դեպքում գրանցվում են համապարփակ եկամտի մասին

հաշվետվություններում՝ որպես իրական արժեքով շահույթի և վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների (պարտավորությունների) գործարքներից առաջացած զուտ օգուտ կամ վնաս: Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ներառվում են օգուտում կամ վնասում:

Ընկերությունը որպես վարձակալ: Գործառնական վարձակալության վճարները ծախսագրվում են գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ որևէ այլ պարբերական հիմունք ավելի ճշգրիտ է ներկայացնում վարձակալությունից տնտեսական օգուտների ստացման ժամանակային բաշխումը: Գործառնական վարձակալության պայմանագրով նախատեսված պայմանական վարձավճարները ծախսագրվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք առաջանում են:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ: Դրամական միջոցներն և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ միջոցները, վարկային կազմակերպություններից ստացվելիք գումարները, որոնց մարման նախնական ժամկետը չի գերազանցում 90 օրը, որոնք կարճ ժամկետում կարող են փոխարկվել կանխիկի և որոնք ծանրաբեռնված չեն պայմանագրային պարտավորություններով:

Բռնագանձված ակտիվներ: Որոշակի հանգամանքներում, ակտիվները բռնագանձվում են ժամկետանց վարկերի գծով գրավադրված գույքի վրա արգելանքի կիրառման դեպքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և վաճառքի ինքնարժեքից նվազագույնով:

Հիմնական միջոցներ: Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկման կորուստները, եթե այդպիսիք կան:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա և նախատեսված է գրոյացնելու ակտիվների արժեքը դրանց օգտակար ծառայության վերջում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով հետևյալ օգտակար ծառայության ժամկետներով՝

Կապի և հաղորդակցության միջոցներ	— 3 տարի
Գրասենյակային գույք	— 5 տարի
Փոխադրամիջոցներ	— 5 տարի
Այլ հիմնական միջոցներ	— 5 տարի

Վարձակալած հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումները մաշեցվում են վարձակալության ժամկետի և օգտակար ծառայության ժամկետի նվազագույնով, եթե առկա չէ ողջամիտ համոզվածություն այն մասին, որ Ընկերությունը կստանա ակտիվի նկատմամբ սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի վերջում կամ կերկարաձգի վարձակալության ժամկետը:

Հիմնական միջոցների տարրը ապաճանաչվում է այն օտարելիս կամ, երբ այդ ակտիվի շարունակական օգտագործումից այլևս տնտեսական օգուտներ չեն ենթադրվում: Հիմնական միջոցների վաճառքից կամ շրջանառությունից դուրս բերումից առաջացած ցանկացած օգուտ կամ վնաս հաշվարկվում է որպես ակտիվի վաճառքից ստացված միջոցների և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվներ: Ոչ նյութական ակտիվները հիմնականում իրենցից ներկայացնում են համակարգչային ծրագրեր և լիցենզիաներ: Որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները, որոնք առանձին են ձեռք բերվել, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները: Ամորտիզացիան օգտակար ծառայության ժամանակահատվածում հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով, որը գնահատվում է 5-10 տարի: Օգտակար ծառայության ժամանակահատվածը և ամորտիզացիայի հաշվարկման մեթոդը վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում՝ գնահատումներում ցանկացած փոփոխություն հաշվառելով առաջընթաց կերպով: Ամորտ օգտակար ծառայության ժամկետով ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել առանձին, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ոչ նյութական ակտիվների ապաճանաչում: Ոչ նյութական ակտիվները ապաճանաչվում են դրանք օտարելիս կամ երբ այլևս դրանց օգտագործումից կամ օտարումից չեն ակնկալվում հետագա տնտեսական օգուտներ: Ապաճանաչումից օգուտները կամ վնասները չափվում են որպես ակտիվի

օտարումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում այն ժամանակաշրջանում, երբ ակտիվն ապաճանաչվում է:

Նյութական և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում, բացի գուղվիլից: Յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում Ընկերությունը վերանայում է իր նյութական և ոչ նյութական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները որոշելու համար արդյոք կա որևէ հայտանիշ, որ այս ակտիվներում եղել են արժեզրկումից կորուստներ: Եթե առկա է որևէ նմանատիպ հայտանիշ, ապա գնահատվում է ակտիվների փոխհատուցվող գումարը, որպեսզի գնահատվեն արժեզրկումից կորուստները (եթե այդպիսիք կան): Եթե առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը հնարավոր չէ որոշել, Ընկերությունը գնահատում է այն դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը, որին այդ ակտիվը պատկանում է: Եթե հնարավոր է որոշել բաշխման ողջամիտ և հետևողական հիմունք, ապա կորպորատիվ ակտիվները ևս բաշխվում են առանձին դրամաստեղծ միավորներին, այլապես դրանք բաշխվում են դրամաստեղծ ակտիվների փոքրագույն խմբին, որոնց համար կարելի է որոշել խելամիտ և հետևողական հիմունք:

Անորոշ օգտակար ծառայությամբ և օգտագործման համար դեռևս ոչ մատչելի ոչ նյութական ակտիվները ստուգվում են արժեզրկման առկայության համար առնվազն տարեկան մեկ անգամ, ինչպես նաև երբ առկա է հայտանիշ, որ ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել:
Փոխհատուցվող գումարն իրական արժեքից (հանած վաճառքի հետ կապված ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: օգտագործման արժեքը գնահատելիս ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը բերվում են ներկա արժեքի կիրառելով մինչև հարկումը տոկոսադրույք, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը, որոնցով ապագա գնահատված հոսքերը չեն ճշգրտվել:

Եթե ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է ավելի քիչ քան հաշվեկշռային արժեքը, ապա հաշվեկշռային արժեքն իջեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստն անհապաղ ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով: Վերջինիս դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Եթե հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) հաշվեկշռային արժեքն ավելացվում է մինչև վերանայված փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ավելացումից հետո հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը կորոշվեր, եթե նախորդ ժամանակաշրջաններում ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ: Արժեզրկումից կորուստի հակադարձումը անմիջապես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով, ինչի դեպքում արժեզրկումից կորուստի հակադարձումը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Հարկում. Շահութահարկի գծով ծախսը ներառում է ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը և հետաձգված հարկը:

Ընթացիկ հարկ: Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը հիմնված է տարվա հարկվող շահույթի վրա: Հարկվող շահույթը տարբերվում է համապարփակ եկամուտների մասին հաշվետվությունում ներկայացվող շահույթից եկամտի և ծախսի այնպիսի տարրերի պատճառով, որոնք հարկման կամ նվազեցման ենթակա են այլ հաշվետու ժամանակաշրջաններում, ինչպես նաև այն տարրերի, որոնք երբևէ չեն հարկվելու կամ նվազեցվելու: Ընկերության ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվարկվում են կիրառելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ուժի մեջ մտած կամ, ըստ էության, ուժի մեջ մտած հարկի դրույքաչափերը:

Հետաձգված հարկ: Հետաձգված հարկերը ճանաչվում են ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկման բազաների միջև: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով միայն այն չափով որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները: Նմանատիպ հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման պահին այնպիսի գործարքների արդյունքում, որոնք ազդեցություն չունեն ինչպես հաշվապահական, այնպես էլ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ձանաչվում են հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով կապված հիմնական միջոցների և հաճախորդներին տրված վարկերի հետ: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով, կապված վերը նշված ներդրումների հետ, ձանաչվում են միայն այն չափով, որով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունը և ժամանակավոր տարբերությունը կմարի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը պետք է վերանայվի յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվի այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները պետք է չափվեն հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումը պետք է արտացոլի հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Ընկերությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Տարվա ընթացիկ և հետաձգված հարկեր: Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ձանաչվում են ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք վերաբերում են տարրերի, որոնք ձանաչվել են այլ համապարփակ եկամուտներում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում ընթացիկ և հետաձգված հարկերը նույնպես ձանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտներում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Գործունեության հետ կապված հարկեր: Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառվում են տարբեր այլ հարկատեսակներ և, որոնց գծով գումարների հաշվարկը կապված է Ընկերության գործունեության հետ: Այս հարկերը ներառվում են համապարփակ եկամուտների մասին հաշվետվությունում՝ որպես գործառնական ծախսերի բաղադրիչ:

Պահուստներ: Պահուստները ձանաչվում են, երբ Ընկերությունն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական), որպես անցյալ դեպքերի արդյունք և հավանական է, որ Ընկերությունից կպահանջվի կատարել պարտականությունը և պարտականության գումարը հավաստիորեն կարող է գնահատվել:

Պահուստում ձանաչված գումարն իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ լավագույն գնահատականը, որը կպահանջվի ներկա պարտականությունը մարելու համար՝ հաշվի առնելով հարակից ռիսկերն և անորոշությունները: Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը պետք է իրենից ներկայացնի այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Եթե ակնկալվում է, որ որևէ այլ կողմ ամբողջությամբ կամ մասամբ փոխհատուցելու է պահուստը մարելու համար պահանջվող ծախսումները, ապա փոխհատուցումը պետք է դիտվի որպես առանձին ակտիվ, երբ ըստ էության որոշակի է, որ Ընկերության կողմից պարտականությունը մարելու դեպքում փոխհատուցումը կստացվի և փոխհատուցման գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ: Պայմանական պարտավորությունները չեն ձանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում սակայն բացահայտվում են, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսքի հավանականությունը շատ փոքր է: Պայմանական ակտիվները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, բայց դրանք բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այն դեպքերում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը համարվում է հավանական:

Արտարժույթ: Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Ընկերության գործառնական արժույթից տարբեր արժույթով (արտարժույթով) կատարված գործարքները ձանաչվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում արտարժույթով

արտահայտված դրամային հոդվածները (տարրերը) վերահաշվարկվում են այդ օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածները, վերահաշվարկվում են իրական արժեքի սահմանման օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով հաշվարկված սկզբնական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում:

Դրամական միավորների գծով փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են եկամուտներում կամ ծախսերում՝ դրանց առաջացման ժամանակաշրջանում:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման տեսանկյունից, Ընկերության գործունեության ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ԱՄՆ դոլարի օգտագործելով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա փոխարժեքները: Եկամուտների և ծախսերի հոդվածները փոխարկվում են տվյալ ժամանակահատվածի միջինացված փոխարժեքով, բացառությամբ այն դեպքի երբ տվյալ ժամանակահատվածում առկա է փոխարժեքի էական տատանում: այս դեպքում օգտագործվում են գործարքի ամսաթվի դրությամբ առկա փոխարժեքները: Առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտի մեջ և կուտակվում սեփական կապիտալում:

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստելիս Ընկերության կողմից կիրառված փոխարժեքները տարվա վերջում հետևյալն են

	Միջին փոխարժեք		Սկիզբ փոխարժեք	
	2014թ.	2013թ.	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ Դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	415.75	409.55	474.97	405.64

Գրավ: Ընկերությունը որպես հաճախորդի պարտավորությունների ապահովման միջոց ընդունում է գրավ, երբ դա նպատակահարմար է համարվում: Գրավը հիմնականում լինում է հաճախորդի ակտիվների նկատմամբ կոշտ գրավի տեսքով և Ընկերությանը վերապահում է պահանջի իրավունք այս ակտիվների նկատմամբ հաճախորդի առկա և ապագա պարտավորությունների դիմաց:

Բաժնետիրական կապիտալ: Բաժնետիրական կապիտալի համալրումները ճանաչվում են սկզբնական արժեքով: Թողարկված նոր բաժնեմասերին ուղղակիորեն վերագրելի ծախսերը, բացառությամբ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներից, նվազեցվում են սեփական կապիտալից՝ հանած շահութահարկը:

3. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումների հետ կապված անորոշության հիմնական աղբյուրները

Ընկերության հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառելիս՝ Ընկերության ղեկավարությանը անհրաժեշտ է կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնք այլ աղբյուրներից ակնհայտ չեն երևում: Գնահատումներն և դրա հետ կապված ենթադրությունները հիմնված են նախկին փորձի և այլ համապատասխան գործոնների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումներն և ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումներում փոփոխությունները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ փոփոխությունը տեղի է ունենում, եթե փոփոխությունը վերաբերում է միայն այդ ժամանակաշրջանին կամ փոփոխությունը ճանաչվում է այդ և ապագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունն ազդում է ընթացիկ և ապագա ժամանակաշրջանների վրա:

Գնահատման անորոշությունների հիմնական աղբյուրները: Ստորև ներկայացվում են ապագային վերաբերող առանցքային ենթադրությունները և ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատումներից բխող անորոշության այլ հիմնական աղբյուրները, որոնք կրում են ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների՝ հաջորդող ֆինանսական տարում էական ճշգրտումների առաջացման զգալի ռիսկ:

Վարկերի և դեբիտորական պարտքի արժեզրկում: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ դրանք արժեզրկման տեսանկյունից գնահատելու համար: Ընկերության վարկերի արժեզրկման պահուստները սահմանվում են վարկերի և դեբիտորական

պարտքերի պորտֆելում առաջացած արժեզրկումից կորուստները ճանաչելու համար: Ընկերությունը վարկերի և դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման պահուստին կատարվող մասհանումների վերաբերյալ գնահատումները դիտարկում է որպես գնահատման անորոշությունների հիմնական աղբյուր, որովհետև ա) դրանք բավականին զգայուն են մի ժամանակաշրջանից մյուսը տեղի ունեցող փոփոխությունների նկատմամբ, քանի որ հիմնված են չվճարումների չափերի և ապագա կորուստների գնահատման վերաբերյալ ենթադրությունների վրա, որոնք կատարվել են անցյալ գործունեության փորձի հիման վրա և բ) ցանկացած զգալի տարբերություն Ընկերության կողմից գնահատված կորուստների և դրանց փաստացի չափերի միջև կհանգեցնի անհրաժեշտության, որ Ընկերությունը գրանցի հավելյալ պահուստներ, որոնք կարող են ունենալ նշանակալի ազդեցություն նրա ապագա ժամանակաշրջանների ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ընկերությունը կիրառում է անհատական և խմբային գնահատումների համադրություն՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արժեզրկման պահուստին մասհանումները որոշելիս:

Անհատական գնահատումները կիրառվում են այն վարկերի և դեբիտորական պարտքերի համար, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են: Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնց մնացորդ սեփական կապիտալի 0.5%-ից ավելին է կազմում, համարվում են առանձին վերցված նշանակալի: Այն դեպքում, երբ վարկառու ունի ֆինանսական դժվարություններ, և առկա են սակավաթիվ պատմական տվյալներ՝ կառավարված համանման վարկառուների հետ, Ընկերությունը արժեզրկումից կորուստների գումարները գնահատելու համար հիմնվում է ղեկավարության դատողության վրա:

Առանձին վերցված նշանակալի վարկերն և դեբիտորական պարտքերը, որոնք արժեզրկված չեն, ինչպես նաև բոլոր այն վարկերն և դեբիտորական պարտքերը, որոնք անհատապես չեն գնահատվել, ներառվում են խմբային հիմունքով գնահատվող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի մեջ: Խմբային հիմունքով գնահատվող վարկերն և դեբիտորական պարտքերը խմբավորվում են ըստ նմանատիպ վարկային ռիսկի բնութագրիչների և կետանցվածության կարգավիճակի և գնահատվում համապատասխանաբար: Ընկերությունը ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունները գնահատում է՝ ելնելով նախկին ցուցանիշներից, հաճախորդների նախկին վարքագծից, տվյալ խմբի վարկառուների կողմից վճարումների կատարման իրավիճակի վատթարացման դիտարկելի տվյալներից, ինչպես նաև տնտեսական պայմաններից, որոնք առնչություն ունեն խմբի ակտիվների գծով պարտավորությունների չկատարման հետ: Ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատականներ՝ ելնելով վնասների նախորդ փորձից այն ակտիվների գծով, որոնք ունեն վարկային ռիսկին բնորոշ հատկանիշներ և առկա է վարկերի խմբին համանման արժեզրկման հայտանիշ: Ընկերությունը հիմնվում է ղեկավարության դատողության վրա՝ վարկերի խմբի գծով դիտարկելի տվյալները ճշգրտելու համար այնպես, որ դրանք արտացոլեն պատմական տվյալներում չարտացոլված ընթացիկ հանգամանքները: Խմբային հիմունքով գնահատման մեթոդաբանության խնդիրն է՝ ապահովել, որ արժեզրկումից կորստի պահուստը արտացոլի կորստի պատճառ հանդիսացող իրադարձությունները, որոնք արդեն տեղի են ունեցել, սակայն դեռ չեն գնահատվել անհատական հիմունքով:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստավորումը որոշվում է՝ ելնելով ներկա տնտեսական և քաղաքական հանգամանքներից: Ընկերությունը հնարավորություն չունի կանխատեսելու հանգամանքների փոփոխությունները Հայաստանում և դրանց հնարավոր ազդեցությունները ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստների պահուստի համարժեքության վրա ապագա ժամանակաշրջաններում:

2014 և 2013թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ համախառն վարկերը կազմում էին համապատասխանաբար՝ 26,500,624 և 23,039,003 հազար դրամ, իսկ պահուստը՝ համապատասխանաբար 262,892 և 167,287 հազար դրամ: 2014 և 2013թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերը ներառում են վերանայված վարկերը համապատասխանաբար 205,403 և 353,593 հազար դրամ գումարով և արժեզրկումից պահուստը՝ համապատասխանաբար 23,244 և 1,485 հազար դրամ գումարով:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ: Հիմնական միջոցները ճանաչվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և կուտակված արժեզրկումից կորուստները: Ընկերությունը վերանայում է հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում: Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը ղեկավարության դատողության խնդիր է՝ հիմնված նմանատիպ ակտիվների գծով ունեցած նախկին փորձի վրա: Ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետը որոշելիս ղեկավարությունը հաշվի է առնում ակնկալվող օգտագործումը, գնահատված տեխնիկական կամ բարոյական մաշվածությունը, ֆիզիկական մաշվածքը և ֆիզիկական միջավայրը,

որում գործարկվում է ակտիվը: Նշված հանգամանքներում կամ գնահատումներում որևէ փոփոխություն կարող է բերել ապագա մաշվածության դրույթաչափերի փոփոխության:

Հետաձգված հարկային ակտիվների իրացվելիություն: Ընկերության ղեկավարությունը վստահ է, որ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ հետաձգված հարկային ակտիվների արժեքի գնահատման պահուստի ստեղծման անհրաժեշտություն գոյություն չունի, քանի որ առավել քան հավանական է, որ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ կիրացվի: Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը 2014 և 2013թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է համապատասխանաբար 129,890 և 168,292 հազար դրամ:

Համակարգչային ծրագրերում կապիտալի ներդրումների արժեզրկում: Ընկերության ղեկավարությունը որոշել է չներառել համակարգչային ծրագրերում կապիտալ ներդրումները իր ռազմավարական ծրագրում, քանի որ Ընկերությունը չի ակնկալում ապագա տնտեսական օգուտներ այդ ներդրումից, և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ճանաչել է համակարգչային ծրագրերում կապիտալ ներդրումների արժեզրկում 47,631 հազար դրամի չափով:

4. Նոր և վերանայված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների կիրառումը

Փոփոխություններ ՖՀՄ-ներում, որոնք ազդում են ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների վրա: Ընթացիկ տարում ընդունվել են/վերանայվել են հետևյալ Ստանդարտները և դրանց մեկնաբանությունները, որոնք ազդեցություն են ունեցել սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների վրա:

- Փոփոխություններ ՖՀՄ 10, ՖՀՄ 12 և ՀՀՄ 27 ստանդարտներում: *Ներդրումային ընկերություններ.*
- Փոփոխություններ ՀՀՄ 32 ստանդարտում: Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում
- Փոփոխություններ ՀՀՄ 36 ստանդարտում: Վերականգնվող գումարների բացահայտումը ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով
- Փոփոխություններ ՀՀՄ 39 ստանդարտում: Ածանցյալ գործիքների վերաձևակերպում և հեջային հաշվառման շարունակում
- ՖՀՄԿ 21. Տուրքեր

Փոփոխություններ ՖՀՄ 10, ՖՀՄ 12 և ՀՀՄ 27 ստանդարտներում. Ներդրումային ընկերություններ: ՖՀՄ 10-ում տեղի ունեցած փոփոխությունները սահմանում են բացառություններ ներդրումային ընկերության դուստր ընկերությունների համախմբման պահանջներից: Փոխարենը, ներդրումային ընկերությունից պահանջվում է դուստր ընկերություններում ունեցած մասնակցությունը չափել իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Այս բացառությունը չի առնչվում ներդրումային ընկերության դուստր ընկերություններին, որոնք տրամադրում են ներդրումային ընկերության ներդրումային գործունեությանն առնչվող ծառայություններ:

Որպես ներդրումային ընկերություն որակվելու համար հաշվետու ընկերությունից պահանջվում է՝

- ձեռք բերել միջոցներ մեկ կամ ավելի ներդրողների կողմից՝ մասնագիտական ներդրումային կառավարման ծառայություններ տրամադրելու նպատակով,
- պարտավորություն ստանձնել ներդրող(ներ)ի հանդեպ առ այն, որ իր գործունեության նպատակը միջոցների ներդրումն է կապիտալի արժեքվորման կամ ներդրումային եկամուտ ստանալու կամ այդ երկուսի համատեղման միջոցով եկամտաբերության ապահովումն է, և
- չափել և գնահատել հիմնականում իր բոլոր ներդրումների կատարողականը իրական արժեքի սկզբունքով:

Համապատասխան փոփոխություններ են տեղի ունեցել ՖՀՄ 12 և ՀՀՄ 27-ում՝ ներդրումային կազմակերպությունների կողմից նոր բացահայտումների պահանջները արտացոլելու համար: Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չեն ունենում խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ խումբը ներդրումային ընկերություն չէ:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 32 ստանդարտում. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում: ՀՀՄՍ 32-ը պարզաբանում է ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցմանը վերաբերող պահանջները: Մասնավորապես, այս փոփոխությունները պարզաբանում են այնպիսի հասկացությունների նշանակությունը, ինչպիսիք են «ներկայումս ունի հաշվանցման իրավաբանորեն գործադրելի իրավունք» և «միաժամանակյա իրացում և մարում»:

Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չեն ունենում Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Ընկերությունը չունի ֆինանսական ակտիվներ կամ ֆինանսական պարտավորություններ, որոնք ենթակա են հաշվանցման:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 36 ստանդարտում. Կերականգնվող գումարների բացահայտումը ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով: ՀՀՄՍ 36 ստանդարտը ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի վերականգնվող արժեքի հաշվանցման պահանջը սահմանափակում է այն ժամանակահատվածներով, որոնցում արժեզրկումից կորուստը ճանաչվել է կամ հակադարձվել: Ավելին, դրանք ընդլայնում և պարզաբանում են բացահայտման պահանջները այն դեպքերում, երբ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի վերականգնվող արժեքը որոշվել է իրական արժեքից հանած իրացման գին հիմունքներով: Նոր բացահայտումները ներառում են իրական արժեքի հիերարխիան, հիմնական ենթադրությունները և գնահատման տեխնիկան, որոնք համապատասխանում են ՖՀՄՍ 13 *Իրական արժեքով չափումներ* ստանդարտով պահանջվող բացահայտումներին:

Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չեն ունենում Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Ընկերությունը չունի ֆինանսական գործիքներ, որոնք ենթակա են պահանջվող բացահայտումներին:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 39 ստանդարտում. Ածանցյալ գործիքների վերաձևակերպում և հեջային հաշվառման շարունակում: Այս փոփոխությունները թույլ են տալիս շարունակել հեջային հաշվառումը այն դեպքում, երբ ածանցյալ գործիքը վերաձևակերպվում է քլիրինգային կոնտրագենտի վրա և բավարարված են որոշակի պայմաններ: Այս փոփոխությունով նաև պարզաբանվում է, որ վերաձևակերպման արդյունքում հեջավորման գործիք հանդսացող ածանցյալ գործիքի իրական արժեքի ցանկացած փոփոխություն պետք է ներառվի հեջի արդյունավետության գնահատման և չափման գնահատման գործընթացում:

Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չեն ունենում Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Ընկերությունը չի կիրառում հեջային հաշվառում:

ՖՀՄՍ 21. Տուրքեր: Այս մեկնաբանությունը կիրառելի է պետական մարմինների կողմից կիրառվող բոլոր տեսակի վճարումների գծով, բացառությամբ շահութահարկի, որոնք լուսաբանվում են ՀՀՄՍ 12 ստանդարտով, և բացառությամբ օրենքի խախտման դեպքում կիրառվող տույժեր և տուգանքների: Մեկնաբանությունը պարզաբանում է, որ տուրքերի վճարման պարտավորությունը պետք է ճանաչվի միայն այն դեպքում, երբ պարտադրող իրադարձությունը տեղի է ունեցել, և ուղղություն է տալիս այն մասին, թե արդյոք պարտավորությունը պետք է ճանաչվի առաջընթաց սկզբունքով որոշակի ժամանակահատվածի համար, թե ամբողջությամբ պետք է ճանաչվի կոնկրետ ամսաթվի դրությամբ: Մեկնաբանությունը ազդեցություն չի ունեցել ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, բացառությամբ Ընկերության քաղաքականության մեջ տեղի ունեցած փոփոխությունների:

Ընկերությունը չի իրականացրել որևէ հրապարակված սակայն դեռևս չգործող ստանդարտի, փոփոխության կամ մեկնաբանության վաղ կիրառություն:

Հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող ՖՀՄՄ-ներ

Ընկերությունը չի կիրառել հետևյալ նոր և վերանայված ստանդարտները, որոնք հրապարակվել են , սակայն դեռևս չեն գործում.

<ul style="list-style-type: none"> • Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 19. Սահմանված հատուցումների պլաններ. Աշխատակիցների հատկացումներ • ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ 2010-2012 թվականներ • ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ 2011-2013 թվականներ 	<p>Գործում է 2014թ. հուլիսի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ 2012-2014 թվականներ • ՖՀՄՄ 14. Հետաձգված սակագնային ճշգրտումների հաշիվներ • Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 16 և ՀՀՄՄ 38 ստանդարտում: Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում • Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 27 ստանդարտում: Բաժնեմասնակցության մեթոդը առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում 	<p>Գործում է 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 16 և ՀՀՄՄ 41 ստանդարտում: Գյուղատնտեսություն: Բերքատու բույսեր 	<p>Գործում է 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Փոփոխություններ ՖՀՄՄ 11 ստանդարտում: Համատեղ գործունեությունում մասնակցության հաշվառում 	
<ul style="list-style-type: none"> • Փոփոխություններ ՖՀՄՄ 10 և ՀՀՄՄ 28 ստանդարտում: Ներդրողի և նրա հետ ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկման միջև ակտիվների վաճառք կամ հատկացում 	
<ul style="list-style-type: none"> • ՖՀՄՄ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ 	<p>Գործում է 2017թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ՖՀՄՄ 9. Ֆինանսական գործիքներ 	<p>Գործում է 2018թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:</p>

Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 19 ստանդարտում: Սահմանված հատուցումների պլաններ. Աշխատակիցների հատկացումներ: ՀՀՄՄ 19՝ Աշխատակիցների հատուցումներ ստանդարտում տեղի ունեցած փոփոխությունները հատկացնում են, թե ինչպես աշխատակիցների կամ երրորդ կողմերի հատկացումները, որոնք փոխկապակցված են ծառայության հետ, պետք է վերագրվեն ծառայության ժամանակահատվածներին: Ավելին, փոփոխությունները գործնական կիրառություն են սահմանում այն դեպքում, եթե հատկացումների գումարները կախված չեն աշխատած տարիների քանակից. նման դեպքում հնարավորություն է ընձեռվում, սակայն ոչ՝ պահանջվում, նման հատկացումները ճանաչել որպես ծառայության արժեքի նվազեցում այն ժամանակահատվածում, երբ մատուցվել է համապատասխան ծառայությունը:

Ընկերության ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունները ազդեցություն կունենան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Ընկերությունը չունի սահմանված հատուցումների պլան:

ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2010-2012 թվականներ. ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ 2010-2012թթ. թվականներում է մի շարք ՖՀՄՄ-ների փոփոխություններ, որոնք ներկայացված են ստորև:

ՖՀՄՄ 2-ի փոփոխությամբ տեղի է ունենում փոփոխություն «իրավունքի առաջացման պայմաններ» և «շուկայական պայմաններ» հասկացության սահմանման մեջ, ավելացնելով «կատարողական պայմաններ» և «ծառայության պայմաններ» հասկացությունների սահմանումները, որոնք նախկինում ներառված էին «իրավունքի առաջացման պայմանների» սահմանման մեջ:

ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ պայմանական վճարումը, որը դասակարգվելու է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն, պետք է չափվի իրական արժեքով յուրքանայուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, անկախ նրանից, թե արդյոք պայմանական վճարը ֆինանսական գործիք է համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի կամ ՖՀՄՍ 9-ի, կամ ոչ ֆինանսական ակտիվ կամ պարտավորություն է:

ՖՀՄՍ 8-ում տեղի ունեցած փոփոխություններով պահանջվում է, որպեսզի ընկերությունը բացահայտի ղեկավարության դատողությունները՝ կիրառելով ամբողջականացման չափանիշը գործառնական սեզմենտների նկատմամբ և պարզաբանվում է, որ հաշվետու սեզմենտի ընդհանուր ակտիվների համեմատագրումը ընկերության ակտիվների հետ պետք է տեղի ունենա միայն այն դեպքում, երբ սեզմենտի ակտիվները կանոնավորապես տրամադրվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնող մարմնին:

ՖՀՄՍ 13-ի եզրակացության հիմքերի վերաբերյալ փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՖՀՄՍ 13-ի թողարկումը և դրան հետևած փոփոխությունները ՀՀՄՍ 39-ում և ՖՀՄՍ 9-ում չեն հանգեցնում կարճաժամկետ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքի՝ առանց տոկոսադրույքի նշման, հաշիվ-ապրանքագրային արժեքով և առանց զեղչման չափման հնարավորության կասեցմանը, եթե զեղչման ազդեցությունը նշանակալի չէ: Այս փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում անմիջապես:

ՀՀՄՍ 16-ի և ՀՀՄՍ 38-ի փոփոխությունները վերացնում են առկա անհամապատասխանությունները կուտակված մաշվածության/ամորտիզացիայի հաշվառման գծով այն դեպքում, երբ հիմնական միջոցի միավորը կամ ոչ նյութական ակտիվը վերագնահատվում են: Ըստ վերանայված ստանդարտների պարզաբանվում է, որ համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի վերագնահատմանը համապատասխան եղանակով և որ կուտակված մաշվածությունը/ամորտիզացիան իրենից ներկայացնում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի և կուտակված մաշվածության գծով վնասների հաշվարկով դիտարկված հաշվեկշռային արժեքի միջև տարբերությունը:

ՀՀՄՍ 24-ում տեղի ունեցած փոփոխությունները պարզաբանում են, որ առանցքային ղեկավար անձնակազմի ծառայություններ տրամադրող կառավարչական կազմակերպությունը հանդիսանում է հաշվետու ընկերության հետ փոխկապակցված կողմ: Համապատասխանաբար, հաշվետու ընկերությունը պետք է բացահայտի կառավարչական կազմակերպությանը առանցքային ղեկավար անձնակազմի ծառայությունների տրամադրման դիմաց վճարված կամ վճարման ենթակա բոլոր հաշվեգրված գումարները որպես կապակցված կողմերի հետ գործարքներ: Այնուամենայնիվ, նման փոխհատուցման բացահայտում չի պահանջվում:

Ընկերության ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2011-2013 թվականներ. 2011-2013 թվականների ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումները ներառում են տարբեր ՖՀՄՍ-ների հետևյալ փոփոխությունները:

ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ստանդարտը չի կիրառվում բոլոր տեսակի համատեղ ձեռնարկումների ձևավորման հաշվառման նկատմամբ տվյալ համատեղ ձեռնարկման ֆինանսական հաշվետվություններում:

ՖՀՄՍ 13-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների խմբի զուտ հիմունքով իրական արժեքի որոշման համար պորտֆելի բացառման շրջանակը ներառում է բոլոր պայմանագրերը, որոնք կարգավորվում են և հաշվառվում են համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի կամ ՖՀՄՍ 9-ի, անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք տվյալ պայմանագրերը համապատասխանում են ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների սահմանմանը համաձայն ՀՀՄՍ 32-ի:

ՀՀՄՍ 40-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՀՀՄՍ 40-ը և ՖՀՄՍ 3-ը փոխադարձաբար բացառելի չեն, և կարող է պահանջվել այդ երկու ստանդարտների միաժամանակ կիրառումը: Համապատասխանաբար, ներդրումային գույք ձեռք բերող ընկերությունը պետք է որոշի, թե արդյոք տվյալ գույքը համապատասխանում է ներդրումային գույքի սահմանմանը՝ համաձայն ՀՀՄՍ 40-ի, և արդյոք գործարքը համապատասխանում է ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման սահմանմանը՝ համաձայն ՖՀՄՍ 3-ի:

Ընկերության ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ` 2012-2014 թվականները. 2012-2014 թվականների ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումները ներառում են տարբեր ՖՀՄՍ-ների հետևյալ փոփոխությունները:

ՖՀՄՍ 5-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ակտիվի վերադասակարգումը կամ օտարումը` վաճառքի համար պահվող ակտիվից սեփականատերերին բաշխման համար պահվող ակտիվի կամ հակառակը, չպետք է համարվի վաճառքի պլանի կամ սեփականատերերին բաշխման պլանի փոփոխություն և պետք է կիրառվեն օտարման նոր մեթոդի հանդեպ կիրառելի դասակարգման, ներկայացման և չափման պահանջները: Ավելին, այս փոփոխություններով պարզաբանվում է, որ ակտիվները, որոնք այլևս չեն համապատասխանում սեփականատերերին բաշխման համար պահվող ակտիվի չափանիշներին, պետք է դիտարկվեն նույն կերպ, ինչ ակտիվները, որոնք դադարում են դասակարգվել որպես վաճառքի համար պահվող: Այս փոփոխությունը պետք է կիրառվի առաջընթաց կերպով:

ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխությունները տրամադրում են լրացուցիչ պարզաբանում այն մասին, թե արդյոք սպասարկման պայմանագիրն իրենից ներկայացնում է փոխանցված ակտիվում շարունակական մասնակցություն` փոխանցված ակտիվների գծով պահանջվող բացահայտումների տեսանկյունից: Ի լրումն, ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխությունները նպատակ ունեն պարզաբանելու, որ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման բացահայտման պահանջները թեև հստակորեն պարտադիր չէ ներկայացնել բոլոր միջանկյալ ժամանակահատվածների խտացված միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում, սակայն կարող է պահանջվել այս բացահայտումների ներառումը խտացված միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում ՀՀՄՍ 34-ի հետ համապատասխանություն ապահովելու տեսանկյունից: Այս փոփոխությունը պետք է կիրառվի հետընթաց կերպով:

ՀՀՄՍ 19-ի փոփոխությունները տրամադրում են պարզաբանում այն մասին, որ բարձր որակի կորպորատիվ պարտատոմսերը, որոնք օգտագործվում են կենսաթոշակային հատուցումների գեղջատոկոսի գնահատման համար, պետք է թողարկվեն հատուցումների վճարման արժույթով: Փոփոխությունները կիրառվում են տվյալ փոփոխությունների առաջին անգամ կիրառմամբ ներկայացված ֆինանսական հաշվետվություններում սկսած ամենավաղ համեմատական ժամանակաշրջանից:

ՀՀՄՍ 34-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՀՀՄՍ 34-ով պահանջվող տեղեկատվությունը, որը ներկայացված միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների որևէ այլ մասում, սակայն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններից դուրս, պետք է խաչաձև հղման միջոցով ներկայացվի միջանկյալ հաշվետվության և միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների այլ մասերի միջև, որը հասանելի լինի օգտագործողներին միևնույն պայմաններով և միևնույն ժամանակ, ինչ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները:

Ընկերության ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ 14. Հետաձգված սակագնային ճշգրտումների հաշիվներ: ՖՀՄՍ 14-ը թույլ է տալիս կազմակերպությանը, որն առաջին անգամ է ներդրում ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտները, շարունակել հաշվառել հետաձգված սակագնային ճշգրտումների հաշիվներում տեղի ունեցած փոփոխությունները, սակավաթիվ փոփոխություններով, ըստ նախորդ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտի` ինչպես ՖՀՄՍ առաջին անգամ ընդունման դեպքում, այնպես էլ հետագայում ֆինանսական հաշվետվություններում:

ՖՀՄՍ 14-ի կիրառումը որևէ ազդեցություն չի ունենա խմբի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ խումբն առաջին անգամ ՖՀՄՍ ներդրում չի իրականացնում:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 27 ստանդարտում. Բաժնեմասնակցության մեթոդը առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում: ՀՀՄՍ-27 ուն տեղի ունեցած փոփոխությունները թույլ են տալիս կազմակերպությանը` կիրառել բաժնեմասնակցության մեթոդը` որպես տարբերակ դուստր ընկերություններում, համատեղ ձեռնարկումներում և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումները առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվառման համար: Փոփոխությունը գործում է 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը: Խմբի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը որևէ ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Ընկերությունը չի պատրաստում առանձին ֆինանսական հաշվետվություններ:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 38 ստանդարտում: Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում. ՀՀՄՍ 16-ում կատարված փոփոխությունները արգելում են կազմակերպություններին հիմնական միջոցի միավորների նկատմամբ կիրառել հասույթի հիման վրա մաշվածության մեթոդը: ՀՀՄՍ 38 ստանդարտի փոփոխությունները ներկայացնում են վիճարկելի ենթադրություն առ այն, որ հասույթը չի հանդիսանում ակտիվի ամորտիզացիայի համար պատշաճ հիմք: Այս ենթադրությունը կարող է վիճարկվել միայն այն դեպքում, երբ ոչ նյութական ակտիվն արտահայտված է որպես հասույթի չափման միավոր, կամ երբ հնարավոր է ցույց տալ, որ ոչ նյութական ակտիվի գծով հասույթը և դրա գծով տնտեսական օգուտների սպառումը վերին աստիճանի փոխկապակցված են:

Այս փոփոխությունները կիրառվում են առաջընթաց կերպով 2016թ. սկսվող կամ դրանց հաջորդող տարեկան ժամանակահատվածների համար: Ներկայումս Ընկերությունը կիրառում է ուղիղ գծային մեթոդը իր հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության և ամորտիզացիայի գծով:

Ընկերության ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 11 ստանդարտում. Համատեղ գործունեությունում մասնակցության հաշվառում: ՖՀՄՍ 11-ում տեղի ունեցած փոփոխությունները ուղեցույց են տրամադրում այն մասին, թե ինչպես հաշվառել համատեղ գործունեության ձեռքբերումը, որը հանդիսանում է ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում ըստ ՖՀՄՍ 3-ի: Մասնավորապես, այս փոփոխությամբ սահմանվում է, որ կիրառելի են ՖՀՄՍ 3-ով և այլ ստանդարտներով սահմանված ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումների հաշվառման համապատասխան սկզբունքները: Միևնույն պահանջը պետք է կիրառվի համատեղ գործունեության ձևավորման դեպքում, այն և միայն այն դեպքում, եթե գործող ձեռնարկատիրական միավորը հատկացվում է համատեղ գործունեության վերջինիս մասնակցող կողմերից մեկի կողմից: Համատեղ գործունեություն իրականացնողը նաև պետք է բացահայտի համապատասխան տեղեկատվությունը ըստ ՖՀՄՍ 3-ի և ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումների համար կիրառելի այլ ստանդարտների:

Ընկերության ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունները ազդեցություն կունենան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 10 և ՀՀՄՍ 28 ստանդարտում. Ներդրողի և նրա հետ ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկման միջև ակտիվների վաճառք կամ հատկացում: Փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ասոցիացված կազմակերպությանը կամ համատեղ ձեռնարկմանը ակտիվների իրացման կամ հատկացման դեպքում, կամ վերահսկողության կորստի դեպքում, եթե համատեղ վերահսկողությունը կամ նշանակալի ազդեցությունը պահպանվում է գործարքում, որում ներգրաված են ասոցիացված կամ համատեղ ձեռնարկումներ, օգուտի և վնասի ճանաչման չափը կախված է նրանից, թե արդյոք ակտիվները կամ դուստր ընկերությունը իրենցից ներկայացնում են ձեռնարկատիրական գործունեության միավոր՝ ինչպես սահմանված է ՖՀՄՍ 3-ում: Եթե ակտիվը կամ դուստր ընկերությունը իրենցից ներկայացնում են ձեռնարկատիրական գործունեության միավոր, ցանկացած օգուտ կամ վնաս ճանաչվում է ամբողջությամբ: Եթե ակտիվը կամ դուստր ընկերությունը իրենցից չեն ներկայացնում ձեռնարկատիրական գործունեության միավոր, ապա կազմակերպության օգուտի կամ վնասի մասը չի ներառվում ճանաչման մեջ:

Ընկերության ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը որևէ ազդեցություն կունենա Խմբի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ: 2014թ. մայիսին հրապարակվել է ՖՀՄՍ 15-ը, որը միասնական համընդհանուր մոդել է սահմանում կազմակերպությունների կողմից հաճախորդների հետ պայմանագրերից գոյացած հասույթի հաշվառման համար: ՖՀՄՍ 15-ը ուժի մեջ մտնելուց հետո կփոխարինի ներկայումս գործող հասույթի ճանաչման ուղեցույցը, այդ թվում ՀՀՄՍ 18 Հասույթ, ՀՀՄՍ 11 Կառուցման պայմանագրեր և դրանց հարակից մեկնաբանությունները:

ՀՀՄՍ 15-ի հիմնական սկզբունքը կայանում է նրանում, որ Ընկերությունը պետք է ճանաչի հասույթը՝ ներկայացնելով խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների՝ հաճախորդին փոխանցման փաստը՝ այն գումարով, որը Ընկերությունը ակնկալում է ստանալ այդ ապրանքների և ծառայությունների դիմաց: Մասնավորապես, ստանդարտը ներկայացնում է որոշակի հիմունքներով մշակված հինք քայլից բաղկացած մոդել, որը կիրառելի է հաճախորդների հետ ունեցած բոլոր պայմանագրերի գծով:

Սողելում ներկայացված են հետևյալ հինգ քայլերը՝

- Հաճախորդի հետ ունեցած պայմանագրի սահմանում,
- Պայմանագրի կատարման պարտավորությունների սահմանում
- Գործարքի գնի որոշում
- Գործարքի գնի բաշխում պայմանագրի կատարման պարտավորությունների նկատմամբ
- Հասույթի ձանաչում այն ժամանակ (կամ այն բանից հետո), երբ Ընկերությունը բավարարում է պայմանագրի կատարման պարտավորությունը:

Ըստ ՖՀՄՍ 15-ի, Ընկերությունը ձանաչում է հասույթը այն ժամանակ, կամ այն բանից հետո, երբ պայմանագրի կատարման պարտավորությունը բավարարված է, այսինքն՝ երբ տվյալ կատարման պարտավորությանն առնչվող ապրանքների կամ ծառայությունների վերահսկողությունը փոխանցվում է հաճախորդին: Ավելի նկարագրական ուղեցույց է ավելացվել նաև այնպիսի թեմաների մասով, ինչպիսիք են հասույթի ձանաչման պահը, փոփոխական հատուցման հաշվառումը, պայմանագրի կատարման և ձեռքբերման հետ կապված ծախսերը և մի շարք այլ հարակից հարցեր: Նաև ներկայացված են նոր բացահայտումներ հասույթի գծով:

Ընկերության ղեկավարությունը ակնկալում է, որ ՖՀՄՍ 15-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ հասույթի ձանաչման գումարի և ժամկետների վրա: Սակայն նպատակահարմար չէ ՖՀՄՍ 15-ի ազդեցության վերաբերյալ ողջամիտ գնահատում տրամադրելը առանց մանրամասն ուսումնասիրություն իրականացնելու դրա ազդեցության վերաբերյալ:

ՖՀՄՍ 9. Ֆինանսական գործիքներ: 2009թ. նոյեմբերին հրապարակված ՖՀՄՍ 9 նոր պահանջներ է սահմանել ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման համար: ՖՀՄՍ 9 փոփոխվել է 2010թ. հոկտեմբերին ներառելով ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման և չափման, ինչպես նաև ապաձանաչման պահանջներ, ինչպես նաև 2013թ. նոյեմբերին սահմանելով հեջավորման ընդհանուր հաշվառման նոր պահանջներ: 2014թ. հուլիսին ՀՀՄՍ-ն թողարկեց ՖՀՄՍ 9-ի լրամշակված տարբերակը, որում հիմնականում ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահանջները, ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման գծով սահմանափակ թվով փոփոխություններ: ՖՀՄՍ 9 նպատակ ունի փոխարինելու ՀՀՄՍ 39. Ֆինանսական գործիքներ: ձանաչումը և չափումը ստանդարտը:

ՖՀՄՍ 9-ի հիմնական պահանջները հետևյալն են՝

- **Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և չափումը:** Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են ըստ բիզնես մոդելի, որով դրանք պահվում են, ինչպես նաև ըստ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի բնութագրերի: Մասնավորապես, պարտքային գործիքները, որոնք պահվում են բիզնես մոդելում՝ նպատակ ունենալով հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը, և պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերն իրենից ներկայացնում են միայն մայր գումար և դրա չվճարված մասի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների հավաքագրում, սկզբնական ձանաչումից հետո սովորաբար չափվում են ամորտիզացված արժեքով: ՖՀՄՍ 9-ի 2014թ. տարբերակում ներկայացվում է «իրական արժեք այլ համապարփակ եկամտի միջոցով» հասկացությունը այն պարտքային գործիքների գծով, որոնք պահվում են բիզնես մոդելում՝ նպատակ ունենալով թե հավաքագրել պայմանագրային դրամական հոսքերը և թե վաճառել ֆինանսական ակտիվները, և որոնք ըստ պայմանագրի պայմանների բաղկացած են ֆինանսական ակտիվներից, որոնք առաջացնում են որոշակի ամսաթվերի դրությամբ դրամական հոսքեր, որոնք իրենցից ներկայացնում են միմիայն մայր գումար և դրա չվճարված մասի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների հավաքագրում՝ սկզբնական ձանաչումից հետո չափվելով իրական արժեքով այլ համապարփակ եկամտի միջոցով: Բոլոր այլ պարտքային և կապիտալ ներդրումները չափվում են իրենց իրական արժեքով: Ավելին, ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն, կազմակերպությունները կարող են փոփոխման ոչ ենթակա որոշում կայացնել հետագա փոփոխությունները ներկայացնելու սեփական կապիտալում (որը չի պահվում առևտրային նպատակներով) ներդրման իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, ընդ որում շահույթում կամ վնասում ձանաչելով միայն շահութաբաժինների տեսքով եկամուտը:
- **Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը:** Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են նույն կերպ՝ ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն, սակայն առկա են տարբերություններ կապված Ընկերության սեփական վարկային ռիսկի չափմանը վերաբերող պահանջների հետ: ՖՀՄՍ 9-ով պահանջվում է, որպեսզի ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունը, որը վերագրելի է տվյալ պարտավորությանը բնորոշ վարկային ռիսկին, ներկայացվի այլ համապարփակ եկամտում, եթե պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխությունների ազդեցության ձանաչումը այլ համապարփակ եկամուտում չի ստեղծում կամ մեծացնում շահույթում կամ վնասում հաշվառման անհամապատասխանությունը: Ֆինանսական

- պարտավորության վարկային ռիսկին վերագրվող իրական արժեքի փոփոխությունները հետագայում չեն դասակարգվում շահույթում կամ վնասում:
- **Արժեզրկում.** ՖՀՄՍ9-ի 2014թ. տարբերակում ներկայացվում «Ակնկալվող վարկային վնասի» մոդելը ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման չափման նպատակով ի հակադրություն ՀՀՄՍ 39-ով նախատեսված հաշվեգրված վարկային վնասի մոդելի: Ակնկալվող վարկային վնասի մոդելով պահանջվում է, որպեսզի Ընկերությունը հաշվառի ակնկալվող վարկային վնասները և այդ ակնկալվող վարկային վնասներում տեղի ունեցած փոփոխությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ արտացոլելու համար վարկային ռիսկում սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր տեղի ունեցած փոփոխությունները: Այլ կերպ ասած՝ վարկային պատահարի տեղի ունենալը այլևս անհրաժեշտ պայման չէ վարկային վնաս ճանաչելու տեսանկյունից:
 - **Հեջավորման հաշվառում.** Ներկայացնում է հեջավորման հաշվառման նոր մոդել, որը նպատակ ունի սերտ համապատասխանություն ապահովել կազմակերպությունների կողմից ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի հեջավորման ընթացքում գործադրվող ռիսկերի կառավարման գործընթացներին: Ըստ ՖՀՄՍ 9-ի ավելի ձկուն մոտեցում է սկսել կիրառվել հեջային հաշվառման ենթակա գործարքների տեսակների մասով, մասնավորապես, ընդլայնվել են այն գործիքների տեսակները, որոնք կարող են դիտարկվել որպես հեջավորման գործիքներ, և ոչ ֆինանսական միավորների ռիսկի տարրերի տեսակները, որոնք ենթակա են հեջային հաշվառման: Ավելին, արդյունավետության ստուգումը փոխարինվել է «տնտեսական հարաբերությունների» սկզբունքով: Բացի այդ, այլևս չի պահանջվում հեջի արդյունավետության հետընթաց գնահատում: Ներդրվել են նաև Ընկերության ռիսկերի կառավարման գործունեության գծով բացահայտման լրացուցիչ պահանջներ:
 - **Ապաճանաչում.** Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչման պահանջները շարունակելու են գործել ըստ ՀՀՄՍ 39:

Այս ստանդարտն ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ից և թույլ է տրվում դրա վաղ կիրառումը: Կախված ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման ընտրված մոտեցումից, անցումային շրջանում տարբեր պահանջների գծով առաջին անգամ կիրառում կարող է տեղի ունենալ մեկ կամ մեկից ավելի ամսաթվերով:

Ընկերության ղեկավարությունը ակնկալում է, որ ՖՀՄՍ 9-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Ընկերության ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գծով ներկայացված գումարների վրա: Սակայն, նպատակահարմար չէ ՖՀՄՍ 9-ի ազդեցության վերաբերյալ ողջամիտ գնահատում տրամադրելը առանց մանրամասն ուսումնասիրություն իրականացնելու դրա ազդեցության վերաբերյալ:

5. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ դրամ	470,449	373,140
Հաշիվներ բանկերում	2,132,718	66,255
Տեղաբաշխված միջոցներ բանկերում մինչև երեք ամիս մարման ժամկետով	55,021	1,094,975
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,658,188	1,534,370

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրամական միջոցներում և դրանց համարժեքներում ներառված կուտակված տոկոսները կազմում են համապատասխանաբար 11 հազար դրամ և 864 հազար դրամ:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը երկու ռեզիդենտ առևտրային բանկերում ուներ ներդրված միջոցներ (2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ մեկ բանկում), որոնց մնացորդը գերազանցում է սեփական կապիտալի 10%-ը: Այս մնացորդների հաշվեկշռային արժեքը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 1,730,339 հազար դրամ (2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 963,709 հազար դրամ):

6. Հաճախորդներին տրված վարկեր

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	26,500,624	23,039,003
Նվազեցված արժեզրկման կորուստների պահուստը	(262,892)	(167,287)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	26,237,732	22,871,716

Ստորև ներկայացված են վարկերը հաճախորդներին ըստ վարկատեսակների՝

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անհատական վարկեր	17,159,442	11,158,784
Գյուղական վարկեր	5,596,052	7,811,068
Խմբային վարկեր*	3,745,130	4,069,151
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	26,500,624	23,039,003
Նվազեցված արժեզրկման կորուստների պահուստը	(262,892)	(167,287)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	26,237,732	22,871,716

* Խմբային վարկերը ներառում են Խմբային Գյուղատնտեսական և Համապարտ Պատասխանատվությամբ Խմբային վարկերը: Այս վարկերը, ենթադրում են խմբի անդամների իրավաբանորեն սահմանված համապարտ պատասխանատվություն խմբի յուրաքանչյուր անդամի կողմից ստացված վարկի համար՝ անդամների անվճարունակության դեպքում:

Ստորև ներկայացված են վարկերը հաճախորդներին ըստ տնտեսության ոլորտների՝

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վերլուծություն ըստ ճյուղայնության՝		
Գյուղատնտեսություն	9,013,837	7,914,237
Առևտուր	8,737,124	7,865,044
Արդյունաբերություն	2,422,627	1,932,631
Տրանսպորտ	1,509,034	1,193,639
Շինարարություն	785,336	561,826
Այլ	4,032,666	3,571,626
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	26,500,624	23,039,003
Նվազեցված՝ արժեզրկման կորուստների պահուստը	(262,892)	(167,287)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	26,237,732	22,871,716

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը:

(հազար դրամ)	Գյուղատնտեսություն	Առևտուր	Արդյունաբերություն	Տրանսպորտ	Շինարարություն	Այլ	Ընդամենը
2013թ. հունվարի 1	28,292	32,635	7,303	3,611	1,807	11,446	85,094
Հավելյալ ճանաչված պահուստներ	36,405	168,557	19,566	15,489	4,269	33,998	278,284
Վարկերի դուրս գրում	(42,851)	(167,986)	(19,702)	(15,970)	(4,356)	(42,242)	(293,107)
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերականգնում	21,234	40,250	10,023	4,331	2,254	18,924	97,016
2013թ. դեկտեմբերի 31	43,080	73,456	17,190	7,461	3,974	22,126	167,287
Հավելյալ ճանաչված պահուստներ	112,926	172,982	45,647	20,870	6,710	40,344	399,479
Վարկերի դուրս գրում	(115,686)	(238,943)	(61,610)	(25,261)	(8,733)	(63,945)	(514,178)
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերականգնում	56,663	83,673	20,222	9,336	4,511	35,899	210,304
2014թ. դեկտեմբերի 31	96,983	91,168	21,449	12,406	6,462	34,424	262,892

Ստորև բերվող աղյուսակն ամփոփում է հաճախորդներին տրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքն ըստ Ընկերության կողմից ստացված ապահովվածության տեսակի 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

(հազար դրամ)	Գյուղատնտեսություն	Առևտուր	Արդյունաբերություն	Տրանսպորտ	Շինարարություն	Այլ	Ընդամենը
Վարկեր ապահովված անշարժ գույքով	81,580	957,734	379,517	9,306	-	90,261	1,518,398
Վարկեր ապահովված շարժական գույքով	38,371	3,953,777	800,484	186,099	13,427	624,817	5,616,975
Վարկեր ապահովված անհատների երաշխավորությամբ	8,893,886	3,825,613	1,242,626	1,313,629	771,909	3,317,588	19,365,251
9,013,837	8,737,124	2,422,627	1,509,034	785,336	4,032,666	26,500,624	
Նվազեցված արժեզրկման կորուստների պահուստը	(96,983)	(91,168)	(21,449)	(12,406)	(6,462)	(34,424)	(262,892)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	8,916,854	8,645,956	2,401,178	1,496,628	778,874	3,998,242	26,237,732

Ստորև բերվող աղյուսակն ամփոփում է հաճախորդներին տրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքն ըստ Ընկերության կողմից ստացված ապահովվածության տեսակի 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

(հազար դրամ)	Գյուղատնտեսություն	Առևտուր	Արդյունաբերություն	Տրանսպորտ	Շինարարություն	Այլ	Ընդամենը
Վարկեր ապահովված անշարժ գույքով	4,379	515,066	105,870	-	-	53,036	678,351
Վարկեր ապահովված շարժական գույքով	31,687	4,226,554	857,615	126,119	11,451	613,387	5,866,813
Վարկեր ապահովված անհատների երաշխավորությամբ	7,878,171	3,123,424	969,146	1,067,520	550,375	2,905,203	16,493,839
7,914,237	7,865,044	1,932,631	1,193,639	561,826	3,571,626	23,039,003	
Նվազեցված արժեզրկման կորուստների պահուստը	(43,080)	(73,456)	(17,190)	(7,461)	(3,974)	(22,126)	(167,287)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	7,871,157	7,791,588	1,915,441	1,186,178	557,852	3,549,500	22,871,716

2014 և 2013թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված բոլոր վարկերը (ամբողջ պորտֆելը՝ 100%) տրվել են Հայաստանի Հանրապետությունում գործող անհատներին և կազմակերպություններին, որը ցույց է տալիս, որ առկա է նշանակալի աշխարհագրական համակենտրոնացում մեկ շրջանում:

Ստորև ներկայացված է 2014թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկային պորտֆելի որակի վերաբերյալ վերլուծությունը՝

(հազար դրամ)	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման գծով պահուստ	Զուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ
Խմբային գնահատված				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց	26,131,725	139,334	25,992,391	0.53%
- 1-ից 30 օր ժամկետանց	112,108	12,960	99,148	11.56%
- 31-ից 60 օր ժամկետանց	73,193	18,701	54,492	25.55%
- 61-ից 90 օր ժամկետանց	51,832	19,136	32,696	36.92%
- 91-ից 180 օր ժամկետանց	131,766	72,761	59,005	55.22%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	26,500,624	262,892	26,237,732	0.99%

Ստորև ներկայացված է 2013թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկային պորտֆելի որակի վերաբերյալ վերլուծությունը՝

(հազար դրամ)	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման գծով պահուստ	Զուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ
Խմբային գնահատված				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց	22,795,346	95,741	22,699,605	0.42%
- 1-ից 30 օր ժամկետանց	99,430	10,967	88,463	11.03%
- 31-ից 60 օր ժամկետանց	42,561	10,406	32,155	24.45%
- 61-ից 90 օր ժամկետանց	19,797	6,905	12,892	34.88%
- 91-ից 180 օր ժամկետանց	81,869	43,268	38,601	52.85%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	23,039,003	167,287	22,871,716	0.73%

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի ունեցել անհատապես նշանակալի համարվող փոխառուներ:

2013թ. Ընկերությունը վերանայեց Արմավիրի մարզի ֆերմեր վարկառուներին տրված վարկերը՝ տարածաշրջանում առկա անբարենպաստ եղանակային պայմանների (աղետալի կարկուտի) պատճառով: 31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ ընդհանուր առմամբ եղանակային պայմանների պատճառով մարված չէին 505 (31 դեկտեմբերի 2013թ. դրությամբ՝ 641) գյուղատնտեսական վարկեր՝ 198,938 հազար ՀՀ դրամ գումարով (2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 353,593 հազար ՀՀ դրամ գումարով)՝ 31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ 23,103 հազար ՀՀ դրամ (2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,485 հազար ՀՀ դրամ) արժեզրկման պահուստով: Ըստ վերանայված պայմանների՝ մինչև 2015 թ. սեզոնը տրվել է արտոնյալ ժամանակահատված: Ընդհանուր առմամբ, վերանայված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը, ներառյալ վերը նշված Արմավիրի մարզի ֆերմեր վարկառուներին տրված վարկերը 31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ կազմում էին 182,198 հազար ՀՀ դրամ (31 դեկտեմբերի 2013թ. դրությամբ՝ 352,108 հազար ՀՀ դրամ):

Վերանայված վարկերի պայմանագրային պայմանների փոփոխություններն իրենցից ներկայացրել են վարկային պայմանագրի դրույթների ժամանակավոր փոփոխություններ, որոնց արդյունքում տեղի է ունեցել սահմանված ժամկետի համար պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի իրավունքից հրաժարում: 2015թ. սեզոնում այդ վարկերը ակնկալվում է, որ կվերադարձվեն իրենց սկզբնական պայմանագրային պայմաններին, ներառյալ փոփոխման ժամկետից հետո հաշվարկված տոկոսադրույքի վճարումները: Վարկերի վերանայումը համապատասխանում է այդ ոլորտում ընդունված պրակտիկային և անբարենպաստ եղանակային պայմաններում հայտնված շրջանների հանդեպ կիրառվող ինստիտուցիոնալ մոտեցումներին:

7. Հիմնական միջոցներ

(հազար դրամ)	Վարձակալած հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումներ	Կապի և հաղորդակցման միջոցներ	Գրասենյակային գույք	Փոխադրամիջոցներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
2013թ. հունվարի 1	208,811	158,022	160,453	81,189	89,586	698,061
Ավելացում	92,873	77,605	50,181	-	54,584	275,243
Օտարում	-	(14)	(114)	-	-	(128)
Փոխանցումներ	-	25	(135)	(743)	853	-
2013թ. դեկտեմբերի 31	301,684	235,638	210,385	80,446	145,023	973,176
Ավելացում	25,196	31,690	65,707	-	55,770	178,363
Օտարում	(20,163)	(5,518)	(2,790)	-	(5,511)	(33,982)
2014թ. դեկտեմբերի 31	306,717	261,810	273,302	80,446	195,282	1,117,557
Կուտակված մաշվածություն						
2013թ. հունվարի 1	54,135	102,386	59,772	29,934	34,003	280,230
Մաշվածության ծախս	27,101	49,250	33,889	15,309	28,272	153,821
Օտարում	-	(14)	(114)	-	-	(128)
Փոխանցումներ	-	25	(65)	-	40	-
2013թ. դեկտեմբերի 31	81,236	151,647	93,482	45,243	62,315	433,923
Մաշվածության ծախս	29,834	47,514	38,821	11,823	29,572	157,564
Օտարում	(10,114)	(5,518)	(2,437)	-	(4,859)	(22,928)
Փոխանցումներ	(304)	25	304	-	(25)	-
2014թ. դեկտեմբերի 31	100,652	193,668	130,170	57,066	87,003	568,559
Զուտ հաշվեկշռային արժեք						
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	206,065	68,142	143,132	23,380	108,279	548,998
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	220,448	83,991	116,903	35,203	82,708	539,253
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	154,676	55,636	100,681	51,255	55,583	417,831

2014 և 2013թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամբողջությամբ մաշված, բայց դեռ օգտագործվող ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը կազմում էր 210,229 հազար և 147,674 հազար դրամ, համապատասխանաբար:

2014 և 2013թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի ունեցել գրավադրված հիմնական միջոց:

8. Ոչ նյութական ակտիվներ

(հազար դրամ)	Համակարգչային ծրագրեր	Կապիտալ ներդրումներ համակարգչային ծրագրերում	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք			
2013թ. հունվարի 1	58,654	49,219	107,873
Ավելացում	47,833	-	47,833
Փոխանցումներ	1,588	(1,588)	-
2013թ. դեկտեմբերի 31	108,075	47,631	155,706
Ավելացում	84,457	-	84,457
Դուրսգրում	-	(47,631)	(47,631)
2014թ. դեկտեմբերի 31	192,532	-	192,532
Կուտակված ամորտիզացիա			
2013թ. հունվարի 1	12,275	-	12,275
Ամորտիզացիայի ծախս	10,233	-	10,233
2013թ. դեկտեմբերի 31	22,508	-	22,508
Ամորտիզացիայի ծախս	20,151	-	20,151
2014թ. դեկտեմբերի 31	42,659	-	42,659
Հաշվեկշռային արժեք			
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	149,873	-	149,873
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	85,567	47,631	133,198
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	46,379	49,219	95,598

Համակարգչային ծրագրերում կատարված կապիտալ ներդրումները ներկայացնում են բանկային ծրագրեր ձեռք բերված 2010թ. Ընկերության որպես բանկ վերակազմավորման գործընթացի նախապատրաստման շրջանակներում: Ընկերության զնահատականներով համակարգչային ծրագրերում կատարված ներդրումները այլևս չեն գործադրվելու և ակտիվը արժեզրկված է:

9. Այլ ակտիվներ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխավճարներ	75,611	80,565
Պաշարներ	9,314	12,644
Կանխավճարներ վարձակալության գծով	8,126	8,591
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	482	3,247
Այլ	5,194	5,191
Ընդամենը այլ ակտիվներ	98,727	110,238

10. Փոխառու միջոցներ

(հազար դրամ)	Արժույթ	Մարման ժամկետ	Անվանական տոկոսադրույք %	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Անվանական տոկոսադրույք %	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր բանկերից և ֆինանսական հաստատություններից	ԱՄՆ դոլար	2-3 տարի	5.5%-6.5%	10,388,078	5.5% - 6.5%	11,818,224
Վարկեր բանկերից և ֆինանսական հաստատություններից	ՀՀ դրամ	1-4 տարի	10.7%-15.5%	12,098,689	11.7% - 15.5%	7,134,634
				22,486,767		18,952,858

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ունի փոխառություններ տաս ֆինանսական հաստատություններից (31 դեկտեմբերի 2013թ. ութ ֆինանսական հաստատություններից), որոնց մնացորդներից յուրաքանչյուրը գերազանցում է սեփական կապիտալի 10%: Այս մնացորդների համախառն արժեքը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 22,246,960 հազար դրամ (առ 31 դեկտեմբերի 2013թ.՝ 18,952,858 հազար դրամ): Պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

Փոխառու միջոցների ներգրավումը Ընկերությանը նաև պարտավորեցնում է պահպանել պարտավորագրով/պայմանագրով նախատեսված ֆինանսական սահմանափակող դրույթներ: Այս դրույթներն իրենց մեջ ներառում են ֆիքսված գործակիցներ, պարտավորությունների և կապիտալի հարաբերակցության գործակիցներ, ինչպես նաև ֆինանսական արդյունքներին վերաբերող այլ տարբեր գործակիցներ: Ընկերությունը չի խախտել այդ դրույթներից որևէ մեկը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում: 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ունեցել է ֆինանսական արդյունքներին առնչվող մեկ գործակցի (ակտիվների եկամտաբերություն (RoA)) խախտում, որի խախտման հետևանքով առաջացած իրավունքները վարկառուն զիջել է:

11. Այլ պարտավորություններ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		
Պարտավորություններ անձնակազմի նկատմամբ	34,000	50,807
Պարտավորություններ մատուցած ծառայությունների գծով	76,898	109,670
Այլ	1,172	213
	112,070	160,690
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ		
Արձակուրդի գծով պահուստ	157,215	148,291
Պարտավորություններ հարկերի գծով բացառությամբ շահութահարկի	95,462	116,026
Այլ	565	-
	253,242	264,317
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	365,312	425,007

12. Ստորադաս փոխառություններ

2009թ. Ընկերությունը Finca Microfinance Fund B.V.-ից ստացել է 2,500,000 ԱՄՆ դոլարի ստորադաս փոխառություն: Finca Microfinance Fund B.V.-ի սեփականատերն է Հոլանդական Stichting holding Microfinance Fund անվանմամբ Հիմնադրամը, որի հիմնադիրն է Deutsche Bank-ը: Վարկը տրամադրված է 7 տարի ժամկետով 14,98% արդյունավետ տոկոսադրույքով:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նշված ստորադաս փոխառության գումարը կազմել է 1,206,843 հազար դրամ (2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,028,968 հազար դրամ), որտեղ ներառված հաշվեգրված տոկոսները կազմել են 23,746 հազար դրամ (2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 19,922 հազար դրամ):

Սնանկացման կամ լուծարման դեպքում Ընկերությունը ստորադասում է այս վճարումները այլ վարկատուների նկատմամբ ունեցած պարտավորությունների համեմատ:

Ընկերությունը պարտավորություն ունի ապահովել համապատասխանություն ստորադաս վարկի գծով առկա ֆինանսական դրույթներին: Այս դրույթներն իրենց մեջ ներառում են ֆիքսված գործակիցներ, պարտավորությունների և կապիտալի հարաբերակցության գործակիցներ, ինչպես նաև ֆինանսական արդյունքներին վերաբերող այլ տարբեր գործակիցներ: Ընկերությունը չի խախտել այդ դրույթներից որևէ մեկը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում, իսկ 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ունեցել է ֆինանսական արդյունքներին առնչվող մեկ գործակցի (ակտիվների եկամտաբերություն (RoA)) խախտում, որի խախտման հետևանքով առաջացած իրավունքները վարկառուն զիջել է:

13. Բաժնետիրական կապիտալ

2014 և 2013թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայտարարված, թողարկված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած էր 490,596 և 449,171 սովորական բաժնետոմսերից 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով: Սովորական բաժնետոմսեր տնօրինողները իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժիններ, որոնք հայտարարվում են ժամանակ առ ժամանակ և Ընկերության տարեկան ընդհանուր ժողովներին ունեն մեկ բաժնետոմսի դիմաց մեկ ձայնի իրավունք:

2014թ. ապրիլին Բաժնետերերի Ընդհանուր ժողովի ժամանակ որոշում է կայացվել ավելացնել կանոնադրական կապիտալը՝ թողարկելով 474,970 ՀՀ դրամ (1,000,000 ԱՄՆ դոլարին համարժեք) արժողությամբ 41,425 հատ լրացուցիչ բաժնետոմս:

Ընկերության բաժնետիրական կապիտալը բաժնետերերի կողմից վճարվել է ՀՀ դրամով և նրանք իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժիններ և կապիտալի բաշխում ՀՀ դրամով:

Ընկերության բաժնետերերի միջև բաշխվող պահուստները սահմանափակվում են կուտակված և չբաշխված շահույթի գումարի չափով՝ արտահայտված Ընկերության ՀՀ օրենսդրության համապատասխան պատրաստված հաշվետվություններում: Զբաղիվող պահուստները ներկայացվում են պահուստավորման ֆոնդով, որը ստեղծվում է օրենսդրության պահանջով: Ընկերության պահուստային ֆոնդը ձևավորվում է պարտադիր տարեկան հատկացումների միջոցով՝ հաշվարկված Ընկերության զուտ շահույթի 5%-ի չափով, մինչև ֆոնդը կազմի բաժնետիրական կապիտալի 15%-ը: Պահուստի այս գումարը կարող է օգտագործվել Ընկերության կորուստները ծածկելու, ինչպես նաև Ընկերության պարտատոմսերը մարելու և բաժնետոմսերը հետ գնելու համար, եթե այլ միջոցները դրա համար չեն բավարարում: Պահուստային հիմնադրամը չի կարող օգտագործվել այլ նպատակների համար:

2014թ. Ընկերությունը չի հայտարարել շահաբաժիններ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 296,066 հազար դրամ (722,236 ԱՄՆ դոլարին համարժեք)):

14. Զուտ տոկոսային եկամուտ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Տոկոսային եկամուտ		
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններից տոկոսային եկամուտ		
- հաճախորդներին տրված վարկեր	7,593,540	6,082,191
- դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	41,073	67,805
	7,634,613	6,149,996
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից տոկոսային եկամուտ	4,157	3,513
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	7,638,770	6,153,509
Տոկոսային ծախս		
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններից տոկոսային ծախս		
- փոխառու միջոցներ	2,227,076	1,837,499
- ստորադաս պարտք	141,849	139,228
	2,368,925	1,976,727
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից տոկոսային ծախս	14,879	28,029
Ընդամենը տոկոսային ծախս	2,383,804	2,004,756
Զուտ տոկոսային եկամուտ մինչև տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումներից կորուստների գծով ծախսը	5,254,966	4,148,753

15. Զուտ (վնաս)/օգուտ արտարժույթային գործառնություններից

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Դիվիդ, զուտ	14,842	7,614
Արտարժույթի փոխարկումից, զուտ	(30,610)	3,350
Ընդամենը զուտ (վնաս)/օգուտ արտարժույթային գործառնություններից	(15,768)	10,964

16. Անձնակազմի գծով ծախսեր

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատավարձ, պարգևավճարներ և այլ հատուցումներ աշխատակիցներին	2,334,583	2,255,575
Վերապատրաստման ծախսեր	7,271	9,376
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	2,341,854	2,264,951

17. Այլ գործառնական ծախսեր

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ռոյալթի և կառավարման վճարներ, ծան.21	605,867	635,216
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	299,257	269,118
Հիմնական միջոցների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	128,924	135,440
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	126,708	93,444
Ապահովագրության գծով ծախսեր	101,997	43,010
Անվտանգության ծախսեր	53,488	36,068
Լիցենզիայի արժեքկումից կորուստ, ծան.8	47,631	-
Գրասենյակային ծախսեր	46,680	47,593
Խորհրդատվական և այլ մասնագիտական ծառայությունների գծով ծախսեր	44,891	29,955
Կոմունալ ծախսեր	38,725	29,211
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	33,815	35,310
Ներկայացուցչական ծախսեր	28,568	24,451
Գործուղման ծախսեր	27,689	56,424
Հիմնական միջոցների դուրս գրումից կորուստ	11,052	-
Գովազդի ծախսեր	5,194	17,633
Այլ ծախսեր	66,720	26,644
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	1,667,206	1,479,517

2013թ. Ընկերությունը սահմանել է նոր ապահովագրական քաղաքականություն՝ վարկառուի մահվան դեպքում: Նախկինում, երբ վարկառուն մահանում էր, վարկը փոխանցվում էր իրավահաջորդին:

18. Շահութահարկ

Ընկերությունը գնահատում և գրանցում է իր ընթացիկ վճարվելիք շահութահարկը և իր ակտիվների և պարտավորությունների հարկային բազան համաձայն ՀՀ հարկային օրենսդրության, որը տարբերվում է ՖՀՄՍ-ից:

Ընկերությունն ունի որոշակի մշտական հարկային տարբերություններ, որոնք առաջանում են շահութահարկի նպատակներով չնվազեցվող որոշակի ծախսերից և շահութահարկի նպատակներով չհարկվող որոշակի եկամուտներից:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ձևաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և դրանց հարկման բազաների միջև: 2014 և

2013թթ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա ժամանակավոր տարբերությունները մեծամասնորեն վերաբերում են եկամուտի և ծախսի ճանաչման համար տարբեր մեթոդների/ժամկետների կիրառությանը, ինչպես նաև որոշակի ակտիվների հարկային և հաշվեկշռային բազաների ժամանակավոր տարբերություններին:

Ստորև բերված հաշվարկներում օգտագործվում է ներկայիս հարկի դրույքաչափը` 20%, որը ՀՀ-ում վճարում են կորպորատիվ ձեռնարկությունները հարկվող շահույթի համար (ինչպես սահմանված է) ՀՀ հարկային օրենսդրության համապատասխան:

Ժամանակավոր տարբերությունները 2014թ.-ի և 2013թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են հետևյալ աղյուսակում`

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ/(պարտավորություններ) հետևյալի գծով`</i>		
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ` մինչ երեք ամիս մարման ժամկետով	(110)	(2,482)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	117,999	131,632
Հիմնական միջոցներ	(2,308)	-
Ոչ նյութական ակտիվներ	(393)	-
Այլ ակտիվներ	(4,456)	-
Փոխառու միջոցներ	(17,699)	(8,842)
Այլ պարտավորություններ	36,857	47,984
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	129,890	168,292

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը	714,617	(52,761)
Սահմանված դրույքաչափով հարկ (20%)	142,923	(10,552)
Մշտական տարբերություններից հարկի ազդեցությունը	920	(2,390)
Շահութահարկի գծով ծախս /(օգուտ)	143,843	(12,942)

Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	105,441	152,160
Հետաձգված հարկային ծախս /(օգուտ)` ճանաչված ընթացիկ տարում	38,402	(165,102)
Շահութահարկի գծով ծախս /(օգուտ)	143,843	(12,942)

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ/(պարտավորություններ)</i>		
Հունվարի 1-ի դրությամբ հետաձգված հարկային ակտիվներ	168,292	3,190
Շահույթում կամ վնասում ընթացիկ տարում ճանաչված հարկային ծախս /(օգուտ)	(38,402)	165,102
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետաձգված հարկային ակտիվներ	129,890	168,292

19. Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունն իրականացրել է տարբեր արժուրային սվոփեր: Նման ածանցյալ ֆինանսական գործիքները հետագայում չափվում են իրական արժեքով: Ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվներ այն դեպքում, երբ նրանց իրական արժեքը դրական է և որպես պարտավորություն այն դեպքում, երբ այն բացասական է:

(հազար դրամ)	Իրական արժեք		Անվանական գումար		Միջին կշռված պայմանագրային փոխարժեք	
	2014թ.	2013թ.	2014թ.	2013թ.	2014թ.	2013թ.
ԱՄՆ դոլարի առք ՀՀ դրամի վաճառք - մինչև 1 ամիս	105,500	-	836,800	-	418.40	-
ԱՄՆ դոլարի առք Եվրոյի վաճառք - մինչև 1 ամիս	565	-	28,874	-	1.24	-
Ընդամենը առևտրային նպատակներով չափվող ֆինանսական գործիքներ	106,065	-	865,674	-		

Նշված ֆինանսական ակտիվներից որևէ մեկը ժամկետանց կամ արժեզրկված չէ: Վարկային ռիսկի առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կազմում է հաշվեկշռում շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը:

20. Պայմանական պարտավորություններ

Գործունեության բնականոն ընթացքում Ընկերությունը կնքում է հետհաշվեկշռային ռիսկեր ունեցող ֆինանսական գործիքներ, որպեսզի բավարարի հաճախորդների կարիքները: Այս ռիսկերը, որոնք ներառում են վարկային ռիսկի տարբեր աստիճաններ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Ընկերությունն հետհաշվեկշռային պարտավորությունները ստանձնելիս օգտագործում է նույն վարկային վերահսկողության և կառավարման քաղաքականությունը, ինչն օգտագործում է հաշվեկշռային գործառնությունների ժամանակ:

2014 և 2013թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը պայմանական պարտավորությունների կորուստների համար պահուստներ չունի:

Կապիտալի պարտավորություններ: 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի կապիտալ ներդրման պարտավորություն (2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 26,028 հազար դրամ) ոչ նյութական ակտիվների գծով:

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով: Ընկերությունը գործառնական վարձակալությամբ վարձակալում է մի շարք գրասենյակային տարածքներ: Սովորաբար վարձակալության ժամկետը տևում է 3-5 տարի, հետագայում վերակնքելու հնարավորությամբ: Վարձակալության վճարները յուրաքանչյուր 2-3 տարին մեկ ավելանում են շուկայական վարձավճարներն արտացոլելու համար: Որոշակի վարձակալություններ տրվում են հավելյալ վարձավճարով, որը հիմնված է տեղական գնային ինդեքսի փոփոխությունների վրա:

Երբ Ընկերությունը հանդիսանում է վարձակալ, չղադարեցվող գործառնական վարձակալությամբ վերցված գրասենյակների ապագա նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է՝

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Մինչև 1 տարի	319,097	307,331
1-5 տարի	787,310	889,621
5 տարուց ավելի	100,798	253,130
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	1,207,205	1,450,082

Ղատական վարույթներ: Գործունեության բնականոն ընթացքում, Ընկերությունը ենթարկվում է ղատական վարույթների և բողոքների ռիսկերի: Ղեկավարությունը համոզված է, որ նման ղատական վարույթները և բողոքներն անբարենպաստ ազդեցություն չեն ունենա ֆինանսական վիճակի կամ Ընկերության ապագա գործունեության արդյունքների վրա, ուստի ֆինանսական հաշվետվություններում ոչ մի պահուստ չի ստեղծվել:

Հարկային օրենսդրություն: Հայաստանի Հանրապետության առևտրային համակարգը կարգավորող օրենսդրությունը, ներառյալ հարկային օրենսդրությունը, կարող է ունենալ մեկից ավելի մեկնաբանություններ: Ավելին, վտանգ կա, որ հարկային մարմինները կամայական դատողություններ կարող են անել ձեռնարկատիրական գործունեության վերաբերյալ: Եթե Ընկերության գործունեության վերաբերյալ ղեկավարության որոշակի որոշումներ հարկային մարմինների կողմից վիճարկվեն, Ընկերությունը կարող է ենթարկվել հավելյալ հարկերի, տույժերի և տոկոսների:

Սովորաբար հարկային ստուգումը վերաբերում է աուդիտի տարվան նախորդող երեք օրացուցային տարիներին:

Գործարար միջավայր: Զարգացող երկրների ֆինանսական շուկաները, ինչպիսին է Հայաստանի Հանրապետությունը, ավելի շատ են ենթարկվում զանազան ռիսկերի, քան ավելի զարգացած երկրների շուկաները, ներառյալ տնտեսական, քաղաքական և սոցիալական և իրավական և օրենսդրական ռիսկերը: ՀՀ-ում ձեռնարկությունների գործունեությունը կանոնակարգող օրենքներն և կանոնակարգերը հաճախակի փոփոխվում են, հարկային համակարգը կարգավորող դաշտը ենթարկվում է զանազան մեկնաբանությունների: Երկրի ապագա տնտեսական զարգացման հիմնական ուղղության վրա իրավական, կանոնակարգման և քաղաքական զարգացման հետ միասին զգալի ազդում են կառավարության կողմից ընդունված հարկաբյուջետային և դրամավարկային քաղաքականությունները:

Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանը չունի այն աստիճան զարգացած գործարար և կանոնակարգային ենթակառուցվածք, որը բնորոշ է ավելի հասուն ազատ շուկայական տնտեսություններին: Ի լրումն, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել ֆինանսական շուկաների գործունեության ծավալները, ինչը թերևս չի արտացոլում ֆինանսական գործիքների արժեքները: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտ են հանդիսանում տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակը և տնտեսավարման կենտրոնացվածությունը, տարածաշրջանային անկայունությունները և միջազգային տնտեսական ճգնաժամը:

ՀՀ դրամի արժեզրկումը սկսվել է 2014թ. նոյեմբերին և շարունակվել է 2014թ. դեկտեմբերի ընթացքում: ՀՀ դրամի արժեզրկումը կախված է մի շարք գործոններից ինչպիսիք են՝ գլոբալ տնտեսական զարգացումները, առաջին հերթին՝ ԱՄՆ-ում դիտվող աճի պայմաններում ԱՄՆ դոլարի արժեզրկումն այլ զարգացող և զարգացած երկրների արժույթների համեմատ: ԱՊՀ երկրներում իրավիճակը էլ ավելի են բարդացնում աշխարհաքաղաքական խնդիրները և նավթի գների անկումը: Այս գործոնները հանգեցրել են տնտեսական աճի կտրուկ անկման Ռուսաստանում և ազգային արժույթի արժեզրկման: Սա իր հերթին մեծացրել է ճնշումը ԱՊՀ տարածաշրջանում, ինչի արդյունքում կրճատվել են արտահանման և փոխանցումների արդյունքում դոլարային ներհոսքերը:

Անբարենպաստ փոփոխությունները, որոնք առաջանում են համաշխարհային ֆինանսական համակարգի ռիսկերից, այդ թվում՝ վարկային միջավայրի ցանկացած լճացումը կարող է դանդաղեցնել կամ խոչընդոտել Հայաստանի Հանրապետության տնտեսությունը, բացասական ազդեցություն ունենա Ընկերության համար կապիտալի հասանելիության և զնի վրա, իսկ ընդհանուր առմամբ, Ընկերության գործառնությունների, գործունեության արդյունքների, ֆինանսական պայմանների և հեռանկարների վրա: Ավելին, դեռևս առկա են անորոշություններ՝ կապված երկրների տնտեսական իրավիճակի հետ, որը կարող է հանգեցնել արտասահմանից ներհոսող դրամական միջոցների պակասորդի, ինչպես նաև հանքարդյունաբերական արտադրանքի գների անկման, որը մեծապես որոշիչ դեր է խաղում ՀՀ տնտեսության համար: Առավել խիստ զգալի շուկայական սպառնալիքների և դժվարությունների արդյունքում ՀՀ տնտեսությունը, ինչպես նաև Ընկերության գործունեությունը կարող են վատթարանալ: Այնուամենայնիվ, քանի որ նման ենթադրությունների հիմքում ընկած են բազմաթիվ փոփոխական պայմաններ և անորոշություններ, ղեկավարությունը հնարավորություն չունի արժանահավատ գնահատական տալ, թե նման հանգամանքները ինչ ազդեցություն կունենան Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա:

Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառում ճշգրտումների ազդեցությունը, եթե այդպիսիք կան, որոնք կարող էին անհրաժեշտ համարվել, եթե վերը նշված գործոնների ազդեցությունը դիտարկելի և արժանահավատորեն չափելի դառնար ՀՀ համար:

21. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(հազար դրամ)	Ծան.	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի Կապակցված կողմի հետ հաշվեկշիռ	Ընդհանուր կատեգորիան ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի Կապակցված կողմի հետ հաշվեկշիռ	Ընդհանուր կատեգորիան ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների
Այլ պարտավորություններ - մայր ընկերություն	12	15,157	365,312	64,384	424,794
(հազար դրամ)	Ծան.	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	Ընդհանուր կատեգորիան ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	Ընդհանուր կատեգորիան ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների
Այլ գործառնական ծախսեր - մայր ընկերություն (ռոյալթի և կառավարման վճարներ)	18	605,867	1,667,206	635,216	1,479,517
- այլ կապակցված կողմեր (տեղեկատվական և այլ ծառայություններ)		47,093	1,667,206	23,225	1,479,517
(հազար դրամ)	Ծան.	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	Ընդհանուր կատեգորիան ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	Ընդհանուր կատեգորիան ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների
Ղեկավար անձնակազմի վարձատրություն - կարճաժամկետ վճարումներ աշխատակիցներին	17	167,866	2,341,854	287,739	2,264,951

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, Ընկերության առանցքային ղեկավար անձնակազմը բաղկացած է եղել 3 պաշտոններից (2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 5): Եթե միևնույն հինգ պաշտոնները համարվեին առանցքային ղեկավար անձնակազմ 2014թ., ապա առանցքային ղեկավար անձնակազմի վարձատրությունը կկազմեր 193,132 հազար ՀՀդրամ:

22. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը

ՖՀՄՍ-ն սահմանում է իրական արժեքը որպես գումար, որով ակտիվը կարող է վաճառվել կամ պարտավորությունը փոխանցվել շուկայի մասնակիցների միջև սովորական պայմաններով ընթացող գործարքում չափման ամսաթվի դրությամբ: Այստեղ ներկայացված գնահատումները պարտադիր կերպով չեն արտացոլում այն գումարները, որոնք Ընկերությունը կարող է ստանալ որոշակի գործիքի շուկայական փոխանակման արդյունքում:

Այնուամենայնիվ, անհրաժեշտ է տրամաբանորեն մեկնաբանել շուկայական տվյալները, գնահատված իրական արժեքը որոշելու համար: Հայաստանի Հարապետության շուկան կարելի է բնութագրել որպես զարգացող, և տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել ֆինանսական շուկաներում գործունեության ծավալները: Շուկայի գնանշումները կարող են հնացած լինել կամ արտացոլել վաճառքի գործարքների կրճատում և արդյունքում չեն արտացոլի ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները: Դեկավարությունն օգտագործել է շուկայի ամբողջ հասանելի տեղեկատվությունը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը գնահատելիս:

Ընկերության՝ շարունակական հիմունքներով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, Ընկերության որոշ ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ չափվում են իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է նշված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի որոշման մեթոդները (մասնավորապես՝ օգտագործված գնահատման մեթոդները և մուտքային տվյալները):

Ֆինանսական ակտիվներ	Իրական արժեքը		Իրական արժեքի հիերարխիան	Գնահատման մեթոդները և հիմնական մուտքային տվյալները	Եական ոչ դիտարկելի մուտքային տվյալներ	Ոչ դիտարկելի մուտքային տվյալների հարաբերակցությունը իրական արժեքին
	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (հազար դրամ)	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (հազար դրամ)				
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ - արժույթային սվոփեր	106,065	-	Մակարդակ 3	Ձեռչված դրամական հոսքեր, Ապագա դրամական հոսքերը գնահատվում են՝ հիմք ընդունելով ֆորվարդային փոխարժեքները և պայմանագրով սահմանված ֆորվարդային դրույթաչափերը, զեղչված այն դրույթաչափով, որն արտացոլում է տարբեր պայմանագրային կողմերի վարկային ռիսկը:	Ֆորվարդային փոխարժեքները՝ օգտագործելով գնողունակության համարժեքության և տոկոսադրույթի համարժեքության միասնությունը	Որքան բարձր են ֆորվարդային փոխարժեքները, այնքան բարձր է իրական արժեքը

Ֆինանսական ակտիվների մակարդակ 3-ի իրական արժեքով չափումների համեմատագրումը ներկայացված է ստորև

(հազար դրամ)	Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	Ընդամենը
1 հունվարի, 2014թ.	-	-
Ընդամենը օգուտներ կամ վնասներ		
- Շահույթում կամ վնասում	102,693	102,693
Մարումներ	3,372	3,372
31 դեկտեմբերի, 2014թ.	106,065	106,065

Ընկերության՝ ոչ շարունակական հիմունքներով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, Հաշվի առնելով մի շարք ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների կարճաժամկետ բնույթը, ղեկավարությունը կարծում է, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքները մոտ են դրանց իրական արժեքին: Որոշակի այլ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գծով ղեկավարությունն օգտագործում է զեղչված դրամական հոսքերը՝ իրական արժեքը գնահատելու համար: Այս գնահատված դրամական հոսքերի զեղչման համար օգտագործված տոկոսադրույքները հիմնված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պետական պարտատոմսերի եկամտաբերության կորի վրա, գումարած արժույթը, գործիքի ժամկետայնության, կոնտրագենտի վարկային ռիսկի վրա:

23. Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալն ապահովելու Ընկերության գործունեության անընդհատության սկզբունքը միևնույն ժամանակ առավելագույնի հասցնելով շահագրգիռ կողմերի հատույցը ներգրաված և սեփական միջոցների մնացորդների օպտիմալացման ճանապարհով:

ՀՀ կենտրոնական բանկը Ընկերության համար սահմանում և վերահսկում է կապիտալի պահանջները: Ըստ ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված ներկայումս գործող կապիտալի պահանջների, ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունները 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պետք է ապահովեն 150,000 հազար ՀՀ դրամ նվազագույն բաժնետիրական կապիտալ (2013թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 150,000 հազար ՀՀ դրամ):

Համաձայն ՀՀ ԿԲ կանոնակարգային պահանջների, որոնք ուժի մեջ են մտել 2011թ., վարկային կազմակերպությունները, որոնք իրականացնում են արտարժույթի փոխանակման գործառնություններ կանխիկով, վարկային մարումներից բացի այլ պատճառներով, պարտավոր են ապահովել կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցությունը (կապիտալի հարաբերակցության կանոնադրական պահանջ) նվազագույնից բարձր մակարդակում: 2013-ին Ընկերությունն իր կանոնադրությունում կատարել է փոփոխություն՝ սահմանելով արտարժույթի փոխանակման գործառնությունները որպես գործունեության առանձին տեսակ, այդպիսով Ընկերությունը պարտավոր է իր կանոնադրական կապիտալի և կապիտալի հարաբերակցության պահանջը պահպանել և կատարել համապատասխան չափում: 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի ընդհանուր պահանջը կազմում է 600,000 հազար ՀՀ դրամ 10% նվազագույն կապիտալի հարաբերակցությամբ (2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 10%):

Հետևյալ աղյուսակը վերլուծում է Ընկերության կապիտալ ռեսուրսները կապիտալի համարժեքության նպատակներով առ 31 դեկտեմբերի 2014թ. համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված սկզբունքների:

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2014թ. աուդիտ չարված	31 դեկտեմբերի 2013թ. աուդիտ չարված
Սկզբնական կապիտալ	5,476,588	4,673,859
Լրացուցիչ կապիտալ	-	-
Ընդամենը կապիտալ	5,476,588	4,673,859
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	26,901,980	22,301,645
Կանոնադրական կապիտալի հարաբերակցությունը (%)	20%	21%
Կանոնակարգային նվազագույն պահանջը կանոնադրական կապիտալի հարաբերակցության գծով (%)	10%	10%
Համապատասխանություն նվազագույն բաժնետիրական կապիտալի պահանջներին	Խախտումներ չեն արձանագրվել 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Խախտումներ չեն արձանագրվել 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Տնօրինությունը վերանայում է կապիտալի կառուցվածքը կիսամյակային կտրվածքով: Ընկերության կապիտալի համարժեքությունը սահմանվում և վերահսկվում է օգտագործելով ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված սահմանաչափերը: Որպես նման վերանայման մի մաս, Խորհուրդը դիտարկում է կապիտալի ինքնարժեքը և կապիտալի յուրաքանչյուր դասին առնչվող ռիսկերը: Խորհրդի

առաջարկությունների հիման վրա Ընկերությունն իր ընդհանուր կապիտալի կառուցվածքը կառուցում է շահութաբաժինների վճարման, նոր բաժնետոմսերի թողարկման, ինչպես նաև նոր պարտքի կամ գործող պարտքի մարման միջոցով: Ի լրումն, Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալը՝ պայմանագրային պահանջների իրականացման համար:

24. Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն Ընկերության բիզնեսի հիմնարար տարրերից է և Ընկերության գործունեության էական բաղկացուցիչը: Ընկերության գործունեությանը բնորոշ հիմնական ռիսկերն են՝

- Վարկային ռիսկերը,
- Իրացվելիության ռիսկը,
- Շուկայական ռիսկը:

Ընկերությունն ընդունում է, որ անհրաժեշտ է ունենալ ռիսկերի կառավարման արդյունավետ և նպատակային գործընթացներ: Նշվածն իրականացնելու համար Ընկերությունը ստեղծել է ռիսկերի կառավարման հայեցակարգ, որի հիմնական նպատակն է պաշտպանել Ընկերությունը ռիսկերից և թույլ տալ նրան հասնելու իր գործունեության նպատակներին:

Ընկերության ռիսկերի կառավարման նպատակների սահմանման և քաղաքականությունների մշակման ընդհանուր պատասխանատվությունը կրում է Տնօրենների խորհուրդը: Տնօրենների խորհուրդի ընդհանուր նպատակն է սահմանել քաղաքականություններ, որոնք հնարավորինս կնվազեցնեն ռիսկերն առանց անհարկիորեն վատթարացնելու Ընկերության մրցունակությունն և ձկունությունը: Պահպանելով վերջնական պատասխանատվությունը՝ այն միաժամանակ փոխանցել է իրավասություններն Ընկերության ֆինանսական բաժնին՝ նախագծելու և գործարկելու գործընթացներ, որոնք կապահովեն նպատակների և քաղաքականությունների արդյունավետ իրականացումը:

Ընկերության ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը սահմանված են՝ Ընկերության ռիսկերի հայտնաբերման և վերլուծության նպատակով, որը թույլ կտա սահմանել ռիսկերի և վերահսկողությունների համապատասխան սահմանաչափեր, վերահսկել ռիսկերը և ապահովել սահմանաչափերի հետ համապատասխանությունը: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը վերանայվում են կանոնավոր կերպով՝ շուկայի պայմանների, առաջարկվող ապրանքների և ծառայությունների փոփոխությունների արտացոլման նպատակով: Վերապատրաստման և կառավարման ստանդարտների միջոցով Ընկերությունը նպատակ ունի կառուցել համակարգված և կառուցողական վերահսկողական միջավայր, որտեղ աշխատակիցները կպատկերացնեն իրենց դերը և պարտականությունները:

Վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե պորտֆելի և թե գործարքների մակարդակով կառավարվում և վերահսկվում է Վարկային կոմիտեների և ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (այսուհետ՝ ԱՊԿԿ) միջոցով: ԱՊԿԿ-ն պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման քաղաքականության, ընթացակարգերի մշակման, վերահսկողության և օրենսդրական/կանոնակարգային դաշտում առկա ռիսկերի վերահսկողության համար և գնահատում է դրանց ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա: Այս մոտեցումը թույլ է տալիս Ընկերությանը նվազեցնել ՀՀ ներդրումային միջավայրի փոփոխությունների դեպքում Ընկերությանը սպառնացող հնարավոր կորուստները:

Վարկային ռիսկ

Ընկերությունը ենթակա է վարկային ռիսկի, այն է՝ ռիսկ, որ ֆինանսական գործիքի մի կողմը չի կատարի իր պարտավորությունը՝ ֆինանսական կորուստներ պատճառելով մյուս կողմին:

Ընկերության հիմնական գործունեությունը միկրովարկերի տրամադրումն է: Համապատասխանաբար, վարկային ռիսկը մեծագույն կարևորություն ունի միկրոֆինանսական կազմակերպությունների (ՄՖԿ) ռիսկերի կառավարման մեջ: Զգալի ֆինանսական վնասներից խուսափելու համար Ընկերությունը կիրառում է տարբեր մեթոդներ վարկային ռիսկերը որոշելու և արդյունավետորեն կառավարելու նպատակով:

Միկրոֆինանսակազմակերպման ոլորտը ընդհանուր առմամբ հակված է վարկային ռիսկի՝ հաճախորդներին տրամադրվող վարկերի և բանկային ավանդների միջոցով: Ինչ վերաբերում է հաճախորդներին տրված վարկերին, այս ռիսկը կետորոնացած է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Ռիսկերի կառավարումը և մոնիտորինգն իրականացվում է սահմանված լիազորությունների շրջանակներում: Այս գործընթացներն իրականացվում են Վարկային կոմիտեների և Ընկերության Տնօրենների խորհրդի կողմից: Նախքան որևէ հայտի կազմումը Վարկային կոմիտեի կողմից, բոլոր առաջարկությունները վարկային գործընթացի վերաբերյալ (վարկառուի սահմանաչափի հաստատում կամ վարկային պայմանագրերի մեջ ուղղումների կատարում և այլն) վերանայվում և հաստատվում են վարկային բաժնի կողմից: Առօրյա ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է վարկային բաժնի ղեկավարի և ներքին վերահսկողության բաժինների կողմից:

Ընկերության վարկային քաղաքականությունը սահմանված է Վարկային ձեռնարկում, որտեղ հստակ սահմանված են բոլոր առնչվող ընթացակարգերը և պահանջները համապատասխան վերահսկողական մեխանիզմների հետ մեկտեղ, ներառյալ վարկի տրամադրումը, չվճարված վարկերի մոնիտորինգը և այլն:

Վարկային կոմիտեն վերլուծող մարմինն է, որը պատասխանատու է վարկային հայտերում ամփոփված տեղեկատվությունը վերլուծելու և վարկային ռիսկերը հնարավորինս նվազեցնելու համար: Վարկային կոմիտեն Ընկերության ներսում անկախ մարմին է, որը լիազորված է կայացնելու վերջնական որոշում վարկային հայտը ֆինանսավորելու կամ մերժելու վերաբերյալ:

Վարկային կոմիտե ներկայացվող տեղեկատվության ճշգրտությունը վարկային մասնագետի պատասխանատվությունն է, ով լրացնում է նախնական հայտը դիմողի բիզնեսի և վարկային ռիսկերի պատշաճ ուսումնասիրությունից հետո: Ի վերջո Վարկային կոմիտեի անդամները գնահատում են հայտի համապատասխանությունը սահմանված չափանիշներին (դիմողի վարկային պատմությունը, ֆինանսական վիճակը, մրցակցային ունակությունը և այլն):

Յուրաքանչյուր մասնաձյուղ պարտավոր է կիրառել Ընկերության վարկային քաղաքականությունները և ընթացակարգերը՝ Ընկերության վարկային կոմիտեից ստացված վարկային հաստատման սահմանաչափի շրջանակներում: Յուրաքանչյուր մասնաձյուղի մենեջեր վարկային բոլոր տեսակի խնդիրների վերաբերյալ զեկուցում է տնօրինությանը և վարկային կոմիտեին: Յուրաքանչյուր մասնաձյուղ պատասխանատու է իր վարկային պորտֆելի որակի և կատարողականի համար, ինչպես նաև իր պորտֆելի ներսում առկա ռիսկերի վերահսկողության և մոնիտորինգի համար: Ներքին աուդիտը իրականացնում է մասնաձյուղերի և Ընկերության վարկային գործընթացների կանոնավոր աուդիտներ:

Ընկերության վարկային բաժինը ուսումնասիրում է ժամկետանց վարկերի վերլուծությունը և հետամուտ է լինում ուշացված մնացորդներին: Ղեկավարությունը հետևաբար տեղին է համարում ժամկետանց վարկերի և այլ վարկային ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկությունների տրամադրումը:

Ընկերությունը բաշխում է վարկային ռիսկի մակարդակը՝ սահմանափակելով մեկ վարկառուի գծով կամ վարկառուների խմբի գծով, ինչպես նաև ըստ տնտեսության և աշխարհագրական սեգմենտների ռիսկի չափերը: Վարկային ռիսկի սահմանաչափերն ըստ վարկառուի և ըստ վարկատեսակի հաստատում է Տնօրենների խորհուրդը: Վարկառուի գծով ռիսկը հետագայում սահմանափակվում է ենթասահմանաչափերով, որոնք վերաբերում են հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերին և սահմանվում են վարկային կոմիտեի կողմից: Փաստացի ռիսկերի համապատասխանությունը սահմանաչափերին հսկվում է օրական կտրվածքով՝ ապահովելու համար, որ Ընկերության կողմից սահմանված վարկային սահմանաչափերը և վարկունակության ուղեցույցները չեն խախտվում:

Ըստ նպատակահարմարության, և վարկերի մեծ մասի դեպքերում, Ընկերությունն ընդունում է գրավ կամ անձնական երաշխավորություն: Այնուամենայնիվ, վարկերի զգալի մասն անհատական են, որտեղ այսպիսի ապահովության միջոցներ չեն կարող ձեռք բերվել: Այսպիսի ռիսկերը մոնիտորինգի են ենթարկվում շարունակական հիմունքով և ենթակա են տարեկան կամ ավելի հաճախակի վերանայումների:

Վերանայված պայմաններով վարկեր: Վերանայված պայմաններով վարկերն իրենցից ներկայացնում են վարկեր, որոնք վերակառուցվել են՝ վարկառուի ֆինանսական դրության վատթարացման արդյունքում, և Ընկերությունը կատարել է զիջումներ, որոնք այլապես չէր դիտարկի: Վարկի վերակառուցման դեպքում այն մնում է այդ կատեգորիայում անկախ նրանից, որ վերակառուցումից հետո դրա կատարողականը եղել է բավարար:

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում:

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի, 2014թ	31 դեկտեմբերի, 2013թ
Հաճախորդին տրված վարկեր, առանց արժեզրկման պահուստի մասհանումների	182,198	352,108

Արժեզրկման պահուստ: Ընկերությունը սահմանում է պահուստ արժեզրկումից կորուստների գծով, որն իրենից ներկայացնում է վարկային պորտֆելում կրած վնասների գնահատումը: Այս պահուստի հիմնական բաղկացուցիչը իրենից ներկայացնում է վարկերի գծով կորուստների խմբակային պահուստ, որը սահմանված է Ընկերության համասեռ ակտիվների գծով կապված այն վնասների հետ, որոնք հաշվեզրկել են, սակայն չեն վերագրվել վարկերին:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափը: Ընկերության վարկային ռիսկի առավելագույն չափը զգալիորեն տատանվում է և կախված է և անհատական ռիսկերից, և ընդհանուր շուկայական տնտեսության ռիսկերից:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է վարկային ռիսկի առավելագույն չափը հաշվեկշռային ֆինանսական ակտիվների գծով: Հաշվեկշռային ֆինանսական ակտիվների գծով առավելագույն ռիսկը հավասար է այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքին նախքան որևէ հաշվանցում կամ գրավի ազդեցություն հաշվի առնելը:

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,187,739	1,161,230
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	106,065	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	26,237,732	22,871,716
	28,237,732	24,032,946

Վերոնշյալ հաշվեկշռային արժեքները լավագույն կերպով ներկայացնում են վարկային ռիսկի առավելագույն չափը նաև հաշվի առնելով ձեռք բերված ապահովության միջոցները կամ անձնական երաշխիքները: Վարկային ռիսկի ենթարկվածությունը կրճատելու նպատակով ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր գտման ազդեցությունն էական չէ: Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով հաճախորդներին տրված վարկերի վերլուծությունը և վարկային ռիսկի համակենտրոնացումը հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ներկայացված է ծանոթագրություն 7-ում:

Հետհաշվեկշռային ռիսկ
Ընկերությունը սկզբունքայնորեն կիրառում է միևնույն ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը հետհաշվեկշռային ռիսկերի համար, ինչը կիրառում է հաշվեկշռային ռիսկերի համար:

Աշխարհագրական համակենտրոնացում

Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական համակենտրոնացումը 2014թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև՝

(հազար դրամ)	Հայաստանի Հանրապետություն	ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,658,188	-	2,658,188
Հաճախորդներին տրված վարկեր	26,237,732	-	26,237,732
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	28,895,920	-	28,895,920
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ			
Փոխառու միջոցներ	-	22,486,767	22,486,767
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	112,070	-	112,070
Ստորադրաս փոխառություն	-	1,206,843	1,206,843

(հազար դրամ)	Հայաստանի Հանրապետություն	ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	112,070	23,693,610	23,805,680
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գույտ դիրքը	28,783,850	(23,693,610)	5,090,240
Համախառն մարվող արժութային սվոփեր	106,065	-	106,065
Զուտ դիրքը	28,889,915	(23,693,610)	5,196,305

Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական համակենտրոնացումը 2013թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև՝

(հազար դրամ)	Հայաստանի Հանրապետություն	ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,534,370	-	1,534,370
Հաճախորդներին տրված վարկեր	22,871,716	-	22,871,716
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	24,406,086	-	24,406,086
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ			
Փոխառու միջոցներ	-	18,952,858	18,952,858
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	160,690	-	160,690
Ստորադրաս փոխառություն	-	1,028,968	1,028,968
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	160,690	19,981,826	20,142,516
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գույտ դիրքը	24,245,396	(19,981,826)	4,263,570

Ընկերությունը իրականացնում է բազմաթիվ գործարքներ, որտեղ գործընկերները վարկանշված չեն միջազգային վարկանշային գործակալությունների կողմից: Ընկերությունը մշակել է ներքին մոդելներ, որոնք թույլ են տալիս նրան որոշելու գործընկերների վարկանիշները, որոնք համադրելի են միջազգային վարկանշային գործակալությունների վարկանիշների հետ:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկի կառավարումը: Իրացվելիության ռիսկը վերաբերում է բավարար միջոցների առկայությանը բավարարելու ավանդների հետվերադարձման և այլ ֆինանսական պարտավորվածությունների գծով պահանջները, երբ փաստացի այդ ֆինանսական գործիքների ժամկետը լրանում է:

Ընկերության մոտեցումը իրացվելիության կառավարման խնդրին կայանում է նրանում, որպեսզի հնարավորինս ապահովվի բավարար իրացվելիություն պարտավորությունների մարման համար, թե ընթացիկ, և թե սթրեսային իրավիճակներում, առանց Ընկերության վարկանիշին անընդունելի վնաս հասցնելու կամ կորուստներ առաջացնելու:

ԱՊԿԿ-ն վերահսկում է այս տեսակի ռիսկերը ժամկետայնության վերլուծության միջոցով՝ որոշելով Ընկերության ռազմավարությունը հաջորդ ֆինանսական ժամանակաշրջանի համար: Ընթացիկ իրացվելիությունը կառավարվում է գանձապետի կողմից, ով վարում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների պորտֆելը, որը հիմնականում բաղկացած է կարճաժամկետ ավանդներից, ընթացիկ իրացվելիության աջակցման և դրամական հոսքերի օպտիմալացման նպատակով:

Իրացվելիության և տոկոսադրույքի ռիսկի վերլուծությունը ներկայացված է հետևյալ աղյուսակում: Ստորև ներկայացվածը հիմնված է Ընկերության ղեկավար անձնակազմին տրամադրված ներքին տեղեկատվության վրա:

(հազար դրամ)	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	Ընդամենը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7.04%	2,187,739	-	-	-	2,187,739
Հաճախորդներին տրված վարկեր	32.73%	742,869	3,248,390	13,146,033	9,100,440	26,237,732
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվներ		2,930,608	3,248,390	13,146,033	9,100,440	28,425,471
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ		470,449	-	-	-	470,449
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ		470,449	-	-	-	470,449
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		3,401,057	3,248,390	13,146,033	9,100,440	28,895,920
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Փոխառու միջոցներ	11.43%	760,337	1,807,398	3,659,948	9,207,123	15,434,806
Ստորադաս փոխառություն	14.60%	-	-	19,418	1,187,425	1,206,843
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		760,337	1,807,398	3,679,366	10,394,548	16,641,649
<i>Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Փոխառու միջոցներ	12.27%	7,124	656,394	2,395,092	3,993,351	7,051,961
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		7,124	656,394	2,395,092	3,993,351	7,051,961
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		112,070	-	-	-	112,070
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ		112,070	-	-	-	112,070
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		879,531	2,463,792	6,074,458	14,387,899	23,805,680
Տոկոսադրույքի զգայունության տարբերություն		2,163,147	784,598	7,071,575	(5,287,459)	
Տոկոսադրույքի զգայունության կուտակային տարբերություն		2,163,147	2,947,745	10,019,320	4,731,861	
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ						
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր		-	106,065	-	-	
Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության տարբերություն		2,521,526	890,663	7,071,575	(5,287,459)	
Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային իրացվելիության տարբերություն՝ աճողական կարգով		2,521,526	3,412,189	10,483,764	5,196,305	

(հազար դրամ)	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք				Ընդամենը 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
		Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7.79%	1,161,230	-	-	-	1,161,230
Հաճախորդներին տրված վարկեր	35.55%	473,693	2,754,584	13,100,599	6,542,840	22,871,716
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվներ		1,634,923	2,754,584	13,100,599	6,542,840	24,032,946
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ		373,140	-	-	-	373,140
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ		373,140	-	-	-	373,140
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		2,008,063	2,754,584	13,100,599	6,542,840	24,406,086
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ եվ պայմանագրային պարտավորություններ						
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Փոխառու միջոցներ	10.87%	1,667,599	1,781,231	947,926	9,168,139	13,564,895
Ստորադաս փոխառություն	14.14%	-	-	14,868	1,014,100	1,028,968
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		1,667,599	1,781,231	962,794	10,182,239	14,593,863
<i>Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Փոխառու միջոցներ	13.62%	7,779	711,449	1,832,012	2,836,723	5,387,963
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		7,779	711,449	1,832,012	2,836,723	5,387,963
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		160,690	-	-	-	160,690
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ		160,690	-	-	-	160,690
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		1,836,068	2,492,680	2,794,806	13,018,962	20,142,516
Տոկոսադրույքի զգալունության տարբերություն		(40,455)	261,904	10,305,793	(6,476,122)	
Տոկոսադրույքի զգալունության կուտակային տարբերություն		(40,455)	221,449	10,527,242	4,051,120	
Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության տարբերություն		171,995	261,904	10,305,793	(6,476,122)	
Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային իրացվելիության տարբերություն՝ աճողական կարգով		171,995	433,899	10,739,692	4,263,570	

Ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային իրացվելիության տարբերություն՝ աճողական կարգով. Վերը նշված աղյուսակում մարման ժամկետները համապատասխանում են պայմանագրի պայմաններին: Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով փոփոխական տոկոսադրույքի գործիքների գծով վերը նշված գումարները կարող են փոփոխվել, եթե փոփոխական տոկոսադրույքի փոփոխությունները տարբերվում են հաշվետու ամսաթվի վերջի դրությամբ որոշված տոկոսադրույքի գնահատականներից: Արժեզրկված վարկերը ներառված են իրենց հաշվեկշռային արժեքով արժեզրկման պահուստից հետո և հիմք ընդունելով դրանց գծով դրամական հոսքերի ակնկալվող ժամկետները:

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ներկայացնում է Ընկերության պայմանագրային պարտավորությունների մարման ժամկետները իր ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների գծով՝ ըստ մարման ժամկետների: Աղյուսակները կազմվել են հիմք ընդունելով ֆինանսական պարտավորության չգեղջված դրամական հոսքերը՝ հիմք ընդունելով ամենավաղ ժամկետը, երբ Ընկերությունը կարող է ունենալ վճարման պահանջ: Աղյուսակը ներառում է ինչպես տոկոսադրույքների, այնպես էլ մայր գումարի գծով դրամական հոսքերը: Լողացող տոկոսադրույքով տոկոսային միջոցների հոսքի պայմաններում, չգեղջված գումարը գոյանում է հաշվետու ժամանակահատվածի վերջում առկա տոկոսադրույքի կորից:

(հազար դրամ)	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	Ընդամենը	Հաշվեկշռային արժեք 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>							
Փոխառու միջոցներ	11.43%	880,754	1,893,149	4,440,403	9,844,213	17,058,519	15,434,806
Ստորադաս փոխառություն	14.60%	-	-	152,056	1,342,812	1,494,868	1,206,843
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		880,754	1,893,149	4,592,459	11,187,025	18,553,387	16,641,649
<i>Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ</i>							
Փոխառու միջոցներ	12.27%	8,403	689,239	2,968,738	4,515,212	8,181,592	7,051,961
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		8,403	689,239	2,968,738	4,515,212	8,181,592	7,051,961
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ</i>							
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		112,070	-	-	-	112,070	112,070
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ		112,070	-	-	-	112,070	112,070
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ		1,001,227	2,582,388	7,561,197	15,702,237	26,847,049	23,805,680

(հազար դրամ)	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	Ընդամենը	Հաշվեկշռային արժեք 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>							
Փոխառու միջոցներ	10.87%	1,728,997	1,877,961	1,551,669	10,189,059	15,347,686	13,564,895
Ստորադաս փոխառություն	14.14%	-	-	129,859	1,276,665	1,406,524	1,028,968
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		1,728,997	1,877,961	1,681,528	11,465,724	16,754,210	14,593,963
<i>Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ</i>							
Փոխառու միջոցներ	13.62%	9,175	774,180	2,262,659	3,228,312	6,274,326	5,387,963
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		9,175	774,180	2,262,659	3,228,312	6,274,326	5,387,963
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ</i>							
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		160,690	-	-	-	160,690	160,690
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ		160,690	-	-	-	160,690	160,690
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ		1,898,862	2,652,141	3,944,187	14,694,036	23,189,226	20,142,516

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերության շահույթները կամ կապիտալը կամ նրա իր գործունեության նպատակներին հասնելու կարողությունը կվատթարանան շուկայական տոկոսադրույքներում և գներում փոփոխությունների կամ դրանց անկայունության պատճառով: Շուկայական ռիսկն ընդգրկում է տոկոսադրույքի և արժույթային ռիսկերը: Փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել Ընկերության ռիսկերի գնահատման մոտեցումներում կամ ռիսկի աստիճանում, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարման և չափման մեթոդներում:

Տոկոսադրույքի ռիսկ: Ընկերության դրամական հոսքերի տոկոսային վերլուծությունը իրենից ներկայացնում է ռիսկ, որ ֆինանսական ակտիվի ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն շուկայում առկա տոկոսադրույքների փոփոխությունների արդյունքում, և տոկոսադրույքի ռիսկ իրական արժեքն իրենից ներկայացնում է ռիսկ, որ ֆինանսական գործիքի արժեքը կտատանվի շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքներում տեղի ունեցող փոփոխությունների արդյունքում՝ թե արժեքի և թե դրամական միջոցների հոսքի ռիսկի գծով:

Տոկոսադրույքի զգայունություն: Ընկերությունը կառավարում է իրական արժեքով տոկոսադրույքի ռիսկը՝ պարբերաբար գնահատելով պոտենցիալ կորուստները, որոնք կարող են առաջանալ շուկայական պայմանների անբարենպաստ փոփոխություններից: Ընկերության ղեկավարությունը իրականացնում է Ընկերության ընթացիկ ֆինանսական գործունեության մոնիտորինգ, գնահատում է Ընկերության իրական արժեքով տոկոսադրույքի փոփոխությունների զգայունությունը և դրա ազդեցությունն Ընկերության շահութաբերության վրա:

Զգայունության վերլուծություններն իրականացվել են հիմք ընդունելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ոչ ածանցյալ գործիքների գծով տոկոսադրույքի ռիսկը:

Լողացող տոկոսադրույքով պարտավորությունների համար, վերլուծությունները պատրաստվել են ենթադրելով, որ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ չնարված պարտավորության գումարն այդպիսին է եղել ամբողջ տարվա ընթացքում: Հիմնական ղեկավար անձնակազմին տոկոսադրույքի ռիսկի փոփոխությունը ներկայացնելիս օգտագործվում է 200 բազիսային կետով աճ կամ նվազում, և ներկայացնում է ղեկավարության գնահատականը՝ տոկոսադրույքի գծով հնարավոր փոփոխությունների վերաբերյալ:

Եթե տոկոսադրույքները լինեին 200 բազային կետով ավելի բարձր կամ ցածր, և բոլոր մնացած փոփոխականները լինեին հաստատուն, ապա Ընկերության շահույթը 2014թ. ավարտված տարվա համար և բաժնետիրական կապիտալը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կնվազեր/կաճեր 12,026 հազար ՀՀ դրամի չափով (2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար՝ 61,187 հազար ՀՀ դրամի չափով):

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկը սահմանվում է որպես ֆինանսական գործիքի արժեքի տատանումն արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով: Ընկերության ֆինանսական վիճակն և դրամական հոսքերը ենթակա են գերիշխող արտարժույթի փոխարժեքի տատանումների ազդեցության ռիսկին:

ԱՊԿԿ-ն վերահսկում է արտարժույթի ռիսկը՝ կառավարելով արժութային բաց դիրքն ԱՄՆ դոլարի արժենվազման և այլ մակրոտնտեսական ցուցանիշների գնահատումների հիման վրա, ինչն Ընկերությանը հնարավորություն է տալիս նվազագույնի հասցնել վնասներն ազգային արժույթի նկատմամբ փոխարժեքի զգալի տատանումներից: Գանձապետն իրականացնում է Ընկերության արժութային բաց դիրքի ամենօրյա մոնիտորինգ:

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Ընկերության վրա առ 31 դեկտեմբերի 2014թ. ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

(հազար դրամ)	Դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	671,598	1,811,904	174,686	2,658,188
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16,835,026	9,402,706	-	26,237,732
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	17,506,624	11,214,610	174,686	28,895,920
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Փոխառու միջոցներ	12,098,689	10,388,078	-	22,486,767
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	95,745	16,325	-	112,070
Ստորադաս փոխառություն	-	1,206,843	-	1,206,843
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	12,194,434	11,611,246	-	23,805,680
Հաշվեկշռային բաց դիրք	5,312,190	(396,636)	174,686	5,090,240
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ				
Համախառն մարվող արժութային սվոփեր	(844,449)	979,388	(28,874)	106,065
Բաց դիրք	4,467,741	582,752	145,812	5,196,305

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Ընկերության վրա առ 31 դեկտեմբերի 2013թ. ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

(հազար դրամ)	Դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	916,776	516,014	101,580	1,534,370
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15,114,027	7,757,689	-	22,871,716
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	16,030,803	8,273,703	101,580	24,406,086
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Փոխառու միջոցներ	11,818,224	7,134,634	-	18,952,858
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	92,240	67,273	1,177	160,690
Ստորադաս փոխառություն	-	1,028,968	-	1,028,968
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	11,910,464	8,230,875	1,177	20,142,516
Հաշվեկշռային բաց դիրք	4,120,339	42,828	100,403	4,263,570

Արտարժույթի ռիսկի զգայունություն

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է Ընկերության զգայունությունը ՀՀ դրամ/ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 20% աճի կամ նվազման հանդեպ: Տվյալ 20%-ն իրենից ներկայացնում է այն զգայունակության տոկոսը, որն օգտագործվում է արտարժութային ռիսկը հիմնական ղեկավար անձնակազմին ներկայացնելիս և իրենից ներկայացնում է արտարժութի փոխարժեքի ողջամտորեն հնարավոր փոփոխությունն ըստ ղեկավարության գնահատականի: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն

վճարման ենթակա արտարժույթով գնանշված դրամական միավորները և ճշգրտում է դրանց փոխարկումը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ՝ արտարժույթի փոխարժեքների 20% փոփոխության տեսանկյունից: Ձգայունության վերլուծությունը ներառում է արտաքին վարկերը, որոնց դեպքում վարկի գնանշումը կատարված է վարկատուի կամ վարկառուի գործառնական արժույթից տարբեր արժույթով: Ստորև նշված դրական թիվը նշանակում է շահույթի կամ կապիտալի տարրի աճ այն դեպքերում, երբ << դրամն արժեվորվում է ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ 20%-ի չափով:

(հազար դրամ)

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2013թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված տարի
Շահույթի կամ վնասի վրա ազդեցությունը	(116,550)	(8,566)
Կապիտալի վրա ազդեցությունը	(116,550)	(8,566)

Ձգայունության վերլուծության սահմանափակումները: Վերևում բերված աղյուսակում բերված է առանցքային ենթադրության փոփոխության ազդեցությունը այլ ենթադրությունների անփոփոխ պայմանների դեպքում: Իրականում ենթադրությունների, ինչպես նաև այլ գործոնների միջև գոյություն ունի փոխադարձ կապ: Հարկ է նաև նշել, որ այս զգայունությունները ոչ գծային են, և ավելի մեծ կամ փոքր ազդեցությունները չպետք է միջարկվեն (ինտերպոլյացիա) կամ արտարկվեն (էքստրապոլյացիա) այս արդյունքներից:

Ձգայունության վերլուծությունում հաշվի չի առնվում այն հանգամանքը, որ Ընկերության ակտիվները և պարտավորությունները ակտիվորեն կառավարվում են: Ի լրումն, Ընկերության ներկայիս ֆինանսական դիրքը կարող է տարբեր լինել այն ժամանակ, երբ որևէ իրական շուկայական շարժ տեղի ունենա: Օրինակ, Ընկերության ֆինանսական ռիսկերի կառավարման ռազմավարությունը նպատակ ունի կառավարելու շուկայական տատանումների ազդեցությանը ենթակա լինելը: Երբ ներդրումային շուկաներն անցնում են զանազան շեմային մակարդակներից, Ընկերության ղեկավարության արձագանքը կարող է ներառել այնպիսի գործողություններ, ինչպիսիք են ներդրումների վաճառքը, ներդրումային պորտֆելի բաշխվածության փոփոխությունը և այլ կանխարգելիչ միջոցառումներ: Հետևաբար, ենթադրությունների իրական փոփոխության ազդեցությունը կարող է որևէ ազդեցություն չունենալ պարտավորությունների վրա, մինչդեռ ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվառվում են շուկայական արժեքով: Այս հանգամանքներում, ակտիվների և պարտավորությունների տարբեր չափման հիմունքները կարող են հանգեցնել բաժնետիրական կապիտալի տատանումների:

Ձգայունության վերլուծության այլ սահմանափակումները ներառում են հիպոթետիկ շուկայական շարժերի կիրառումը պոտենցիալ ռիսկերը ներկայացնելու նպատակով, որոնք ընդամենը ներկայացնում են Ընկերության տեսակետը մոտակա ժամանակների շուկայական հնարավոր փոփոխությունների վերաբերյալ, որոնք չեն կարող կանխատեսվել որևէ հավաստիությամբ, ինչպես և այն ենթադրությունը, որ բոլոր տոկոսադրույքները շարժվում են համանմանորեն:

Գնային ռիսկեր: Գնային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի արժեքը կտատանվի շուկայական գների փոփոխության արդյունքում անկախ նրանից, թե փոփոխությունները հետևանք են առանձին արժեթղթին կամ դրա թողարկողին յուրահատուկ գործոնների, թե շուկայում շրջանառվող բոլոր արժեթղթերի վրա ազդող գործոնների: Ընկերությունը ենթարկվում է իր ապրանքների կամ ծառայությունների շուկայական գների փոփոխության ռիսկին, որոնք ենթակա են թե՛ ընդհանուր և թե՛ յուրահատուկ շուկայական տատանումների:

Ընկերությունը կառավարում է գնային ռիսկը այն պոտենցիալ կորուստների պարբերաբար գնահատման միջոցով, որոնք կարող են առաջանալ շուկայական պայմանների անբարենպաստ փոփոխություններից, ինչպես նաև սահմանելով և պահպանելով համապատասխան վնասների կանխարգելման սահմանաչափեր և միջակայքերի (մարժաներ) և գրավի պահանջներ: Ընկերության չտրամադրված վարկային պարտավորվածությունների գծով հնարավոր վնասների գումարը հավասար է այդ պարտավորվածությունների ընդհանուր գումարին: Այնուամենայնիվ, վնասի հավանական գումարը ավելի փոքր է քան այդ գումարը, քանի որ պարտավորվածությունների մեծ մասը պայմանական են՝ կախված մի շարք պայմաններից, որոնք սահմանված են վարկային պայմանագրերում:

Գործառնական ռիսկ: Գործառնական ռիսկն այն հնարավոր կորուստների ռիսկն է, որը կառաջանա համակարգերի թերություններից, մարդկային սխալից, կեղծիքից կամ արտաքին միջավայրի իրադարձություններից: Երբ վերահսկողությանը չի հաջողվում կատարել իր գործառնայինները, գործառնական ռիսկերը կարող են վնասել Ընկերության հեղինակությանը, ունենալ իրավական կամ կանոնակարգիչ հետևանքներ, կամ հանգեցնել ֆինանսական կորուստների: Ընկերությունը չի կարող ակնկալել, որ կբացառի բոլոր գործառնական ռիսկերը, սակայն ջանքեր է ձեռնարկում կառավարելու դրանք, ինչպես վերահսկողական հայեցակարգի, այնպես էլ հնարավոր ռիսկերի մոնիտորինգի և դրանց հակազդման միջոցով: Վերահսկողությունը ներառում է պարտականությունների արդյունավետ տարանջատում, մուտքի հասանելիության, լիազորման և համադրման ընթացակարգեր, աշխատակազմի կրթության և գնահատման գործընթացներ:

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ (Ձև 2)

**Ֆինանսական վիճակի մասին
 «30» սեպտեմբեր 2016թ.**

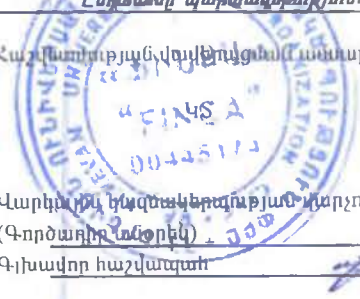
**"ՖԻՆԶԱ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ ք.Երևան Ազաթանգեղոսի Շա
 (վարկային կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը)**

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ		Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ տարվա վերջ
1	Իկրիվներ		
1.1	Դրամական միջոցներ և բանկային հաշիվներ	913,723	1,184,025
1.2	Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ներդրումներ	-	-
1.3	Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	1,960,314	-
1.4	Դրամական շուկայում այլ տեղաբաշխումներ	-	-
1.5	Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխառություններ	24,368,078	27,521,406
1.6	Վաճառքի համար նախատեսված ներդրումներ	1,198,106	934,221
1.7	Այլ գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	-	-
1.8	Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	-
1.9	Վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	-	-
1.10	Ներդրումներ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում	-	-
1.11	Կապիտալ ներդրումներ հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում	171,369	187,672
1.12	Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	493,218	494,121
1.13	Հետաձգված հարկային ակտիվներ	225,407	166,970
1.14	Ստացվելիք տոկոսներ	355,684	344,843
1.15	Այլ ակտիվներ	182,149	130,376
	Ընդամենը՝ ակտիվներ	29,868,048	30,963,634
2	Պարտավորություններ		
2.1	Բանկերից ստացված փոխառություններ և վարկեր	2,110,055	5,682,153
2.2	Դրամական շուկայից ստացված այլ փոխառություններ	19,976,275	18,802,844
2.3	Հաճախորդներից ներգրավված փոխառություններ	-	-
2.4	Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	180,950	86,248
2.5	Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	25,334	25,535
2.6	Վարկային կազմակերպության կողմից թողարկված արժեթղթեր	-	-
2.7	Պահուստներ	-	-
2.8	Վճարվելիք գումարներ	-	-
2.9	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-
2.10	Վճարվելիք տոկոսներ	625,762	395,371
2.11	Այլ պարտավորություններ	940,029	410,959
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ	23,858,405	25,403,110
3	Կապիտալ		
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	4,905,960	4,905,960
3.2	Պահուստներ		
3.2.1	Գլխավոր պահուստ	125,799	125,799
3.2.2	Վերազնահատման պահուստներ	31,672	(25,480)
3.3	Կուտակված շահույթ	946,212	554,245
	Ընդամենը՝ կապիտալ	6,009,643	5,560,524
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ	29,868,048	30,963,634

Հաշվառության վավերությունը ամսսրիվը 14/10/2016

Վարկային կազմակերպության ղեկավարի (Գործադիր տնօրեն) Հ.Թոխմախյան
 Գլխավոր հաշվապահ Ա.Մլրախյան

Ենթահավելված 1

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2010 թվականի հունիսի 8-ի թիվ 126-Ն որոշմամբ հաստատված հավելված 1-ի

Ենթահավելված 6 ա

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Ֆինանսական արդյունքների մասին (ձև թիվ 6 ա)

«30» սեպտեմբեր 2016թ.

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ ք.Երևան Ազաթանգեղոսի 2ա
(վարկային կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան (ստուգված/չստուգված)
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	5,049,975	4,230,578
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	1,903,023	1,922,031
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	3,146,952	2,308,547
Եկամուտ շահարաժիմներից	-	-
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	1,325,817	1,448,282
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	(19,306)	(22,042)
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներից գուտ շահույթ/վնաս	(272,029)	(304,845)
Վաճառքի համար նախատեսված ներդրումներից գուտ շահույթ/վնաս	-	-
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներից գուտ շահույթ/ (վնաս)	-	-
Արտարժույթային գործարքներից ստացված գուտ շահույթ/ (վնաս)	84,716	80,199
Այլ գործառնական եկամուտներ	323,008	250,263
Գործառնական եկամուտներ	4,589,158	3,760,404
Վարկերից և այլ փոխատվություններից առաջացած կորուստներ	(1,029,941)	(658,317)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	2,257,665	2,427,941
Այլ գործառնական ծախսեր	833,009	800,197
Շահույթ/ (վնաս) մինչև հարկումը	468,543	(126,051)
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	93,709	-
Ժամանակաշրջանի շահույթ	374,834	(126,051)
Այդ թվում՝		
Մայր կազմակերպության բաժնեմաս		
Չներհանկվող բաժնեմաս		

Հաշվետվություն փակված ամսվա և ամսաթվով 14/10/2016

Վարկային կազմակերպության վարչության նախագահ
(Գործադիր տնօրեն)
Գլխավոր հաշվապահ

Հ.Թոխմախյան
Ա.Սիբայեյան

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին (ձև թիվ 6 ք)

«30» սեպտեմբեր 2016թ.

"ՖԻՆԶԱ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ ք.Երևան Ազաթանգեղոսի շահ
(վարկային կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան (ստուգված/չստուգված)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	57,152	(70,891)
Փոխարժեքային տարբերություններ արտերկրյա գործառնությունների վերահաշվարկից		
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ	57,152	(70,891)
Դրամական հոսքերի հեջավորում		
Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ		
Այլ համապարփակ եկամտի գծով շահութահարկ		
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո	57,152	(70,891)
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք	57,152	(70,891)
Այդ թվում՝		
Մայր կազմակերպության բաժնեմաս		
Չվերահսկվող բաժնեմաս		

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 14/10/2016

Վարկային կազմակերպության վարչության նախագահ
(Գործադիր տնօրեն)
Գլխավոր հաշվապահ

Հ.Թոխմախյան
Ա.Միրայեյան

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ (Ձև 4)

«30» սեպտեմբեր 2016թ.

"ՖԻՆԸՍ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ ք.Երևան Ազաթանգեղոսի շա

(վարկային կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ընթացիկ տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը	Նախորդ տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը
1. Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր գործառնական գործունեությունից	3,447,713	493,304
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը	2,885,343	2,542,157
Ստացված տոկոսներ	4,538,815	4,474,886
Վճարված տոկոսներ	(1,519,763)	(1,618,495)
Կորուստների վերականգնում	554,710	237,202
Ստացված շահաբաժիններ	-	-
Ստացված զուտ կոմիսիոն գումարներ	1,285,456	1,427,429
Վճարված աշխատավարձ և դրամ հավասարեցված այլ վճարումներ	(1,223,400)	(1,196,481)
Վճարված հարկեր	(750,475)	(782,385)
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից	562,370	(2,048,853)
Տեղաբաշխված միջոցների նվազում (ավելացում)	2,046,329	(15,427)
Ներգրավված վարկերի ավելացում (նվազում)	-	-
Առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի նվազում	(202,684)	-954,713
Ֆինանսական վարձակալության դիմաց ստացվելիք գումարների նվազում	-	-
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ գործառնական գործունեությունից	(1,281,275)	(1,078,713)
2. Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	(94,568)	(90,103)
Սինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթերի նվազում (ավելացում)	-	-
Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումների նվազում (ավելացում)	-	-
Բանկերում տեղաբաշխված ավանդների նվազում (ավելացում)	-	-
Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կապիտալ ներդրումների նվազում (ավելացում)	(8,672)	(7,034)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(85,896)	(83,069)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում	-	-
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ներդրումային գործունեությունից	-	-
3. Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	(1,622,367)	-1,844,070
Վճարված շահաբաժիններ	-	-
Բանկերից ստացված վարկերի ավելացում (նվազում)	(924,944)	70,457
Ստացված այլ փոխառությունների ավելացում (նվազում)	(697,423)	-1,914,526
Վարկային կազմակերպությունների կողմից թողարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)	-	-
Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական հիմնադրամում	-	-
Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարների ավելացում (նվազում)	-	-
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ֆինանսական գործունեությունից	-	-
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(21,718)	(20,625)
Դրամական միջոցների զուտ հոսք	1,709,060	(1,461,494)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում	1,190,298	2,658,188
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	2,899,358	1,196,694

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 14/10/2016

Վարկային կազմակերպության վարչության նախագահ
 (գործադիր ամսագրի)
 Գլխավոր հաշվապահ

Հ.Թոխմախյան
 Ա.Սիբալեյան

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին (ձև թիվ 8)
 «30» սեպտեմբեր 2016թ.
 «ՖԻՆԶԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ ք.Երևան Ազաթանգեղոսի 2ա
 (վարկային կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ			Եմիսիոն եկամտավճար	տուտուրի օգուտներ	Փոխարժեքային տարբերությունները արտերկրյա պորտադրությունների կրթահաշվարկային	Լուծամբի համար մատուցվող ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ	Լրամական հոսքերի հ կապված	Այլ լրացուցիչ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ	ոտոլիստի օգուտներ	Անդամներ	ոտոլիստի ակտիվներ	Անվանումներ
	1	2	3										
Հոդվածներ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան (1 աղյուսակ)													
1. Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում առ 01 հունվար 2015թ. (ստուգված/չստուգված)	4,905,960	-	4,905,960	-	125,799	-	-	-	-	695,354	5,727,113	-	5,727,113
1.1. Հաշվապահական հաշվառման ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը										(917)	(917)		(917)
2. Վերահաշվարկված մնացորդը	4,905,960	-	4,905,960	-	125,799	-	-	-	-	694,437	5,726,196	-	5,726,196
3. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.1. Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) հաշվին	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Համապարփակ եկամուտ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(126,057)	(126,057)	-	(126,057)
4.1. Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) գուտ շահույթ/վնաս 01/01/2015թ.- 30/09/2015թ.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(126,057)	(126,057)	-	(126,057)
5. Շահութաբաժիններ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	(70,891)	-	-	-	(70,891)	-	(70,891)
6.1. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ածանցյալ գործիքների աճ/նվազում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.1. Մասհանումներ գլխավոր պահուստին	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.2. Գլխավոր պահուստի հաշվին կուտակված վնասի ծածկում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.3. Էմիսիոն վնասի ծածկում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.4. Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.5. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում առ 30 սեպտեմբեր 2015թ. (ստուգված/չստուգված)	4,905,960	-	4,905,960	-	125,799	-	(70,891)	-	-	568,380	5,529,248	-	5,529,248

Հաշվետու ժամանակաշրջան (II աղյուսակ)													
9. Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում առ 01 հունվարի 2016թ. (ստուգված/չստուգված)	4,905,960	-	4,905,960	-	125,799	-	(25,480)	-	-	554,245	5,560,524	-	5,560,524
9.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների րոնհանոր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը										17,132	17,132		17,132
10. Վերահաշվարկված մնացորդը	4,905,960	-	4,905,960	-	125,799	-	(25,480)	-	-	571,377	5,577,656	-	5,577,656
11. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11.1. Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փախերի) հաշվին	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12. Համապարփակ եկամուտ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	374,835	374,835	-	374,835
12.1. Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) գուտ շահույթ/վնաս 01/01/2016թ.- 30/09/2016թ.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	374,835	374,835	-	374,835
13. Ըահուրբաբաժիններ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14. Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	57,152	-	-	-	57,152	-	57,152
14.1. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված աճանցյալ գործիքների աճ/նվազում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15.1. Մասհանումներ գլխավոր պահուստին	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15.2. Գլխավոր պահուստի հաշվին կուտակված վնասի ծածկում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15.3. Էմիսիոն վնասի ծածկում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15.4. Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15.5. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16. Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում առ 30 սեպտեմբեր 2016թ.	4,905,960	-	4,905,960	-	125,799	-	31,672	-	-	946,212	6,009,643	-	6,009,643

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 14/10/2016

Վարչային կազմակերպության վարչության նախագահ
(Գործադիր տնօրեն)
Գլխավոր հաշվապահ

Հ.Թոխմախյան
Ա.Սիլբայեյան

ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ
Վարկային կազմակերպության անվանումը «ՖԻՆԶԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ

Ամսաթիվը 01/07/2016

30/09/2016

(հազ. դրամ)

Նորմատիվներ*	Փաստացի մեծությունը	Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափը	4,905,960	150,000	խախտում առկա չէ
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը	5,882,178	1,000,000	խախտում առկա չէ
Ն ₁ Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների զուգարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	21.7%	10.0%	խախտում առկա չէ
Ն ₃ ¹ Մեկ փոխառուի զծով ռիսկի առավելագույն չափը	0.8%	25.0%	խախտում առկա չէ

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 14/10/2016

Վարկային կազմակերպության վարչության նախագահ
(Գործադիր տնօրեն)
Գլխավոր հաշվապահ

Հ.Թոխմախյան
Ա.Միքայելյան

«ՖԻՆԲԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ «Թողարկող») ի դեմս Գլխավոր տնօրեն Հրաչյա Թոխմախյանի, որը գործում է Թողարկողի կանոնադրության հիման վրա, մի կողմից, և ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ՔԲԸ-ն (այսուհետ՝ «Բանկ»), ի դեմս Գործադիր տնօրեն Աշոտ Օսիպյանի, որը գործում է Բանկի կանոնադրության հիման վրա, մյուս կողմից, միասին անվանվելով նաև «Կողմեր», կնքեցին սույն պայմանագիրը (այսուհետ՝ Պայմանագիր) հետևյալի մասին.

1. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԱՌԱՐԿԱՆ

1.1. Պայմանագրի շրջանակներում Բանկը Թողարկողին աջակցում է Թողարկողի Խորհրդի 2016 թվականի նոյեմբերի 16-ի «Արժեկտրոնային պարտատոմսեր թողարկելու և տեղաբաշխելու մասին» թիվ 31/2016 որոշման շրջանակներում մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ կամ համարժեք ԱՄՆ դոլար արժույթով թողարկվող և տեղաբաշխվող արժեկտրոնային պարտատոմսերի (այսուհետ՝ «Պարտատոմսեր») ազդագրի կազմման, իրավասու մարմնում գրանցման, «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷԲՍ Արմենիա» Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայում ցուցակման աշխատանքներում, ինչպես նաև պարտավորվում է Թողարկողին մատուցել Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ծառայություններ և դրանց հետ կապված ու այդ գործընթացներում ծագող այլ ծառայություններ, ինչպես նաև «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված տեղաբաշխողի կողմից մատուցվող այլ ծառայություններ՝ նախապես համաձայնեցնելով Թողարկողի հետ:

1.2. Պարտատոմսերի տեղաբաշխման յուրաքանչյուր դեպքի համար Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ձևը (երաշխավորված կամ չերաշխավորված), Պարտատոմսերի ծավալը, քանակը, պարտատոմսերի տեղաբաշխման կարգը, Կողմերի իրավունքներն ու պարտականությունները, Բանկին վճարման ենթակա գումարի չափն ու կարգը, Կողմերի պատասխանատվությունը կսահմանվեն Կողմերի միջև կնքվող լրացուցիչ համաձայնագրերով, որոնք կհանդիսանան Պայմանագրի անբաժանելի մասը:

2. ԵԶՐԱՓՈՒԿ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

2.1 Պայմանագիրն ուժի մեջ է մտնում ստորագրելու պահից և գործում է մինչև սույն պայմանագրով նախատեսված Կողմերի պարտավորությունների լրիվ և պատշաճ կատարումը:

2.2 Պայմանագիրը կարող է վաղաժամկետ լուծվել Կողմերի նախաձեռնությամբ՝ այդ մասին մյուս Կողմին նախապես մեկ շաբաթ առաջ պատշաճ ծանուցելով:

2.3 Պայմանագրում Կողմերի համաձայնությամբ կարող են կատարվել փոփոխություններ և լրացումներ, որոնք օրինական են միայն այն դեպքում, եթե դրանք կատարված են գրավոր և ստորագրված են Կողմերի կողմից:

2.4 Կողմերից յուրաքանչյուրը պարտավորվում է ապահովել մյուս կողմից ստացված բանկային, ֆինանսական, առևտրային և այլ տեղեկատվության խիստ գաղտնիությունը: Նման տեղեկատվության փոխանցումը երրորդ անձանց հնարավոր է միայն Կողմերի գրավոր համաձայնությամբ, ինչպես նաև ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում:

2.5 Պայմանագիրը կնքված է երկու օրինակից, որոնք ունեն հավասարազոր իրավաբանական ուժ: Յուրաքանչյուր կողմին տրվում է մեկական օրինակ:

ԿՈՂՄԵՐԻ ՀԱՍՑԵՆԵՐԸ, ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՎԱՎԵՐԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ԵՎ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ԲԱՆԿ
ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ՔԲԸ

Հասցե՝ ՀՀ, ք.Երևան, Պուշկինի 19

ՀՎՀՀ՝ 02500518
 թ/հ՝ 103002101519
 ՀՀ կենտրոնական բանկ,
 հեռ.՝ (+374 10) 59-23-23
 ֆաքս՝ (+374 10) 51-78-94

Գործադիր տնօրեն
 Աշոտ Օսիպյան

ԹՈՂԱՐԿՈՂ
«ՖԻՆԲԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ

Հասցե՝ ք. Երևան, Ազաթանգեղոսի 2ա

ՀՎՀՀ՝ 00445174
 հ/հ՝ 25000128800110
 «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ
 հեռ.՝ (+374 10) 54 55 31, (+374 10) 54 55 32
 ֆաքս՝ (+374 10) 58 48 63

Գլխավոր տնօրեն՝
 Հրաչյա Թոխմախյան

<p style="text-align: center;">Որոշում N 31/2016 Ընդունված է միաձայն գրավոր համաձայնությամբ առանց «ՖԻՆԿԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ փակ բաժնետիրական ընկերության («Ընկերություն») Տնօրենների խորհրդի նիստ գումարելու</p> <p style="text-align: center;">Նոյեմբեր 16, 2016թ.</p> <p>ք. Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն</p>	<p style="text-align: center;">Resolution №31/2016 Adopted by Unanimous written consent in lieu of a meeting of the Board of Directors of “FINCA” Universal Credit Organization Closed Joint Stock Company (the “Company”)</p> <p style="text-align: center;">November 16, 2016 Yerevan, Republic of Armenia</p>
<p>Սույն թվականի նոյեմբերի 16-ին, ղեկավարվելով Ընկերության կանոնադրության 12.10 կետի դրույթներով, ներքոստորագրյալ տնօրենների խորհրդի անդամները, կանոնադրության 12.11 հոդվածին համապատասխան ապահովելով քվորում, սույնով միաձայն ընդունում են ներքոհիշյալ օրակարգով սահմանված հետևյալ որոշումը</p>	<p>On this day, November 16th, 2016, in accordance with Article 12.10 of the Charter of the Company, the undersigned members of the Board of Directors constituting a quorum in accordance with section 12.11 of this Charter, hereby unanimously consent to the adoption of the following resolutions per the agenda set forth below:</p>
<p>ՕՐԱԿԱՐԳ</p>	<p>AGENDA:</p>
<p>1. 2016 թվականի դեկտեմբերի 1-ից մինչև 2017 թվականի նոյեմբերի 30-ը ներառյալ մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ կամ համարժեք արտարժույթ (ԱՄՆ դոլար) ընդհանուր ծավալով անվանական չփոխարկվող արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսերի թողարկման հաստատում:</p>	<p>1. Approval of non-convertible non-documentary coupon bond issuance up to AMD 4,900,000,000 (four billion nine hundred million) or equal amount in foreign currency (US Dollars) from December 1, 2016 to November 30, 2017 inclusive.</p>
<p>ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ</p>	<p>APPROVED DECISIONS:</p>
<p>Տնօրենների խորհրդի անդամները որոշեցին.</p> <p>1. Հաստատել 2016 թվականի դեկտեմբերի 1-ից մինչև 2017 թվականի նոյեմբերի 30-ը ներառյալ մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ կամ համարժեք արտարժույթ (ԱՄՆ դոլար) ընդհանուր ծավալով անվանական չփոխարկվող</p>	<p>Now therefore, the members of the Board of Directors have resolved:</p> <p>1. To approve issuance of non-convertible non-documentary coupon bonds up to AMD 4,900,000,000 (four billion nine hundred million) or equal amount in foreign currency (US Dollars) from December 1, 2016 to November 30, 2017 inclusive, by semi-annual coupon payment frequency, in separate</p>

<p>արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսերի թողարկումը արժեկտրոնների կիսամյակային վճարումների պարբերականությամբ, առանձին փուլերով (տրանշերով), ընդ որում՝ դրամային պարտատոմսերի թողարկման ծավալ սահմանել ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի ծավալի առնվազն 10%-ի չափով:</p> <p>2. ՀՀ դրամով թողարկվող յուրաքանչյուր պարտատոմսի անվանական արժեքը սահմանել 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ, իսկ արտարժույթով թողարկվող յուրաքանչյուր պարտատոմսի համար՝ 25 (քսանհինգ) ԱՄՆ դոլար:</p> <p>3. Պարտատոմսերի թողարկումը և տեղաբաշխումն իրականացնել անվանական արժեքով, «ՆԱՍՂԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ տեղաբաշխման համակարգով, ստանդարտ փակ (եվրոպական) աճուրդի անցկացման միջոցով:</p> <p>4. Յուրաքանչյուր տրանշի թողարկման և տեղաբաշխման ժամկետները, արժույթը, ծավալը, եկամտաբերությունը և այլ էական պայմանները սահմանել Ընկերության Խորհրդի առանձին որոշումներով:</p> <p>5. Պարտատոմսերի թողարկման, ինչպես նաև թողարկվող պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ, պարտատոմսերի ձեռքբերման քանակի և ազատ շրջանառության հետ կապված որևէ սահմանափակում չսահմանել՝ բացառությամբ օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերի:</p> <p>6. Յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի արժեկտրոնային եկամտի վճարման փոխանցումը կատարել վճարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ժամը 18:00-ի դրությամբ պարտատոմսերի գրանցված սեփականատերերի ցուցակի (ռեեստրի) հիման վրա՝ պարտատոմսերի</p>	<p>tranches. To establish the volume of bond issuance in AMD not less than 10% of the volume of bonds issued in USD.</p> <p>2. To set AMD 10 000 (ten thousand) as nominal value of each bond issued in AMD and USD 25 (twenty five) as nominal value of each bond issued in foreign currency.</p> <p>3. To perform issuance and placement of bonds in nominal value via “NASDAQ OMX ARMENIA” OJSC placement system in standard closed (European) auction.</p> <p>4. To set term, currency, volume, profitability and other material provisions of issuance and placement of each tranche by Company Board separate resolutions.</p> <p>5. Except events stipulated by legislation, abstain from imposing any limits on issuance of bonds, as well as with regards to investors, volume of bond purchase, and free circulation.</p> <p>6. To transfer the coupon income of each tranche on the accounts provided by the coupon owners who are registered in the list of coupon bond owners (registry) as of 18:00 o'clock of the working day prior to the payment day.</p>
---	--

<p>սեփականատերերի կողմից նշված հաշիվներին:</p> <p>7. Յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի մարման գումարի փոխանցումը կատարել պարտատոմսերի մարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ժամը 18:00-ի դրությամբ պարտատոմսերի գրանցված սեփականատերերի ցուցակի (ռեեստրի) հիման վրա՝ պարտատոմսերի սեփականատերերի կողմից նշված հաշիվներին</p> <p>8. Հանձնարարել Ընկերության գլխավոր տնօրենին.</p> <p>ա) բանակցել և կնքել պարտատոմսերի տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման պայմանագիր համապատասխան մասնագիտացված ընկերության հետ,</p> <p>բ) կազմակերպել «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» բաց բաժնետիրական ընկերության հետ «Անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրի վարման» պայմանագրի կնքումը</p> <p>գ) Թողարկվող յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո ապահովել ցուցակման հայտի ներկայացումը «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ՝ կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերի առևտրի նպատակով</p> <p>դ) Երկրորդային շուկայում պարտատոմսերի իրացվելիության և ներդրումային գրավչության բարձրացման նպատակով համապատասխան մասնագիտացված ընկերության հետ կնքել համապատասխան պայմանագիր</p> <p>9. Որոշվեց նաև, որ սույն գրավոր համաձայնությունը կարող է ունենալ կրկնօրինակներ: Նման բոլոր կրկնօրինակները միասին իրենցից ներկայացնում են մեկ փաստաթուղթ:</p>	<p>7. To transfer the maturing bond amount of each tranche on the accounts provided by the coupon owners who are registered in the list of coupon bond owners (registry) as of 18:00 o'clock of the working day prior to the maturity day.</p> <p>8. To assign General Director of the Company:</p> <p>a) Negotiate and sign service agreement on bond placement with specialized company,</p> <p>b) To arrange the signing of an agreement on “The provision of bond owners registry keeping services” with “Central Depository of Armenia” OJSC”,</p> <p>c) Upon completion of each tranche bond placement to apply to “NASDAQ OMX ARMENIA” OJSC for the listing of bonds to ensure bond trading in the regulated market.</p> <p>d) Sign a contract with a specialized company to ensure bond liquidity and raise investment attractiveness in the secondary market.</p> <p>9. Further resolved, that this written consent may be executed in counterparts and that all such counterparts together shall be deemed to constitute one instrument and an original copy of the action adopted as of the</p>
--	--

<p>Սույն որոշման բնօրինակը ուժի մեջ է մտնում վերևում նշված ամսաթվից:</p>	<p>date first written above.</p>
<p>Ջեֆֆ Ֆլաուերս</p> <p>Դեյն Սթիվեն ՄաքԳվայեր</p> <p>Վաշա Մայսուրադզե</p> <p>Ֆլորիան Դերվիշի</p> <p>Արարատ Գյուլումյան</p>	<div style="text-align: right;"> Jeff Flowers </div> <div style="text-align: right;"> Dane Steven McGuire </div> <div style="text-align: right;"> Vazha Maisuradze </div> <div style="text-align: right;"> Florian Dervishi </div> <div style="text-align: right;"> Ararat Gyulumyan </div>

<p style="text-align: center;">Որոշում N 31/2016 Ընդունված է միաձայն գրավոր համաձայնությամբ առանց «ՖԻՆԿԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ փակ բաժնետիրական ընկերության («Ընկերություն») Տնօրենների խորհրդի նիստ գումարելու</p> <p style="text-align: center;">Նոյեմբեր 16, 2016թ. ք. Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն</p>	<p style="text-align: center;">Resolution №31/2016 Adopted by Unanimous written consent in lieu of a meeting of the Board of Directors of “FINCA” Universal Credit Organization Closed Joint Stock Company (the “Company”)</p> <p style="text-align: center;">November 16, 2016 Yerevan, Republic of Armenia</p>
<p>Սույն թվականի նոյեմբերի 16-ին, ղեկավարվելով Ընկերության կանոնադրության 12.10 կետի դրույթներով, ներքոստորագրյալ տնօրենների խորհրդի անդամները, կանոնադրության 12.11 հոդվածին համապատասխան ապահովելով քվորում, սույնով միաձայն ընդունում են ներքոհիշյալ օրակարգով սահմանված հետևյալ որոշումը</p>	<p>On this day, November 16th, 2016, in accordance with Article 12.10 of the Charter of the Company, the undersigned members of the Board of Directors constituting a quorum in accordance with section 12.11 of this Charter, hereby unanimously consent to the adoption of the following resolutions per the agenda set forth below:</p>
<p>ՕՐԱԿԱՐԳ</p>	<p>AGENDA:</p>
<p>1. 2016 թվականի դեկտեմբերի 1-ից մինչև 2017 թվականի նոյեմբերի 30-ը ներառյալ մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ կամ համարժեք արտարժույթ (ԱՄՆ դոլար) ընդհանուր ծավալով անվանական չփոխարկվող արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսերի թողարկման հաստատում:</p>	<p>1. Approval of non-convertible non-documentary coupon bond issuance up to AMD 4,900,000,000 (four billion nine hundred million) or equal amount in foreign currency (US Dollars) from December 1, 2016 to November 30, 2017 inclusive.</p>
<p>ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ</p>	<p>APPROVED DECISIONS:</p>
<p>Տնօրենների խորհրդի անդամները որոշեցին.</p> <p>1. Հաստատել 2016 թվականի դեկտեմբերի 1-ից մինչև 2017 թվականի նոյեմբերի 30-ը ներառյալ մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ կամ համարժեք արտարժույթ (ԱՄՆ դոլար) ընդհանուր ծավալով անվանական չփոխարկվող</p>	<p>Now therefore, the members of the Board of Directors have resolved:</p> <p>1. To approve issuance of non-convertible non-documentary coupon bonds up to AMD 4,900,000,000 (four billion nine hundred million) or equal amount in foreign currency (US Dollars) from December 1, 2016 to November 30, 2017 inclusive, by semi-annual coupon payment frequency, in separate</p>

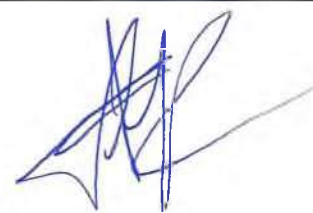
<p>արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսերի թողարկումը արժեկտրոնների կիսամյակային վճարումների պարբերականությամբ, առանձին փուլերով (տրանշերով), ընդ որում՝ դրամային պարտատոմսերի թողարկման ծավալ սահմանել ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի ծավալի առնվազն 10%-ի չափով:</p> <p>2. ՀՀ դրամով թողարկվող յուրաքանչյուր պարտատոմսի անվանական արժեքը սահմանել 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ, իսկ արտարժույթով թողարկվող յուրաքանչյուր պարտատոմսի համար՝ 25 (քսանհինգ) ԱՄՆ դոլար:</p> <p>3. Պարտատոմսերի թողարկումը և տեղաբաշխումն իրականացնել անվանական արժեքով, «ՆԱՍՂԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ տեղաբաշխման համակարգով, ստանդարտ փակ (եվրոպական) աճուրդի անցկացման միջոցով:</p> <p>4. Յուրաքանչյուր տրանշի թողարկման և տեղաբաշխման ժամկետները, արժույթը, ծավալը, եկամտաբերությունը և այլ էական պայմանները սահմանել Ընկերության Խորհրդի առանձին որոշումներով:</p> <p>5. Պարտատոմսերի թողարկման, ինչպես նաև թողարկվող պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ, պարտատոմսերի ձեռքբերման քանակի և ազատ շրջանառության հետ կապված որևէ սահմանափակում չսահմանել՝ բացառությամբ օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերի:</p> <p>6. Յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի արժեկտրոնային եկամտի վճարման փոխանցումը կատարել վճարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ժամը 18:00-ի դրությամբ պարտատոմսերի գրանցված սեփականատերերի ցուցակի (ռեեստրի) հիման վրա՝ պարտատոմսերի</p>	<p>tranches. To establish the volume of bond issuance in AMD not less than 10% of the volume of bonds issued in USD.</p> <p>2. To set AMD 10 000 (ten thousand) as nominal value of each bond issued in AMD and USD 25 (twenty five) as nominal value of each bond issued in foreign currency.</p> <p>3. To perform issuance and placement of bonds in nominal value via “NASDAQ OMX ARMENIA” OJSC placement system in standard closed (European) auction.</p> <p>4. To set term, currency, volume, profitability and other material provisions of issuance and placement of each tranche by Company Board separate resolutions.</p> <p>5. Except events stipulated by legislation, abstain from imposing any limits on issuance of bonds, as well as with regards to investors, volume of bond purchase, and free circulation.</p> <p>6. To transfer the coupon income of each tranche on the accounts provided by the coupon owners who are registered in the list of coupon bond owners (registry) as of 18:00 o'clock of the working day prior to the payment day.</p>
---	--

<p>սեփականատերերի կողմից նշված հաշիվներին:</p> <p>7. Յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի մարման գումարի փոխանցումը կատարել պարտատոմսերի մարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ժամը 18:00-ի դրությամբ պարտատոմսերի գրանցված սեփականատերերի ցուցակի (ռեեստրի) հիման վրա՝ պարտատոմսերի սեփականատերերի կողմից նշված հաշիվներին</p> <p>8. Հանձնարարել Ընկերության գլխավոր տնօրենին.</p> <p>ա) բանակցել և կնքել պարտատոմսերի տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման պայմանագիր համապատասխան մասնագիտացված ընկերության հետ,</p> <p>բ) կազմակերպել «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» բաց բաժնետիրական ընկերության հետ «Անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրի վարման» պայմանագրի կնքումը</p> <p>գ) Թողարկվող յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո ապահովել ցուցակման հայտի ներկայացումը «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ՝ կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերի առևտրի նպատակով</p> <p>դ) Երկրորդային շուկայում պարտատոմսերի իրացվելիության և ներդրումային գրավչության բարձրացման նպատակով համապատասխան մասնագիտացված ընկերության հետ կնքել համապատասխան պայմանագիր</p> <p>9. Որոշվեց նաև, որ սույն գրավոր համաձայնությունը կարող է ունենալ կրկնօրինակներ: Նման բոլոր կրկնօրինակները միասին իրենցից ներկայացնում են մեկ փաստաթուղթ:</p>	<p>7. To transfer the maturing bond amount of each tranche on the accounts provided by the coupon owners who are registered in the list of coupon bond owners (registry) as of 18:00 o'clock of the working day prior to the maturity day.</p> <p>8. To assign General Director of the Company:</p> <p>a) Negotiate and sign service agreement on bond placement with specialized company,</p> <p>b) To arrange the signing of an agreement on “The provision of bond owners registry keeping services” with “Central Depository of Armenia” OJSC”,</p> <p>c) Upon completion of each tranche bond placement to apply to “NASDAQ OMX ARMENIA” OJSC for the listing of bonds to ensure bond trading in the regulated market.</p> <p>d) Sign a contract with a specialized company to ensure bond liquidity and raise investment attractiveness in the secondary market.</p> <p>9. Further resolved, that this written consent may be executed in counterparts and that all such counterparts together shall be deemed to constitute one instrument and an original copy of the action adopted as of the</p>
--	--

Մույն որոշման բնօրինակը ուժի մեջ է մտնում վերևում նշված ամսաթվից:	date first written above.
Ջեֆֆ Ֆլաուերս Դեյն Սթիվեն ՄաքԳվայեր Վաշա Մայսուրադզե Ֆլորիան Դերվիշի Արարատ Գյուլումյան	Jeff Flowers Dane Steven McGuire Vazha Maisuradze Florian Dervishi Ararat Gyulumyan

<p style="text-align: center;">Որոշում N 31/2016 Ընդունված է միաձայն գրավոր համաձայնությամբ առանց «ՖԻՆԲԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ փակ բաժնետիրական ընկերության («Ընկերություն») Տնօրենների խորհրդի նիստ գումարելու</p> <p style="text-align: center;">Նոյեմբեր 16, 2016թ. ք. Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն</p>	<p style="text-align: center;">Resolution №31/2016 Adopted by Unanimous written consent in lieu of a meeting of the Board of Directors of “FINCA” Universal Credit Organization Closed Joint Stock Company (the “Company”)</p> <p style="text-align: center;">November 16, 2016 Yerevan, Republic of Armenia</p>
<p>Սույն թվականի նոյեմբերի 16-ին, ղեկավարվելով Ընկերության կանոնադրության 12.10 կետի դրույթներով, ներքոստորագրյալ տնօրենների խորհրդի անդամները, կանոնադրության 12.11 հոդվածին համապատասխան ապահովելով քվորում, սույնով միաձայն ընդունում են ներքոհիշյալ օրակարգով սահմանված հետևյալ որոշումը</p>	<p>On this day, November 16th, 2016, in accordance with Article 12.10 of the Charter of the Company, the undersigned members of the Board of Directors constituting a quorum in accordance with section 12.11 of this Charter, hereby unanimously consent to the adoption of the following resolutions per the agenda set forth below:</p>
<p>ՕՐԱԿԱՐԳ</p>	<p>AGENDA:</p>
<p>1. 2016 թվականի դեկտեմբերի 1-ից մինչև 2017 թվականի նոյեմբերի 30-ը ներառյալ մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ կամ համարժեք արտարժույթ (ԱՄՆ դոլար) ընդհանուր ծավալով անվանական չփոխարկվող արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսերի թողարկման հաստատում:</p>	<p>1. Approval of non-convertible non-documentary coupon bond issuance up to AMD 4,900,000,000 (four billion nine hundred million) or equal amount in foreign currency (US Dollars) from December 1, 2016 to November 30, 2017 inclusive.</p>
<p>ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ</p>	<p>APPROVED DECISIONS:</p>
<p>Տնօրենների խորհրդի անդամները որոշեցին.</p> <p>1. Հաստատել 2016 թվականի դեկտեմբերի 1-ից մինչև 2017 թվականի նոյեմբերի 30-ը ներառյալ մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ կամ համարժեք արտարժույթ (ԱՄՆ դոլար) ընդհանուր ծավալով անվանական չփոխարկվող</p>	<p>Now therefore, the members of the Board of Directors have resolved:</p> <p>1. To approve issuance of non-convertible non-documentary coupon bonds up to AMD 4,900,000,000 (four billion nine hundred million) or equal amount in foreign currency (US Dollars) from December 1, 2016 to November 30, 2017 inclusive, by semi-annual coupon payment frequency, in separate</p>

արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսերի թողարկումը արժեկտրոնների կիսամյակային վճարումների պարբերականությամբ, առանձին փուլերով (տրանշերով), ընդ որում՝ դրամային պարտատոմսերի թողարկման ծավալ սահմանել ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի ծավալի առնվազն 10%-ի չափով:

2. ՀՀ դրամով թողարկվող յուրաքանչյուր պարտատոմսի անվանական արժեքը սահմանել 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ, իսկ արտարժույթով թողարկվող յուրաքանչյուր պարտատոմսի համար՝ 25 (քսանհինգ) ԱՄՆ դոլար:

3. Պարտատոմսերի թողարկումը և տեղաբաշխումն իրականացնել անվանական արժեքով, «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ տեղաբաշխման համակարգով, ստանդարտ փակ (եվրոպական) աճուրդի անցկացման միջոցով:

4. Յուրաքանչյուր տրանշի թողարկման և տեղաբաշխման ժամկետները, արժույթը, ծավալը, եկամտաբերությունը և այլ էական պայմանները սահմանել Ընկերության Խորհրդի առանձին որոշումներով:

5. Պարտատոմսերի թողարկման, ինչպես նաև թողարկվող պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ, պարտատոմսերի ձեռքբերման քանակի և ազատ շրջանառության հետ կապված որևէ սահմանափակում չսահմանել՝ բացառությամբ օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերի:

6. Յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի արժեկտրոնային եկամտի վճարման փոխանցումը կատարել վճարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ժամը 18:00-ի դրությամբ պարտատոմսերի գրանցված սեփականատերերի ցուցակի (ռեեստրի) հիման վրա՝ պարտատոմսերի

tranches. To establish the volume of bond issuance in AMD not less than 10% of the volume of bonds issued in USD.

2. To set AMD 10 000 (ten thousand) as nominal value of each bond issued in AMD and USD 25 (twenty five) as nominal value of each bond issued in foreign currency.

3. To perform issuance and placement of bonds in nominal value via "NASDAQ OMX ARMENIA" OJSC placement system in standard closed (European) auction.

4. To set term, currency, volume, profitability and other material provisions of issuance and placement of each tranche by Company Board separate resolutions.

5. Except events stipulated by legislation, abstain from imposing any limits on issuance of bonds, as well as with regards to investors, volume of bond purchase, and free circulation.

6. To transfer the coupon income of each tranche on the accounts provided by the coupon owners who are registered in the list of coupon bond owners (registry) as of 18:00 o'clock of the working day prior to the payment day.

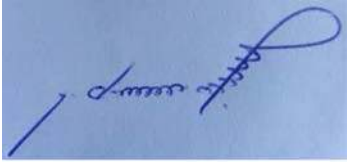
<p>սեփականատերերի կողմից նշված հաշիվներին</p> <p>7. Յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի մարման գումարի փոխանցումը կատարել պարտատոմսերի մարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ժամը 18:00-ի դրությամբ պարտատոմսերի գրանցված սեփականատերերի ցուցակի (ռեեստրի) հիման վրա՝ պարտատոմսերի սեփականատերերի կողմից նշված հաշիվներին</p> <p>8. Հանձնարարել Շնկերության գլխավոր տնօրենին.</p> <p>ա) բանակցել և կնքել պարտատոմսերի տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման պայմանագիր համապատասխան մասնագիտացված ընկերության հետ,</p> <p>բ) կազմակերպել «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» բաց բաժնետիրական ընկերության հետ «Անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրի վարման» պայմանագրի կնքումը</p> <p>գ) Թողարկվող յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո ապահովել ցուցակման հայտի ներկայացումը «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ՝ կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերի առևտրի նպատակով</p> <p>դ) Երկրորդային շուկայում պարտատոմսերի իրացվելիության և ներդրումային գրավչության բարձրացման նպատակով համապատասխան մասնագիտացված ընկերության հետ կնքել համապատասխան պայմանագիր</p> <p>9. Որոշվեց նաև, որ սույն գրավոր համաձայնությունը կարող է ունենալ կրկնօրինակներ: Նման բոլոր կրկնօրինակները միասին իրենցից ներկայացնում են մեկ փաստաթուղթ:</p>	<p>7. To transfer the maturing bond amount of each tranche on the accounts provided by the coupon owners who are registered in the list of coupon bond owners (registry) as of 18:00 o'clock of the working day prior to the maturity day.</p> <p>8. To assign General Director of the Company:</p> <p>a) Negotiate and sign service agreement on bond placement with specialized company,</p> <p>b) To arrange the signing of an agreement on “The provision of bond owners registry keeping services” with “Central Depository of Armenia” OJSC”,</p> <p>c) Upon completion of each tranche bond placement to apply to “NASDAQ OMX ARMENIA” OJSC for the listing of bonds to ensure bond trading in the regulated market.</p> <p>d) Sign a contract with a specialized company to ensure bond liquidity and raise investment attractiveness in the secondary market.</p> <p>9. Further resolved, that this written consent may be executed in counterparts and that all such counterparts together shall be deemed to constitute one instrument and an original copy of the action adopted as of the</p>
---	--

Սույն որոշման բնօրինակը ուժի մեջ է մտնում վերևում նշված ամսաթվից:	date first written above.
Ջեֆֆ Ֆլաուերս	Jeff Flowers
Դեյն Սթիվեն ՄաքԳվայեր	Dane Steven McGuire
Վաժա Մայսուրադզե	 Vazha Maisuradze
Ֆլորիան Դերվիշի	Florian Dervishi
Արարատ Գյուլումյան	Ararat Gyulumyan

<p style="text-align: center;">Որոշում N 31/2016 Ընդունված է միաձայն գրավոր համաձայնությամբ առանց «ՖԻՆԿԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ փակ բաժնետիրական ընկերության («Ընկերություն») Տնօրենների խորհրդի նիստ գումարելու</p> <p style="text-align: center;">Նոյեմբեր 16, 2016թ. ք. Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն</p>	<p style="text-align: center;">Resolution №31/2016 Adopted by Unanimous written consent in lieu of a meeting of the Board of Directors of “FINCA” Universal Credit Organization Closed Joint Stock Company (the “Company”)</p> <p style="text-align: center;">November 16, 2016 Yerevan, Republic of Armenia</p>
<p>Սույն թվականի նոյեմբերի 16-ին, ղեկավարվելով Ընկերության կանոնադրության 12.10 կետի դրույթներով, ներքոստորագրյալ տնօրենների խորհրդի անդամները, կանոնադրության 12.11 հոդվածին համապատասխան ապահովելով քվորում, սույնով միաձայն ընդունում են ներքոհիշյալ օրակարգով սահմանված հետևյալ որոշումը</p>	<p>On this day, November 16th, 2016, in accordance with Article 12.10 of the Charter of the Company, the undersigned members of the Board of Directors constituting a quorum in accordance with section 12.11 of this Charter, hereby unanimously consent to the adoption of the following resolutions per the agenda set forth below:</p>
<p>ՕՐԱԿԱՐԳ</p>	<p>AGENDA:</p>
<p>1. 2016 թվականի դեկտեմբերի 1-ից մինչև 2017 թվականի նոյեմբերի 30-ը ներառյալ մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ կամ համարժեք արտարժույթ (ԱՄՆ դոլար) ընդհանուր ծավալով անվանական չփոխարկվող արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսերի թողարկման հաստատում:</p>	<p>1. Approval of non-convertible non-documentary coupon bond issuance up to AMD 4,900,000,000 (four billion nine hundred million) or equal amount in foreign currency (US Dollars) from December 1, 2016 to November 30, 2017 inclusive.</p>
<p>ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ</p>	<p>APPROVED DECISIONS:</p>
<p>Տնօրենների խորհրդի անդամները որոշեցին.</p> <p>1. Հաստատել 2016 թվականի դեկտեմբերի 1-ից մինչև 2017 թվականի նոյեմբերի 30-ը ներառյալ մինչև 4,900,000,000 (չորս միլիարդ ինը հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ կամ համարժեք արտարժույթ (ԱՄՆ դոլար) ընդհանուր ծավալով անվանական չփոխարկվող</p>	<p>Now therefore, the members of the Board of Directors have resolved:</p> <p>1. To approve issuance of non-convertible non-documentary coupon bonds up to AMD 4,900,000,000 (four billion nine hundred million) or equal amount in foreign currency (US Dollars) from December 1, 2016 to November 30, 2017 inclusive, by semi-annual coupon payment frequency, in separate</p>

<p>արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսերի թողարկումը արժեկտրոնների կիսամյակային վճարումների պարբերականությամբ, առանձին փուլերով (տրանշերով), ընդ որում՝ դրամային պարտատոմսերի թողարկման ծավալ սահմանել ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի ծավալի առնվազն 10%-ի չափով:</p> <p>2. ՀՀ դրամով թողարկվող յուրաքանչյուր պարտատոմսի անվանական արժեքը սահմանել 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ, իսկ արտարժույթով թողարկվող յուրաքանչյուր պարտատոմսի համար՝ 25 (քսանհինգ) ԱՄՆ դոլար:</p> <p>3. Պարտատոմսերի թողարկումը և տեղաբաշխումն իրականացնել անվանական արժեքով, «ՆԱՍՂԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ տեղաբաշխման համակարգով, ստանդարտ փակ (եվրոպական) աճուրդի անցկացման միջոցով:</p> <p>4. Յուրաքանչյուր տրանշի թողարկման և տեղաբաշխման ժամկետները, արժույթը, ծավալը, եկամտաբերությունը և այլ էական պայմանները սահմանել Ընկերության Խորհրդի առանձին որոշումներով:</p> <p>5. Պարտատոմսերի թողարկման, ինչպես նաև թողարկվող պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ, պարտատոմսերի ձեռքբերման քանակի և ազատ շրջանառության հետ կապված որևէ սահմանափակում չսահմանել՝ բացառությամբ օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերի:</p> <p>6. Յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի արժեկտրոնային եկամտի վճարման փոխանցումը կատարել վճարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ժամը 18:00-ի դրությամբ պարտատոմսերի գրանցված սեփականատերերի ցուցակի (ռեեստրի) հիման վրա՝ պարտատոմսերի</p>	<p>tranches. To establish the volume of bond issuance in AMD not less than 10% of the volume of bonds issued in USD.</p> <p>2. To set AMD 10 000 (ten thousand) as nominal value of each bond issued in AMD and USD 25 (twenty five) as nominal value of each bond issued in foreign currency.</p> <p>3. To perform issuance and placement of bonds in nominal value via “NASDAQ OMX ARMENIA” OJSC placement system in standard closed (European) auction.</p> <p>4. To set term, currency, volume, profitability and other material provisions of issuance and placement of each tranche by Company Board separate resolutions.</p> <p>5. Except events stipulated by legislation, abstain from imposing any limits on issuance of bonds, as well as with regards to investors, volume of bond purchase, and free circulation.</p> <p>6. To transfer the coupon income of each tranche on the accounts provided by the coupon owners who are registered in the list of coupon bond owners (registry) as of 18:00 o'clock of the working day prior to the payment day.</p>
---	--

<p>սեփականատերերի կողմից նշված հաշիվներին:</p> <p>7. Յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի մարման գումարի փոխանցումը կատարել պարտատոմսերի մարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ժամը 18:00-ի դրությամբ պարտատոմսերի գրանցված սեփականատերերի ցուցակի (ռեեստրի) հիման վրա՝ պարտատոմսերի սեփականատերերի կողմից նշված հաշիվներին</p> <p>8. Հանձնարարել Ընկերության գլխավոր տնօրենին.</p> <p>ա) բանակցել և կնքել պարտատոմսերի տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման պայմանագիր համապատասխան մասնագիտացված ընկերության հետ,</p> <p>բ) կազմակերպել «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» բաց բաժնետիրական ընկերության հետ «Անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրի վարման» պայմանագրի կնքումը</p> <p>գ) Թողարկվող յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո ապահովել ցուցակման հայտի ներկայացումը «ՆԱՍԴՕՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ՝ կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերի առևտրի նպատակով</p> <p>դ) Երկրորդային շուկայում պարտատոմսերի իրացվելիության և ներդրումային գրավչության բարձրացման նպատակով համապատասխան մասնագիտացված ընկերության հետ կնքել համապատասխան պայմանագիր</p> <p>9. Որոշվեց նաև, որ սույն գրավոր համաձայնությունը կարող է ունենալ կրկնօրինակներ: Նման բոլոր կրկնօրինակները միասին իրենցից ներկայացնում են մեկ փաստաթուղթ:</p>	<p>7. To transfer the maturing bond amount of each tranche on the accounts provided by the coupon owners who are registered in the list of coupon bond owners (registry) as of 18:00 o'clock of the working day prior to the maturity day.</p> <p>8. To assign General Director of the Company:</p> <p>a) Negotiate and sign service agreement on bond placement with specialized company,</p> <p>b) To arrange the signing of an agreement on “The provision of bond owners registry keeping services” with “Central Depository of Armenia” OJSC”,</p> <p>c) Upon completion of each tranche bond placement to apply to “NASDAQ OMX ARMENIA” OJSC for the listing of bonds to ensure bond trading in the regulated market.</p> <p>d) Sign a contract with a specialized company to ensure bond liquidity and raise investment attractiveness in the secondary market.</p> <p>9. Further resolved, that this written consent may be executed in counterparts and that all such counterparts together shall be deemed to constitute one instrument and an original copy of the action adopted as of the</p>
--	--

<p>Սույն որոշման բնօրինակը ուժի մեջ է մտնում վերևում նշված ամսաթվից:</p>	<p>date first written above.</p>
<p>Ջեֆֆ Ֆլաուերս</p> <p>Դեյն Սթիվեն ՄաքԳվայեր</p> <p>Վաժա Մայսուրադզե</p> <p>Ֆլորիան Դերվիշի</p> <p>Արարատ Գյուլումյան</p>	<p>Jeff Flowers</p> <p>Dane Steven McGuire</p> <p>Vazha Maisuradze</p> <p>Florian Dervishi</p> <p>Ararat Gyulumyan</p>